Euroopan unionin
virallinen lehti

FI
L-sarja

2026/2394

6.11.2026

KOMISSION SUOSITUS (EU) 2026/2394,

annettu 29 päivänä lokakuuta 2026,

ei-sitovista datan saatavuutta ja käyttöä koskevista mallisopimusehdoista ja ei-sitovista pilvilaskentasopimusten vakiosopimuslausekkeista

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 292 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/2854 ([1]), annettu 13 päivänä joulukuuta 2023, datan oikeudenmukaista saatavuutta ja käyttöä koskevista yhdenmukaisista säännöistä ja asetuksen (EU) 2017/2394 ja direktiivin (EU) 2020/1828 muuttamisesta (datasäädös) ja erityisesti sen 41 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Oikeudenmukaisilla sopimusperusteisilla oikeuksilla ja velvoitteilla edistetään markkinatoimijoiden välistä luottamusta, ja niillä voidaan tukea datan oikeudenmukaisen saatavuuden ja käytön lisäämistä sekä datankäsittelypalvelujen kilpailukykyisempien markkinoiden muodostumista ja siten hyödyntää datatalouden kaikkia etuja unionissa.

(2) Jotta voidaan vastata digitaalitalouden tarpeisiin ja poistaa esteet moitteettomasti toimivien datan sisämarkkinoiden tieltä, asetuksella (EU) 2023/2854 vahvistettiin yhdenmukaistettu kehys, jossa määritellään, kenellä on oikeus käyttää tuotteen dataa tai siihen liittyvän palvelun dataa ja millä edellytyksillä ja millä perusteella. Asetuksessa (EU) 2023/2854 tähän tarkoitukseen käytettävä keskeinen väline on sopimukset. Kyseisen asetuksen soveltamisen myötä datan käyttö ei enää perustu datan tosiasialliseen hallintaan vaan sopimuksiin. Sopimuksilla luodaan oikeusvarmuutta osapuolten oikeuksista ja velvoitteista ja edistetään siten datan jakamista. Lisäksi asetuksen (EU) 2023/2854 mukaisilla tasapainoisilla sopimuksilla pyritään varmistamaan, että kaikki datan arvoketjun osapuolet pääsevät nauttimaan oikeudenmukaisesti datan jakamisen eduista.

(3) Asetuksessa (EU) 2023/2854 säädetään dataan pääsyyn ja datan käyttöön osallistuvien osapuolten oikeuksista ja velvoitteista, vahvistetaan pakollisen datan jakamisen säännöt ja annetaan osapuolille mahdollisuus määrittää sopimuksilla, miten ne käytännössä käyttävät tällaista dataan pääsyä ja datan käyttöä koskevia oikeuksiaan ja velvoitteitaan.

(4) Datankäsittelypalvelut ovat digitaalisen siirtymän olennainen mahdollistaja ja keskeinen tekijä digiajan kilpailukyvyn kannalta. Asiakkaan kyky vaihtaa palvelusta toiseen tai käyttää useiden palveluntarjoajien palveluja samanaikaisesti on keskeinen edellytys kilpailukykyisemmille markkinoille, joille pääsyn esteet uusille palveluntarjoajille ovat matalammat. Asetuksessa (EU) 2023/2854 vahvistetaan säännöt, jotka koskevat asiakkaiden oikeuksia vaihtaa datankäsittelypalvelujen tarjoajasta toiseen tai omissa tiloissa sijaitsevaan infrastruktuuriin, ja säädetään erityisistä ehdoista ja menettelyistä, jotka koskevat myös turvallisuutta ja liiketoiminnan jatkuvuutta vaihtoprosessin aikana. Asetuksessa (EU) 2023/2854 huomioidaan myös useiden datankäsittelypalvelujen rinnakkainen käyttö, mikä tukee monipilvistrategioiden onnistunutta käyttöönottoa. Lisäksi asetuksessa (EU) 2023/2854 säädetään, että kaikkien vaihdon osapuolten on tehtävä yhteistyötä vilpittömässä mielessä.

(5) Asiakkaiden ja datankäsittelypalvelujen tarjoajien oikeudet ja velvoitteet määritellään datankäsittelypalvelusopimuksissa. Asetuksella (EU) 2023/2854 otetaan käyttöön datankäsittelypalvelujen tarjoajien velvoite poistaa esteet, jotka saattavat estää asiakkaita vaihtamasta palvelusta toiseen, mukaan lukien sopimusesteet.

(6) Asetuksen (EU) 2023/2854 41 artiklan mukaan komission tehtävänä on laatia mallisopimusehtoja, jotka koskevat datan saatavuutta ja käyttöä, sekä pilvilaskentasopimusten vakiosopimuslausekkeita auttaakseen osapuolia neuvottelemaan ja solmimaan tällaisia sopimuksia ja edistämään malleja, joissa sopimusperusteiset oikeudet ja velvoitteet ovat oikeudenmukaiset, kohtuulliset ja syrjimättömät.

([1]) EUVL L, 2023/2854, 22.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2854/oj.

(7) Asetuksen (EU) 2023/2854 mukaan näiden mallien ensisijaisena tarkoituksena on auttaa yrityksiä, erityisesti pk-yrityksiä, laatimaan, neuvottelemaan ja tekemään tällaisia sopimuksia. Asetuksessa (EU) 2023/2854 todetaan myös, että kyseisten mallisopimusehtojen laajan ja kokonaisvaltaisen käytön odotetaan vaikuttavan myönteisesti dataan pääsyä ja sen käyttöä koskevien sopimusten suunnitteluun, jolloin niiden avulla voitaisiin yleisemmin parantaa sopimussuhteiden oikeudenmukaisuutta dataan pääsyn ja datan jakamisen yhteydessä.

(8) Nämä tarkoitukset osoittavat, että mallisopimusehdoilla ja vakiosopimuslausekkeilla olisi tärkeä rooli asetuksen (EU) 2023/2854 soveltamisessa, ja niillä näytettäisiin, miten tasapainoiset sopimukset, joissa sovelletaan asetusta (EU) 2023/2854, voitaisiin laatia, myös tuomioistuimia varten sovellettaessa asetuksessa (EU) 2023/2854 säädettyä kohtuuttomuusvalvonnan yleislauseketta. Lisäksi, kuten asetuksen (EU) 2023/2854 johdanto-osan 55 kappaleessa säädetään, riidanratkaisuelinten olisi otettava huomioon mallisopimusehdot, jotta voidaan varmistaa asetuksen yhdenmukainen soveltaminen.

(9) Sopimusvapaus on olennainen käsite yritysten välisissä suhteissa ja kuuluu sellaisenaan elinkeinovapauden piiriin Euroopan unionin perusoikeuskirjan nojalla. Komissio tarjoaa täten markkinatoimijoille niiden sopimussuhteita koskevia ei-sitovia malleja. Jos osapuolet päättävät käyttää malleja, niitä voidaan mukauttaa, kuten myös liitteessä I selitetään, ottamalla käyttöön malliehdot ja -lausekkeet. Nämä ehdot ja lausekkeet kehitettiin ensisijaisesti yritysten välisiä suhteita varten ottaen huomioon asetus (EU) 2023/2854 ja muu unionin lainsäädäntö. Kuten kaikissa sopimuksissa, kun osapuolet solmivat dataan liittyviä sopimussuhteita, niiden on noudatettava unionin lainsäädännön pakottavia säännöksiä, kuten asetusta (EU) 2023/2854, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 ([2]) tai kuluttajalainsäädännön pakottavia säännöksiä, sekä kyseiseen sopimukseen sovellettavia kansallisen lainsäädännön pakottavia säännöksiä.

(10) Epäoikeudenmukaiset sopimusehdot voivat johtaa siihen, että dataan pääsy tai datankäsittelypalvelujen tarjoajien vaihtaminen on kaupallisesti vähemmän kannattavaa ja jopa taloudellisesti kohtuutonta.

(11) Asetuksella (EU) 2023/2854 otetaan käyttöön datan saatavuutta ja käyttöä tai vastuuta koskevien sopimusehtojen kohtuuttomuuden valvonta ja oikeussuojakeinoja dataan liittyvien velvoitteiden rikkomisen tai lakkauttamisen osalta, kun kyseiset ehdot on asetettu yritysten välisissä sopimuksissa yksipuolisesti. Mallisopimusehdoissa ja vakiosopimuslausekkeissa on huomioitu myös tätä kohtuuttomuuden valvontaa koskevat säännökset.

(12) On tarpeen vahvistaa mallisopimusehdot useille erilaisille sopimuksille, jotka kattavat asetuksen (EU) 2023/2854 II, III ja IV luvun soveltamisalaan kuuluvan datan saatavuuden ja käytön. Ensimmäisessä suositellussa mallisopimuksessa säännellään oikeussuhdetta verkkoon liitetyn tuotteen tai siihen liittyvän palvelun käyttäjän, jolla on asetuksen (EU) 2023/2854 nojalla oikeus päästä dataan ja käyttää dataa, ja datan haltijan välillä (liite II). Vaikka näitä mallisopimusehtoja voidaan käyttää erillisenä sopimuksena rinnakkain muiden sopimusten, kuten a) verkkoon liitettyä tuotetta koskevan osto-, vuokra- tai leasing-sopimuksen, b) tuotteeseen liittyvien palvelujen tarjoamista koskevan sopimuksen tai c) minkä tahansa asetuksen (EU) 2016/679 nojalla tehtävän sopimuksen tekemiseksi tarvittavan sopimuksen, kanssa, ne voidaan myös sisällyttää yleissopimukseen, joka koskee esimerkiksi verkkoon liitetyn tuotteen hankintaa. Toinen sopimustyyppi, johon mallisopimusehtoja voidaan soveltaa, on käyttäjän ja datan vastaanottajan välinen sopimus (liite III). Kolmas mallisopimus koskee datan haltijan ja vastaanottajan välistä sopimusta, jollainen solmitaan tapauksissa, joissa datan haltijalla on lakisääteinen velvoite asettaa dataa kolmannen osapuolen saataville, kuten velvoite asettaa verkkoon liitettyjä tuotteita tai niihin liittyviä palveluja koskeva data käyttäjän ilmoittaman datan vastaanottajan saataville (liite IV). Neljänneksi mallisopimusehtoja voidaan myös soveltaa dataa jakavien yritysten välisiin vapaaehtoisiin sopimuksiin (liite V). Tällaiseen sopimukseen sovelletaan asetuksen (EU) 2023/2854 mukaista kohtuuttomuuden valvontaa.

(13) On tarpeen vahvistaa vakiosopimuslausekkeet, jotka voidaan sisällyttää datankäsittelypalveluita koskeviin sopimuksiin asiakkaiden ja palveluntarjoajien oikeuksien ja velvoitteiden huomioon ottamiseksi asetuksen (EU) 2023/2854 VI luvun perusteella ja ottaen huomioon tarve poistaa sopimusesteet, jotka saattavat estää asiakkaita vaihtamasta palvelusta toiseen, ja varmistaa, että sopimusperusteiset oikeudet ja velvoitteet ovat oikeudenmukaiset, kohtuulliset ja syrjimättömät (liitteet VI–XII).

([2]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

(14) Mallisopimusehtojen ja vakiosopimuslausekkeiden käytön helpottamiseksi olisi laadittava tietolaatikoita, jotka sisältävät ehtojen ja lausekkeiden käyttöä koskevia ohjeita ja selityksiä. Ohjeiden ja selitysten on tarkoitus tukea osapuolia. Niissä tulisi viitata asiaankuuluviin lakisääteisiin velvoitteisiin sekä ehtojen ja lausekkeiden välisiin ristiviittauksiin ja tarvittaessa niissä tulisi selittää osapuolten tekemien valintojen seuraukset, kuten tiettyä sopimusehtoa tai -lauseketta koskevissa eri vaihtoehdoissa on esitetty,

SUOSITTAA:

1) Sopimuksen osapuolet käyttävät liitteissä I–V esitettyjä datan saatavuutta ja käyttöä koskevia mallisopimusehtoja.

2) Osapuolet käyttävät pilvilaskentasopimuksiin liitteissä I ja VI–XII vahvistettuja vakiosopimuslausekkeita.

3) Jäsenvaltiot edistävät suositeltujen mallisopimusehtojen ja vakiosopimuslausekkeiden käyttöä muun muassa asetuksessa (EU) 2023/2854 säädettyjen nimettyjen riidanratkaisuelintensä ja toimivaltaisten viranomaistensa kautta.

Tehty Brysselissä 29 päivänä lokakuuta 2026.

Komission puolesta
Michael McGRATH
Komission jäsen

LIITE I

YLEINEN JOHDANTO

1. **Tausta**

Komissio perusti vuonna 2022 henkilökohtaisesti nimetyistä asiantuntijoista koostuvan asiantuntijaryhmän. Ryhmän tehtävänä oli tukea komissiota käytännön välineiden tarjoamisessa markkinatoimijoille, joilla on asetuksen (EU) 2023/2854, jäljempänä 'datasäädös', mukaisia uusia oikeuksia ja velvollisuuksia. Asiantuntijat laativat mallisopimusehdot datan saatavuutta ja käyttöä varten sekä vakiosopimuslausekkeet datankäsittelypalveluja varten. Nämä mallisopimusehdot ja vakiosopimuslausekkeet sisällytettiin raporttiin, joka julkaistiin huhtikuussa 2025 ryhmän rekisterissä . Asiantuntijaryhmää tuki alaryhmä, johon kuului yrityksiä sekä eurooppalaisia ja kansallisia elinkeinoelämän organisaatioita. Alaryhmä antoi palautetta asiantuntijoille koko tekstinlaadintaprosessin ajan.

Tarjotakseen lisätietoa asiantuntijoille komission yksiköt järjestivät kohdennettuja kuulemisia testaamalla malliluonnoksia vapaaehtoisten yritysten kanssa sekä kaksi julkista kuulemiskierrosta, ensimmäisen asiantuntijoiden laatimasta mallisopimusehtojen ja vakiosopimuslausekkeiden versiosta ja toisen asiantuntijaryhmän raporttiin sisällytetyistä lopullisista versioista.

Komissio laati asiantuntijaryhmän raportin ja julkisten kuulemistilaisuuksien aikana saadun palautteen perusteella sekä datasäädöksen 41 artiklan mukaisesti tämän suosituksen liitteinä olevat mallisopimusehdot ja vakiosopimuslausekkeet.

Mallisopimusehdot ja vakiosopimuslausekkeet eivät ole sitovia. Ne on laadittu siten, että osapuolet voivat mukauttaa niitä sopimusperusteisten tarpeidensa mukaan. Osapuolten on kuitenkin otettava huomioon, että ne on laadittu vastaamaan datasäädöksessä säädettyjä oikeuksia ja velvollisuuksia ja että ne on myös suunniteltu keskenään yhdenmukaisiksi. Ne sisältävät tietoa niiden vapaaehtoisuudesta ja neuvoja osapuolille muutosten tekemiseen liittyvistä oikeudellisista seurauksista. Lisäksi datasäädöksen 10 artiklan mukaisesti nimettyjen riidanratkaisuelinten olisi otettava ne huomioon.

Mallisopimusehdot ja vakiosopimuslausekkeet laadittiin pääasiassa yritysten välisiä sopimussuhteita varten. Niitä voidaan kuitenkin käyttää myös yritysten ja kuluttajien välisissä suhteissa. Tällöin olisi kuitenkin säädettävä lisäsäännöksiä, jotta sopimus olisi pakottavien kuluttajansuojasääntöjen mukainen (esim. kuluttajan peruuttamisoikeus verkko- tai etäsopimusten yhteydessä).

Näiden mallisopimusehtojen ja vakiosopimuslausekkeiden käyttö ei vapauta osapuolia velvollisuudesta varmistaa, että kaikkia sovellettavia unionin tai kansallisen lainsäädännön pakottavia säännöksiä noudatetaan. Osapuolilla on täysi harkintavalta päättää mallisopimusehtojen ja vakiosopimuslausekkeiden käytöstä. Komissio ei ole vastuussa lausekkeiden käytöstä aiheutuvista seurauksista.

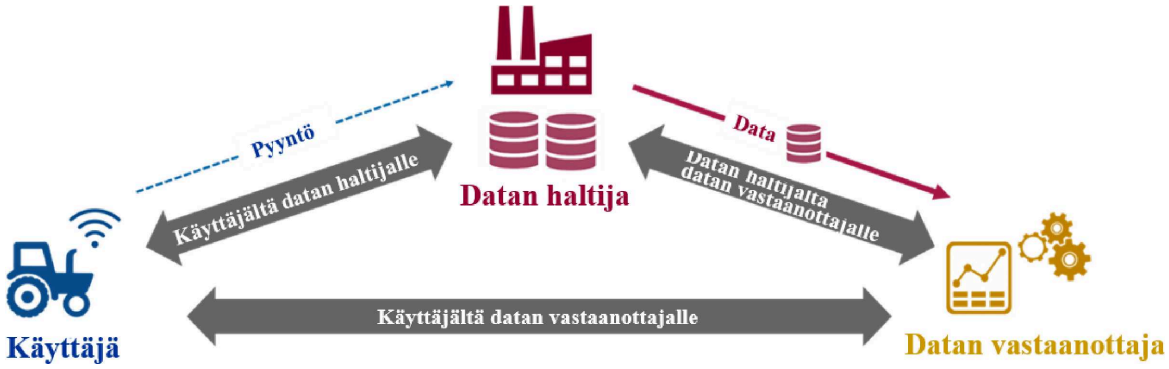
Komissio voi tarkastella näitä mallisopimusehtoja ja vakiosopimuslausekkeita uudelleen ottaen huomioon niiden soveltamisen ja niiden vaikutuksen yrityksiin ja markkinakäytäntöihin.

2. **Mallisopimusehdot**

Liitteissä II–V vahvistetut mallisopimusehdot on laadittu osapuolten tueksi, kun ne laativat ja neuvottelevat henkilötietojen ja muun datan kuin henkilötietojen saatavuutta ja käyttöä koskevia sopimuksia. Näillä sopimuksilla pyritään varmistamaan oikeudenmukaiset, kohtuulliset ja syrjimättömät sopimusperusteiset oikeudet ja velvoitteet, mukaan lukien kohtuullinen korvaus ja liikesalaisuuksien suojaaminen.

Sopimuspuolet määritellään kunkin mallisopimusehdon alussa noudattaen seuraavia datasäädöksessä määriteltyjä termejä soveltuvin osin: data, datan haltija, käyttäjä, datan vastaanottaja jne.

Mallisopimusehtojen käyttö erityyppisen datan jakamisessa

Liitteessä II esitetyt mallisopimusehdot on suunniteltu datan haltijan ja verkkoon liitetyn tuotteen tai siihen liittyvän palvelun käyttäjän välisiä sopimuksia varten, joissa datan haltija haluaa käyttää tuotteella tai palvelulla tuotettua dataa.

Liitteessä III esitetyt mallisopimusehdot on suunniteltu verkkoon liitetyn tuotteen tai siihen liittyvän palvelun käyttäjän ja kolmannen osapuolen datan vastaanottajan välisiä sopimuksia varten, joissa käyttäjä pyytää datan haltijaa asettamaan datan sen vastaanottajan saataville datasäädöksen 5 artiklan mukaisesti.

Liitteessä IV esitetyt mallisopimusehdot on suunniteltu datan haltijan ja yrityksenä toimivan kolmannen osapuolen datan vastaanottajan välisiä sopimuksia varten, kun datan haltija on datasäädöksen 5 artiklan mukaan velvollinen asettamaan datan vastaanottajan saataville tuotteen käyttäjän sitä pyytäessä. Niitä voidaan käyttää myös asianmukaisin muutoksin, jos datan haltija on velvollinen asettamaan datan kolmannen osapuolen datan vastaanottajan saataville unionin muun lainsäädännön tai unionin lainsäädännön nojalla hyväksytyn kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Liitteessä V esitetyt mallisopimusehdot on suunniteltu datan jakajan ja datan vastaanottajan välisiä sopimuksia varten, kun datan jakaja haluaa asettaa datan vastaanottajan saataville datan vapaaehtoisesti ja riippumatta käyttäjän tai vastaavan osapuolen pyynnöstä. Termi ’datan jakaja’ valittiin, jotta voidaan ottaa huomioon useat mahdolliset skenaariot.

Osapuolten olisi yksilöitävä oma tilanteensa edellä kuvattujen eri skenaarioiden perusteella ja käytettävä sitten asiaankuuluvia mallisopimusehtoja.

Mallisopimusehtojen oikeudellinen pätevyys suhteessa datasäädökseen ja muihin sovellettaviin lakeihin

Sopimuspuolten mallisopimusehtojen käyttö ei vaikuta niihin oikeuksiin ja velvollisuuksiin, joita sopimuspuolilla on datasäädöksen tai muun unionin oikeuden tai unionin oikeuden mukaisesti hyväksytyn jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, mukaan lukien asetuksen (EU) 2016/679 ja kilpailulainsäädännön mukaiset rekisterinpitäjän velvollisuudet ja rekisteröityjen oikeudet.

Osapuolten olisi oltava erityisen huolellisia silloin, kun datan jakaminen koskee henkilötietoja tai yhdistettyjä datajoukkoja. Datan haltijoiden on erityisesti asetettava henkilötiedot käyttäjien tai kolmansien osapuolten saataville asetuksen (EU) 2023/2854 mukaisesti, mutta vain niin kauan kuin siihen on asetuksen (EU) 2016/679 mukainen oikeusperusta.

Osapuolten käyttämät mallisopimusehdot eivät estä toimivaltaista tuomioistuinta tai toimivaltaista hallintoviranomaista sivuuttamasta sopimusta tai sen erityisehtoja unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön noudattamatta jättämisen vuoksi.

3. **Vakiosopimuslausekkeet**

Näiden vakiosopimuslausekkeiden tarkoituksena on auttaa osapuolia sopimukseen sisältyvien datasäädöksestä johtuvien oikeuksien ja velvollisuuksien täytäntöönpanossa. Vakiosopimuslausekkeet ovat joukko modulaarisia lausekkeita, jotka täydentävät toisiaan mutta joita voidaan käyttää myös erikseen. Ne on tarkoitettu lisättäväksi datankäsittelypalveluita koskeviin sopimuksiin.

Vakiosopimuslausekkeilla pyritään auttamaan kaikkien datasäädöksen soveltamisalaan kuuluvien datankäsittelypalvelujen asiakkaita ja tarjoajia, olivatpa tarjoajat julkisia, yksityisiä tai muita palveluntarjoajia, pieniä, keskisuuria tai suuria.

Datasäädöksessä vahvistetun datankäsittelypalvelun määritelmän mukaisesti näitä vakiosopimuslausekkeita sovelletaan kaikkiin pilvipalvelumalleihin, mukaan lukien malleihin infrastruktuuri palveluna (IaaS), alusta palveluna (PaaS) ja ohjelmisto palveluna (SaaS), jos niissä on datasäädöksen 2 artiklan 8 kohdassa säädettyjä ominaisuuksia.

Datasäädöksen mukaisiin vakiosopimuslausekkeisiin ei sisälly yleisen tietosuoja-asetuksen ([1]) vaatimuksia. Sopimukseen olisi sisällytettävä määräyksiä yleisen tietosuoja-asetuksen noudattamisen varmistamiseksi. Komissio on hyväksynyt vakiosopimuslausekkeet rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijän välistä suhdetta varten tukeakseen sekä yleisen tietosuoja-asetuksen noudattamista että henkilötietojen siirtämistä ETA:n ([2]) ulkopuolisiin maihin.

Yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisten vakiosopimuslausekkeiden avulla niitä käyttävät yhteisöt voivat varmistaa ja osoittaa, että ne noudattavat tiettyjä yleisen tietosuoja-asetuksen vaatimuksia. Osapuolet eivät voi muuttaa näitä vakiosopimuslausekkeita, vakiosopimuslausekkeet voidaan sisällyttää laajempaan sopimukseen tai niitä voidaan käyttää erillisenä sopimuksena.

Vakiosopimuslausekkeiden käyttö

Vaikka on suositeltavaa käyttää kaikkia vakiosopimuslausekkeita, on tärkeää huomata, että nämä vakiosopimuslausekkeet eivät muodosta datankäsittelypalveluja koskevaa koko sopimusta, jota sovelletaan asiakkaan ja palveluntarjoajan välillä. Tällaiseen sopimukseen on sisällytettävä muita aiheita, joita ei käsitellä datasäädöksessä ja vakiosopimuslausekkeissa.

Liitteessä XII on määritelmiä, joita käytetään vakiosopimuslausekkeissa ja jotka ovat yhdenmukaisia datasäädöksen kanssa. Jos käytetään muita kuin vakiosopimuslausekkeissa ehdotettuja määritelmiä, vakiosopimuslausekkeita on muutettava vastaavasti. Tämä on vain yksi esimerkki muutoksista, jotka ovat mahdollisia käytettäessä kaikkia vakiosopimuslausekkeita tai osaa niistä.

Viittausten helpottamiseksi vakiosopimuslausekkeet sisältävät ristiviittauksia, jotka yhdistävät tietyt vakiosopimuslausekkeiden säännökset asiaankuuluviin datasäädöksen säännöksiin tai muihin vakiosopimuslausekkeisiin.

Tietyillä aloilla, kuten rahoitusalalla, terveydenhuollossa, televiestinnässä, teollisuudessa, energia-alalla tai julkisella sektorilla, saattaa olla datankäsittelypalveluihin sovellettavia lisäsääntöjä ja -vaatimuksia, jotka on otettava huomioon. Datasäädöksessä säädetään poikkeuksista tiettyjen vaihtamista ja irtautumista koskevien vakiosopimuslausekkeiden velvoitteisiin. Lisätietoja on vaihtamista ja irtautumista koskevissa vakiosopimuslausekkeissa.

Datasäädöksessä säädetään erityisistä mahdollisuuksista ratkaista riitoja:

asiakas ja palveluntarjoaja voivat käyttää jäsenvaltioiden nimeämää riitojenratkaisuelintä datasäädöksen 10 artiklan 4 kohdan mukaisesti; ja

kumpikin osapuoli voi tehdä valituksen jäsenvaltionsa toimivaltaiselle viranomaiselle datasäädöksen 37 artiklan 5 kohdan b alakohdan mukaisesti.

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus), (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([2]) Vakiosopimuslausekkeita koskevat julkaisut – Euroopan komissio.

Jäsenvaltiot määrittelevät kuitenkin nimeämishetkellä asianomaisen toimivaltaisen viranomaisen tehtävät ja toimivaltuudet, jotka voivat jossain määrin vaihdella eri jäsenvaltioissa. On mahdollista, että tällaisella viranomaisella ei ole toimivaltaa ratkaista kaikkia asiakkaan ja palveluntarjoajan välisiä riitoja. Osapuolten on arvioitava, mikä olisi sopivin tapa velvoittaa toinen osapuoli täyttämään oikeudelliset ja sopimusvelvoitteensa sekä ratkaista riidat.

Osapuolet voivat sopia kattavansa useita palveluja yhdessä sopimuksessa, josta voidaan käyttää nimitystä ’pääpalvelusopimus’ tai jotakin toista nimitystä, jäljempänä ’sopimus’. Tästäkin syystä on suositeltavaa lisätä vakiosopimuslausekkeet sopimukseen. Jos se kattaa kaikki palvelut ja asiakas päättää vaihtaa yhtä tai tiettyä määrää palveluita, sopimus on edelleen voimassa muiden palvelujen osalta.

Jos osapuolet aikovat käyttää näitä vakiosopimuslausekkeita vain osittain tai tehdä niihin muutoksia, osapuolten tulisi harkita huolellisesti, miten tämä vaikuttaa sopimuksesta johtuviin oikeuksiin ja velvoitteisiin. Tällaisissa tilanteissa suositellaan aina oikeudellista ja muuta asiantuntijoiden neuvontaa.

LIITE II

MALLISOPIMUSEHDOT

Datan haltijoiden ja verkkoon liitettyjen tuotteiden ja niihin liittyvien palvelujen käyttäjien väliset datan saatavuutta ja käyttöä koskevat sopimukset

Näiden mallisopimusehtojen tarkoituksena on käsitellä datan saatavuutta ja käyttöä sekä niihin liittyviä sopimusasioita, joita voi tulla esiin datan haltijan ja käyttäjien välillä, sellaisina kuin ne määritellään asetuksessa (EU) 2023/2854, jäljempänä 'datasäädös'.

Datasäädöksen tärkeimmät tähän liittyvät uutuudet ovat seuraavat:

— käyttäjille myönnetään oikeus saada pääsy verkkoon liitettyjen tuotteidensa ja/tai niihin liittyvien palvelujen tuottamaan dataan (liikesalaisuuksina suojattuun dataan sovelletaan suojatoimenpiteitä);

— käyttäjät voivat myös jakaa tämän datan kolmansille osapuolille esimerkiksi hyötyäkseen jälkimarkkinapalveluista;

— datan haltijan on tehtävä käyttäjän kanssa sopimus muun datan kuin henkilötietojen käytöstä ja jakamisesta;

— kohtuuttomat sopimusehdot, jotka koskevat datan saatavuutta ja käyttöä tai vastuuta ja oikeussuojakeinoja dataan liittyvien velvoitteiden rikkomisen ja lakkauttamisen varalta, eivät ole sitovia, jos yritys on yksipuolisesti asettanut ne toiselle yritykselle.

Tämä sopimus muodostuu eri moduuleista. Sitä voidaan käyttää joko täydellisenä sopimuksena, tai osapuolet voivat valita siitä omaan tilanteeseensa sopivia lausekkeita. Jotkin ehdot eivät välttämättä koske kaikkia tuotteita ja kaikkia sopimuksia, kuten esimerkiksi liikesalaisuuksien suojaamista tai teknisten suojatoimenpiteiden käyttöä koskevat ehdot. Osapuolten olisi sisällytettävä ne sopimukseen vain tarvittaessa. Vastaavasti datan saatavuuden ja käytön tai jakamisen rajoituksia olisi sisällytettävä sopimuksiin vain tarvittaessa eli jos tuotteen turvallisuusvaatimukset muutoin vaarantuisivat, mikä aiheuttaisi vakavia haittavaikutuksia luonnollisten henkilöiden terveydelle tai turvallisuudelle.

Useissa lausekkeissa on vaihtoehtoja, ja niiden yhteydessä osapuolten olisi pohdittava erityistarpeitaan, liikesuhdettaan ja etujaan löytääkseen vaihtoehdon, joka sopii parhaiten niiden keskinäiseen sopimukseen.

Joissain lausekkeissa on myös merkintä *(tarvittaessa)*, ja ne olisi sisällytettävä sopimukseen, jos tietyt ehdot täyttyvät.

Vaikka komissio suosittelee mallisopimusehtoja, ne eivät ole sitovia ja osapuolet voivat aina poiketa niistä.

1. Osapuolet ja tuotteet tai tuotteisiin liittyvät palvelut

1.1. Sopimuspuolet

Tämä datan saatavuutta ja käyttöä koskeva sopimus tehdään

osapuolten

(lisätään nimi, yhteystiedot ja muut viitteet), jäljempänä 'datan haltija',

Datasäädöksessä 'datan haltijalla' tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolla on datasäädöksen, sovellettavan unionin oikeuden tai unionin oikeuden mukaisesti annetun kansallisen lainsäädännön mukaisesti oikeus tai velvollisuus käyttää ja asettaa saataville dataa, myös tuotteen dataa tai tuotteeseen liittyvän palvelun dataa, jonka datan haltija on hankkinut tai tuottanut tuotteeseen liittyvän palvelun tarjoamisen aikana, kun tästä on sovittu sopimuksella.

Useimmissa skenaarioissa datan haltija voi olla tuotteen valmistaja tai tuotteeseen liittyvän palvelun tarjoaja tai muu osapuoli, joka tekee yhteistyötä valmistajan tai palveluntarjoajan kanssa ja joka voi hakea dataa tuotteesta tai siihen liittyvästä palvelusta.

Jos useampi kuin yksi osapuoli voidaan katsoa datan haltijaksi, voidaan toimia esimerkiksi seuraavasti:

a) kukin osapuoli tekee oman sopimuksensa käyttäjän kanssa riippumattomana datan haltijana; tai
b) toinen osapuoli tekee sopimuksen käyttäjän kanssa ja toimii siten datan haltijana; jos käyttäjän kanssa ei ole sopimusta, muut osapuolet katsotaan lausekkeessa 3.2 tarkoitetuiksi kolmansiksi osapuoliksi. Käyttäjän kanssa tehdyn sopimuksen ja näiden kolmansien osapuolten kanssa tehtyjen sopimusten perusteella datan haltija voi koordinoida dataan pääsyä ja sen käyttöä.

Se, kumpaa näistä kahdesta vaihtoehdosta suositellaan tietyssä tapauksessa, riippuu monista tekijöistä. Osapuolet voivat harkita esimerkiksi sitä, haluaako käyttäjä vain yhden sopimuskumppanin ja yhden sopimuksen. Osapuolten olisi oltava tietoisia siitä, että näiden kahden vaihtoehdon valinnan ja tavan, jolla osapuolet muotoilevat lausekkeen 3.2.1, välillä on läheinen yhteys.

ja

[VAIHTOEHTO 1] [(*lisätään nimi, sopimuksen tiedot ja muut viitteet*), jäljempänä 'käyttäjä',]

[VAIHTOEHTO 2] [osapuoli, joka tunnistaa olevansa datasäädöksessä tarkoitettu käyttäjä ja ilmoittaa hyväksyvänsä tämän sopimuksen ehdot toimimalla seuraavasti: (*lisätään tekniset toimenpiteet, jotka kaikkien käyttäjäksi luokiteltavien osapuolten on toteutettava, kuten annettavat tiedot ja käyttöliittymän kautta tehtävät vahvistukset*), jäljempänä 'käyttäjä',] välillä.

Niihin viitataan tässä sopimuksessa yhdessä ilmauksella 'osapuolet' ja erikseen ilmauksella 'osapuoli'.

Datasäädöksessä 'käyttäjällä' tarkoitetaan oikeushenkilöä tai luonnollista henkilöä, joka omistaa verkkoon liitetyn tuotteen tai jolle kyseisen verkkoon liitetyn tuotteen tilapäinen käyttöoikeus on sopimuksella siirretty taikka joka vastaanottaa tuotteeseen liittyviä palveluja. Tämä sopimus voi olla merkityksellinen monissa eri skenaarioissa. Yhdessä ääripäässä ovat skenaariot, joissa käyttäjä on datan haltijan tiedossa ja kummankin osapuolen lakimiehet neuvottelevat datan saatavuutta ja käyttöä koskevan yksityiskohtaisen sopimuksen (esim. lentoyhtiö, joka ostaa lentokoneita lentokonevalmistajalta). Toisessa ääripäässä ovat skenaariot, joissa massatuotteita ja -palveluja otetaan käyttöön miljoonille kuluttajille, joita ei tunneta erikseen (ja joiden henkilöllisyyttä ei ehkä edes haluta paljastaa tietosuojasyistä), ja joissa yksittäiset neuvottelut ovat yksinkertaisesti mahdottomia (esim. verkkoon liitetyt kahvinkeittimet).

Jälkimmäisen kaltaisissa tilanteissa ja monissa muissa ääripäiden välissä olevissa tilanteissa voi olla hyödyllistä määrittää käyttäjä nimen sijaan tämän toteuttamien toimien perusteella, kuten käyttäjätilin luominen tai vain verkkoon liitetyn kahvinkeittimen sähköverkkoon kytkeminen sekä ehtojen ja edellytysten hyväksyminen napsauttamalla näytön OK-painiketta. Osapuolten olisi oltava tietoisia siitä, että erityisesti kuluttajien tapauksessa tuomioistuimet arvioivat, onko menettely suunniteltu siten, että noudatetaan sovellettavan yleisen sopimusoikeuden ja kuluttajaoikeuden sääntöjä, joiden mukaan ehdot voidaan joutua sisällyttämään sopimukseen.

1.2. **Tuotteet tai niihin liittyvät palvelut**

Tämä sopimus koskee

a) seuraavaa yhtä tai useampaa verkkoon liitettyä tuotetta, jäljempänä 'tuote': (lisätään tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan verkkoon liitetyn tuotteen nimi tai tyyppi ja muut eritelmät);

b) seuraavaa yhtä tai useampaa tuotteeseen liittyvää palvelua, jäljempänä 'tuotteeseen liittyvä palvelu': (lisätään tarvittaessa tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien erityisten tuotteeseen liittyvien palvelujen nimi ja muut eritelmät tai tuotteeseen liittyvien palvelujen tyyppi).

1.2.1. Käyttäjä vakuuttaa olevansa tuotteen omistaja tai oikeutettu käyttämään tuotetta vuokraus-, liisaus- tai vastaavan sopimuksen nojalla ja/tai vastaanottamaan tuotteeseen liittyviä palveluja palvelusopimuksen nojalla.

[VAIHTOEHTO 1] [Käyttäjä sitoutuu tarvittaessa toimittamaan datan haltijalle asianmukaisesti perustellusta pyynnöstä tarvittavat asiakirjat näiden ilmoitusten tueksi.]

[VAIHTOEHTO 2] [Näitä ilmoituksia tukevat asiakirjat sekä tiedot siitä, ketä pidetään tässä sopimuksessa tarkoitettuna käyttäjänä, on esitetty **liitteessä 9**.]

Datasäädöksen mukaan datan haltija ei saa vaatia luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä antamaan enempää tietoja kuin on tarpeen sen tarkistamiseksi, voidaanko henkilö katsoa datasäädöksessä tarkoitetuksi käyttäjäksi. Monissa tilanteissa, erityisesti sellaisten massakulutustavaroiden tai laitteiden osalta, joiden tuottaman datan arkaluonteisuuden taso on suhteellisen matala (esim. verkkoon liitetyt kahvinkeittimet, ks. edellä), lisätutkimusten tekeminen on yleensä kohtuutonta.

2. **Sopimuksen soveltamisalaan kuuluva data**

Tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluva data koostuu kaikesta datasäädöksessä tarkoitetusta helposti saatavilla olevasta tuotteen datasta tai tuotteeseen liittyvien palvelujen datasta, ja se sisältää sekä muita kuin henkilötietoja että henkilötietoja, jäljempänä 'data'.

Datan haltija laatii **liitteessä 1** datasta luettelon sekä kuvauksen datan tyypistä tai luonteesta, arvioidusta määrästä, keruutiheydestä, säilytyspaikasta ja säilytysajasta.

Mikäli käyttäjälle on tämän sopimuksen voimassaoloaikana annettava pääsy muuhun dataan kuin liitteessä 1 on mainittu, **liitettä 1** muutetaan vastaavasti.

Datasäädöksessä '**tuotteen datalla**' tarkoitetaan verkkoon liitetyn tuotteen käytön tuloksena tuotettua dataa, jonka valmistaja on suunnitellut olevan käyttäjän, datan haltijan tai kolmannen osapuolen, tarvittaessa myös valmistajan, saatavilla tuotteesta sähköisen viestintäpalvelun, fyysisen yhteyden tai laiteyhteyden kautta.

'**Tuotteeseen liittyvän palvelun datalla**' tarkoitetaan dataa, joka edustaa verkkoon liitettyyn tuotteeseen liittyvien käyttäjän toimien tai tapahtumien digitointia, jonka käyttäjä on tallentanut tarkoituksella tai joka on tallentunut käyttäjän toiminnan sivutuotteena ja joka tuotetaan palveluntarjoajan tarjotessa tuotteeseen liittyvää palvelua.

Tuotteen ja siihen liittyvien palveluiden data voi olla sekä henkilötietoja että muita kuin henkilötietoja. Siihen sisältyy 'raakamuodossa oleva data' sekä 'data, joka on esikäsitelty sen ymmärrettävyyden ja käytön mahdollistamiseksi ennen jatkokäsittelyä'. Siihen ei kuitenkaan sisälly tällaisesta datasta päätelty tai johdettu tieto, joka on tulosta lisäinvestoinneista datan arvojen tai tiedon määrittämiseen (johdanto-osan 15 kappale).

'**Helposti saatavilla olevalla datalla**' tarkoitetaan tuotteen dataa ja tuotteeseen liittyvän palvelun dataa, jonka datan haltija laillisesti saa tai voi saada verkkoon liitetystä tuotteesta tai siihen liittyvästä palvelusta ilman kohtuutonta vaivaa ja yksinkertaisin toimenpitein.

Kuten johdanto-osan kappaleissa selitetään, tämä määritelmä sulkee pois datan, joka tuotetaan verkkoon liitetyn tuotteen käytön tuloksena, kun verkkoon liitetyn tuotteen suunnittelu ei mahdollista tällaisen datan tallentamista tai siirtämistä sen komponentin, jossa se tuotetaan, tai koko verkkoon liitetyn tuotteen ulkopuolelle (johdanto-osan 20 kappale). "Valmistajien suunnitteluvalintojen ja tapauksen mukaan unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön, jossa käsitellään alakohtaisia tarpeita ja tavoitteita, tai toimivaltaisten viranomaisten asiaankuuluvien päätösten olisi ratkaistava, minkä datan jokin verkkoon liitetty tuote pystyy asettamaan saataville" (johdanto-osan 14 kappale).

3. **Datan käyttö ja jakaminen datan haltijan toimesta**

3.1. **Muiden kuin henkilötietojen sovittu käyttö datan haltijan toimesta**

3.1.1. Datan haltija sitoutuu käyttämään muita kuin henkilötietoja ainoastaan käyttäjän kanssa sovittuihin tarkoituksiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta laillista oikeutta käyttää dataa seuraaviin tarkoituksiin:

a) sopimuksen tekeminen käyttäjän kanssa tai tällaiseen sopimukseen liittyvät toimet (esim. laskujen laatiminen, raporttien tai analyysien, talousennusteiden ja vaikutustenarviointien laatiminen ja antaminen, henkilöstöetujen laskeminen);

b) tuen, takuun tai vastaavien toimintojen tarjoaminen tai tuotetta tai siihen liittyvää palvelua koskevien käyttäjien, datan haltijoiden tai kolmansien osapuolten vaatimusten (esim. tuotteen toimintahäiriöiden osalta) arvioiminen;

c) tuotteen tai siihen liittyvän palvelun toiminnan ja turvallisuuden seuranta ja ylläpito sekä laadunvalvonnan varmistaminen;

d) datan haltijan tarjoaman tuotteen tai siihen liittyvän palvelun toiminnan parantaminen;

e) uusien tuotteiden tai palveluiden kehittäminen datan haltijan tai datan haltijan puolesta toimivien kolmansien osapuolten (eli kun datan haltija päättää, mitkä tehtävät uskotaan tällaisille osapuolille, ja hyötyy tästä) toimesta yhteistyössä muiden osapuolten kanssa tai erillisyhtiöiden (kuten yhteisyritysten) kautta;

f) tämän datan yhdistäminen muuhun dataan tai johdetun datan luominen mihin tahansa lailliseen tarkoitukseen, myös tällaisen yhdistetyn tai johdetun datan myymiseksi tai asettamiseksi muutoin kolmansien osapuolten saataville, edellyttäen, että tällaista datan haltijalle verkkoon liitetystä tuotteesta siirrettyä erityistä dataa ei voida yksilöidä tai ettei kolmas osapuoli voi johtaa kyseistä dataa datajoukosta.

Osapuolten olisi vahvistettava tarkoitukset ja kaikki yksityiskohdat siitä, miten datan haltija voi käyttää muita kuin henkilötietoja. Luettelossa kuvataan tärkeimmät tavanomaiset käyttötarkoitukset, mutta osapuolet voivat vapaasti valita tässä lausekkeessa luetelluista käyttötarkoituksista tai lisätä käyttötarkoituksia.

Datan käytöstä sopiessaan osapuolet voivat tarvittaessa ryhmitellä datan luokkiin. Laajempia luokkia voivat olla seuraavat:

— tuotteen tai palvelun tilan data (esim. konfiguraatio, versio, vianmääritysviestit, kulutustiedot, huoltotiedot),

— asiakkaan käyttödata (esim. toiminta-ajat, toimintotyypit, tuotteen maantieteellinen sijainti) – huomaa, että tämä data voi tietyissä tapauksissa olla henkilötietoja eikä tämä lauseke kata niitä, vaan lauseke 3.3 ja sopimuksen muut määräykset,

— käyttöympäristöä koskeva data (esim. maaperäolosuhteet, alueen koko),

— yleinen ympäristödata (esim. säädata).

Osapuolten tulee olla tietoisia siitä, että edellä mainituissa ehdoissa esitetyssä oletussanamuodossa oletetaan, että luetellut tarkoitukset ovat tämän sopimuksen osapuolena olevan datan haltijan tarkoituksia. Esimerkiksi uusien tuotteiden tai palvelujen kehittämisen osalta oletetaan, että kehittämistoimet toteuttaa datan haltija, joskin mahdollisesti yhdessä muiden osapuolten, kuten komponenttivalmistajan kanssa. Datan jakaminen tällaisten osapuolten kanssa olisi sen vuoksi sallittava oletusarvoisesti lausekkeen 3.2.1 a kohdan i ja ii alakohdan mukaisesti.

Datan käyttö riippumattomiin tarkoituksiin kolmansien osapuolten toimesta edellyttäisi, että kyseiset kolmannet osapuolet tekevät erillisen sopimuksen käyttäjän kanssa tai että sovelletaan valinnaista lausekkeen 3.2.1 a kohdan iii alakohtaa, jonka mukaan datan haltija voi myydä tai lahjoittaa dataa näille kolmansille osapuolille niiden omia tarkoituksia varten.

Käyttäjän olisi arvioitava, mitä seurauksia tällaisella datan haltijan tai kolmansien osapuolten käytöllä on niiden toiminnan ja etujen kannalta, ja erityisesti, pitäisikö datan haltijan maksaa siitä korvaus esimerkiksi silloin, kun datan haltija voi myydä käyttäjän tuottaman datan kolmansille osapuolille.

3.1.2. Datan haltija sitoutuu olemaan käyttämättä dataa seuraaviin tarkoituksiin:

a) saadakseen tietoa käyttäjän taloudellisesta tilanteesta, omaisuudesta ja valmistusmenetelmistä tai siitä, miten käyttäjä käyttää tuotetta tai siihen liittyvää palvelua, tavalla, joka voisi heikentää käyttäjän kaupallista asemaa markkinoilla, joilla käyttäjä toimii;

b) [VAIHTOEHTO] (täsmennetään datan käyttötarkoitukset, jotka esimerkiksi vahingoittavat merkittävästi käyttäjän oikeutettuja etuja)].

Osapuolet saattavat haluta tarkentaa, millaista datan käyttöä ne pitävät niin haitallisena, että se on suljettava pois. Tämä riippuu asianomaisesta alasta ja muista olosuhteista. Käyttäjä voi halutessaan sulkea pois erityisesti seuraavat:

— erittäin arkaluonteisen datan tiettyjen luokkien käyttö, ja/tai

— datan käyttö tiettyihin tarkoituksiin.

Mikään lausekkeen 3.1.1 mukaisesti sovittu datan käyttö ei saa olla ristiriidassa tämän lausekkeen kanssa, ja datan haltija sitoutuu varmistamaan asianmukaisin sopimuksellisin, organisatorisin ja teknisin keinoin, ettei yksikään kolmas osapuoli osallistu tällaiseen datan käyttöön datan haltijan organisaatiossa.

3.2. **Muiden kuin henkilötietojen jakaminen kolmansien osapuolten kanssa ja käsittelypalvelujen käyttö**

3.2.1. Datan haltija voi jakaa kolmansille osapuolille dataa, joka ei ole henkilötietoja, sanotun kuitenkaan rajoittamatta unionin tai kansallisen lainsäädännön mukaisia oikeudellisia vaatimuksia, joiden mukaan datan haltijan on asetettava data saataville, jos

a) kolmas osapuoli käyttää dataa yksinomaan seuraaviin tarkoituksiin:

i) datan haltijan avustaminen lausekkeessa 3.1.1 sallittujen tarkoitusten saavuttamisessa,

ii) sopimuksen lausekkeessa 3.1.1 sallittujen tarkoitusten saavuttaminen yhteistyössä datan haltijan kanssa tai erillisyhtiöiden välityksellä,

iii) [VAIHTOEHTO] [(täsmennetään tarkoitukset, joita kolmannet osapuolet voivat käyttää omiin tarpeisiinsa riippumatta datan haltijasta ja siitä, jaetaanko dataa näitä tarkoituksia varten korvausta vastaan vai ilmaiseksi),] ja

b) datan haltija velvoittaa kolmannen osapuolen sopimuksellisesti seuraaviin:

i) ettei se käytä dataa mihinkään tarkoitukseen tai millään tavalla, joka menee edeltävän lausekkeen 3.2.1 a kohdan mukaisesti sallittua käyttöä pidemmälle,

ii) noudattamaan lausekkeen 3.1.2 sisältöä,

iii) soveltamaan lausekkeessa 3.4.1 vaadittuja suojatoimenpiteitä, ja

iv) [VAIHTOEHTO 1] [ettei se jaa tätä dataa edelleen, paitsi jos käyttäjä myöntää yleisen tai erillisen suostumuksen tällaiseen jatkosiirtoon. Datan haltijan on velvoitettava kolmas osapuoli, jolle se jakaa dataa, sisällyttämään i–iv alakohtaa vastaavat lausekkeet vastaanottajien kanssa tehtyihin sopimuksiinsa.] [VAIHTOEHTO 2] [ettei se jaa tätä dataa edelleen, paitsi kuten liitteessä 5 on esitetty.]

[VAIHTOEHTO] [Lisätiedot, mukaan lukien sellaisten kolmansien osapuolten henkilöllisyydestä tai luokista, joiden kanssa dataa voidaan jakaa, kolmansien osapuolten datan käyttöä koskevista rajoituksista sekä lisäedellytyksistä ja suojatoimenpiteistä, esitetään yksityiskohtaisesti **liitteessä 5**.]

3.2.2. Sen estämättä, mitä lausekkeessa 3.2.1 määrätään, datan haltija voi käyttää käsittelypalveluja, kuten pilvipalveluja (mukaan lukien infrastruktuuripalvelu, alustapalvelu ja sovelluspalvelu), säilytyspalveluja tai muita vastaavia palveluja saavuttaakseen omaan lukuunsa ja omalla vastuullaan lausekkeen 3.1.1 nojalla sovitut tarkoitukset. Kolmannet osapuolet voivat myös käyttää tällaisia palveluja saavuttaakseen omaan lukuunsa ja omalla vastuullaan lausekkeen 3.2.1 a kohdan mukaiset sovitut tarkoitukset.

3.3. **Datan haltijan suorittama henkilötietojen käyttö ja jakaminen**

3.3.1. Datan haltija voi käyttää, jakaa kolmansien osapuolten kanssa tai muutoin käsitellä dataa, joka on henkilötietoja, vain, jos on olemassa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 ([1]) (yleinen tietosuoja-asetus) ja tarvittaessa direktiivissä 2002/58/EY (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi) säädetty oikeusperusta ja sallitut edellytykset.

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

3.4. **Datan haltijan toteuttamat suojatoimenpiteet**

3.4.1. Datan haltija sitoutuu soveltamaan suojatoimenpiteitä, joilla estetään datan katoaminen ja luvaton pääsy dataan [VAIHTOEHTO 1] [ja jotka ovat kohtuullisia ja asianmukaisia olosuhteissa ottaen huomioon tieteen ja teknologian tila, käyttäjälle mahdollisesti aiheutuneet haitat ja suojatoimenpiteistä aiheutuvat kustannukset.] [VAIHTOEHTO 2] [ja jotka esitetään yksityiskohtaisesti liitteessä 6.]

Osapuolten olisi harkittava, haluavatko ne tarvittaessa sisällyttää erilliseen liitteeseen kaikki tarvittavat tiedot siitä, miten käyttäjän tärkeitä etuja voidaan tehokkaasti suojata. Toimenpiteet voivat olla sekä teknisiä, kuten salaus, palomuurit ja jaettu tallennus, että organisatorisia, kuten luotetun kolmannen osapuolen osallistuminen. Koska toimenpiteiden on oltava oikeasuhteisia, niiden sisältö vaihtelee suuresti riippuen datan luonteesta ja kyseessä olevista eduista.

4. **(Tarvittaessa) Käyttäjän pääsy dataan pyynnöstä**

Näitä 4 kohdan lausekkeita sovelletaan, jos käyttäjä ei voi saada dataa suoraan tuotteesta tai siihen liittyvästä palvelusta datasäädöksen 3 artiklan mukaisesti. Tässä tapauksessa käyttäjällä on oikeus saada haltijalta pyynnöstä pääsy dataan datasäädöksen 4 artiklan mukaisesti. Jos käyttäjä haluaa antaa datan vastaanottajalle pääsyn dataan, sovelletaan jäljempänä 7 kohdassa olevia lausekkeita.

4.1. **Velvollisuus asettaa data saataville**

4.1.1. Datan haltijan on asetettava data yhdessä kyseisen datan tulkintaan ja käyttöön tarvittavien metatietojen kanssa käyttäjän saataville käyttäjän tai tämän puolesta toimivan osapuolen pyynnöstä. Pyyntö voidaan toimittaa seuraavalla tavalla: (*kuvaillaan menettely, jota noudattaen yksinkertainen pyyntö esitetään sähköisesti, jos se on teknisesti mahdollista*). Todentaakseen, että pyynnön on esittänyt käyttäjä, datan haltija ei saa vaatia enempää tietoja kuin on tarpeen. *(Tarvittaessa)* [Jos pyynnön esittää käyttäjän puolesta toimiva osapuoli, pyyntöön liitetään todiste osapuolen valtuuksista.]

Liitteessä 2 havainnollistetaan pyynnön mahdollisesti sisältämiä yksityiskohtia.

4.1.2. Jos käyttäjä ei ole rekisteröity, datan haltijan on asetettava data, joka on henkilötietoja, käyttäjän saataville vain, jos on olemassa pätevä oikeusperusta henkilötietojen asettamiselle saataville asetuksen (EU) 2016/679 6 artiklan mukaisesti ja vain, tarvittaessa, jos mainitun asetuksen 9 artiklassa ja direktiivin 2002/58/EY (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi) 5 artiklan 3 kohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät.

Jos käyttäjä ei ole rekisteröity, käyttäjän on ilmoitettava kussakin edellisen lausekkeen nojalla esitetyssä pyynnössä datan haltijalle asetuksen (EU) 2016/679 6 artiklan mukaisen käsittelyn oikeusperusta (ja tarvittaessa kyseisen asetuksen 9 artiklan ja direktiivin 2002/58/EY 5 artiklan 3 kohdan mukainen sovellettava poikkeus), jonka pohjalta henkilötietojen asettamista saataville pyydetään.

4.2. **Datan ominaisuudet ja pääsyä koskevat järjestelyt**

4.2.1. Datan haltijan on asetettava data käyttäjän saataville maksutta siten, että data on vähintään samanlaatuista kuin silloin, kun se tulee datan haltijan saataville, ja joka tapauksessa kattavassa, jäsennellyssä, yleisesti käytetyssä ja koneellisesti luettavassa muodossa.

'Metadata' tarkoittaa datan jäsenneltyä sisällön tai käytön kuvausta, joka helpottaa kyseisen datan hakemista tai käyttämistä. Datasäädöksen 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti metadata on asetettava saataville datan mukana siltä osin kuin metadata on "*tarpeen kyseisen datan tulkitsemiseksi ja käyttämiseksi*".

Vaikka kyseisen datan tulkintaan ja käyttöön tarvittavaa metadataa ei ole määritetty ja se on siksi yksilöitävä tapauskohtaisesti, datasäädöksessä täsmennetään, että "*saataville asetettavaan dataan olisi sisällyttävä asiaankuuluva metadata, mukaan lukien sen peruskonteksti ja aikaleima, jotta dataa voidaan käyttää yhdistettynä muuhun dataan, kuten dataan, jota on lajiteltu ja luokiteltu muiden siihen liittyvien tietopisteiden kanssa tai uudelleenmuotoiltu yleisesti käytettyyn muotoon*" (johdanto-osan 15 kappale).

Salliakseen tämän sopimuksen lausekkeen 4.1 mukaisten käyttäjän oikeuksien käyttämisen datan haltija ja käyttäjä voivat käyttää kolmannen osapuolen palveluja, mukaan lukien kolmas osapuoli, joka tarjoaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/868 ([2]) 2 artiklassa määriteltyjä datan välityspalveluja. Tällaista kolmatta osapuolta ei pidetä datasäädöksen mukaisena datan vastaanottajana, ja tällaisia palveluja voi tarjota palveluntarjoaja, jota pidetään asetuksen (EU) 2022/1925 3 artiklan mukaisena portinvartijana, paitsi jos se käsittelee dataa omiin liiketoimintatarkoituksiinsa.

Kolmatta osapuolta, joka tarjoaa palvelun datan haltijan tai käyttäjän puolesta, ei pidetä datasäädöksen mukaisena datan vastaanottajana, ja näitä palveluja voi tarjota palveluntarjoaja, jota pidetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/1925 ([3]) 3 artiklan mukaisena portinvartijana, paitsi jos se käsittelee dataa omiin liiketoimintatarkoituksiinsa.

4.2.2. Käyttäjän on saatava pääsy pyydettyyn dataan:

a) helposti ja turvallisesti,

b) ilman aiheetonta viivytystä,

(tarvittaessa) [c) jatkuvasti ja reaaliaikaisesti].

4.2.3. Lausekkeiden 4.2.1 ja 4.2.2 vaatimusten täyttämiseksi datan haltija täsmentää nämä pääsyjärjestelyt liitteessä 1.

Datasäädöksen 4 artiklan 1 kohdan mukaan data on asetettava saataville ilman aiheetonta viivytystä sekä, tarvittaessa ja kun se on teknisesti mahdollista, jatkuvasti ja reaaliaikaisesti.

Koska nämä oikeudelliset vaatimukset voidaan panna täytäntöön useilla eri tavoilla, datan haltijan olisi määritettävä liitteessä 1 kaikki tarvittavat tiedot siitä, miten pääsy annetaan. Pääsyn edellytykset eivät saa heikentää käyttäjälle datasäädöksen tai muun sovellettavan lain nojalla annettuja oikeuksia.

Kun tämä rajoitus otetaan huomioon, datan haltijan olisi ensivaiheessa päätettävä, haluaako se mahdollistaa

— kaiken datan siirtämisen, mikä tarkoittaa, että kopio datasta siirretään käyttäjän hallinnassa olevalle tallennusvälineelle;

— datan haltijan käynnistämän siirron (”push”), kuten verkkosiirron, lataamisen käyttäjän pilvitilaan tai datan tallentamisessa käytetyn aineellisen välineen toimittamisen; tai

— käyttäjän käynnistämän haun (”pull”), kuten haun ohjelmointirajapinnan avulla, pääsyn datan haltijan pilvitilaan tai vastaaviin työkaluihin, joiden avulla käyttäjä voi käyttää ja poimia dataa; tai

— pääsyn dataan sen tallennuspaikassa, eli dataan päästään käsiksi ja sitä käsitellään tallennusvälineellä, joka on datan haltijan tai luotetun kolmannen osapuolen hallinnassa, esimerkiksi käyttäjän kirjautuessa erityiseen tilaan datan haltijan tai luotetun kolmannen osapuolen palvelimilla, mutta dataa ei siirretä käyttäjän hallussa olevalle tallennusvälineelle, paitsi jos toteutetaan erityisjärjestelyjä.

Kaiken datan siirtäminen antaa käyttäjälle suurimman mahdollisen vapauden, kun taas pääsy datan tallennuspaikkaan lisää käyttäjien riskiä siitä, että heidän liikeideansa paljastuvat. Lisäksi datasäädöksen 13 artiklan 5 kohdan e alakohdan mukaan sopimusehdon on oletettava olevan kohtuuton, jos sillä on seuraava tarkoitus tai vaikutus: ”sillä estetään sopimuspuolta, jolle ehto on asetettu yksipuolisesti, saamasta jäljennöstä toimittamastaan tai tuottamastaan datasta sopimuksen voimassaoloaikana tai kohtuullisen ajan kuluessa sen irtisanomista”. Kaiken datan siirtämisen pitäisi siis olla oletusarvoinen sääntö.

([2]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/868, annettu 30 päivänä toukokuuta 2022, eurooppalaisen datan hallinnoinnista ja asetuksen (EU) 2018/1724 muuttamisesta (datanhallinta-asetus) (EUVL L 152, 3.6.2022, s. 1), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/868/oj).

([3]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/1925, annettu 14 päivänä syyskuuta 2022, kilpailullisista ja oikeudenmukaisista markkinoista digitaalialalla ja direktiivien (EU) 2019/1937 ja (EU) 2020/1828 muuttamisesta (digimarkkinasäädös), EUVL L 265, 12.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj).

Kaiken datan siirtäminen kuitenkin heikentää merkittävästi datan haltijan kykyä ehkäistä väärinkäytöksiä ja suojella etujaan, esimerkiksi liikesalaisuuksia. Sen vuoksi dataan tulisi olla pääsy sen säilytyspaikassa, ja sitä tulisi voida käsitellä siellä. Jotta tällainen pääsy voidaan sovittaa yhteen käyttäjän etujen kanssa, pääsy datan säilytyspaikkaan luotettavan kolmannen osapuolen valvomalla välineellä on usein parempi vaihtoehto kuin pääsy dataan datan haltijan valvomalla välineellä. Pääsyn datan säilytyspaikkaan olisi yleensä edelleen tarkoitettava etäkäyttöä, ja käyttö paikan päällä olisi rajoitettava äärimmäisiin tilanteisiin, joissa arkaluonteisuus on suurinta.

Annettaessa pääsy datan säilytyspaikkaan ratkaistavana on useita seikkoja, kuten se, miten varmistetaan, että käyttäjän liiketoimintaideoita ei paljasteta, ja mitä dataa käyttäjä saa poimia ja siirtää omassa hallinnassaan olevaan välineeseen, kuten käyttäjän käsittelytoimista johdettu tai päätelty data.

Datasäädöksen 4 artiklan 1 kohdan mukaan data on asetettava saataville ilman aiheetonta viivytystä sekä, tarvittaessa ja kun se on teknisesti mahdollista, jatkuvasti ja reaaliaikaisesti. Sen vuoksi datan haltijan olisi täsmennettävä liitteessä, onko pääsy jatkuva ja reaaliaikainen, ja jos ei, miten usein dataan voi päästä.

Datan haltijan olisi myös harkittava useita muita seikkoja, kuten sitä, mitä kirjautumistunnuksia vaaditaan sekä ketkä ja kuinka moni käyttäjän työntekijöistä voivat saada pääsyn dataan.

4.2.4. Datan haltijan on toimitettava käyttäjälle ilman lisäkustannuksia dataan pääsyyn tarvittavat tiedot datasäädöksen 4 artiklan mukaisesti.

Tähän sisältyy erityisesti helposti saatavilla olevien tietojen antaminen datan haltijalle oikeuksista, joita kolmansilla osapuolilla voi olla dataan, kuten asetuksen (EU) 2016/679 mukaisista rekisteröityjen oikeuksista tai tosiseikoista, jotka voivat johtaa tällaisiin oikeuksiin.

Datan haltija täsmentää nämä tiedot **liitteessä 1**.

Osapuolet voivat vapaasti sopia mahdollisesta maksuttomasta tai maksullisesta lisätuesta, joka ylittää datasäädöksen vaatimukset.

4.2.5. Datan haltija sitoutuu säilyttämään käyttäjän pääsystä pyydettyyn dataan vain tietoja, jotka tarvitaan

a) i) käyttäjän dataan pääsyä koskevan pyynnön ja ii) tämän sopimuksen asianmukaista toteuttamista varten;

b) datainfrastruktuurin turvallisuuden ja ylläpidon takaamiseksi;

c) datan haltijan tällaisten tietojen säilyttämistä koskevien oikeudellisten velvoitteiden noudattamiseksi.

4.3. **Palautteet**

Mikäli käyttäjä havaitsee lausekkeeseen 2 liittyvän poikkeaman, joka koskee sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa dataa, lausekkeiden 4.2.1 tai 4.2.2 tai datan ominaisuuksia ja pääsyjärjestelyjä koskevan **liitteen 1** vaatimuksia, ja jos käyttäjä toimittaa datan haltijalle yksityiskohtaisen kuvauksen poikkeamasta, datan haltijan ja käyttäjän on tehtävä vilpittömässä mielessä yhteistyötä poikkeaman syyn selvittämiseksi.

Jos poikkeama on aiheutunut siitä, että datan haltija ei ole noudattanut velvoitteitaan, sen on korjattava rikkomus ilman aiheetonta viivytystä. Jos datan haltija ei tee tätä, kyseessä on olennainen sopimusrikkomus ja käyttäjä voi vedota tämän sopimuksen lausekkeeseen 12. Jos käyttäjä katsoo, että hänen datasäädöksen 4 artiklan 1 kohdan mukaista dataan pääsyä koskevaa oikeuttaan on loukattu, käyttäjällä on myös oikeus tehdä valitus datasäädöksen 37 artiklan 5 kohdan b alakohdan mukaisesti nimetylle toimivaltaiselle viranomaiselle.

Tämä lauseke antaa datan haltijalle mahdollisuuden korjata kaikki oikeudellisten tai sopimusvelvoitteidensa rikkomiset. Jos datan haltija ei korjaa rikkomuksia ilman aiheetonta viivytystä, käyttäjä voi käyttää sopimuksessa määrättyjä sopimusperusteisia oikeussuojakeinoja olennaisen sopimusrikkomuksen tapauksessa.

Jos käyttäjä katsoo, että hänen datasäädöksen 4 artiklan 1 kohdan mukaista dataan pääsyä koskevaa oikeuttaan on loukattu, käyttäjällä on myös oikeus tehdä valitus datasäädöksen 37 artiklan 5 kohdan b alakohdan mukaisesti nimetylle toimivaltaiselle viranomaiselle. Käyttäjän olisi kuitenkin oltava tietoinen siitä, että 37 artiklan mukaisesti nimettyjen toimivaltaisten viranomaisten tarkat tehtävät ja valtuudet voivat vaihdella jäsenvaltioittain.

Käyttäjällä on aina oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai saattaa riita vaihtoehtoisen riidanratkaisuelimen käsiteltäväksi.
Käyttäjän on siksi arvioitava huolellisesti, mikä on sopivin tapa velvoittaa datan haltija noudattamaan oikeudellisia ja sopimusvelvoitteitaan.

4.4. **Datan haltijan yksipuoliset muutokset**

4.4.1. Datan haltija voi yksipuolisesti muuttaa **liitteessä 1** mainittuja datan ominaisuuksia tai pääsyjärjestelyjä, jos tämä on objektiivisesti perusteltua datan haltijan tavanomaisen liiketoiminnan harjoittamisen vuoksi, esimerkiksi tuotteiden tai niihin liittyvien palvelujen välittömän turvallisuushaavoittuvuuden tai datan haltijan infrastruktuurin muutoksen vuoksi. Kaikkien muutosten on täytettävä lausekkeiden 4.2.1 ja 4.2.2 vaatimukset.

Datan haltijan on ilmoitettava muutoksesta käyttäjälle vähintään *(ilmoitetaan kohtuullinen aika)* ennen muutoksen voimaantuloa.

Lyhyempi ilmoitusaika voi riittää, jos

a) muutos ei vaikuta kielteisesti käyttäjän pääsyyn dataan ja datan käyttöön; tai

b) jos tällainen ilmoitus olisi kyseisissä olosuhteissa mahdoton tai kohtuuton, esimerkiksi jos juuri havaitun turvallisuushaavoittuvuuden vuoksi tarvitaan välittömiä muutoksia.

5. **(Jos datan haltijan käyttäjän pyynnöstä luovuttama data on suojattava liikesalaisuuksina) Liikesalaisuuksien suojaaminen**

1. **Liikesalaisuuksien jakaminen** – Datan haltijat eivät lähtökohtaisesti voi evätä datasäädöksen mukaista dataan pääsyä koskevaa pyyntöä ainoastaan sillä perusteella, että tietty data katsotaan liikesalaisuudeksi, sillä se tekisi tyhjäksi datasäädöksellä tavoitellut tulokset.

Ks. lausekkeet 5.1.

Liikesalaisuudet – Jos datan haltija kuitenkin havaitsee, että tiettyä tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa dataa suojellaan direktiivissä (EU) 2016/943 ([4]), jäljempänä 'liikesalaisuuksia koskeva direktiivi', yksilöityinä liikesalaisuuksina, heillä on tiettyjä oikeuksia, ensisijaisesti kyseisten salaisuuksien luottamuksellisuuden säilyttämiseksi.

Liikesalaisuuksia koskevan direktiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaan 'liikesalaisuus' tarkoittaa tietoa, joka täyttää kolme vaatimusta: a) se on salaista siinä mielessä, että se ei ole kokonaisuudessaan tai osiensa täsmällisenä kokoonpanona ja yhdistelmänä sellaiseen henkilöpiiriin kuuluvien henkilöiden, jotka yleensä käsittelevät tällaisia tietoja, yleisesti tiedossa tai helposti saatavissa; b) sillä on kaupallista arvoa, koska se on salaista; ja c) henkilö, jolla on tieto laillisesti hallussaan, on ryhtynyt vallitsevissa olosuhteissa kohtuullisiksi katsottaviin toimenpiteisiin sen pitämiseksi salaisena.

'Liikesalaisuuden haltijalla' tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka käyttää laillista määräysvaltaa tällaiseen liikesalaisuuteen nähden.

([4]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/943, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2016, julkistamattoman taitotiedon ja liiketoimintatiedon (liikesalaisuuksien) suojaamisesta laittomalta hankinnalta, käytöltä ja ilmaisemiselta (EUVL L 157, 15.6.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/943/oj).

Data voidaan yksilöidä liikesalaisuuksiksi vain, jos datan haltija tai liikesalaisuuden haltija suojaa niitä liikesalaisuuksina, kun datasäädöksen 4 artiklan mukainen datansaantipyyntö tehdään.

Ks. lauseke 5.1.1.

2. **Liikesalaisuuksien alustava yksilöinti** – Datan haltijoiden liikesalaisuuksia koskevia oikeuksia sovelletaan aluksi vain, jos ja siltä osin kuin liikesalaisuuksina suojattu data on yksilöity sopimuksessa.

Ks. lauseke 5.1.2.

3. **Sopimuksen aikana** – Datan haltijoiden liikesalaisuuksia koskevia oikeuksia voidaan kuitenkin soveltaa sopimuksen aikana myös uuteen saataville asetettavaan dataan.

Ks. lauseke 5.1.3.

4. **Auditointioikeudet** – Liikesalaisuuksina suojatun datan luottamuksellisuuden säilyttämiseksi, toisen osapuolen toimintaan puuttumatta, voidaan harkita tiettyjä auditointioikeuksia ottamalla mukaan riippumattomia kolmansia osapuolia, mukaan luettuna mekanismit auditointiraportin tuloksiin liittyvien erimielisyyksien tapauksessa. Osapuolet voivat käyttää auditoinnissa vaihtoehtoisia toimenpiteitä.

Ks. lauseke 5.2.3.

5. **Liikesalaisuuden haltijan oikeudet (1/4)** – Datan haltija (tai kolmannen osapuolen liikesalaisuuden haltija) voi sopia käyttäjän kanssa vaatimuksista säilyttää liikesalaisuuksien luottamuksellisuus edellytyksenä yksilöityjen liikesalaisuuksien jakamiselle, kuten tiettyjen oikeasuhteisten teknisten ja organisatoristen toimenpiteiden toteuttaminen.

Ks. lausekkeet 5.2 ja 5.3.

6. **Liikesalaisuuden haltijan oikeudet (2/4)** – Jos alkuperäiset toimenpiteet eivät riitä, liikesalaisuuden haltija voi tapauskohtaisesti tietyn ja yksilöidyn liikesalaisuuksina suojatun datan osalta joko yksipuolisesti nostaa toimenpiteiden tasoa tai pyytää, että käyttäjän kanssa sovitaan lisätoimenpiteistä. Jos tarvittavista toimenpiteistä ei ole sovittu, datan haltija voi keskeyttää tietyn liikesalaisuuksina suojatun datan jakamisen datasäädöksessä säädetyin edellytyksin.

Ks. lauseke 5.4.1.

7. **Liikesalaisuuden haltijan oikeudet (3/4)** – Liikesalaisuuden haltija voi myös tapauskohtaisesti evätä liikesalaisuuksiksi yksilöidyn datan jakamisen, ainoastaan erityisistä syistä ja datasäädöksessä säädetyin edellytyksin.

Ks. lauseke 5.4.2.

8. **Liikesalaisuuden haltijan oikeudet (4/4)** – Liikesalaisuuden haltija voi pidättyä datan jakamisesta tai keskeyttää sen, jos käyttäjä rikkoo liikesalaisuuksien suojaamiseen liittyviä velvoitteitaan.

Ks. lauseke 5.4.3.

9. **Liikesalaisuuksiksi määritettyjä tietoja sisältävän datan säilyttäminen** – Jos datan haltija pidättyy datan jakamisesta tai keskeyttää sen lausekkeen 5.4.1, 5.4.2 tai 5.4.3 mukaisesti, datan haltija on silti velvollinen pitämään liikesalaisuuksiksi yksilöityä dataa sisältävän asiaan liittyvän datan helposti saatavilla säilyttämällä sen kyseisen ajan, koska se voidaan jakaa sopimuksen puitteissa.

Ks. lauseke 5.6.

10. **Liikesalaisuuden haltijaksi yksilöity kolmas osapuoli** – Jos liikesalaisuuden haltija on kolmas osapuoli, datan haltijan on varmistettava, että 5 lauseke suojaa myös sen liikesalaisuuksia, ja hankittava kaikki asiaankuuluvat luvat kyseiseltä kolmannen osapuolen liikesalaisuuden haltijalta.

Ks. lauseke 5.1.2.

5.1. **Liikesalaisuusjärjestelyjen sovellettavuus**

5.1.1. Tämän sopimuksen lausekkeissa 5.2 ja 5.3 sovitut suojatoimenpiteet sekä lausekkeessa 5.4 sovitut lähioikeudet koskevat yksinomaan dataa tai metadataa, joka sisältyy datan haltijan käyttäjän saataville asettamaan dataan, joka on suojattu liikesalaisuuksina sellaisena kuin ne on määritelty liikesalaisuuksia koskevassa direktiivissä ja jotka ovat datan haltijan tai muun liikesalaisuuden haltijan hallussa (sellaisena kuin ne on määritelty kyseisessä direktiivissä).

5.1.2. Liikesalaisuuksina suojatun datan yksilöinti ja liikesalaisuuden haltijan tai haltijoiden henkilöllisyys esitetään liitteessä 4.

Datan haltija vakuuttaa käyttäjälle, että hänellä on kaikki asiaankuuluvat kolmansien osapuolten liikesalaisuuksien haltijan oikeudet tehdä tämä sopimus koskien liikesalaisuuksina suojattua dataa.

Datasäädöksen 4 artiklan 6 kohdan mukaan ”datan haltijan tai, kun kyse ei ole samasta henkilöstä, liikesalaisuuden haltijan on yksilöitävä data, joka on suojattu liikesalaisuuksina, mukaan lukien asiaankuuluva metadata”.

Sen vuoksi datan haltijan olisi yksilöitävä suojattu data liikesalaisuuksiksi **liitteessä 4**. Datan haltijaa ei kuitenkaan pitäisi velvoittaa kuvaamaan itse liikesalaisuutta. Riittää, että yksilöidään data, joka on suojattava liikesalaisuuden luottamuksellisuuden varmistamiseksi, jos tällaisen datan analysointi voisi paljastaa liikesalaisuuden.

5.1.3. Mikäli tämän sopimuksen aikana käyttäjän saataville asetetaan lausekkeen 5.1.1 mukaisesti liikesalaisuuksina suojattua uutta dataa, muutetaan liitettä 4 vastaavasti datan haltijan pyynnöstä.

Datan haltija voi pidättää tai keskeyttää väliaikaisesti liikesalaisuuksina suojatun uuden datan jakamisen, kunnes **liitteeseen 4** on tehty muutokset ja osapuolet ovat sopineet siitä. Tällaisessa tapauksessa datan haltijan päätös on perusteltava asianmukaisesti, ja se on toimitettava käyttäjälle kirjallisesti ilman aiheetonta viivytystä. Datan haltijan on myös ilmoitettava asetuksen (EU) 2023/2854 37 artiklan mukaisesti nimetylle toimivaltaiselle viranomaiselle, että se on pidättynyt datan jakamisesta tai keskeyttänyt sen, ja yksilöitävä, mitä toimenpiteitä ei ole sovittu tai pantu täytäntöön.

5.1.4. Elleivät osapuolet toisin sovi, lausekkeissa 5.2 ja 5.3 säädetyt velvoitteet pysyvät voimassa sopimuksen päättymisen jälkeen.

5.2. **Käyttäjän toteuttamat suojatoimenpiteet**

5.2.1. Käyttäjän on noudatettava **liitteessä 4** esitettyjä suojatoimenpiteitä, jäljempänä ’käyttäjän suojatoimenpiteet’.

Osapuolten olisi esitettävä erillisessä liitteessä kaikki tarvittavat tiedot näistä toimenpiteistä muun muassa sellaisten tilanteiden varalta, joissa käyttäjä jakaa dataa kolmansien osapuolten kanssa. Toimenpiteet voivat olla sekä teknisiä, kuten salaus, palomuurit ja jaettu tallennus, että organisatorisia, kuten sisäinen hallinto, asianmukaiset identiteetin- ja pääsynhallinnan tarkastukset, luotetun kolmannen osapuolen osallistuminen ja salassapitosopimukset.

Koska toimenpiteiden on oltava oikeasuhteisia, niiden sisältö vaihtelee riippuen kyseisen liikesalaisuuden luonteesta. Toimenpiteet riippuvat myös siitä, annetaanko i) pääsy datan säilytyspaikkaan vai ii) siirretäänkö data kokonaisuudessaan käyttäjälle. Ensin mainitussa tapauksessa datan haltijalla on suurempi vaikutusvalta ja se voi itse soveltaa osaa suojatoimenpiteistä, kun taas käyttäjällä voi olla alhaisempi käyttötaso dataan. Joka tapauksessa molempien osapuolten on keskityttävä datasäädöksen tavoiteltujen vaikutusten saavuttamiseen. Tästä syystä eri etujen on oltava tasapainossa, mutta ne eivät saa heikentää tavoiteltuja vaikutuksia.

5.2.2. Jos käyttäjä saa asettaa datan kolmannen osapuolen saataville, käyttäjä voi jakaa liikesalaisuuksina suojattua dataa, jos

a) hän i) ilmoittaa datan haltijalle ilman aiheetonta viivytystä, että liikesalaisuuksina suojattu data asetetaan kolmannen osapuolen saataville; ii) määrittää kyseisen datan ja iii) antaa datan haltijalle kolmannen osapuolen henkilöllisyyden, sijoittautumispaikan ja yhteystiedot;

b) kolmas osapuoli soveltaa liitteessä 4 esitettyjä suojatoimenpiteitä.

5.2.3. [VAIHTOEHTO] [Sen vahvistamiseksi, onko käyttäjä ottanut käyttöön käyttäjän suojatoimenpiteet ja ylläpitäkö se niitä, käyttäjä sitoutuu joko i) hankkimaan käyttäjän kustannuksella vuosittain turvallisuusvaatimustenmukaisuuden auditointiraportin käyttäjän valitsemalta riippumattomalta kolmannelta osapuolelta; tai ii) käyttäjä antaa vuosittain, datan haltijan kustannuksella, datan haltijan valitseman riippumattoman kolmannen osapuolen suorittaa turvallisuusvaatimustenmukaisuuden auditoinnin edellyttäen, että kyseinen riippumaton kolmas osapuoli on allekirjoittanut käyttäjän toimittaman salassapitosopimuksen. Tällaisen turvallisuusauditointiraportin on osoitettava, että käyttäjä noudattaa kulloinkin voimassa olevaa lauseketta 5 ja liitettä 4. Auditointiraporttien tulokset toimitetaan molemmille osapuolille ilman aiheetonta viivytystä.

Käyttäjä voi valita joko vaihtoehdon i) tai ii). Mikäli osapuoli katsoo toisen osapuolen kustannuksella saadun turvallisuusauditointiraportin virheelliseksi, sillä säilyy oikeus hankkia omalla kustannuksellaan turvallisuusauditointiraportti toiselta riippumattomalta kolmannelta taholta. Jos tätä oikeutta käytetään, molemmat riippumattomat ulkopuoliset tarkastajat keskustelevat yhdessä osapuolten kanssa näiden raporttien välisistä eroista ja pyrkivät ratkaisemaan avoinna olevat kysymykset vilpittömin mielin.]

Tämä lauseke on merkitty vaihtoehdoksi, koska osapuolet voivat sopia muista toimenpiteistä sen varmistamiseksi, että käyttäjä noudattaa käyttäjän suojatoimenpiteiden toteuttamista ja ylläpitämistä koskevia velvoitteitaan.

5.3. **Liikesalaisuuden haltijan toteuttamat suojatoimenpiteet**

5.3.1. Datan haltija voi käyttää **liitteessä 4** sovittuja toimenpiteitä liikesalaisuuksina suojatun datan luottamuksellisuuden säilyttämiseksi, jäljempänä ’datan haltijan suojatoimenpiteet’.

5.3.2. Datan haltija voi yksipuolisesti toteuttaa asianmukaisia teknisiä ja organisatorisia suojausratkaisuja, kuten ohjelmistopäivityksiä, jos ne eivät vaikuta kielteisesti käyttäjään tämän sopimuksen nojalla.

5.3.3. Elleivät osapuolet toisin sovi, käyttäjä sitoutuu olemaan muuttamatta tai poistamatta datan haltijan suojatoimenpiteitä tai lausekkeen 5.3.2 mukaisia toimenpiteitä.

5.4. **Velvollisuus jakaa dataa ja oikeus kieltäytyä jakamasta sitä, pidättyä sen jakamisesta tai irtisanoa sopimus**

5.4.1. Jos yksilöidyt käyttäjän suojatoimenpiteet ja datan haltijan suojatoimenpiteet eivät olennaisesti riitä suojaamaan tiettyä liikesalaisuutena suojattua datan osaa, datan haltija voi ilmoittaa käyttäjälle yksityiskohtaisen kuvauksen toimenpiteiden riittämättömyydestä ja pyytää, että sovitaan lisäsuojatoimenpiteistä; jos tarvittavista lisätoimenpiteistä ei ole sovittu kohtuullisen ajan kuluttua ja jos tällaisten toimenpiteiden tarve on asianmukaisesti perusteltu esimerkiksi turvallisuusauditointiraportissa, datan haltija voi pidättyä kyseisen datan jakamisesta tai keskeyttää sen jakamisen; tällaisessa tapauksessa datan haltijan on ilmoitettava asiasta käyttäjälle; ilmoitus on perusteltava asianmukaisesti, siinä on tarvittaessa ilmoitettava, mistä toimenpiteistä ei ole sovittu, ja ilmoitus on annettava kirjallisesti ilman aiheetonta viivytystä; datan haltijan on jaettava edelleen kaikki muu liikesalaisuuksina suojattu data tätä kyseistä dataa lukuun ottamatta.

5.4.2. Jos datan haltijalle aiheutuu poikkeuksellisissa olosuhteissa erittäin todennäköisesti vakavia taloudellisia vahinkoja tietyn liikesalaisuutena suojatun datan paljastamisesta käyttäjälle huolimatta siitä, että käyttäjän suojatoimenpiteet ja datan haltijan suojatoimenpiteet on toteutettu, datan haltija voi kieltäytyä jakamasta dataa tai keskeyttää datan jakamisen.

Datan haltijan on annettava asianmukaisesti perusteltu ilmoitus ilman aiheetonta viivytystä käyttäjälle ja datasäädöksen 37 artiklan mukaisesti nimetylle toimivaltaiselle viranomaiselle.

Datan haltijan on kuitenkin jaettava edelleen kaikki liikesalaisuuksina suojattu data, lukuun ottamatta tätä kyseistä dataa.

Asetuksen (EU) 2023/2854 4 artiklan mukaisesta datan jakamisesta kieltäytyminen tai sen lopettaminen rajoittuu poikkeusolosuhteisiin. Sen vuoksi ilmoitus on perusteltava asianmukaisesti. Huomioon otettavia näkökohtia voivat olla esimerkiksi se, ettei liikesalaisuuksien suoja ole täytäntöönpanokelpoinen EU:n ulkopuolisissa maissa, kyseessä olevan liikesalaisuuden luonne ja luottamuksellisuuden taso tai asiaan liittyvän tuotteen ainutlaatuisuus ja uutuus.

5.4.3. Jos käyttäjä ei toteuta ja ylläpidä käyttäjän suojatoimenpiteitä ja jos datan haltija on asianmukaisesti todennut tämän virheen esimerkiksi turvallisuusauditointiraportissa, datan haltijalla on oikeus pidättyä tiettyjen yksilöityjen liikesalaisuuksien jakamisesta tai keskeyttää niiden jakaminen, kunnes käyttäjä on korjannut poikkeaman.

Tässä tapauksessa datan haltijan on ilman aiheetonta viivytystä annettava asianmukaisesti perusteltu kirjallinen ilmoitus käyttäjälle ja datasäädöksen 37 artiklan mukaisesti nimetylle toimivaltaiselle viranomaiselle.

5.4.4. Datan haltija ei voi irtisanoa tätä sopimusta lausekkeen 5.4.1 nojalla.

Sopimuksen lausekkeet 5.4.2 tai 5.4.3 oikeuttavat datan haltijan irtisanomaan tämän sopimuksen ainoastaan yksilöityjen liikesalaisuuksien osalta ja jos:

a) kaikki lausekkeiden 5.4.2 tai 5.4.3 edellytykset täyttyvät;

b) osapuolet eivät ole löytäneet ratkaisua kohtuullisen ajan kuluttua siitä huolimatta, että ne pyrkivät löytämään sovintoratkaisun, myös sen jälkeen, kun datasäädöksen 37 artiklan mukaisesti nimetty toimivaltainen viranomainen on puuttunut asiaan; ja

c) toimivaltainen tuomioistuin ei ole antanut käyttäjälle päätöstä, jonka mukaan datan haltijan on asetettava data saataville, eikä tällaisesta päätöksestä ole vireillä tuomioistuinkäsittelyä.

5.5. **Teollis- ja tekijänoikeutta loukkaavien tavaroiden tuotannon lopettaminen ja hävittäminen**

Jos käyttäjä muuttaa tai poistaa datan haltijan käyttämiä teknisiä suojatoimenpiteitä tai ei ylläpidä teknisiä ja organisatorisia toimenpiteitä, jotka hän on toteuttanut yhteisymmärryksessä datan haltijan kanssa lausekkeiden 5.2 ja 5.3 mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta datan haltijan tämän sopimuksen tai sovellettavan lainsäädännön nojalla käytettävissä olevien oikeuskeinojen soveltamista, datan haltija voi pyytää käyttäjää

a) poistamaan ilman aiheetonta viivytystä datan haltijan saataville asettaman datan ja sen mahdolliset jäljennökset; ja/tai

b) lopettamaan yksilöidyistä liikesalaisuuksista saadun tiedon perusteella tuotettujen tavaroiden, johdetun datan tai palvelujen tuotannon, tarjoamisen, markkinoille saattamisen tai käytön tai tältä osin oikeuksia loukkaavien tavaroiden maahantuonnin, viennin tai varastoinnin sekä tuhoamaan kaikki oikeuksia loukkaavat tavarat, jos on olemassa vakava riski, että kyseisen datan laiton käyttö aiheuttaa merkittävää haittaa datan haltijalle tai liikesalaisuuden haltijalle tai jos tällainen toimenpide ei olisi datan haltijan tai liikesalaisuuden haltijan etuihin nähden suhteeton; ja/tai

c) maksamaan korvausta osapuolelle, joka kärsii tällaisen laittomasti saadun tai käytetyn datan väärinkäytöstä tai luovuttamisesta.

5.6. **Yksilöityinä liikesalaisuuksina suojatun datan säilyttäminen**

5.6.1. Jos datan haltija käyttää oikeutta evätä datan jakaminen käyttäjän kanssa, pidättyä siitä tai keskeyttää se lausekkeiden 5.4.1, 5.4.2 ja 5.4.3 mukaisesti, datan haltijan on varmistettava, että kyseinen data säilytetään, jotta kyseinen data asetetaan käyttäjän saataville,

a) kun asianmukaisista suojatoimenpiteistä on sovittu ja ne on otettu käyttöön; tai

b) kun toimivaltainen viranomainen tai tuomioistuin on tehnyt sitovan päätöksen, jossa edellytetään, että datan haltija toimittaa datan käyttäjälle.

Säilytysvelvollisuus päättyy, kun toimivaltainen viranomainen tai tuomioistuin sallii sitovassa päätöksessä tällaisen säilytetyn datan poistamisen tai kun sopimus päättyy.

5.6.2. Datan haltija vastaa lausekkeen 5.6.1 mukaisen datan säilyttämisestä aiheutuvista kustannuksista. Käyttäjä kuitenkin kattaa tällaiset kustannukset siltä osin kuin datan jakamisesta pidättyminen tai datan jakamisen keskeyttäminen tapahtuu lausekkeen 5.4.3 mukaisesti.

6. **(Jos datan haltija asettaa datan saataville käyttäjän pyynnöstä) Datan käyttö käyttäjän toimesta**

6.1. **Datan sallittu käyttö ja jakaminen**

6.1.1. Käyttäjä voi käyttää datan haltijan käyttäjän pyynnöstä saataville asettamaa dataa mihin tahansa lailliseen tarkoitukseen ja/tai, siltä osin kuin data siirretään käyttäjälle tai käyttäjä voi hakea sen, jakaa datan vapaasti lausekkeen 6.2 rajoitusten mukaisesti.

6.2. **Datan käyttöä ja jakamista koskevat rajoitukset**

6.2.1. Käyttäjä sitoutuu siihen, ettei hän tee seuraavia asioita:

a) käytä dataa sellaisen verkkoon liitetyn tuotteen kehittämiseen, joka kilpailee tuotteen kanssa, tai jaa dataa kolmannen osapuolen kanssa tätä tarkoitusta varten;

b) käytä dataa saadakseen tietoa valmistajan tai mahdollisesti datan haltijan taloudellisesta tilanteesta, omaisuudesta ja valmistusmenetelmistä;

c) käytä pakottavia keinoja tai käytä väärin datan suojaamiseen suunnitellun datan haltijan teknisen infrastruktuurin puutteita saadakseen pääsyn dataan;

d) jaa dataa kolmannen osapuolen kanssa, jota pidetään asetuksen (EU) 2022/1925 3 artiklan mukaisena portinvartijana.

6.2.2. [VAIHTOEHTO] [Lisäksi käyttäjä ja datan haltija sitoutuvat datasäädöksen 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti rajoittamaan tai kieltämään seuraavan käsittelyn (*täsmennetään kyseinen käsittely*: *pääsy dataan, sen käyttö ja/tai datan edelleen jakaminen*), joka heikentää tuotteeseen sovellettavia turvallisuusvaatimuksia unionin oikeudessa (*täsmennetään kyseinen oikeudellinen turvavaatimus*) säädetyn mukaisesti, mikä vaikuttaa vakavasti luonnollisten henkilöiden terveyteen tai turvallisuuteen.

Käyttäjä sitoutuu siihen, ettei se (täsmennetään edellä mainittuun käsittelyyn liittyvät rajoitukset tai kiellot).]

7. **Datan jakaminen käyttäjän pyynnöstä datan vastaanottajan kanssa**

7.1. **Datan asettaminen datan vastaanottajan saataville**

7.1.1. Datan haltijan on käyttäjän tai hänen puolestaan toimivan osapuolen pyynnöstä asetettava data yhdessä kyseisen datan tulkintaan ja käyttöön tarvittavien metatietojen kanssa datan vastaanottajan saataville ilman, että tästä koituu käyttäjälle kustannuksia. Pyyntö voidaan esittää **liitteessä 3** määritellyllä lomakkeella, joka lähetetään (*kuvaillaan menettely, jota noudattaen yksinkertainen pyyntö esitetään sähköisesti, jos se on teknisesti mahdollista*). Todentaakseen, että pyynnön on esittänyt käyttäjä, datan haltijalta ei saa vaatia enempää tietoja kuin on tarpeen.

7.1.2. Jos käyttäjä ei ole rekisteröity, datan haltijan on annettava data, joka on henkilötietoja, käyttäjän pyyntöä noudattavan kolmannen osapuolen saataville vain, jos on olemassa pätevä oikeusperusta henkilötietojen asettamiselle saataville asetuksen (EU) 2016/679 (GDPR) 6 artiklan mukaisesti ja vain, tarvittaessa, jos mainitun asetuksen 9 artiklassa ja direktiivin 2002/58/EY (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi) 5 artiklan 3 kohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät.

Jos käyttäjä ei ole rekisteröity, käyttäjän on ilmoitettava kussakin edellisen lausekkeen nojalla esitetyssä pyynnössä datan haltijalle asetuksen (EU) 2016/679 6 artiklan mukaisen käsittelyn oikeusperusta (ja tarvittaessa kyseisen asetuksen 9 artiklan ja direktiivin 2002/58/EY 5 artiklan 3 kohdan mukainen sovellettava poikkeus), jonka pohjalta henkilötietojen asettamista saataville pyydetään.

7.1.3. Datan haltijan on asetettava data datan vastaanottajan saataville siten, että data on vähintään samanlaatuisia kuin silloin, kun se tuli datan haltijan saataville, ja joka tapauksessa kattavassa, jäsennellyssä, yleisesti käytetyssä ja koneellisesti luettavassa muodossa, helposti ja turvallisesti.

7.1.4. Käyttäjän lähettäessä tällaisen pyynnön datan haltija sopii datan vastaanottajan kanssa järjestelyistä, joiden mukaisesti data asetetaan saataville datasäädöksen III ja IV luvun mukaisesti.

7.1.5. Käyttäjä vahvistaa, että lausekkeen 7.1.1 mukainen pyyntö ei voi hyödyttää kolmatta osapuolta, joka katsotaan asetuksen (EU) 2022/1925 [VAIHTOEHTO] 3 artiklan mukaiseksi portinvartijaksi [eikä pyyntöä voida tehdä sellaisten uusien verkkoon liitettyjen tuotteiden, aineiden tai prosessien testauksen yhteydessä, joita ei vielä ole saatettu markkinoille].

7.1.6. Käyttäjä vahvistaa, että kolmas osapuoli käsittelee sen saataville lausekkeen 7.1.1 mukaisesti annettua dataa vain käyttäjän kanssa sovittuja tarkoituksia varten ja ehtoja noudattaen. Datan haltija ei ole vastuussa käyttäjää kohtaan siitä, että käyttäjä ja kolmas osapuoli eivät ole tehneet tällaista sopimusta, paitsi jos datan haltija on tiennyt tai jos sen olisi pitänyt tietää tästä.

8. **[VAIHTOEHTO, jos käyttäjä on yritys] Käyttäjän oikeuksien rajoitukset**

Käyttäjä sitoutuu (*tarkennetaan käyttäjän datan käyttöä tai jakamista koskevan oikeuden rajoituksen tarkoitus, luonne ja kesto sekä tunnistetaan datan se osa, jota tällaiset rajoitukset koskevat*).

Datasäädöksen 7 artiklan 2 kohdan mukaisesti ”sopimusehdot, jotka käyttäjän vahingoksi sulkevat pois [II luvun] mukaisten käyttäjän oikeuksien soveltamisen, poikkeavat niistä tai muuttavat niiden vaikutusta, eivät sido käyttäjää”.

Tätä on tarkasteltava ottaen huomioon johdanto-osan 25 kappale, jossa täsmennetään, että se ”ei estä käyttäjiä yritysten välisissä suhteissa asettamasta dataa kolmansien osapuolten tai datan haltijoiden saataville minkään laillisen sopimusehdon nojalla, myös sopimalla tällaisen datan edelleen jakamisen rajoittamisesta, tai saamasta suhteellista korvausta, esimerkiksi vastineeksi siitä, että he luopuvat oikeudestaan käyttää tai jakaa tällaista dataa laillisesti”.

Näin ollen tällaiset rajoitukset ovat voimassa vain, jos ne eivät aiheuta haittaa käyttäjälle, mikä tarkoittaa, että rajoitukset eivät saa vahingoittaa käyttäjän oikeutettuja etuja.

Lisäksi tällä lausekkeella ei pitäisi kokonaan riistää käyttäjältä datasäädöksen 4 ja 5 artiklan mukaisia laillisia oikeuksia esimerkiksi siten, että käyttäjä luopuu kokonaan oikeudestaan saada pääsy dataan. Käyttäjä voi sopia oikeuksiensa rajoituksista vain silloin, kun rajoitusten laajuus ja kesto ovat rajalliset. Nämä eivät ole käyttäjän vahingoksi. Tällaisia voivat olla esimerkiksi pääsyn kohteena olevan datan käyttöä koskevat rajoitukset, tai ne voivat edellyttää suostumista siihen, ettei dataa saa jakaa edelleen kolmannen osapuolen kanssa, kuten johdanto-osan 25 kappaleessa todetaan, tai se, ettei datan vastaanottajan saa antaa jakaa dataa edelleen kolmannen osapuolen kanssa.

Tätä lauseketta voidaan käyttää, kun tällaiset rajoitukset ovat käyttäjän etu esimerkiksi silloin, kun datan haltija ja käyttäjä osallistuvat yhteiseen teollisuusprojektiin.

Sitä voidaan soveltaa myös, jos käyttäjälle maksetaan korvaus. Pelkkä korvauksen saaminen ei kuitenkaan itsessään riitä siihen, että voitaisi katsoa, etteivät rajoitukset ole haitallisia käyttäjälle. Tämän korvauksen olisi oltava oikeassa suhteessa rajoituksiin.

Käyttäjä voi oman harkintansa mukaan hyväksyä tai hylätä tämän lausekkeen mukaiset rajoitukset.

9. **Korvaus käyttäjälle**

9.1. **Korvaus**

Datan haltija sitoutuu tekemään käyttäjälle korvauksen **liitteen 7** *(tarvittaessa)* mukaisesti, mukaan lukien korvaus käyttäjän oikeuksien rajoituksista lausekkeen 8 mukaisesti.

Osapuolet voivat sopia korvauksesta datan haltijan datan käytöstä ja jakamisesta aina, kun ne pitävät sitä oikeudenmukaisena ja kohtuullisena. Ne voivat esimerkiksi harkita tällaista korvausta, jos datan haltija käyttää dataa uusien tuotteiden tai palvelujen kehittämiseen tai jos datan haltija luo yhdistettyä tai johdettua dataa kaupallisia tarkoituksia varten. Jos dataa käytetään esimerkiksi yksinomaan käyttäjän kanssa tehdyn sopimuksen tarpeisiin tai tuotteen tai siihen liittyvän palvelun toimivuuden ja turvallisuuden varmistamiseen, korvausta ei välttämättä sisällytetä.

Osapuolten tulee kuitenkin tiedostaa, että jos käyttäjä esimerkiksi rajoittaa oikeuksia lausekkeen 8 mukaisesti, käyttäjälle tulee maksaa korvaus, kuten lausekkeen 8 selittävässä kentässä selitetään, ja korvauksen tulee olla oikeassa suhteessa rajoituksen vakavuuteen.

Vastaavasti korvausta saatetaan tarvita käyttäjän oikeudenmukaisen kohtelun varmistamiseksi, jos käyttäjä hyväksyy sen, että datan haltija voi myydä datan kolmansille osapuolille lausekkeen 3.2.1 a kohdan iii alakohdan mukaisesti.

Jos korvaus on maksettava, osapuolten on sovittava sen luonteesta. Korvaus voi olla rahallinen tai muu korvaus.

9.2. **(Sovelletaan rahalliseen korvaukseen) Korot maksuviivästysten tapauksessa**

Jos korvauksen maksaminen viivästyy, datan haltijan tulee maksaa käyttäjälle viivästyskorkoa siitä hetkestä alkaen, jolloin maksu erääntyy sovellettavan lain mukaisena maksuaikana.

10. **Käytön siirto ja useat käyttäjät**

Alkuperäinen käyttäjä voi luovuttaa tuotteen omistus- tai käyttöoikeuden pysyvästi seuraavalle käyttäjälle esimerkiksi silloin, kun käyttäjä myy tuotteen (käytön siirto).

Alkuperäinen käyttäjä voi myös myöntää lisäkäyttäjille oikeuden käyttää tuotetta ja/tai vastaanottaa siihen liittyviä palveluita säilyttäen silti roolinsa käyttäjänä (useat käyttäjät), esimerkiksi silloin, kun

— yritys alivuokraa pakettiautonsa toiselle yritykselle tietyiksi ajanjaksoiksi vuodesta;

— autovuokraamo vuokraa autonsa asiakkaille.

Datan haltijan oikeus käyttää dataa

Tällaisissa tapauksissa datan haltijan on tehtävä sopimus seuraavien tai lisäkäyttäjien kanssa voidakseen käyttää dataa, joka syntyy, kun kyseiset käyttäjät käyttävät tuotetta tai siihen liittyviä palveluja. Jäljempänä olevissa lausekkeissa ehdotetaan mahdollisia ratkaisuja tällaisen sopimuksen tekemiseksi, jotta osapuolet voivat valita ratkaisun, joka parhaiten vastaa tilanteen erityispiirteitä.

Osapuolet voisivat sopia esimerkiksi siitä, että alkuperäinen käyttäjä ilmoittaa datan haltijalle siirrosta sekä seuraavan käyttäjän henkilöllisyyden ja yhteystiedot, jotta datan haltija voi ottaa yhteyttä seuraavaan käyttäjään ja tehdä tämän kanssa sopimuksen.

Useiden käyttäjien tapauksessa tällainen ratkaisu voi olla liian raskas datan haltijalle. Jos alkuperäinen käyttäjä pystyy toimimaan datan haltijan puolesta, yksi mahdollisuus on, että alkuperäinen käyttäjä hankkii lisäkäyttäjien suostumuksen tässä sopimuksessa määriteltyyn datan saatavuuteen ja käyttöön.

Muissa tilanteissa voi olla vielä mahdollista ja suositeltavaa, että alkuperäinen käyttäjä ilmoittaa lisäkäyttäjän yhteystiedot datan haltijalle siten, että datan haltija voi tehdä sopimuksen suoraan lisäkäyttäjän kanssa.

On myös mahdollista, että alkuperäisen käyttäjän ei tarvitse ilmoittaa seuraavasta käyttäjästä tai lisäkäyttäjästä sopimuksen tekemiseksi, koska olosuhteet ovat sellaiset, että sopimus voidaan tehdä ilman alkuperäisen käyttäjän toimia. Tuotteen ja/tai siihen liittyvän palvelun käyttäminen voi esimerkiksi edellyttää käyttäjän yksilöivän tilin luomista. Jos näin on, datan haltija voi tehdä sopimuksen seuraavan tai lisäkäyttäjän kanssa, kun he luovat omat tilinsä. Tämä saattaa kuitenkin edellyttää, että alkuperäinen käyttäjä varmistaa, että seuraava käyttäjä tai lisäkäyttäjä ei käytä alkuperäisen käyttäjän tiliä.

Osapuolten pääsyä koskevat oikeudet käytön siirtoon ja useisiin käyttäjiin liittyen

Käytön siirtämisen tai useiden käyttäjien tapauksessa sopimuksessa olisi varmistettava, kuka pääsee dataan ja millä ehdoilla. Jos esimerkiksi yritys (alkuperäinen käyttäjä) vuokraa verkkoon liitettyjä maatalouskoneita yksittäisille viljelijöille (lisäkäyttäjät) päivittäin tai viikoittain, maatalouskoneiden tuottama data voi paljastaa yksittäisten viljelijöiden arkaluonteisia liiketoimintatietoja. Valmistaja (datan haltija) ei voi vain asettaa mitään tämän sopimuksen lausekkeen 4 mukaista dataa alkuperäisen käyttäjän (koneet omistavan yrityksen) saataville varmistamatta, ettei yksittäisten viljelijöiden (lisäkäyttäjien) luottamuksellisia tietoja tai oikeuksia loukata.

Lisäkäyttäjän tai seuraavan käyttäjän pääsyä koskevat oikeudet voivat riippua erityisesti datan sopimusluokittelusta, esimerkiksi:

— Käyttäjän poistettava data – Käyttäjä voi usein poistaa tuotteiden tai niihin liittyvien palveluiden käytön aikana syntyvän datan. Siirron tapauksessa käyttäjän tulisi poistaa kyseinen data. Muussa tapauksessa tällainen data voi olla lisäkäyttäjän tai seuraavan käyttäjän käytettävissä.

— Aina poistettava data – data, jota datan haltija ei saa asettaa lisäkäyttäjän tai seuraavan käyttäjän saataville.

— Jäännösdata – Muu kuin käyttäjän poistettava tai aina poistettava data; kyseistä dataa ei voi poistaa eikä siihen sovelleta salassapitosopimusta (eli data on myös uusien seuraavien käyttäjien saatavilla). Tällaista dataa voi olla data, jonka on oltava lisä- tai seuraavan käyttäjän saatavilla lain nojalla tai käytännössä (esimerkiksi verkkoon liitettyyn ajoneuvoon tehtyjen päivitysten yhteydessä).

Datan haltijan on lajiteltava data näihin luokkiin, erityisesti datasäädöksen 3 artiklan 2 ja 3 kohdassa, tässä sopimuksessa (esimerkiksi liitteessä 1) tai tuotteeseen tai siihen liittyvään palveluun liittyvissä asiakirjoissa tarkoitetuissa tiedoissa.

Sopimuksen lausekkeessa 10 keskitytään datasäädökseen. Se ei vaikuta mihinkään muuhun lainsäädäntöön, mukaan lukien alakohtainen lainsäädäntö, jolla voidaan säännellä verkkoon liitetyn tuotteen tai siihen liittyvän palvelun siirtoa, kuten lääkinnällisten laitteiden uudelleenkäsittely.

10.1. **Käytön siirto**

Jos käyttäjä siirtää sopimuksella i) tuotteen omistusoikeuden tai ii) väliaikaiset oikeudet tuotteen käyttöön ja/tai iii) oikeutensa saada tuotteeseen liittyviä palveluja seuraavalle henkilölle, jäljempänä ’seuraava käyttäjä’, ja menettää käyttäjän aseman siirron jälkeen, osapuolet sitoutuvat noudattamaan tässä lausekkeessa asetettuja vaatimuksia.

[VAIHTOEHTO 1] [Alkuperäisen käyttäjän on ilmoitettava siirrosta datan haltijalle ja annettava tarvittavat seuraavan käyttäjän yhteystiedot, jotta datan haltija voi tehdä hänen kanssaan sopimuksen datan haltijan datan käytöstä.]

[VAIHTOEHTO 2] [Datan haltija toteuttaa tarvittavat toimenpiteet tehdäkseen seuraavan käyttäjän kanssa sopimuksen datan haltijan datan käytöstä. *(Tarvittaessa)* Alkuperäisen käyttäjän on varmistettava, että seuraava käyttäjä ei voi käyttää alkuperäisen käyttäjän tiliä.]

Siirto ei vaikuta datan haltijan oikeuksiin käyttää ennen siirtoa luotua tuotteen dataa tai tuotteeseen liittyvien palvelujen dataa eli ennen siirtoa sopimuksen nojalla siirrettyyn dataan liittyvät oikeudet ja velvollisuudet jatkuvat siirron jälkeen.

10.2. **Useat käyttäjät**

Jos alkuperäinen käyttäjä myöntää toiselle osapuolelle, jäljempänä ’lisäkäyttäjä’, oikeuden käyttää tuotetta ja/tai siihen liittyviä palveluita säilyttäen samalla asemansa käyttäjänä, osapuolet sitoutuvat noudattamaan tässä lausekkeessa asetettuja vaatimuksia.

10.2.1. Lisäkäyttäjän suostumus datan käyttöön ja jakamiseen datan haltijan toimesta

[VAIHTOEHTO 1] [Alkuperäisen käyttäjän ja lisäkäyttäjän välisessä sopimuksessa alkuperäinen käyttäjä sisällyttää sopimukseen datan haltijan puolesta lausekkeita, jotka perustuvat olennaisesti tämän alkuperäisen käyttäjän ja datan haltijan välisen sopimuksen sisältöön ja erityisesti lausekkeeseen 3, joka koskee tuotteen ja/tai siihen liittyvän palvelun datan käyttöä ja jakamista datan haltijan toimesta, ja jotka ovat voimassa tuotteen ja/tai siihen liittyvän palvelun väliaikaisen käytön ajan.]

[VAIHTOEHTO 2] [Alkuperäinen käyttäjä ilmoittaa datan haltijalle lisäkäyttäjän oikeuksista käyttää tuotetta ja/tai siihen liittyvää palvelua ja näiden oikeuksien kestosta sekä lisäkäyttäjän yhteystiedot, jotta datan haltija voi tehdä lisäkäyttäjän kanssa sopimuksen kyseisen datan käytöstä ja jakamisesta datan haltijan toimesta.]

[VAIHTOEHTO 3] [Datan haltija toteuttaa tarvittavat toimenpiteet tehdäkseen sopimuksen lisäkäyttäjän kanssa. *(Tarvittaessa)* Alkuperäisen käyttäjän on varmistettava, että lisäkäyttäjä ei voi käyttää alkuperäisen käyttäjän tiliä.]

10.2.2. Lisäkäyttäjän pääsy dataan

[VAIHTOEHTO] [Alkuperäinen käyttäjä toimii lisäkäyttäjän ensimmäisenä yhteyspisteenä, jos lisäkäyttäjä tekee datasäädöksen 4 tai 5 artiklan mukaisen dataan pääsyä koskevan pyynnön. Datan haltijan on tehtävä yhteistyötä alkuperäinen käyttäjän kanssa pyynnön käsittelemiseksi **liitteen 10** mukaisesti.]

10.3. **Alkuperäisen käyttäjän vastuu**

Siltä osin kuin alkuperäisen käyttäjän lausekkeiden 10.1 ja 10.2 mukaisten velvoitteiden noudattamatta jättäminen johtaa siihen, että datan haltija käyttää ja jakaa tuotteeseen tai siihen liittyvien palvelujen dataa ilman sopimusta seuraavan tai lisäkäyttäjän kanssa, alkuperäinen käyttäjä korvaa datan haltijalle kaikki vaatimukset, jotka koskevat seuraavien tai lisäkäyttäjien datan haltijalle esittämiä vahingonkorvausvaatimuksia datan käytöstä tuotteen ja/tai siihen liittyvien palvelujen siirron tai väliaikaisen käytön jälkeen.

11. **Sopimuksen soveltamispäivä, voimassaoloaika ja irtisanominen**

11.1. **Soveltamispäivä ja voimassaoloaika**

Tätä sopimusta ei yleensä ole olemassa erillisenä sopimuksena, vaan se tehdään rinnakkain sen sopimuksen kanssa, jolla tuotteen omistusoikeus siirretään käyttäjälle ja annetaan hänelle väliaikaiset oikeudet käyttää tuotetta ja/tai siihen liittyvää palvelua sopimuksen kanssa.

Tämän sopimuksen on yleensä oltava voimassa niin kauan kuin tämä toinen sopimus sallii käyttäjän käyttää tuotetta tai siihen liittyvää palvelua. Vastaavasti datan haltijan ja käyttäjän ei pitäisi voida irtisanoa tätä sopimusta, paitsi jos toinen osapuoli rikkoo olennaisesti velvoitteitaan, koska muutoin tämä johtaisi tilanteeseen, jossa käyttäjä käyttää tuotetta ja/tai siihen liittyvää palvelua ilman datasäädöksen mukaisia oikeuksia ja velvoitteita koskevia sopimuspuitteita.

11.1.1. Tämä sopimus [VAIHTOEHTO 1] [tulee voimaan välittömästi] [VAIHTOEHTO 2] [tulee voimaan (*täsmennetään päivämäärä*)].

11.1.2. Sopimus tehdään [VAIHTOEHTO 1] [määräämättömäksi ajaksi] [VAIHTOEHTO 2] [määräajaksi (*täsmennetään*)], jollei tämän sopimuksen mukaisista raukeamis- tai irtisanomisperusteista muuta johdu.

11.2. **Sopimuksen irtisanominen**

Sopimuksen lausekkeessa 11.1 sovitusta sopimuskaudesta riippumatta tämä sopimus päättyy,

a) kun tuote tuhotaan tai siihen liittyvä palvelu lopetetaan pysyvästi tai kun tuote tai siihen liittyvä palvelu menettää peruuttamattomasti kykynsä tuottaa dataa; tai

b) käyttäjän menettäessä tuotteen omistusoikeuden tai kun vuokra-, leasing- tai muuhun vastaavaan sopimukseen perustuvat käyttäjän oikeudet tuotteeseen taikka käyttäjän oikeudet tuotteeseen liittyvään palveluun päättyvät; tai

c) kun molemmat osapuolet niin sopivat.

Edellä oleva b ja c kohta ei rajoita datan haltijan ja seuraavien tai lisäkäyttäjien välillä voimassa olevan sopimuksen soveltamista.

11.3. **Sopimuksen voimassaolon päättymisen ja irtisanomisen vaikutukset**

11.3.1. Sopimuskauden päättyminen tai tämän sopimuksen irtisanominen vapauttaa molemmat osapuolet niiden velvoitteesta tuottaa ja vastaanottaa tulevia suorituksia, mutta se ei vaikuta irtisanomishetkeen mennessä kertyneisiin oikeuksiin ja vastuisiin.

Sopimuksen voimassaolon päättyminen tai irtisanominen ei vaikuta mihinkään tämän sopimuksen määräykseen, jonka on määrä toimia sopimuksen päättymisen jälkeenkin, erityisesti salassapitoa koskevaan lausekkeeseen 13.1, sovellettavaa lakia koskevaan lausekkeeseen 13.4 ja riitojenratkaisua koskevaan lausekkeeseen 13.6.

11.3.2. Sopimuksen irtisanomisella tai päättymisellä on seuraavat vaikutukset:

a) datan haltijan on lakattava hakemasta tuotettua tai tallennettua dataa irtisanomis- tai päättymispäivästä alkaen;

b) datan haltijalla on edelleen oikeus käyttää ja jakaa ennen sopimuksen irtisanomista tai päättymistä tuotettua tai tallennettua dataa tämän sopimuksen mukaisesti.

12. **Sopimusrikkomukseen liittyvät oikeussuojakeinot**

Osapuolet voivat sopia dataa koskevien oikeuksien ja velvollisuuksien, joista monet ovat jo datasäädöksen mukaisia, lisäksi myös yleiseen sopimusoikeuteen liittyvistä asioista, kuten sopimuspuolen oikeuksista ja oikeussuojakeinoista, jos toinen sopimuspuoli on jättänyt noudattamatta velvoitteitaan.

Tällaisissa yleiseen sopimusoikeuteen liittyvissä asioissa osapuolet voivat haluta turvautua lakisääteisiin oletussääntöihin tai muihin sopimusmalleihin. Jos ne haluavat käyttää näitä mallisopimusehtoja, niiden olisi varmistettava, että mallisopimusehdot ovat kaikkien sopimukseen mahdollisesti sovellettavien pakottavien kansallisten lakien mukaisia.

12.1. **Sopimusvelvoitteiden laiminlyönti**

12.1.1. Osapuolen sopimusvelvoitteen laiminlyönti on olennainen tämän sopimuksen kannalta, jos

a) se merkittävällä tavalla estää toista osapuolta saamasta suoritusta, johon hänellä on sopimuksen nojalla oikeus, paitsi jos laiminlyöntiin syyllistynyt osapuoli ei ennakoinut eikä se olisi voinut kohtuudella ennakoida kyseistä tulosta; tai

b) olosuhteista käy selvästi ilmi, että velvoitteet laiminlyöntiin syyllistyneen osapuolen tulevaan suoritukseen ei voida luottaa.

12.1.2. Osapuolen laiminlyönnillä voidaan katsoa olevan perusteltu syy, jos se johtuu esteestä, johon osapuoli ei voi vaikuttaa, ja jos osapuolen ei olisi kohtuudella voitu odottaa ottavan estettä huomioon sopimuksen tekoajankohtana tai välttävän tai voittavan esteen tai sen seuraukset.

Jos este on vain väliaikainen, sopimusvelvoitteiden laiminlyönnillä katsotaan olevan perusteltu syy esteen olemassaolon ajan. Jos viivästys kuitenkin johtaa olennaiseen sopimusvelvoitteiden laiminlyöntiin, toinen osapuoli voi pitää sitä sellaisena.

Laiminlyöntiin syyllistyneen osapuolen on varmistettava, että toinen osapuoli vastaanottaa ilman aiheetonta viivytystä ilmoituksen esteestä ja sen vaikutuksesta laiminlyöntiin syyllistyneen osapuolen kykyyn suorittaa velvoitteet sen jälkeen, kun laiminlyöntiin syyllistynyt osapuoli sai tietää tai sen voidaan kohtuudella olettaa saaneen tietää näistä olosuhteista. Toisella osapuolella on oikeus korvaukseen taloudellisesta vahingosta, jota sille aiheutuu tällaisen ilmoituksen saamatta jäämisestä.

12.2. **Oikeussuojakeinot**

12.2.1. Jos osapuoli laiminlyö velvoitteensa, toisella osapuolella on seuraavissa lausekkeissa luetellut oikeussuojakeinot, sanotun kuitenkaan rajoittamatta sovellettavan lainsäädännön nojalla käytettävissä olevia oikeussuojakeinoja.

12.2.2. Eri oikeussuojakeinoja voi käyttää samanaikaisesti, elleivät ne ole keskenään ristiriidassa.

12.2.3. Osapuoli ei voi vedota oikeuskeinoon siltä osin kuin se on aiheuttanut toisen osapuolen sopimusvelvoitteiden täyttämättä jättämisen, esimerkiksi silloin, kun toinen osapuoli ei ole voinut suorittaa velvoitteitaan asianmukaisesti osapuolen omassa datainfrastruktuurissa olevan puutteen vuoksi. Osapuoli ei myöskään saa vedota vahingonkorvausvaatimukseen siltä osin kuin se olisi kohtuullisia toimia toteuttamalla voinut rajoittaa vahinkoa.

12.2.4. Vahinkoa kärsinyt osapuoli voi

a) pyytää laiminlyöntiin syyllistynyttä osapuolta noudattamaan ilman aiheetonta viivytystä tämän sopimuksen mukaisia velvoitteitaan, paitsi jos se olisi laitonta tai mahdotonta tai jos se aiheuttaisi laiminlyöntiin syyllistyneelle osapuolelle kustannuksia, jotka ovat suhteettomia toisen osapuolen saamaan hyötyyn nähden;

b) pyytää laiminlyöntiin syyllistynyttä osapuolta poistamaan tämän sopimuksen vastaisesti saadun tai käytetyn datan ja sen jäljennökset;

c) vaatia vahingonkorvausta taloudellisesta vahingosta, joka sille on aiheutunut toisen osapuolen laiminlyönnistä, jolle ei katsota olevan perusteltua syytä lausekkeen 12.1.2 nojalla. Laiminlyöntiin syyllistynyt osapuoli vastaa ainoastaan vahingosta, jonka se on ennakoinut tai jonka voidaan kohtuudella olettaa olleen ennakoitavissa tämän sopimuksen tekohetkellä sen laiminlyönnin vuoksi, paitsi jos laiminlyönti oli tahallinen tai aiheutettu törkeällä huolimattomuudella.

12.2.5. Datan haltija voi myös keskeyttää datan jakamisen käyttäjän kanssa, kunnes käyttäjä noudattaa velvollisuuksiaan tai rajoituksiaan, antamalla käyttäjälle ilman aiheetonta viivytystä asianmukaisesti perustellun ilmoituksen:

a) jos käyttäjän velvoitteiden laiminlyöminen on olennainen;

b) *(tarvittaessa)* edellyttäen, että kaikki muut lausekkeessa 5.4.3 esitetyt edellytykset täyttyvät lausekkeessa 5.4.3 kuvatuissa tapauksissa.

12.2.6. Käyttäjä voi myös

a) keskeyttää datan haltijalle lausekkeen 3 mukaisesti annetun suostumuksen tai 8 lausekkeen mukaisesti sovittuja käyttäjän oikeuksien rajoituksia koskevan suostumuksen siihen saakka, kunnes datan haltija täyttää velvoitteensa, paitsi jos tämä aiheuttaisi datan haltijalle haitan, joka on räikeästi suhteeton verrattuna laiminlyöntiin tai sen vaikutuksiin;

b) peruuttaa datan haltijalle lausekkeen 3 mukaisesti myönnetyn luvan ja/tai lausekkeen 8 mukaisen suostumuksen sovittuihin käyttäjän oikeuksia koskeviin rajoituksiin ilmoittamalla siitä datan haltijalle, jos:

i) datan haltijan laiminlyönti on olennainen; tai

ii) jos laiminlyönti ei ole olennainen, käyttäjä on antanut ilmoituksen, jossa asetetaan kohtuullinen määräaika laiminlyönnin korjaamiseksi, ja määräaika on umpeutunut ilman, että datan haltija on korjannut laiminlyönnin. Ilmoitettu määräaika on kohtuullinen, jos datan haltija ei vastusta sitä ilman aiheetonta viivytystä.

12.2.7. [VAIHTOEHTO] [Jos osapuoli ei täytä tämän sopimuksen mukaisia velvoitteitaan, sen on joka tapauksessa maksettava liitteessä 8 yksityiskohtaisesti määrätyt seuraamusmaksut, joita osapuolet pitävät lausekkeen 12.2.4 c kohdassa tarkoitettuina vahingonkorvauksina. Laiminlyöntiin syyllistyneellä osapuolella on oikeus vaatia seuraamuksen alentamista kohtuulliseen määrään, jos se voi osoittaa, että seuraamus on selvästi liiallinen suhteessa laiminlyönnistä aiheutuneeseen vahinkoon.]

Osapuolet voivat halutessaan määritellä seuraamukset määritellyn tyyppisille laiminlyönneille, koska vahinkoa kärsineelle osapuolelle voi olla liian työlästä todistaa esimerkiksi datan toimittamisen laiminlyönnistä aiheutuneen todellisen vahingon määrä. Seuraamusten olisi oltava oikeasuhteisia.

13. **Yleinen määräys**

13.1. **Tietojen salassapito**

13.1.1. Seuraavia tietoja pidetään luottamuksellisina:

a) tiedot, jotka viittaavat osapuolen liikesalaisuuksiin, taloudelliseen tilanteeseen tai muuhun toimintaan liittyvään seikkaan, jollei kyseinen osapuoli ole julkistanut näitä tietoja;

b) käyttäjää ja kolmatta osapuolta koskevat tiedot, elleivät ne ole jo julkistaneet näitä tietoja.

13.1.2. Osapuolet sopivat toteuttavansa kaikki kohtuulliset toimenpiteet säilyttääkseen luottamukselliset tiedot turvallisesti ja ollakseen asettamatta niitä kolmansien osapuolten saataville, paitsi jos

a) jommallakummalla osapuolella on oikeudellinen velvollisuus asettaa kyseiset tiedot saataville;

b) jommankumman osapuolen on asetettava kyseiset tiedot saataville tämän sopimuksen mukaisten velvoitteidensa täyttämiseksi; tai

c) jompikumpi osapuoli on saanut etukäteen suostumuksen toiselta osapuolelta tai osapuolelta, joka antaa luottamukselliset tiedot tai johon niiden luovuttaminen vaikuttaa.

13.1.3. Näitä salassapitovelvoitteita sovelletaan sopimuksen päättymisen jälkeenkin (*täsmennetään ajanjakso*).

13.1.4. Nämä salassapitovelvoitteet eivät poista i) asetuksen (EU) 2016/679 (yleisen tietosuoja-asetuksen), ii) direktiivin 2002/58/EY tai direktiivin (EU) 2016/943 täytäntöönpanosäännösten, iii) muun unionin lainsäädännön tai jäsenvaltion lainsäädännön tai iv) (soveltuvin osin) tämän sopimuksen lausekkeen 6 mukaisia tiukempia velvoitteita.

13.2. **Viestintätavat**

Kaikki tässä sopimuksessa edellytetyt ilmoitukset tai muut tiedonannot on tehtävä kirjallisesti, ja ne voidaan toimittaa henkilökohtaisesti, lähettää ennalta maksetulla kirjeellä tai toimittaa sähköisesti, myös sähköpostitse, edellyttäen, että lähettäjä säilyttää todisteen lähettämisestä, seuraaviin osoitteisiin:

Osapuoli	Yhteyshenkilö	Sähköposti	Puhelin	Osoite
Käyttäjä	[Nimi]/[asema]	[Sähköposti]	[Puhelin]	[Osoite]
Datan vastaanottaja	[Nimi]/[asema]	[Sähköposti]	[Puhelin]	[Osoite]

Tällainen ilmoitus tai tiedonanto katsotaan vastaanotetuksi

a) toimituspäivänä, jos se toimitetaan henkilökohtaisesti;

b) kolmantena työpäivänä lähettämisen jälkeen, jos se lähetetään ennalta maksettuna kirjeenä;

c) lähetyspäivänä, jos se toimitetaan sähköisesti, edellyttäen, että lähettäjä ei ole saanut virheilmoitusta toimituksen epäonnistumisesta.

13.3. **Koko sopimus, muutokset ja erotettavuus**

13.3.1. Tämä sopimus sekä sen liitteet ja muut tässä sopimuksessa mainitut asiakirjat muodostavat koko osapuolten välisen sopimuksen tämän sopimuksen kohteen osalta ja korvaavat kaikki osapuolten aiemmat suulliset ja kirjalliset sopimukset ja ehdot tämän sopimuksen kohteen osalta.

13.3.2. Tähän sopimukseen tehdyt muutokset ovat voimassa vain, jos niistä on sovittu kirjallisesti, esimerkiksi sähköisessä muodossa.

13.3.3. Jos jonkin tämän sopimuksen ehdon todetaan olevan mitätön, pätemätön, mitätöitävissä oleva tai täytäntöönpanokelvoton mistä tahansa syystä ja jos tämä ehto voidaan erottaa sopimuksen muista ehdoista, nämä jäljellä olevat ehdot jäävät voimaan ja ovat edelleen täytäntöönpanokelpoisia. Tämän sopimuksen puutteet tai epäselvyydet käsitellään lausekkeen13.5 mukaisesti.

13.4. **Sovellettava laki**

13.4.1. Tähän sopimukseen sovelletaan *(lisätään jäsenvaltio)* lakia.

13.5. **Tulkinta**

13.5.1. Osapuolet tekevät tämän sopimuksen ottaen huomioon datasäädöksessä säädetyt osapuolten oikeudet ja velvollisuudet. Kaikkia tämän sopimuksen määräyksiä on tulkittava siten, että ne noudattavat datasäädöstä ja muuta unionin oikeutta tai unionin oikeuden mukaisesti annettua kansallista lainsäädäntöä sekä sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä, joka on unionin oikeuden mukainen ja josta ei voida sopimuksella poiketa.

13.5.2. Jos tässä sopimuksessa olevia puutteita tai epäselvyyksiä ei voida ratkaista lausekkeessa 13.5.1 tarkoitetulla tavalla, tätä sopimusta on tulkittava sovellettavassa laissa säädettyjen tulkintasääntöjen mukaisesti (ks. lauseke 13.4).

13.6. **Riidanratkaisu**

13.6.1. Osapuolet sopivat tekevänsä parhaansa ratkaistakseen riidat sovinnollisesti ja, ennen riidan saattamista oikeuden tai tuomioistuimen käsiteltäväksi, saattamaan asian (*lisätään tietyn riitojenratkaisuelimen nimi ja yhteystiedot*) käsiteltäväksi (*sen toimivaltaan kuuluvissa riidoissa, sellaisina kuin ne on määritelty datasäädöksen 10 artiklan 1 kohdassa. Kyseessä voi olla jäsenvaltion mikä tahansa riitojenratkaisuelin, joka täyttää datasäädöksen 10 artiklan edellytykset*).

13.6.2. Riidan saattaminen riidanratkaisuelimelle lausekkeen 13.6.1 mukaisesti ei kuitenkaan vaikuta käyttäjän oikeuteen tehdä valitus datasäädöksen 37 artiklan mukaisesti nimetylle kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle eikä minkään osapuolen oikeuteen hakea tehokkaita oikeussuojakeinoja jäsenvaltion tuomioistuimessa.

13.6.3. [VAIHTOEHTO, jos käyttäjä on yritys] [(*täsmennetään jäsenvaltio*) tuomioistuimilla on yksinomainen toimivalta käsitellä tätä sopimusta koskeva riita.]

Liite 1

Yksityiskohtaiset tiedot tämän sopimuksen kattamasta datasta ja pääsyjärjestelyistä

Tässä liitteessä osapuolten tulee antaa yksityiskohtaiset tiedot tämän sopimuksen kattamasta datasta, pääsyjärjestelyistä sekä datan saamiseksi ja käyttämiseksi tarvittavista keinoista ja tiedoista, kuten lausekkeissa 2 ja 3 määrätään.

A. **Datan sisällön eritelmä**

Liitteessä on ensin lajiteltava ja lueteltava sopimuksen soveltamisalaan kuuluva tuotteen data ja tuotteeseen liittyvän palvelun data niin, että datan sisältö ja keräystiheys käyvät ilmi, jotta käyttäjä saa täsmällistä tietoa datan sisältämistä tiedoista (rakenteinen tietopisteluettelo tai tarkat tietoluokat).

B. **Säilytysaika**

Liitteessä tulee ilmoittaa säilytysaika, jotta käyttäjä saa tiedon datan saatavuuden kestosta. Tämä voidaan tehdä rakeisesti kunkin tietopisteen tai tietopisteryhmän osalta.

C. **Dataa koskeva järjestely**

Liitteessä olisi täsmennettävä, onko kaikki data tai osa siitä erityistä dataa, jota säännellään erityisellä järjestelyllä. Liitteessä voidaan esimerkiksi kertoa, katsotaanko data henkilötiedoiksi ja mikä data katsotaan henkilötiedoiksi.

D. **Datan rakenne ja muoto**

Liitteessä on täsmennettävä, missä rakenteisessa, yleisesti käytetyssä ja koneellisesti luettavassa muodossa data asetetaan saataville.

E. **Käyttöoikeudet**

Käyttäjä voi siirtää oikeutensa tuotteen käyttöön tai tuotteeseen liittyvien palveluiden vastaanottamiseen seuraavalle käyttäjälle tai useat käyttäjät voivat jakaa nämä oikeudet. Tällaisissa tapauksissa osapuolten olisi täsmennettävä tässä datan käyttöoikeudet, jos tuotteen käyttöoikeus siirretään tai jos käyttäjiä on useita. Liitteessä voitaisiin mainita erityisesti

— Käyttäjän poistettava data – Käyttäjä voi usein poistaa tuotteiden tai niihin liittyvien palveluiden käytön aikana syntyvän datan. Siirron tapauksessa käyttäjän tulisi poistaa kyseinen data. Muussa tapauksessa tällainen data voi olla seuraavan käyttäjän käytettävissä;

— Aina poistettava data – data, jota datan haltija ei saa asettaa seuraavan käyttäjän saataville;

— Jäännösdata – Muu kuin käyttäjän poistettava tai aina poistettava data; kyseistä dataa ei voi poistaa eikä siihen sovelleta salassapitosopimusta (eli data on myös uusien seuraavien käyttäjien saatavilla). Tällaista dataa voi olla data, jonka on oltava seuraavan käyttäjän saatavilla lain nojalla tai käytännössä (esimerkiksi verkkoon liitettyyn ajoneuvoon tehtyjen päivitysten yhteydessä).

F. **Siirto-/pääsyväline**

Liitteessä on ilmoitettava, millä turvallisella ja tarkoituksenmukaisella sähköisellä välineellä datan haltija voi luovuttaa datan käyttäjän saataville joko siirtämällä datan tai antamalla siihen pääsyn.

G. **Käyttäjän pääsyoikeuksien käyttämiseksi tarvittavat tiedot**

Liitteessä voidaan määritellä tiedot, jotka ovat tarpeen käyttäjän pääsyoikeuksien käyttämiseksi. Siinä voidaan mainita yhteyshenkilö, joka ratkaisee teknisiä ongelmia sekä datan haltijan että käyttäjän puolella.

Liite 2

Käyttäjän esittämän dataan pääsyä koskevan pyynnön sisältö

Tämä lomake koskee yhtä pyyntöä. Useita pyyntöjä voidaan esittää tiettyjen tietovirtojen puitteissa, ja niitä suositellaan esimerkiksi tiettyjen tietovirtojen segmentoimiseksi, jotta niitä voidaan hallita tietovirrasta tietovirtaan ja tarkoituksesta tarkoitukseen, datan elinkaaresta datan elinkaareen, kuten henkilötietovirrat ja vastaavat.

Tässä lomakkeessa luetellaan pyynnön keskeiset osat, mutta pyynnön muotoa voidaan mukauttaa erityisesti sähköisten menettelyjen edellyttämällä tavalla.

Käyttäjän tunnistetiedot	Nimi: täsmennettävä Sopimusnro: *täsmennettävä*
Käyttäjän puolesta pyynnön esittävän henkilön tunnistetiedot (tarvittaessa)	Nimi: täsmennettävä Suhde käyttäjään: *täsmennettävä* Liitä mukaan todisteet valtuuksista toimia käyttäjän puolesta
Tuotteet ja/tai palvelut, joita pyyntö koskee	Tuote/palvelu 1: määritettävä (esim. sarjanumero) Tuote/palvelu 2: määritettävä (esim. sarjanumero)
Pyynnön kohteena olevat tietopisteet	☐ Kaikki helposti datan haltijan saatavilla oleva data ☐ Muu: määritä pyynnön kattamat tietopisteet
Pyydetyn datan luonne	☐ Sisältää henkilötietoja Jos käyttäjä ei ole rekisteröity, täsmennetään asetuksen (EU) 2016/679 6 artiklan mukaisen käsittelyn pätevä oikeusperusta ja tarvittaessa se, miten kyseisen asetuksen 9 artiklan ja direktiivin 2002/58/EY 5 artiklan 3 kohdan edellytykset täyttyvät. ☐ Vain muita kuin henkilötietoja
Pyynnön kohteena olevan datan päivämäärä	☐ Aiempi data: määritä kausi ☐ Tuleva data: määritä kausi
Datan saatavuuden aikataulu (sen mukaan, mitä liitteessä 1 on määritelty)	☐ Jatkuvasti ☐ Reaaliaikaisesti ☐ Muu: täsmennä
Dataan pääsyn käyttötavat (riippuen siitä, mitä liitteessä 1 määritellään)	☐ Datan siirto ☐ Pääsy dataan sen tallennuspaikassa
Siirron kohde:	määritetään edellisen kohdan vastauksen mukaan
Pyynnön päivämäärä	Täsmennettävä

Liite 3

Lomake käyttäjän dataan pääsyä koskevaa pyyntöä varten datan asettamiseksi kolmannen osapuolen saataville

Tämä lomake koskee yhtä pyyntöä. Useita pyyntöjä voidaan esittää tiettyjen tietovirtojen puitteissa, ja niitä suositellaan esimerkiksi tiettyjen tietovirtojen segmentoimiseksi, jotta käyttäjän nimittämä tietty datan vastaanottaja voi hallita niitä tietovirrasta tietovirtaan ja tarkoituksesta tarkoitukseen.

Käyttäjän tunnistetiedot	Nimi: täsmennettävä Sopimusnro: *täsmennettävä*
Käyttäjän puolesta pyynnön esittäneen henkilön tunnistetiedot (tarvittaessa)	Nimi: täsmennettävä Suhde käyttäjään: *täsmennettävä*
Tuotteet ja/tai palvelut, joita pyyntö koskee	Tuote/palvelu 1: *täsmennettävä* Tuote/palvelu 2: *täsmennettävä*
Pyynnön kohteena oleva data Huom. Ei sovelleta testattaessa uusia verkkoon liitettyjä tuotteita, materiaaleja tai prosesseja, joita ei vielä ole saatettu markkinoille.	☐ Vaihtoehto 1: kaikki helposti datan haltijan saatavilla oleva data ☐ Vaihtoehto 2: määritetään datan vastaanottajan kanssa jaettava data käyttäjän ja datan vastaanottajan välisen sopimuksen liitteen 1 mukaisesti ☐ Vaihtoehto 3: kuten datan vastaanottaja on määrittänyt datan haltijan ja datan vastaanottajan välisen sopimuksen liitteessä 2.
Jos data sisältää henkilötietoja	Täsmennetään asetuksen (EU) 2016/679 6 artiklan mukaisen käsittelyn pätevä oikeusperusta ja tarvittaessa se, miten kyseisen asetuksen 9 artiklan ja direktiivin 2002/58/EY 5 artiklan 3 kohdan edellytykset täyttyvät
Kolmannen osapuolen tunnistetiedot Huom. Ei voi olla asetuksen (EU) 2022/1925 3 artiklassa tarkoitettu portinvartija.	Nimi: täsmennettävä Yhteystiedot: *täsmennettävä*

Liite 4

Yksityiskohtaiset tiedot toimenpiteistä liikesalaisuuksien suojaamiseksi

(osapuolet laativat)

[VAIHTOEHTO] Liite 5

Yksityiskohtaiset tiedot datan jakamisesta kolmansien osapuolten kanssa

(osapuolet laativat)

Liite 6

Yksityiskohtaiset tiedot suojatoimenpiteistä

(osapuolet laativat)

[VAIHTOEHTO] Liite 7

Käyttäjän korvausta koskevat tiedot

(osapuolet laativat)

[VAIHTOEHTO] Liite 8

Yksityiskohtaiset tiedot seuraamusmaksuista

(osapuolet laativat)

[VAIHTOEHTO] Liite 9

Tuotteen omistusoikeutta tai tuotteen tai tuotteeseen liittyvien palvelujen käyttöön liittyviä sopimusperusteisia oikeuksia koskevat asiakirjat

(Osapuolten toimesta liitettävät asiakirjat)

[VAIHTOEHTO] Liite 10

Yksityiskohtaiset tiedot lisäkäyttäjien dataan pääsyä koskevista järjestelyistä

(osapuolet laativat)

LIITE III

MALLISOPIMUSEHDOT

käyttäjien ja datan vastaanottajien välisille sopimuksille

Nämä mallisopimusehdot on suunniteltu verkkoon liitetyn tuotteen ja/tai siihen liittyvän palvelun käyttäjän ja datan vastaanottajan, jolle käyttäjän on jaettava tai jolle se haluaa jakaa dataansa asetuksen (EU) 2023/2854, jäljempänä 'datasäädös', 5 artiklan mukaisesti, välisiä sopimuksia varten.

Datasäädöksen tärkeimmät tähän liittyvät uutuudet ovat seuraavat:

— käyttäjä voi velvoittaa datan haltijan jakamaan dataa valitsemansa datan vastaanottajan kanssa;

— käyttäjä määrittää datan vastaanottajan kanssa tehdyssä sopimuksessa, mihin tarkoituksiin ja millä ehdoilla datan vastaanottaja voi käyttää ja jakaa dataa;

— kohtuuttomat sopimusehdot, jotka koskevat datan saatavuutta ja käyttöä tai vastuuta ja oikeussuojakeinoja dataan liittyvien velvoitteiden rikkomisen ja lakkauttamisen varalta, eivät ole sitovia, jos yritys on yksipuolisesti asettanut ne toiselle yritykselle.

Tässä sopimuksessa on yleensä noudatettava datan haltijan ja käyttäjän välistä sopimusta, ja se edeltää sopimusta, joka on tehtävä datan haltijan ja datan vastaanottajan välillä.

Tämä sopimus muodostuu eri moduuleista. Se voi muodostaa itsenäisen sopimuksen, johon sisällytetään kaikki lausekkeet (jos datan jakaminen on sopimuksen päätarkoitus), mutta osapuolet voivat myös soveltaa vain tiettyjä omaan tilanteeseensa sopivia lausekkeita. Jos datan jakaminen on ainoastaan muuhun tarkoitukseen tehdyn sopimuksen, esimerkiksi teollisuuskoneen korjaus- ja huoltosopimuksen, ehtojen täyttämisen edellytys, lausekkeiden 1.2, 1.3, 2, 3 ja 4 (lukuun ottamatta lausekkeen 4.1.1 b kohtaa) sisällyttäminen sopimukseen riittänee, sillä korjaus- ja huoltosopimuksessa on jo todennäköisesti huomioitu tämän sopimuksen muiden lausekkeiden sisältö.

1. Sopimuspuolet ja tuotteet tai tuotteisiin liittyvät palvelut

1.1. Sopimuspuolet

Tämä datan saatavuutta ja käyttöä koskeva sopimus tehdään seuraavien välillä:

(lisätään nimi, yhteystiedot ja muut viitteet), jäljempänä 'käyttäjä',

ja

(lisätään nimi, yhteystiedot ja muut viitteet), jäljempänä 'datan vastaanottaja'.

Niihin viitataan tässä sopimuksessa yhdessä ilmauksella 'osapuolet' ja erikseen ilmauksella 'osapuoli'.

'**Käyttäjällä**' tarkoitetaan oikeushenkilöä tai luonnollista henkilöä, joka omistaa verkkoon liitetyn tuotteen tai jolle kyseisen verkkoon liitetyn tuotteen tilapäinen käyttöoikeus on sopimuksella siirretty taikka joka vastaanottaa tuotteeseen liittyviä palveluja.

'**Datan vastaanottaja**' on käyttäjän valitsema kolmas osapuoli. Datan vastaanottaja voi olla joko luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka toimii omaan elinkeino-, liike-, käsiteollisuus- tai ammattitoimintaansa liittyvässä tarkoituksessa ja joka ei ole verkkoon liitetyn tuotteen tai siihen liittyvän palvelun käyttäjä ja jonka saataville datan haltija asettaa dataa, myös kolmatta osapuolta käyttäjän datan haltijalle esittämän pyynnön perusteella tai unionin oikeuden mukaisesti annetun kansallisen lainsäädännön mukaisen oikeudellisen velvoitteen mukaisesti.

Tällainen datan vastaanottaja voi olla asianomaisen datan haltijan kilpailija. Datan vastaanottaja ei kuitenkaan voi olla portinvartija.

1.2. Datan vastaanottajan kelpoisuus

Datan vastaanottaja vakuuttaa, ettei sitä ole nimetty portinvartijaksi asetuksen (EU) 2022/1925 ([1]), jäljempänä 'digimarkkinasäädös', 3 artiklan mukaisesti.

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/1925, annettu 14 päivänä syyskuuta 2022, kilpailullisista ja oikeudenmukaisista markkinoista digitaalialalla ja direktiivien (EU) 2019/1937 ja (EU) 2020/1828 muuttamisesta (digimarkkinasäädös), EUVL L 265, 12.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj.

1.3. **Datan haltijalle osoitettava pyyntö ja osapuolten yhteistyö**

1.3.1. Osapuolet sopivat, että

[VAIHTOEHTO 1] [käyttäjä pyytää

(*lisätään nimi, yhteystiedot ja muut viitteet),* jäljempänä 'datan haltija',

asettamaan lausekkeessa 2 määritellyn datan datan vastaanottajan saataville.]

[VAIHTOEHTO 2] [käyttäjä valtuuttaa datan vastaanottajan pyytämään puolestaan

(lisätään nimi, yhteystiedot ja muut viitteet), jäljempänä 'datan haltija',

asettamaan lausekkeessa 2 määritellyn datan datan vastaanottajan saataville.]

1.3.2. Käyttäjä ja datan vastaanottaja tekevät yhteistyötä vilpittömässä mielessä varmistaakseen, että datan haltijaan pidetään asianmukaisesti yhteyttä. Datan vastaanottaja tekee erillisen sopimuksen datan haltijan kanssa, jäljempänä 'datan haltijan ja vastaanottajan välinen sopimus', [VAIHTOEHTO: käyttäjää tiiviisti kuullen] ja sovellettavaa lainsäädäntöä, mukaan lukien muun muassa datasäädös, noudattaen. Datan vastaanottajan tulee varmistaa, että datan haltijan ja vastaanottajan välinen sopimus on tämän sopimuksen mukainen.

1.3.3. Tämä sopimus koskee

a) seuraavaa yhtä tai useampaa verkkoon liitettyä tuotetta, jäljempänä 'tuote': (*lisätään tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan verkkoon liitetyn tuotteen nimi ja muut eritelmät*);

b) seuraavaa yhtä tai useampaa tuotteeseen liittyvää palvelua, jäljempänä 'tuotteeseen liittyvä palvelu': (*lisätään tarvittaessa tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien liittyvien palvelujen tai liittyvien palvelujen tyypin nimi ja muut eritelmät*).

Käyttäjä vakuuttaa olevansa tuotteen omistaja tai oikeutettu käyttämään tuotetta vuokraus-, liisaus- tai vastaavan sopimuksen nojalla ja/tai vastaanottamaan tuotteeseen liittyviä palveluja palvelusopimuksen nojalla.

[VAIHTOEHTO 1] [Käyttäjä sitoutuu tarvittaessa toimittamaan datan vastaanottajalle asianmukaisesti perustellusta pyynnöstä tarvittavat asiakirjat tämän ilmoituksen tueksi.]

[VAIHTOEHTO 2] [Tätä ilmoitusta tukevat asiakirjat sekä tiedot siitä, ketä pidetään tässä sopimuksessa tarkoitettuna käyttäjänä, on esitetty **liitteessä 5.**]

2. **Sopimuksen soveltamisalaan kuuluva data**

Tämän sopimuksen kattama data koostuu kaikesta helposti saatavilla olevasta tuotteen datasta tai tuotteeseen liittyvän palvelun datasta, jota tuotteen tai siihen liittyvän palvelun käytöstä syntyy,

[VAIHTOEHTO 1] [datasäädöksessä tarkoitetulla tavalla.]

[VAIHTOEHTO 2] [datasäädöksessä tarkoitetulla tavalla ja joka on mainittu liitteessä 1].

[VAIHTOEHTO 3] [datasäädöksessä tarkoitetulla tavalla ja joka on tarpeen lausekkeessa 3 sovittujen tarkoitusten saavuttamiseksi ja jonka datan vastaanottaja on maininnut datan haltijan ja vastaanottajan välisen sopimuksen liitteessä 2.]

Käyttäjä ei vastaa datan laadusta, ominaisuuksista ja määrästä eikä sen soveltuvuudesta tiettyyn tarkoitukseen.

Datasäädöksessä '**tuotteen datalla**' tarkoitetaan verkkoon liitetyn tuotteen käytön tuloksena tuotettua dataa, jonka valmistaja on suunnitellut olevan käyttäjän, datan haltijan tai kolmannen osapuolen, tarvittaessa myös valmistajan, saatavilla tuotteesta sähköisen viestintäpalvelun, fyysisen yhteyden tai laiteyhteyden kautta.

'**Tuotteeseen liittyvän palvelun datalla**' tarkoitetaan dataa, joka edustaa verkkoon liitettyyn tuotteeseen liittyvien käyttäjän toimien tai tapahtumien digitointia, jonka käyttäjä on tallentanut tarkoituksella tai joka on tallentunut käyttäjän toiminnan sivutuotteena ja joka tuotetaan palveluntarjoajan tarjotessa tuotteeseen liittyvää palvelua.

Tuotteen ja siihen liittyvien palveluiden data voi olla sekä henkilötietoja että muita kuin henkilötietoja.

'**Helposti saatavilla olevalla datalla**' tarkoitetaan tuotteen dataa ja tuotteeseen liittyvän palvelun dataa, jonka datan haltija laillisesti saa tai voi saada verkkoon liitetystä tuotteesta tai siihen liittyvästä palvelusta ilman kohtuutonta vaivaa ja yksinkertaisin toimenpitein.

Kuten johdanto-osan kappaleissa selitetään, tämä määritelmä sulkee pois datan, joka tuotetaan verkkoon liitetyn tuotteen käytön tuloksena, kun verkkoon liitetyn tuotteen suunnittelu ei mahdollista tällaisen datan tallentamista tai siirtämistä sen komponentin, jossa se tuotetaan, tai koko verkkoon liitetyn tuotteen ulkopuolelle (johdanto-osan 20 kappale). "Valmistajien suunnitteluvalintojen ja tapauksen mukaan unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön, jossa käsitellään alakohtaisia tarpeita ja tavoitteita, tai toimivaltaisten viranomaisten asiaankuuluvien päätösten olisi ratkaistava, minkä datan jokin verkkoon liitetty tuote pystyy asettamaan saataville" (johdanto-osan 14 kappale).

3. Datan käyttö datan vastaanottajan toimesta

Käyttäjien ja datan vastaanottajien väliset datan jakamista koskevat sopimukset voivat esimerkiksi muodostaa uuden sopimussuhteen tai täydentää jo olemassa olevaa osapuolten välistä sopimussuhdetta riippumatta siitä, jaetaanko dataa kaupallisessa tarkoituksessa. Tällaiset sopimukset eivät saa perustua yksinoikeuteen, paitsi tapauksissa, jotka ovat perusteellisia, datakohtaisia, markkinakohtaisia, käyttötarkoituskohtaisia ja määräaikaisia ja joissa maksetaan hyvä korvaus.

3.1. Datan sovittu käyttö

Käyttäjän vastuulla on harkita, minkä osan datastaan se datan vastaanottajalle jakaa ja mihin tarkoitukseen datan vastaanottaja saa luvan käyttää dataa ja erityisesti missä laajuudessa datan vastaanottaja saa jakaa dataa muille kolmansille osapuolille.

Käyttäjä voi esimerkiksi pyytää datan vastaanottajaa valvomaan tuotteen tai siihen liittyvän palvelun toimivuutta ja toimimaan välittäjänä, joka toimittaa takuuilmoituksen laitteiston myyjälle käyttäjän puolesta.

Käyttäjän tulee myös harkita, salliiko se datan vastaanottajalle datan jakamisen kaupallisten tai muiden kuin kaupallisten toimijoiden kanssa. Datan jakaminen ei-kaupallisiin tarkoituksiin voi tarkoittaa, että dataa jaetaan altruistisiin tarkoituksiin tai muussa voittoa tavoittelemattomassa tarkoituksessa ja sitä voidaan käyttää yleisen edun mukaisiin tarkoituksiin tai tieteellisiin, tilastollisiin tai muihin analyyttisiin tutkimustarkoituksiin (tarvittaessa ja vaadittaessa tai kun tarvetta tai vaatimusta ei ole, mutta näin on kaavailtu esimerkiksi yleisen tietosuoja-asetuksen 89 artiklan, avointa dataa koskevan direktiivin (EU) 2019/1024, arvokkaista tietoaineistoista annetun asetuksen (EU) 2023/138, datanhallinta-asetuksen (EU) 2022/868 ja eurooppalaisesta terveystietoalueesta annetun asetuksen (EU) 2025/327 mukaisesti), datan vastaanottajan toimesta tai sen kautta asiaankuuluvien yhteisöjen, kuntien, alueiden, valtioiden, kansalaisjärjestöjen ja muiden ei-kaupallisten organisaatioiden kanssa. Kun kyse on datan jakamisesta kaupallisessa tarkoituksessa, on suositeltavaa olla viittaamatta sanaan "myynti" tai olla käyttämättä sitä, sillä jotkin sidosryhmät voivat tulkita asian niin, että sopimuksella siirretään kyseisen datan omistus-/hallintaoikeus tai että tällainen data muutoin luovutetaan yksinomaan datan vastaanottajalle. Sanan "myynti" käyttö ei ole tarpeen eikä sitä suositella etenkään siksi, että data on sekä digitaalinen hyödyke että digitaalinen väline, ja sitä voidaan käyttää sen elinkaaren aikana monenlaisiin tarkoituksiin – myös useisiin kaupallisiin tarkoituksiin. Data myös antaa datan vastaanottajalle markkinaedun tai luo tälle muuten arvoa, joka oikeuttaa käyttäjän vaatimaan datan vastaanottajalta kohtuullisen korvauksen tällaisen lisenssin myöntämisestä datan (uudelleen)käyttöön.

Käyttäjän tulee arvioida, mitä seurauksia aiheutuu siitä, että datan vastaanottajalle myönnetään oikeus käyttää ja tarvittaessa jakaa dataa, ja myös harkita, pitäisikö tällaisten oikeuksien myöntämisestä vaatia korvaus.

3.1.1. Datan vastaanottaja saa käyttää dataa vain seuraavia tarkoituksia varten, jotka eivät saa olla ristiriidassa lausekkeessa 3.2 mainittujen käytäntöjen kanssa: *(lisätään sovitut tarkoitukset)*.

Esimerkkejä datan vastaanottajan kanssa sovituista tarkoituksista:

— säännöllisten huolto-/korjauspalvelujen tarjoaminen käyttäjälle;

— tiettyjä aloja koskeva tutkimustyö,

— uusien palvelujen kehittäminen tai uusien tuotteiden tai palvelujen, tekoälyratkaisut mukaan lukien, parantaminen, päivittäminen tai ylläpito,

— vastaanotetun datan yhdistely muuhun dataan tai datan johtaminen mitä tahansa laillista tarkoitusta varten, mukaan lukien tällaisen yhdistellyn tai johdetun datan myyminen kolmansille osapuolille tai asettaminen muulla tavoin kolmansien osapuolten saataville.

3.1.2. Datan vastaanottajan on poistettava data, kun sitä ei enää tarvita sovittuihin tarkoituksiin.

3.2. **Datan luvaton käyttö**

Datan vastaanottaja ei saa käyttää dataa

a) muihin kuin lausekkeessa 3.1 sovittuihin tarkoituksiin;

b) mihinkään tarkoitukseen, joka rikkoo unionin oikeutta tai sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä;

c) yleisen tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuun luonnollisten henkilöiden profilointiin, paitsi jos se on tarpeen käyttäjän pyytämän palvelun tarjoamiseksi;

d) tuotteen kanssa kilpailevan tuotteen kehittämiseen;

e) saadakseen tietoa käyttäjän taloudellisesta tilanteesta, omaisuudesta ja valmistusmenetelmistä tai siitä, miten käyttäjä käyttää tuotetta tai siihen liittyvää palvelua tavalla, joka voisi heikentää käyttäjän kaupallista asemaa markkinoilla, joilla käyttäjä toimii, paitsi jos käyttäjä on antanut luvan tällaiseen käyttöön;

f) tavalla, jolla on haitallinen vaikutus tuotteen tai siihen liittyvän palvelun turvallisuuteen;

g) [VAIHTOEHTO] [muu: *(täsmennetään erityisesti käyttötarkoitukset, jotka* haittaavat huomattavasti käyttäjän oikeutettuja etuja)].

3.3. **Henkilötietojen käyttö datan vastaanottajan toimesta**

Datan vastaanottajan on käytettävä tai muutoin käsiteltävä dataa, joka sisältää henkilötietoja, vain, jos asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) ja tarvittaessa direktiivissä 2002/58/EY (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi) on säädetty tälle oikeusperusta, ja vain niissä sallittujen edellytysten mukaisesti.

Määritellessään henkilötietojen käsittelyä sovellettavan tietosuojalainsäädännön (mukaan lukien muun muassa asetus (EU) 2016/679) mukaisesti osapuolten on pohdittava, onko käyttäjä rekisteröity, jota dataan sisältyvät henkilötiedot koskevat täysin tai osittain.

3.4. **Suojatoimenpiteet**

Datan vastanottaja sitoutuu soveltamaan suojatoimenpiteitä, joilla estetään datan katoaminen ja luvaton pääsy dataan [VAIHTOEHTO 1] [ja jotka ovat kohtuullisia olosuhteissa ottaen huomioon tieteen ja teknologian tila, käyttäjälle mahdollisesti aiheutuneet haitat ja suojatoimenpiteistä aiheutuvat kustannukset.] [VAIHTOEHTO 2] [ja jotka esitetään yksityiskohtaisesti **liitteessä 2**.]

Osapuolten on harkittava, haluavatko ne sisällyttää erilliseen liitteeseen kaikki tiedot siitä, miten käyttäjän tärkeitä etuja voidaan tehokkaasti suojata. Toimenpiteet voivat olla sekä teknisiä, kuten salaus, palomuurit ja jaettu tallennus, että organisatorisia, kuten luotetun kolmannen osapuolen osallistuminen. Koska toimenpiteiden on oltava oikeasuhteisia, niiden sisältö vaihtelee suuresti riippuen datan luonteesta ja kyseessä olevista eduista.

4. **Datan jakaminen kolmansille osapuolille ja datankäsittelypalvelujen käyttö**

Datasäädöksen 6 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaan datan vastaanottaja ei saa asettaa vastaanottamaansa dataa muun kolmannen osapuolen saataville, paitsi jos data on asetettu saataville käyttäjän kanssa tehdyn sopimuksen perusteella, ja edellyttäen, että kyseinen muu kolmas osapuoli toteuttaa kaikki datan haltijan ja kolmannen osapuolen välillä sovitut tarvittavat toimenpiteet liikesalaisuuksien luottamuksellisuuden säilyttämiseksi.

Jos käyttäjä siis päättää antaa datan vastaanottajalle tämän oikeuden, tämä lauseke on lisättävä sopimukseen ja sille on mahdollisesti määritettävä korvaus.

4.1. **Datan jakamisen ehdot**

4.1.1. Datan vastaanottaja voi jakaa kolmansille osapuolille dataa, joka ei käsitä henkilötietoja, jos

a) kolmas osapuoli käyttää dataa yksinomaan seuraaviin tarkoituksiin:

i) datan vastaanottajan avustaminen lausekkeessa 3.1 sovittujen tarkoitusten saavuttamisessa;

ii) lausekkeessa 3.1 sovittujen tarkoitusten saavuttaminen yhteistyössä datan vastaanottajan kanssa tai erillisyhtiöiden välityksellä; sekä

iii) [VAIHTOEHTO] [(*täsmennetään tarkoitukset, joita kolmannet osapuolet voivat käyttää omiin tarpeisiinsa riippumatta datan vastaanottajasta ja siitä, jaetaanko dataa näitä tarkoituksia varten korvausta vastaan vai ilmaiseksi*); ja]

b) kolmatta osapuolta ei ole nimetty portinvartijaksi asetuksen (EU) 2022/1925, jäljempänä 'digimarkkinasäädös', 3 artiklan mukaisesti; ja

c) datan vastaanottaja velvoittaa kolmannen osapuolen sopimuksellisesti

i) olemaan käyttämättä dataa muihin kuin lausekkeen 4.1.1 a kohdassa sovittuihin tarkoituksiin;

ii) olemaan hankkimatta tietoa käyttäjän taloudellisesta tilanteesta, omaisuudesta ja valmistusmenetelmistä tai siitä, miten käyttäjä käyttää tuotetta tai siihen liittyvää palvelua muulla tavalla, joka voisi heikentää käyttäjän kaupallista asemaa markkinoilla, joilla käyttäjä toimii;

iii) olemaan käyttämättä dataa tavalla, joka muuten haittaa huomattavasti käyttäjän oikeutettuja etuja, erityisesti silloin, kun tällainen data sisältää kaupallisesti arkaluonteista dataa tai on suojattu liikesalaisuuksilla tai teollis- ja tekijänoikeuksilla;

iv) soveltamaan lausekkeessa 3.4 vaadittuja suojatoimenpiteitä; ja

v) poistamaan datan, kun sitä ei enää tarvita lausekkeen 4.1.1 a kohdassa sovittuja tarkoituksia varten;

vi) olemaan jakamatta tätä dataa edelleen.

4.1.2. Lisätiedot, mukaan lukien kolmansien osapuolten henkilöllisyys, kolmansien osapuolten datan käyttöä koskevat rajoitukset sekä lisäedellytykset ja suojatoimenpiteet, esitetään yksityiskohtaisesti **liitteessä 3**.

4.1.3. Sen estämättä, mitä lausekkeissa 4.1.1 ja 4.1.2 määrätään, datan vastaanottaja voi käyttää käsittelypalveluja, kuten pilvipalveluja (infrastruktuuri palveluna, alusta palveluna ja ohjelmisto palveluna), säilytyspalveluja tai muita vastaavia palveluja saavuttaakseen omaan lukuunsa ja omalla vastuullaan lausekkeen 3.2.1 a kohdassa sovitut tarkoitukset. Kolmannet osapuolet voivat myös käyttää tällaisia palveluja saavuttaakseen omaan lukuunsa ja omalla vastuullaan lausekkeen 4.1.1 a kohdan mukaiset sovitut tarkoitukset. Datan vastaanottajan on jaettava kolmansien osapuolten kanssa tai muutoin käsiteltävä dataa, joka sisältää henkilötietoja, vain, jos asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) ja tarvittaessa direktiivissä 2002/58/EY (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi) säädetty oikeusperusta ja sallitut edellytykset ovat olemassa.

5. **Korvaukset**

Datan vastaanottaja sitoutuu maksamaan käyttäjälle **liitteen 4** mukaisen korvauksen.

Osapuolet voivat sopia datan vastaanottajan datan käytöstä ja jakamisesta suoritettavasta korvauksesta aina, kun ne pitävät sitä oikeudenmukaisena ja kohtuullisena. Ne voivat esimerkiksi harkita tällaista korvausta, jos datan vastaanottaja käyttää dataa uusien tuotteiden tai palvelujen kehittämiseen tai jos datan vastaanottaja luo yhdistettyä tai johdettua dataa kaupallisia tarkoituksia varten. Vastaavasti jos dataa käytetään esimerkiksi yksinomaan käyttäjän kanssa solmitun sopimuksen mukaisiin tarkoituksiin, sopimukseen ei välttämättä sisällytetä korvausta.

Vastaavasti korvaus voi olla tarpeen käyttäjän oikeudenmukaisen kohtelun varmistamiseksi, jos käyttäjä sallii datan vastaanottajan myydä dataa kolmansille osapuolille lausekkeen 4.1.1 a kohdan iii alakohdan mukaisesti. Jos korvaus on maksettava, osapuolten on sovittava sen luonteesta. Korvaus voi olla rahallinen tai muu korvaus.

6. **Sopimuksen soveltamispäivä, voimassaoloaika ja irtisanominen**

6.1. **Soveltamispäivä ja voimassaoloaika**

6.1.1. Tämä sopimus [VAIHTOEHTO 1] [tulee voimaan välittömästi] [VAIHTOEHTO 2] [tulee voimaan (*täsmennetään päivämäärä*)].

6.1.2. [VAIHTOEHTO] [Tämä sopimus tehdään [VAIHTOEHTO 1] [määräämättömäksi ajaksi] [VAIHTOEHTO 2] [määräajaksi (täsmennetään)], jollei tämän sopimuksen mukaisista päättymis- tai irtisanomisperusteista muuta johdu.]

6.2. **Irtisanominen**

6.2.1. Datan vastaanottaja voi irtisanoa tämän sopimuksen ilmoittamalla irtisanomisesta käyttäjälle (*täsmennetään irtisanomisaika*) kuluessa, jos datan haltijan ja vastaanottajan välinen sopimus on irtisanottu.

6.2.2. Jos käyttäjä menettää asemansa käyttäjänä, tämä sopimus päättyy. Käyttäjän on ilmoitettava asiasta datan vastaanottajalle (*täsmennetään irtisanomisaika*) kuluessa.

6.2.3. [VAIHTOEHTO, jos sopimus on tehty määräämättömäksi ajaksi tai jos osapuolet haluavat mahdollistaa sopimuksen irtisanomisen yksinkertaisuuden vuoksi] [Kumpikin osapuoli voi irtisanoa tämän sopimuksen milloin tahansa ennen sopimuskauden alkua tai sen aikana ilmoittamalla asiasta toiselle osapuolelle (*täsmennetään irtisanomisaika*) irtisanomisajalla.] [VAIHTOEHTO] Jos käyttäjä irtisanoo tämän sopimuksen tämän lausekkeen nojalla ennen *(täsmennetään ajankohta tai vähimmäissopimusaika)*, käyttäjän on korvattava toiselle osapuolelle tämän sopimuksen toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset seuraavasti: *(täsmennetään tarpeen mukaan)*.

Jos käyttäjä on toisen sopimuksen nojalla velvoitettu jakamaan dataa datan vastaanottajalle, tätä lauseketta ei tule sisällyttää sopimukseen, koska se saattaa johtaa toisen sopimuksen rikkomiseen.

6.3. **Sopimuksen voimassaolon päättymisen tai irtisanomisen vaikutukset**

6.3.1. Tämän sopimuksen sopimuskauden päättyminen tai sopimuksen irtisanominen vapauttaa molemmat osapuolet niiden velvoitteesta tuottaa ja vastaanottaa tulevia suorituksia, mutta se ei vaikuta sopimuksen päättymis- tai irtisanomisajankohtaan mennessä kertyneisiin oikeuksiin ja vastuisiin.

Sopimuksen voimassaolon päättyminen tai sopimuksen irtisanominen ei vaikuta mihinkään määräykseen, jonka on määrä olla voimassa vielä sopimuksen päättymisen jälkeenkin, erityisesti lausekkeiden 3 ja 4 mukaiseen datan vastaanottajan datan sallittuun käyttöön ja jakamiseen liittyviin rajoituksiin, salassapitoa koskevaan lausekkeeseen 8.1, sovellettavaa lakia koskevaan lausekkeeseen 8.3 ja riidanratkaisua koskevaan lausekkeeseen 8.6.

6.3.2. Sopimuksen irtisanomisella tai päättymisellä on etenkin seuraavat vaikutukset:

a) datan vastaanottajan on välittömästi lakattava hakemasta tuotettua tai tallennettua dataa irtisanomis- tai päättymispäivästä alkaen;

b) [VAIHTOEHTO] datan vastaanottajalla on edelleen oikeus käyttää ja jakaa ennen sopimuksen irtisanomista tai päättymistä tuotettua tai tallennettua dataa lausekkeiden 3 ja 4 mukaisesti [VAIHTOEHTO *(täsmennetään aika)* ajan].

Joissakin tapauksissa datan vastaanottajan on investoitava datan jakamiseen esimerkiksi mukauttamalla digitaalista infrastruktuuriaan. Tällaiset investoinnit kuoletetaan ajan mittaan. Tällaisessa tapauksessa osapuolet saattavat haluta varmistua siitä, että datan vastaanottaja saa korvauksen sopimuksen irtisanovalta osapuolelta. Korvauksen määrän olisi oltava määritettävissä.

7. Sopimusvelvoitteiden laiminlyönnistä johtuvat oikeussuojakeinot

7.1. Sopimusvelvoitteiden laiminlyönti

7.1.1. Osapuolen sopimusvelvoitteen laiminlyönti on olennainen, jos

a) se merkittävällä tavalla estää toista osapuolta saamasta suoritusta, johon sillä on sopimuksen nojalla oikeus, paitsi jos laiminlyöntiin syyllistynyt osapuoli ei ennakoinut eikä se olisi voinut kohtuudella ennakoida kyseistä tulosta; tai

b) olosuhteista käy selvästi ilmi, että laiminlyöntiin syyllistyneen osapuolen tulevaan suoritukseen ei voida luottaa.

7.1.2. Osapuolen sopimusvelvoitteiden laiminlyönnillä voidaan katsoa olevan perusteltu syy, jos se johtuu esteestä, johon osapuoli ei voi vaikuttaa, ja jos ei voida kohtuudella olettaa, että osapuoli olisi voinut ottaa esteen huomioon sopimuksen tekoajankohtana tai välttää tai voittaa esteen tai sen seuraukset.

7.1.3. Jos este on vain väliaikainen, sopimusvelvoitteiden laiminlyönnillä katsotaan olevan perusteltu syy esteen olemassaolon ajan. Jos viivästys kuitenkin johtaa olennaiseen sopimusvelvoitteiden laiminlyöntiin, toinen osapuoli voi pitää sitä sellaisena.

Sopimusvelvoitteiden laiminlyöntiin syyllistyneen osapuolen on varmistettava, että toinen osapuoli saa ilmoituksen esteestä ja sen vaikutuksesta sen kykyyn täyttää velvoitteensa ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun sopimusvelvoitteiden laiminlyöntiin syyllistynyt osapuoli sai tietää tai sen voidaan kohtuudella olettaa saaneen tietää näistä olosuhteista. Toisella osapuolella on oikeus saada korvaus taloudellisesta vahingosta, jota sille aiheutuu tämän ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä.

7.2. Sopimusvelvoitteiden laiminlyönnistä johtuvat oikeussuojakeinot

7.2.1. Jos osapuoli laiminlyö velvoitteensa, toisella osapuolella on seuraavissa lausekkeissa luetellut oikeussuojakeinot, sanotun kuitenkaan rajoittamatta sovellettavan lainsäädännön nojalla käytettävissä olevia oikeussuojakeinoja.

7.2.2. Eri oikeussuojakeinoja voi käyttää samanaikaisesti, elleivät ne ole keskenään ristiriidassa.

7.2.3. Osapuoli ei voi vedota oikeuskeinoihin siltä osin kuin se on aiheuttanut toisen osapuolen sopimusvelvoitteiden täyttämättä jättämisen, esimerkiksi silloin, kun toinen osapuoli ei ole voinut täyttää velvoitteitaan asianmukaisesti osapuolen omassa datainfrastruktuurissa olevan puutteen vuoksi. Osapuoli ei myöskään saa vedota vahingonkorvausvaatimukseen siltä osin kuin se olisi kohtuullisia toimia toteuttamalla voinut rajoittaa vahinkoa.

7.2.4. Vahinkoa kärsinyt osapuoli voi

a) irtisanoa sopimuksen välittömästi ilman seuraamuksia ilmoittamalla siitä toiselle osapuolelle, jos:

i) toisen osapuolen laiminlyönti on olennaista; tai

ii) jos laiminlyönti ei ole olennainen, vahinkoa kärsinyt osapuoli on antanut ilmoituksen, jossa asetetaan kohtuullinen määräaika laiminlyönnin korjaamiseksi, ja määräaika on umpeutunut ilman, että toinen osapuoli on täyttänyt velvoitettaan;

b) vaatia vahingonkorvausta taloudellisesta vahingosta, joka sille on aiheutunut toisen osapuolen laiminlyönnistä, jolle ei katsota olevan perusteltua syytä lausekkeen 7.1.2 nojalla. Laiminlyöntiin syyllistynyt osapuoli vastaa ainoastaan vahingosta, joiden se tämän sopimuksen tekohetkenä ennakoi tai joiden sen olisi kohtuudella voinut olettaa ennakoivan johtuvan laiminlyönnistä, paitsi jos laiminlyönti oli tahallinen tai johtui törkeästä huolimattomuudesta.

c) pyytää laiminlyöntiin syyllistynyttä osapuolta noudattamaan ilman aiheetonta viivytystä tämän sopimuksen mukaisia velvoitteitaan, paitsi jos se olisi laitonta tai mahdotonta tai jos se aiheuttaisi laiminlyöntiin syyllistyneelle osapuolelle kustannuksia, jotka ovat suhteettomia toisen osapuolen saamaan hyötyyn nähden; [VAIHTOEHTO] [Jos osapuoli ei täytä tämän sopimuksen mukaisia velvoitteitaan, sen on joka tapauksessa maksettava liitteessä 6 yksityiskohtaisesti määrätyt seuraamukset, joita osapuolet pitävät lausekkeen 7.2.4 b kohdassa tarkoitettuina vahingonkorvauksina. Laiminlyöntiin syyllistyneellä osapuolella on oikeus vaatia seuraamuksen alentamista kohtuulliseen määrään, jos se voi osoittaa, että seuraamus on selvästi liiallinen suhteessa laiminlyönnistä aiheutuneeseen vahinkoon.]

8. **Yleiset määräykset**

8.1. **Tietojen salassapito**

8.1.1. Seuraavia tietoja on pidettävä luottamuksellisina:

a) tiedot, jotka viittaavat toisen osapuolen liikesalaisuuksiin, taloudelliseen tilanteeseen tai muuhun toimintaan liittyvään seikkaan, paitsi jos kyseinen osapuoli on julkistanut nämä tiedot;

b) (*tarvittaessa*) tiedot korvauksen laskemisen perusteista;

c) datan haltijaa ja muuta suojattua kolmatta osapuolta koskevat tiedot, paitsi jos suojattu kolmas osapuoli on julkistanut tiedot.

8.1.2. Osapuolet sopivat toteuttavansa kaikki kohtuulliset toimenpiteet säilyttääkseen 8.1.1 kohdassa tarkoitetut tiedot turvallisesti ja täysin luottamuksellisesti ja ollakseen luovuttamatta tällaisia tietoja kolmansille osapuolille tai asettamatta niitä kolmansien osapuolten saataville, paitsi jos:

a) jommallakummalla osapuolella on lakisääteinen velvollisuus luovuttaa asiaankuuluvat tiedot tai asettaa ne saataville; tai

b) jommankumman osapuolen on luovutettava asiaankuuluvat tiedot tai asetettava ne saataville tämän sopimuksen mukaisten velvoitteidensa täyttämiseksi; tai

c) jompikumpi osapuoli on saanut etukäteen suostumuksen toiselta osapuolelta tai osapuolelta, joka toimittaa luottamukselliset tiedot tai johon tietojen luovuttaminen vaikuttaa.

8.1.3. Käyttäjä ja datan vastaanottaja voivat joka tapauksessa luovuttaa tai asettaa datan haltijan saataville sellaiset tiedot, joita tarvitaan datan vastaanottajan tai käyttäjän tunnistamiseksi tai lausekkeessa 1.3.2 tarkoitetun datan haltijan ja vastaanottajan välisen sopimuksen solmimiseksi.

8.1.4. Näitä salassapitovelvoitteita sovelletaan sopimuksen päättymisen jälkeenkin (*täsmennetään ajanjakso*).

8.1.5. Nämä salassapitovelvoitteet eivät poista i) asetuksen (EU) 2016/679 (yleisen tietosuoja-asetuksen), ii) direktiivin 2002/58/EY tai direktiivin (EU) 2016/943 täytäntöönpanosäännösten tai iii) muun unionin lainsäädännön tai jäsenvaltion lainsäädännön mukaisia tiukempia velvoitteita.

8.2. **Viestintätavat**

Kaikki tässä sopimuksessa edellytetyt tai sallitut ilmoitukset tai muut tiedonannot on tehtävä kirjallisesti, ja ne voidaan toimittaa henkilökohtaisesti, lähettää ennalta maksetulla kirjeellä tai toimittaa sähköisesti, myös sähköpostitse, edellyttäen, että lähettäjä säilyttää todisteen lähettämisestä, seuraaviin osoitteisiin:

Osapuoli	Yhteyshenkilö	Sähköpostiosoite	Puhelin	Osoite
Käyttäjä	[Nimi]/[asema]	[Sähköpostio-soite]	[Puhelin]	[Osoite]
Datan vastaanottaja	[Nimi]/[asema]	[Sähköpostio-soite]	[Puhelin]	[Osoite]

Tällainen ilmoitus tai tiedonanto katsotaan vastaanotetuksi

a) toimituspäivänä, jos se toimitetaan henkilökohtaisesti;

b) kolmantena työpäivänä lähettämisen jälkeen, jos se lähetetään ennalta maksettuna kirjeenä;

c) lähetyspäivänä, jos se toimitetaan sähköisesti, edellyttäen, että lähettäjä ei ole saanut virheilmoitusta lähetyksen epäonnistumisesta.

8.3. **Koko sopimus, muutokset ja erotettavuus**

8.3.1. Tämä sopimus (sekä sen liitteet että muut siinä mainitut asiakirjat) muodostaa koko osapuolten välisen sopimuksen tämän sopimuksen kohteen osalta ja korvaa kaikki osapuolten aiemmat suulliset ja kirjalliset sopimukset ja ehdot tämän sopimuksen kohteen osalta.

8.3.2. Kaikki tähän sopimukseen tehdyt muutokset ovat voimassa vain, jos osapuolet ovat sopineet niistä kirjallisesti, myös sähköisessä muodossa.

8.3.3. Jos jonkin tämän sopimuksen määräyksen todetaan mistä tahansa syystä olevan mitätön, pätemätön, mitätöitävissä oleva tai täytäntöönpanokelvoton ja jos tämä määräys on erotettavissa sopimuksen muista määräyksistä, tämä ei vaikuta näihin jäljellä oleviin määräyksiin, jotka ovat edelleen voimassa ja täytäntöönpanokelpoisia, paitsi jos määräys ei ole erotettavissa tämän sopimuksen muista määräyksistä. Tämän sopimuksen mahdolliset puutteet tai epäselvyydet on käsiteltävä lausekkeen 8.4 mukaisesti.

8.4. **Sovellettava laki**

Tähän sopimukseen sovelletaan *(täsmennetään jäsenvaltio)* lakia.

8.5. **Tulkinta**

8.5.1. Osapuolet tekevät tämän sopimuksen ottaen huomioon datasäädöksessä säädetyt osapuolten oikeudet ja velvollisuudet. Kaikkia tämän sopimuksen määräyksiä on tulkittava siten, että noudatetaan datasäädöstä ja muuta unionin oikeutta tai unionin oikeuden mukaisesti annettua kansallista lainsäädäntöä sekä sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä, joka on unionin oikeuden mukainen ja josta ei voida sopimuksin poiketa.

8.5.2. Jos tässä sopimuksessa olevia mahdollisia puutteita tai epäselvyyksiä ei voida ratkaista lausekkeessa 8.5.1 tarkoitetulla tavalla, sopimusta on tulkittava sovellettavassa laissa säädettyjen tulkintasääntöjen mukaisesti (ks. lauseke 8.4).

8.6. **Riidanratkaisu**

8.6.1. Osapuolet sopivat tekevänsä parhaansa ratkaistakseen riidat sovinnollisesti ja, ennen riidan saattamista oikeuden tai tuomioistuimen käsiteltäväksi, saattamaan asian *(lisätään tietyn riidanratkaisuelimen nimi ja yhteystiedot)* käsiteltäväksi *(sen toimivaltaan kuuluvissa riidoissa, sellaisina kuin ne on määritelty datasäädöksen 10 artiklan 1 kohdassa. Kyseessä voi olla jäsenvaltion mikä tahansa riidanratkaisuelin, joka täyttää datasäädöksen 10 artiklan edellytykset)*.

8.6.1. [VAIHTOEHTO, jos käyttäjä on yritys] [*(täsmennetään jäsenvaltio)* tuomioistuimilla on yksinomainen toimivalta käsitellä tätä sopimusta koskeva riita.]

Liitteessä 1 on kuvaus datasta

[Osapuolet laativat]

Liitteessä 2 luetellaan datan vastaanottajan suojatoimenpiteet

[Osapuolet laativat]

Liitteessä 3 annetaan tietoa datan jakamisesta kolmansille osapuolille datan vastaanottajan toimesta

[Osapuolet laativat]

Liitteessä 4 on tietoa korvauksista, jotka datan vastaanottaja maksaa käyttäjälle datan käytöstä ja jakamisesta

[Osapuolet laativat]

Liite 5 sisältää tuotteen omistusoikeutta tai tuotteen tai tuotteeseen liittyvien palvelujen käyttöön liittyviä sopimusperusteisia oikeuksia koskevat asiakirjat

[Osapuolet laativat]

[VAIHTOEHTO] Liite 6 sisältää yksityiskohtaiset tiedot seuraamuksista

[Osapuolet laativat]

LIITE IV

MALLISOPIMUSEHDOT

Datan haltijoiden ja datan vastaanottajien väliset sopimukset datan asettamisesta saataville verkkoon liitettyjen tuotteiden ja niihin liittyvien palvelujen käyttäjien pyynnöstä

Nämä mallisopimusehdot on suunniteltu datan haltijan ja datan vastaanottajan välisille sopimuksille, joissa datan haltija on velvollinen (asetuksen (EU) 2023/2854, jäljempänä 'datasäädös', 5 artiklan nojalla) asettamaan verkkoon liitetyn tuotteen ja/tai siihen liittyvän palvelun dataa datan vastaanottajan saataville käyttäjän pyynnöstä.

Datasäädöksen tärkeimmät tähän liittyvät uutuudet ovat seuraavat:

— datan haltija on velvollinen jakamaan dataa datan vastaanottajalle saatuaan käyttäjältä tätä koskevan pyynnön (ja toteuttamaan liikesalaisuuksina suojattua dataa koskevat suojatoimenpiteet);

— datan haltija voi pyytää kohtuullista korvausta datan vastaanottajalta;

— kohtuuttomat sopimusehdot, jotka koskevat datan saatavuutta ja käyttöä tai vastuuta ja oikeussuojakeinoja dataan liittyvien velvoitteiden rikkomisen ja lakkauttamisen varalta, eivät ole sitovia, jos yritys on yksipuolisesti määrännyt ne toiselle yritykselle.

Tämä sopimus muodostuu eri moduuleista. Sitä voidaan käyttää täydellisenä sopimuksena, mutta osapuolet voivat myös valita siitä tiettyjä omaan tilanteeseensa sopivia lausekkeita. Useissa lausekkeissa on vaihtoehtoja, ja tässä yhteydessä osapuolten olisi pohdittava erityistarpeitaan, liikesuhteitaan ja etujaan löytääkseen oikean vaihtoehdon, joka sopii parhaiten niiden sopimukseen.

Joissain lausekkeissa on myös merkintä *(tarvittaessa)*, ja ne olisi sisällytettävä sopimukseen, jos tietyt ehdot täyttyvät.

Vaikka komissio suosittelee mallisopimusehtojen käyttöä, ehdot eivät ole sitovia ja osapuolet voivat aina poiketa niistä.
Näitä mallisopimusehtoja voidaan käyttää myös asianmukaisin muutoksin, jos datan haltija on velvollinen asettamaan datan datan vastaanottajan saataville unionin muun lainsäädännön tai unionin lainsäädännön nojalla hyväksytyn kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

1. Osapuolet, pyynnön esittävä käyttäjä ja tuotteet tai tuotteisiin liittyvät palvelut

1.1. Sopimuspuolet

Tämä datan saatavuutta ja käyttöä koskeva sopimus tehdään

(*lisätään nimi, yhteystiedot ja muut viitteet*), jäljempänä 'datan haltija',

ja

(*lisätään nimi, yhteystiedot ja muut viitteet*), jäljempänä 'datan vastaanottaja',

välillä, ja sopimuspuoliin viitataan tässä sopimuksessa yhdessä ilmauksella 'osapuolet' ja erikseen ilmauksella' osapuoli'.

Osapuolten on yksilöitävä, keitä datasäädöksen 2 artiklan 13 ja 14 kohdassa tarkoitetut datan haltija ja datan vastaanottaja ovat.

Datasäädöksessä 'datan haltijalla' tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolla on datasäädöksen, sovellettavan unionin oikeuden tai unionin oikeuden mukaisesti annetun kansallisen lainsäädännön mukaisesti oikeus tai velvollisuus käyttää ja asettaa saataville dataa, myös tuotteen dataa tai tuotteeseen liittyvän palvelun dataa, jonka datan haltija on hankkinut tai tuottanut tuotteeseen liittyvän palvelun tarjoamisen aikana, kun tästä on sovittu sopimuksella.

Datasäädöksessä 'datan vastaanottajalla' tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka toimii omaan elinkeino-, liike-, käsiteollisuus- tai ammattitoimintaansa liittyvässä tarkoituksessa ja joka ei ole verkkoon liitetyn tuotteen tai siihen liittyvän palvelun käyttäjä ja jonka saataville datan haltija asettaa dataa, myös kolmatta osapuolta käyttäjän datan haltijalle esittämän pyynnön perusteella tai unionin oikeuden mukaisesti annetun kansallisen lainsäädännön mukaisen oikeudellisen velvoitteen mukaisesti. Datasäädöksen 1 artiklan 3 kohdan d alakohdan mukaan datan haltijat ovat velvollisia asettamaan dataa ainoastaan unionissa oleville datan vastaanottajille. Niillä ei ole velvollisuutta toimia näin, jos datan vastaanottajan sijoittautumispaikka on unionin ulkopuolella.

1.2. **Pyynnön esittävä käyttäjä, tuotteet tai tuotteisiin liittyvät palvelut**

1.2.1. Tämä sopimus perustuu osapuolten yhteiseen oletukseen siitä, että datasäädöksen 5 artiklan mukaan datan haltija on velvollinen asettamaan datan datan vastaanottajan saataville

(*lisätään nimi, yhteystiedot ja muut viitteet*), jäljempänä 'pyynnön esittävä käyttäjä', pyynnöstä tai puolesta,

ja että pyynnön esittänyt käyttäjä on (datasäädöksen 2 artiklan 12 kohdassa tarkoitettu)

tuotteen (*lisätään sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan verkkoon liitetyn tuotteen tai tuotteiden tyypin nimi ja muut eritelmät*); ja/tai

tuotteeseen liittyvän palvelun (*lisätään tarvittaessa sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien erityisten liittyvien palvelujen tai liittyvien palvelujen tyypin nimi ja muut eritelmät*) käyttäjä.

Osapuolten on yksilöitävä, kuka on datasäädöksen 2 artiklan 12 kohdassa tarkoitettu käyttäjä, joka esittää datasäädöksen 5 artiklan mukaisen pyynnön datan haltijalle.

'**Käyttäjällä**' tarkoitetaan oikeushenkilöä tai luonnollista henkilöä, joka omistaa verkkoon liitetyn tuotteen tai jolle kyseisen verkkoon liitetyn tuotteen tilapäinen käyttöoikeus on sopimuksella siirretty taikka joka vastaanottaa tuotteeseen liittyviä palveluja.

Osapuolten on myös täsmennettävä, mitä verkkoon liitettyä tuotetta ja tarvittaessa mitä siihen liittyvää palvelua pyynnön esittänyt käyttäjä käyttää.

Datasäädöksen mukaan '**verkkoon liitetyllä tuotteella**' tarkoitetaan esinettä,
i) joka saa, tuottaa tai kerää käytöstään ja ympäristöstään dataa,
ii) joka pystyy välittämään tuotteen dataa sähköisen viestintäpalvelun, fyysisen yhteyden tai laiteyhteyden kautta ja
iii) jonka pääasiallinen toiminto ei ole datan tallennus, käsittely tai siirto muun osapuolen kuin käyttäjän puolesta.

'**Tuotteeseen liittyvällä palvelulla**' tarkoitetaan muuta digitaalista palvelua kuin sähköistä viestintäpalvelua, mukaan lukien ohjelmistot, jotka
i) on osto-, vuokraus- tai liisaushetkellä liitetty tuotteeseen siten, että verkkoon liitetty tuote ei pystyisi ilman sitä suorittamaan jotain sen toiminnoista, tai
ii) jotka valmistaja tai kolmas osapuoli myöhemmin liittää tuotteeseen lisätäkseen, päivittääkseen tai mukauttaakseen verkkoon liitetyn tuotteen toimintoja.

2. **Sopimuksen perusta**

2.1. **Pyynnön esittäneen käyttäjän laatu ja pyynnön pätevyys**

2.1.1. Kumpikin osapuoli vakuuttaa, että niiden parhaan ymmärryksen mukaan pyynnön esittänyt käyttäjä on lausekkeessa 1.2.1 määritetyn tuotteen ja siihen liittyvien palvelujen (datasäädöksen 2 artiklan 12 kohdassa tarkoitettu) käyttäjä.

2.1.2. Kumpikin osapuoli vakuuttaa, että pyynnön esittänyt käyttäjä on pyytänyt datan haltijaa asettamaan lausekkeessa 3.1 määritellyn datan datan vastaanottajan saataville. Todiste pyynnöstä on tämän sopimuksen **liitteessä 1**.

2.1.3. *(Tarvittaessa)* Kumpikin osapuoli vakuuttaa, että niiden parhaan ymmärryksen mukaan pyynnön esittäneen käyttäjän puolesta toimiva osapuoli on saanut pyynnön esittäneeltä käyttäjältä tarvittavat valtuudet esittää pyyntö sovellettavan lainsäädännön mukaisesti. Todiste valtuutuksesta on tämän sopimuksen **liitteessä 1**.

Datasäädöksen mukaan pyynnön esittäneen käyttäjän puolesta toimiva kolmas osapuoli voi esittää pyynnön. Kyseinen kolmas osapuoli voi olla esimerkiksi datan välittäjä tai muu käyttäjän edustaja, mukaan lukien datan vastaanottaja itse.

Jos kolmas osapuoli, datan vastaanottaja mukaan lukien, väittää saaneensa pyynnön esittäneeltä käyttäjältä luvan esittää pyyntö, tilanteessa on luonnollisesti väärinkäytön mahdollisuus tavanomaiseen pyyntötilanteeseen verrattuna. Siksi osapuolten on ryhdyttävä kohtuullisiin toimenpiteisiin varmistaakseen, että asiaan ei liity petosta tai manipulointia ja että pyyntö on esitetty asianmukaisesti.

2.1.4. Kumpikin osapuoli vakuuttaa, että pyyntö on niiden parhaan ymmärryksen mukaan pätevä sovellettavan lainsäädännön nojalla, sitä ei ole peruutettu eikä sen voimassaolo ole päättynyt.

Mikäli on olemassa merkkejä siitä, että pyyntö on mitätön tai peruutettu, osapuolten on ryhdyttävä kohtuullisiin toimenpiteisiin varmistaakseen, että pyyntö on edelleen voimassa. Jos näin ei ole, datan haltija ei saa luovuttaa dataa datan vastaanottajalle, ja se voi joutua vastuuseen datan luovuttamisesta. Datan vastaanottaja voi myös olla vastuuvelvollinen pyytäessään dataa, jota sillä ei ole oikeutta pyytää.

Pyynnön pätevyys voi riippua monista sovellettavan lainsäädännön mukaisista tekijöistä. Jotta pyyntö olisi oikeudellisesti pätevä, saatetaan edellyttää, että pyyntö

— on annettu vapaaehtoisesti ja riittävän tietoisesti ja että se on nimenomainen osoitus pyynnön esittäneen käyttäjän toiveista;

— on annettu vaaditun oikeuskelpoisuuden nojalla.

2.2. **Datan vastaanottajan kelpoisuus**

2.2.1. Datan vastaanottaja vakuuttaa, että sen ja pyynnön esittäneen käyttäjän välillä on voimassa oleva sopimus, joka sallii datan käytön, ja että dataa käytetään tämän sopimuksen mukaan yksinomaan seuraaviin tarkoituksiin (*lisätään tarkoitukset datan vastaanottajan ja pyynnön esittäneen käyttäjän välisen sopimuksen mukaisesti*):

(jos data voi sisältää liikesalaisuuksia) Datan vastaanottaja vakuuttaa, että datan käyttö on ehdottoman välttämätöntä tämän tarkoituksen saavuttamiseksi.

Datasäädöksen 6 artiklan 1 kohdan mukaan datan vastaanottaja saa käyttää dataa vain käyttäjän kanssa sovittuihin tarkoituksiin ja käyttäjän kanssa sovituin ehdoin. Datan vastaanottajan tulee vakuuttaa tässä, että se noudattaa tätä säännöstä. Jos nämä vakuutukset eivät ole asianmukaisia tai ne eivät enää pidä paikkansa, datan haltijalla voi olla mahdollisuus irtisanoa sopimus lausekkeen 2.4.3 mukaisesti.

Osapuolten on pyrittävä määrittelemään sovitut tarkoitukset siten, että datan haltija pystyy määrittämään, onko datan vastaanottajan suorittama datan käyttö sallittua, mutta tarkoitukset eivät kuitenkaan saa olla niin yksityiskohtaisesti kuvattuja, että datan haltijalle paljastuisi datan vastaanottajalle kuuluvia luottamuksellisia liiketietoja.

Tilanteissa, joissa luovutettava data sisältää datan haltijan liikesalaisuuksia, datan käytön tarkoitukset on kuvattava kokonaisuudessaan, jotta datan haltija voi arvioida, onko datan toimittaminen ehdottoman välttämätöntä ilmoitetun tarkoituksen saavuttamiseksi.

2.2.2. Datan vastaanottaja vakuuttaa, ettei sitä ole nimetty portinvartijaksi asetuksen (EU) 2022/1925, jäljempänä ’digimarkkinasäädös’, 3 artiklan mukaisesti.

2.3. **Tietosuojalainsäädännön noudattaminen**

2.3.1. Jos data katsotaan henkilötiedoiksi, kummankin osapuolen on vakuutettava noudattavansa asetusta (EU) 2016/679 ja tarvittaessa direktiiviä 2002/58/EY.

2.3.2. Erityisesti jos pyynnön esittävä käyttäjä ei ole rekisteröity, datan haltija voi saattaa henkilötiedoiksi katsottavan datan datan vastaanottajan saataville ainoastaan siinä laajuudessa kuin se on sallittu asetuksessa (EU) 2016/679 ja tarvittaessa direktiivissä 2002/58/EY.

Yleisen tietosuoja-asetuksen mukainen 'henkilötietojen' käsite on hyvin laaja. Sillä tarkoitetaan kaikkia tietoja, jotka liittyvät tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan henkilöön eli luonnolliseen henkilöön, joka voidaan suoraan tai epäsuorasti tunnistaa erityisesti tunnistetietojen, kuten nimen, henkilötunnuksen, sijaintitiedon, verkkotunnistetietojen taikka yhden tai useamman hänelle tunnusomaisen fyysisen, fysiologisen, geneettisen, psyykkisen, taloudellisen, kulttuurillisen tai sosiaalisen tekijän perusteella.

Muiden kuin henkilötietojen voidaan katsoa olevan henkilötietoja esimerkiksi silloin, kun tiedot muodostavat osan yhdistettyä data-aineistoa, jossa ne yhdistetään uusiin tietoihin ja tämän yhdistelmän tulos mahdollistaa tietojen yhdistämisen tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan henkilöön. Näin voi käydä myös silloin, kun ilmaantuu uusia datankäsittelyominaisuuksia.

Osapuolten on aluksi arvioitava huolellisesti, sisältääkö data henkilötietoja, sekä tarkasteltava omia roolejaan ja käyttäjän rooleja yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisesti:

— 'rekisteröidyllä' tarkoitetaan tunnistettua tai tunnistettavissa olevaa luonnollista henkilöä, johon tiedot liittyvät;

— 'rekisterinpitäjällä' tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, viranomaista, virastoa tai muuta elintä, joka yksin tai yhdessä toisten kanssa määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot; jos tällaisen käsittelyn tarkoitukset ja keinot määritellään lainsäädännössä, rekisterinpitäjä voidaan vahvistaa kyseisen lainsäädännön mukaisesti;

— 'henkilötietojen käsittelijällä' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, viranomaista, virastoa tai muuta elintä, joka käsittelee henkilötietoja rekisterinpitäjän lukuun,

— 'vastaanottajalla' tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, viranomaista, virastoa tai muuta elintä, jolle luovutetaan henkilötietoja, oli kyseessä kolmas osapuoli tai ei (pois lukien viranomaiset, jotka mahdollisesti saavat henkilötietoja tietyn tutkimuksen puitteissa sovellettavan lainsäädännön mukaisesti).

Osapuolten on otettava huomioon, että osapuolella voi olla käsittelytarkoituksesta riippuen useampi kuin yksi rooli ja/tai se voi toimia yhdessä toisen osapuolen kanssa.

Yleisen tietosuoja-asetuksen nojalla datan jakamiseen datan vastaanottajan kanssa tarvitaan oikeusperusta. Henkilötietojen jakamisen mahdollinen oikeusperusta, jos pyynnön esittävä käyttäjä ei ole rekisteröity, voi olla yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu asianomaisten rekisteröityjen suostumus tai yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitettu oikeutettu etu. Tällaisen oikeutetun edun olemassaolon arvioinnissa voidaan ottaa huomioon velvoite asettaa tiedot saataville datasäädöksen 5 artiklan mukaisesti, vaikkakin tämä velvoite ei itsessään ole riittävä oikeusperusta henkilötietojen jakamiselle.

2.4. **Ilmoitusten virheellisyys**

2.4.1. Jos osapuoli toteaa, että jokin lausekkeissa 2.1–2.3 tarkoitettu ilmoitus ei ole asianmukainen tai ei enää pidä paikkansa tai ei tule jonkin ajan kuluttua pitämään enää paikkaansa, sen on ilmoitettava siitä toiselle osapuolelle ilman aiheetonta viivytystä, paitsi jos toinen osapuoli on tai sen pitäisi jo olla tietoinen asiasta.

Jos jokin lausekkeissa 2.1–2.3 tarkoitettu ilmoitus ei ole asianmukainen tai ei enää pidä paikkaansa, osapuolen on ryhdyttävä asianmukaisiin toimenpiteisiin. Erityisesti jos pyynnön esittänyt käyttäjä myy tuotteen ja lakkaa näin olemasta sen käyttäjä ja datan haltija saa asianmukaiset tiedot, datan haltijan on irtisanottava datan vastaanottajan kanssa tehty sopimus, joka koskee kyseistä käyttäjää. Irtisanomisilmoituksessa on mainittava irtisanomisen syy. Pelkkä irtisanomisesta ilmoittaminen ei tässä tapauksessa riitä, koska tilannetta ei ole mahdollista korjata. Jos datan vastaanottaja haluaa edelleen vastaanottaa dataa, sen on otettava yhteyttä tuotteen uuteen käyttäjään. Osapuolet voivat kuitenkin joissakin tapauksissa korjata edustuksen rikkomisen. Näin on esimerkiksi silloin, kun käyttäjän pyynnön esittää valtuuttamaton henkilö (esim. työntekijä, jolla ei ollut oikeutta edustaa käyttäjäyritystä). Tällaisessa tapauksessa sovellettava laki voi mahdollistaa tällaisen toimen validoinnin takautuvasti.

2.4.2. Kun asianomainen osapuoli saa tämän tilanteen tietoonsa, sen on ryhdyttävä asianmukaisiin toimiin ja mahdollisuuksien mukaan korjattava ilmoituksen virheellisyys. Olosuhteista riippuen tämä voi tarkoittaa, että asianomainen osapuoli ilmoittaa asiasta pyynnön esittäneelle käyttäjälle tai suojatulle kolmannelle osapuolelle, jota asia koskee, tai keskeyttää datan haltijan saataville asettaman datan jakamisen tai datan vastaanottajan datan käytön tilapäisesti, jos datan asettaminen saataville tai datan käyttö on muuttunut lainvastaiseksi.

2.4.3. Jos tilannetta ei korjata eikä sitä voida korjata, tämä sopimus on irtisanottava kirjallisella irtisanomisilmoituksella, jossa esitetään irtisanovan osapuolen toiselle osapuolelle ilmoittamat irtisanomisperusteet.

Irtisanominen tulee voimaan välittömästi. Jos ilmoituksen virheellisyys vaikuttaa vain osaan tämän sopimuksen kattamasta datasta, sopimus irtisanotaan vain kyseisen osan osalta.

Irtisanomisen vaikutuksiin sovelletaan lausekkeen 7.3 määräyksiä.

3. Datan asettaminen saataville

3.1. Sopimuksen soveltamisalaan kuuluva data

3.1.1. Tämän sopimuksen kattama data koostuu datasäädöksessä tarkoitetusta helposti saatavilla olevasta tuotteen datasta tai tuotteeseen liittyvien palvelujen datasta, joka on yksilöity pyynnön esittäneen käyttäjän datasäädöksen 5 artiklan mukaisesti esittämässä pyynnössä, ja se sisältää sekä muita kuin henkilötiedoiksi että henkilötiedoiksi katsottavaa dataa, jäljempänä ’data’.

Data on kuvattu yksityiskohtaisesti **liitteessä 2**.

Mikäli tämän sopimuksen voimassaoloaikana datan vastaanottajalle on annettava pääsy muuhun dataan kuin **liitteessä 2** on mainittu, **liitettä 2** muutetaan vastaavasti.

Osapuolten tulee liitteessä 2 yksilöidä sopimuksen soveltamisalaan kuuluva data ja metadata pyynnön esittäneen käyttäjän pyynnön mukaisesti.

Datasäädöksen 5 artiklan ja 2 artiklan 15 kohdan, 16 kohdan ja 17 kohdan mukaan tällaisen datan katsotaan olevan helposti saatavilla olevaa tuotteen tai tuotteeseen liittyvän palvelun dataa ainoastaan seuraavissa tilanteissa:

— Tuotteen data on tuotteen käytön tuloksena tuotettua dataa, jonka valmistaja on suunnitellut olevan käyttäjän, datan haltijan tai kolmannen osapuolen, tarvittaessa myös valmistajan, saatavilla tuotteesta sähköisen viestintäpalvelun, fyysisen yhteyden tai laiteyhteyden kautta.

— Tuotteeseen liittyvän palvelun data on dataa, joka edustaa verkkoon liitettyyn tuotteeseen liittyvien käyttäjän toimien tai tapahtumien digitointia, jonka käyttäjä on tallentanut tarkoituksella tai joka on tallentunut käyttäjän toiminnan sivutuotteena ja joka tuotetaan tarjotessa tuotteeseen liittyvää palvelua.

— Helposti saatavilla oleva data on dataa, jonka datan haltija voi laillisesti saada tuotteesta tai siihen liittyvästä palvelusta ilman kohtuutonta vaivaa ja yksinkertaisin toimenpitein.

Koska tässä sopimuksessa määrätään järjestelyistä datan asettamiseksi datan vastaanottajan saataville pyynnön esittäneen käyttäjän pyynnöstä, tämä data on yksilöity pyynnössä.

Datan kuvauksen on oltava riittävä sen määrittämiseksi, mikä data kuuluu tietyn järjestelyn piiriin, jos sellaisia on. Osapuolten olisi erityisesti esitettävä yksityiskohtaiset tiedot siitä, minkä datan katsotaan olevan henkilötietoja.

3.2. Datan ominaisuudet ja pääsyä koskevat järjestelyt

3.2.1. Datan haltijan on asetettava data datan vastaanottajan saataville siten, että data on vähintään samanlaatuista kuin silloin, kun se tuli datan haltijan saataville, ja joka tapauksessa kattavassa, jäsennellyssä, yleisesti käytetyssä ja koneellisesti luettavassa muodossa. Datan haltijan on myös asetettava saataville datan tulkinnassa ja käytössä tarvittava metadata.

’Metadata’ tarkoittaa datan jäsenneltyä sisällön tai käytön kuvausta, joka helpottaa kyseisen datan hakemista tai käyttämistä. Datasäädöksen 5 artiklan 1 kohdan mukaisesti metadata on asetettava saataville datan mukana siltä osin kuin metadata on tarpeen kyseisen datan tulkitsemiseksi ja käyttämiseksi.

Vaikka kyseisen datan tulkintaan ja käyttöön tarvittavaa metadataa ei ole määritetty ja se on siksi yksilöitävä tapauskohtaisesti, datasäädöksessä täsmennetään, että saataville asetettavaan dataan olisi sisällyttävä asiaankuuluva metadata, mukaan lukien sen peruskonteksti ja aikaleima, jotta dataa voidaan käyttää yhdistettynä muuhun dataan, kuten dataan, jota on lajiteltu ja luokiteltu muiden siihen liittyvien tietopisteiden kanssa tai uudelleenmuotoiltu yleisesti käytettyyn muotoon (johdanto-osan 15 kappale).

3.2.2. Data on asetettava datan vastaanottajan saataville

a) helposti ja turvallisesti,

b) ilman aiheetonta viivytystä,

(tarvittaessa) c) jatkuvasti ja reaaliaikaisesti.

3.2.3. Osapuolet sopivat liitteessä 2 esitetyistä eritelmistä lausekkeiden 3.2.1 ja 3.2.2 vaatimusten täyttämiseksi.

Datasäädöksen 5 artiklan 1 kohdan mukaan data on asetettava saataville ilman aiheetonta viivytystä sekä, tarvittaessa ja kun se on teknisesti mahdollista, jatkuvasti ja reaaliaikaisesti.

Koska nämä oikeudelliset vaatimukset voidaan panna täytäntöön useilla eri tavoilla, osapuolten olisi sovittava kaikista **liitteessä 2** esitettävistä yksityiskohtaisista tiedoista siitä, miten pääsy annetaan.

Niiden olisi ensi vaiheessa päätettävä, haluavatko ne mahdollistaa

— **kaiken datan siirtämisen**, eli kopio datasta siirretään datan vastaanottajan hallinnassa olevalle tallennusvälineelle

  — datan haltijan käynnistämällä siirrolla (”push”), kuten verkkosiirrolla, lataamalla data vastaanottajan pilvitilaan tai toimittamalla aineellinen väline, jolle tiedot on tallennettu; tai

  — datan vastaanottajan käynnistämän haulla (”pull”), kuten haku ohjelmointirajapinnan avulla, antamalla pääsy datan haltijan pilvitilaan tai vastaavilla työkaluilla, joiden avulla käyttäjä voi käyttää ja poimia tietoja; tai

— **pääsyn dataan niiden tallennuspaikassa**, eli dataan päästään käsiksi ja sitä käsitellään tallennusvälineellä, joka on datan haltijan tai luotetun kolmannen osapuolen hallinnassa, esimerkiksi kirjautumalla erityiseen tilaan datan haltijan tai luotetun kolmannen osapuolen palvelimilla, mutta dataa ei siirretä datan vastaanottajan hallussa olevalle tallennusvälineelle, paitsi jos toteutetaan erityisjärjestelyjä.

Kaiken datan siirtäminen antaa datan vastaanottajalle suurimman mahdollisen vapauden, mutta heikentää merkittävästi datan haltijan kykyä estää väärinkäytöksiä.

Pääsy datan tallennuspaikkaan lisää datan vastaanottajien riskiä siitä, että niiden liikeideat paljastuvat, mutta parantaa merkittävästi datan haltijan kykyä ehkäistä väärinkäytöksiä.

Kaiken datan siirron ja datan tallennuspaikkaan pääsyn lisäksi on muita teknisiä ratkaisuja, kuten pääsy pyynnön esittäneen käyttäjän laitteeseen.

Jos osapuolet sopivat, että datan säilytyspaikkaan annetaan pääsy, niiden on sovittava useista yksityiskohdista, kuten siitä, miten varmistetaan, että datan vastaanottajan liiketoimintaideoita ei paljasteta, ja mitä dataa datan vastaanottaja saa siirtää omassa hallinnassaan olevaan välineeseen (esimerkiksi datan vastaanottajan käsittelytoimista johdettu tai päätelty data).

Yleisesti ottaen datan säilytyspaikkaa koskevat edellytykset eivät saa heikentää pyynnön esittäneelle käyttäjälle tai datan vastaanottajalle datasäädöksen tai muun sovellettavan lain nojalla annettuja oikeuksia.

Pääsy datan säilytyspaikkaan luotettavan kolmannen osapuolen valvomalla välineellä on usein parempi vaihtoehto kuin pääsy dataan datan haltijan valvomalla välineellä. Pääsyn datan säilytyspaikkaan olisi yleensä silti tarkoitettava etäkäyttöä, ja paikan päällä tapahtuva datan saaminen olisi rajoitettava ääritapauksiin, joissa käsiteltävä data on erityisen arkaluonteista.

Osapuolten on myös määritettävä, milloin dataan tarjotaan pääsy. Datasäädöksen 5 artiklan 1 kohdan mukaan data on asetettava saataville käyttäjän pyynnöstä ilman aiheetonta viivytystä sekä, tarvittaessa ja kun se on teknisesti mahdollista, jatkuvasti ja reaaliaikaisesti.

Tällaisen pääsyn antaminen ei kuitenkaan aina ole tarpeen datan vastaanottajan ja pyynnön esittäneen käyttäjän sopimien tarkoitusten saavuttamiseksi. Osapuolten on näin ollen sovittava dataan pääsyn ajoituksesta, kuten siitä, tarjotaanko pääsy dataan reaaliaikaisesti, jos se on tarkoituksenmukaista ja teknisesti mahdollista, ja jos ei, niin kuinka usein dataan tarjotaan pääsy.

Osapuolten on myös harkittava useita muita seikkoja, kuten sitä, mitä kirjautumistunnuksia vaaditaan sekä ketkä ja kuinka moni datan vastaanottajan työntekijöistä voivat saada pääsyn dataan.

3.2.4. Jos data asetetaan saataville datan ominaisuuksia ja pääsyjärjestelyjä koskevan liitteen eritelmien mukaisesti ja jos näyttää siltä, että sovitut eritelmät eivät riitä täyttämään lausekkeissa 3.2.1 ja 3.2.2 tarkoitettuja vaatimuksia, osapuolet sitoutuvat neuvottelemaan vilpittömässä mielessä ja mukauttamaan eritelmät siten, että ne täyttävät sovitut vaatimukset.

3.2.5. Datan haltijan on toimitettava datan vastaanottajalle dataan pääsyyn tai vastaanottamiseen tarvittavat tiedot datasäädöksen 5 artiklan mukaisesti.

Tähän sisältyy erityisesti helposti saatavilla olevien tietojen antaminen datan haltijalle datan alkuperästä ja oikeuksista, joita kolmansilla osapuolilla voi olla dataan, kuten asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) mukaisista rekisteröityjen oikeuksista tai tosiseikoista, jotka voivat johtaa tällaisiin oikeuksiin.

Datan haltija täsmentää nämä tiedot **liitteessä 2**.

Osapuolet voivat vapaasti sopia mahdollisesta maksuttomasta tai maksullisesta lisätuesta, joka ylittää datasäädöksen vaatimukset.

3.2.6. Datan haltija sitoutuu säilyttämään datan vastaanottajan pääsystä pyydettyyn dataan vain tietoja, jotka tarvitaan

a) i) käyttäjän dataan pääsyä koskevan pyynnön ja ii) tämän sopimuksen asianmukaista toteuttamista varten;

b) datainfrastruktuurin turvallisuuden ja ylläpidon takaamiseksi; ja

c) datan haltijan tällaisten tietojen säilyttämistä koskevien oikeudellisten velvoitteiden noudattamiseksi.

3.3. **Palautteet**

3.3.1. Mikäli datan vastaanottaja havaitsee lausekkeeseen 3.1 liittyvän poikkeaman, joka koskee sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa dataa, tai datan ominaisuuksia ja pääsyjärjestelyjä koskevaa lauseketta 3.2, ja jos datan vastaanottaja toimittaa datan haltijalle yksityiskohtaisen kuvauksen poikkeamasta, datan haltijan ja datan vastaanottajan on tehtävä vilpittömässä mielessä yhteistyötä poikkeaman syyn selvittämiseksi. Jos poikkeama on aiheutunut siitä, että datan haltija ei ole noudattanut velvoitteitaan, sen on korjattava rikkomus ilman aiheetonta viivytystä. Jos datan haltija ei tee tätä, kyseessä on olennainen sopimusrikkomus ja datan vastaanottaja voi vedota tämän sopimuksen lausekkeeseen 8 (sopimusrikkomukseen liittyvät oikeussuojakeinot).

3.3.2. Mikäli jokin lausekkeen 3.2 mukaisesti sovituista eritelmistä on mahdoton tai kohtuuttoman työläs saavuttaa sopimuksen tekemisen jälkeen tapahtuneen poikkeuksellisen olosuhteiden muutoksen vuoksi, datan haltijan on toimitettava datan vastaanottajalle yksityiskohtainen kuvaus tästä ja osapuolet aloittavat neuvottelut vilpittömässä mielessä ja mukauttavat eritelmiä siten, että ne täyttävät näissä lausekkeissa asetetut vaatimukset. Kummankin osapuolen on erityisesti annettava toiselle osapuolelle riittävät tiedot tilanteen arvioimiseksi, käsittelemiseksi ja ratkaisemiseksi. Tämä lauseke ei vaikuta datan vastaanottajan oikeuteen käyttää lausekkeen 8 mukaisia oikeussuojakeinoja.

3.4. **Datan haltijan yksipuoliset muutokset**

3.4.1. Datan haltija voi yksipuolisesti muuttaa datan ominaisuuksia tai pääsyjärjestelyjä koskevia yksityiskohtia, jos tämä on objektiivisesti perusteltua datan haltijan tavanomaisen liiketoiminnan harjoittamisen vuoksi, esimerkiksi datan haltijan tarjoamien tuotteiden tai niihin liittyvien palvelujen välittömän turvallisuushaavoittuvuuden tai datan haltijan infrastruktuurin muutoksen vuoksi. Kaikkien muutosten on täytettävä lausekkeen 3.2 vaatimukset.

3.4.2. Datan haltijan on ilmoitettava muutoksesta datan vastaanottajalle vähintään (ilmoitetaan kohtuullinen aika) ennen muutoksen voimaantuloa.

Lyhyempi ilmoitusaika voi riittää, jos

a) muutos ei vaikuta kielteisesti datan vastaanottajan pääsyyn dataan ja datan käyttöön, tai

b) jos tällainen ilmoitus olisi kyseisissä olosuhteissa mahdoton tai kohtuuton, esimerkiksi jos juuri havaitun turvallisuushaavoittuvuuden vuoksi tarvitaan välittömiä muutoksia.

3.4.3. Jos muutos vaikuttaa kielteisesti datan vastaanottajan dataan pääsyyn ja datan käyttöön, datan vastaanottajalla on oikeus irtisanoa (asianomainen osa) sopimusta ilman, että datan haltijalle tarvitsee maksaa korvausta, huolimatta muista oikeuksista tai oikeussuojakeinoista, joita datan vastaanottajalla voi olla.

4. **(jos data on suojattava liikesalaisuutena) Liikesalaisuuksien varjeleminen**

1. **Liikesalaisuuksien jakaminen** – Datan haltijat eivät lähtökohtaisesti voi evätä datasäädöksen mukaista dataan pääsyä koskevaa pyyntöä ainoastaan sillä perusteella, että tiettyä dataa on suojattava liikesalaisuutena, sillä se tekisi tyhjäksi datasäädöksellä tavoitellut tulokset.

Ks. lausekkeet 4.1.

2. **Liikesalaisuudet** – Jos datan haltija kuitenkin havaitsee, että tiettyä tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa dataa suojataan direktiivissä (EU) 2016/943 [8], jäljempänä 'liikesalaisuuksia koskeva direktiivi', yksilöityinä liikesalaisuuksina, sillä on oikeus tiettyihin oikeuksiin, ensisijaisesti kyseisten salaisuuksien luottamuksellisuuden säilyttämiseksi.

Liikesalaisuuksia koskevan direktiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaan 'liikesalaisuus' tarkoittaa tietoa, joka täyttää kaikki seuraavat vaatimukset: a) se on salaista siinä mielessä, että se ei ole kokonaisuudessaan tai osiensa täsmällisenä kokoonpanona ja yhdistelmänä sellaiseen henkilöpiiriin kuuluvien henkilöiden, jotka yleensä käsittelevät tällaisia tietoja, yleisesti tiedossa tai helposti saatavissa; b) sillä on kaupallista arvoa, koska se on salaista; ja c) henkilö, jolla on tieto laillisesti hallussaan, on ryhtynyt vallitsevissa olosuhteissa kohtuullisiksi katsottaviin toimenpiteisiin sen pitämiseksi salaisena.

'Liikesalaisuuden haltijalla' tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka käyttää laillista määräysvaltaa liikesalaisuuteen nähden.

Data voidaan yksilöidä liikesalaisuuksiksi vain, jos datan haltija tai liikesalaisuuden haltija suojaa niitä liikesalaisuuksina, kun datasäädöksen 5 artiklan mukainen datansaantipyyntö tehdään.

Ks. lauseke 4.1.1.

3. **Liikesalaisuuksien alustava yksilöinti** – Datan haltijoiden liikesalaisuuksia koskevia oikeuksia sovelletaan aluksi vain, jos ja siltä osin kuin liikesalaisuutena suojattu data on yksilöity sopimuksessa.

Ks. lauseke 4.1.2.

4. **Sopimuksen aikana**– Datan haltijoiden liikesalaisuuksia koskevia oikeuksia voitaisiin kuitenkin soveltaa sopimuksen aikana myös sen mukaisesti uuteen saataville asetettavaan dataan.

Ks. lauseke 4.1.3.

5. **Auditointioikeudet** – Liikesalaisuuksina suojatun datan luottamuksellisuuden säilyttämiseksi tulee harkita tiettyjä auditointioikeuksia ottamalla mukaan riippumattomia kolmansia osapuolia (datan haltijan tai datan vastaanottajan toimintaan puuttumatta), mukaan luettuna auditointiraportin tuloksiin liittyvien erimielisyyksien ratkaisemisessa käytettävät mekanismit.

Ks. lauseke 4.2.3.

6. **Liikesalaisuuden haltijan oikeudet (1/4)** – Datan haltija (tai kolmannen osapuolen liikesalaisuuden haltija) voi sopia datan vastaanottajan kanssa, että liikesalaisuuksien luottamuksellisuuden säilyttäminen esimerkiksi toteuttamalla tiettyjä oikeasuhteisia teknisiä ja organisatorisia toimenpiteitä on yksilöityjen liikesalaisuuksien jakamisen edellytys.

Ks. lausekkeet 4.2 ja 4.3.

7. **Liikesalaisuuden haltijan oikeudet (2/4)** – Jos alkuperäiset toimenpiteet eivät riitä, liikesalaisuuden haltija voi tapauskohtaisesti tietyn ja liikesalaisuuksina suojatun datan osalta joko yksipuolisesti nostaa toimenpiteiden tasoa tai pyytää, että datan vastaanottajan kanssa sovitaan lisätoimenpiteistä. Jos tarvittavista toimenpiteistä ei ole sovittu, datan haltija voi keskeyttää liikesalaisuuksina suojatun datan jakamisen datasäädöksessä säädetyin edellytyksin.

Ks. lauseke 4.4.2.

8. **Liikesalaisuuden haltijan oikeudet (3/4)** – Liikesalaisuuden haltija voi myös tapauskohtaisesti kieltäytyä jakamasta yksilöityjä liikesalaisuuksia, ainoastaan erityisistä syistä ja datasäädöksessä säädetyin edellytyksin.

Ks. lauseke 4.4.3.

9. **Liikesalaisuuden haltijan oikeudet (4/4)** – Liikesalaisuuden haltija voi pidättyä datan jakamisesta tai keskeyttää sen, jos datan vastaanottaja rikkoo liikesalaisuuksien suojaamiseen liittyviä velvoitteitaan.

Ks. lauseke 4.4.4.

10. **Liikesalaisuuksia sisältävän datan säilyttäminen** – Jos datan haltija pidättyy datan jakamisesta tai keskeyttää sen lausekkeen 4.4.1, 4.4.2 tai 4.4.3 mukaisesti, datan haltija on silti velvollinen pitämään liikesalaisuuksiksi yksilöidyn datan helposti saatavilla säilyttämällä sen niin kauan kuin datan jakaminen on mahdollista sopimuksen puitteissa.

Ks. lauseke 4.5.

11. **Liikesalaisuuden haltijaksi yksilöity kolmas osapuoli** – Jos liikesalaisuuden haltija on kolmas osapuoli, datan haltijan on varmistettava, että lauseke 4 suojaa myös sen liikesalaisuuksia, ja hankittava kaikki asiaankuuluvat luvat kyseiseltä kolmannelta liikesalaisuuden haltijalta.

Ks. lauseke 4.1.2.

4.1. **Liikesalaisuusjärjestelyjen sovellettavuus**

4.1.1. Tämän sopimuksen lausekkeissa 4.2 ja 4.3 sovitut suojatoimenpiteet sekä lausekkeessa 4.4 sovitut lähioikeudet koskevat yksinomaan dataa tai metadataa, joka sisältyy datan haltijan datan vastaanottajan saataville asettamaan dataan, joka on suojattu liikesalaisuuksina sellaisena kuin ne on määritelty liikesalaisuuksia koskevan direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa ja jotka ovat datan haltijan tai muun liikesalaisuuden haltijan hallussa (sellaisena kuin ne on määritelty kyseisen direktiivin 2 artiklan 2 kohdassa).

4.1.2. Liikesalaisuuksina suojatun datan yksilöinti ja liikesalaisuuden haltijan henkilöllisyys esitetään liitteessä 4.

Datan haltija vakuuttaa datan vastaanottajalle, että sillä on kaikki asiaankuuluvat kolmansien osapuolten liikesalaisuuden haltijoiden oikeudet tehdä tämä sopimus koskien liikesalaisuuksina suojattua dataa.

Datasäädöksen 5 artiklan 9 kohdan mukaan tällaisessa tapauksessa datan haltijan tai liikesalaisuuden haltijan, jos nämä eivät ole sama henkilö, on yksilöitävä liikesalaisuuksina suojattu data, mukaan lukien asiaankuuluva metadata.
Sen vuoksi datan haltijan on yksilöitävä liikesalaisuuksina suojattu data **liitteessä 4**. Datan haltijaa ei kuitenkaan tule velvoittaa kuvaamaan itse liikesalaisuutta. Riittää, että liitteessä yksilöidään data, joka on suojattava liikesalaisuuden luottamuksellisuuden varmistamiseksi, koska tällaisen datan analysointi voisi paljastaa liikesalaisuuden.

4.1.3. Mikäli tämän sopimuksen aikana datan vastaanottajan saataville tulee lausekkeen 4.1.1 mukaisesti liikesalaisuuksina suojattua uutta dataa, muutetaan liitettä 4 vastaavasti datan haltijan pyynnöstä.

Datan haltija voi pidättää tai keskeyttää väliaikaisesti liikesalaisuuksina suojatun uuden datan jakamisen, kunnes osapuolet ovat sopineet muutoksista ja liitettä 4 on muutettu sovitusti. Tällaisessa tapauksessa datan haltijan päätös on perusteltava asianmukaisesti, ja se on toimitettava datan vastaanottajalle kirjallisesti ilman aiheetonta viivytystä. Datan haltijan on myös ilmoitettava datasäädöksen 37 artiklan nojalla nimetylle toimivaltaiselle viranomaiselle, että se on pidättynyt datan jakamisesta tai keskeyttänyt sen, ja yksilöitävä, mitä toimenpiteitä ei ole sovittu tai pantu täytäntöön.

4.1.4. Elleivät osapuolet toisin sovi, lausekkeissa 4.2 ja 4.3 säädetyt velvoitteet pysyvät voimassa sopimuksen päättymisen jälkeen.

4.2. **Datan vastaanottajan toteuttamat suojatoimenpiteet**

4.2.1. Datan vastaanottajan on noudatettava **liitteessä 4** esitettyjä suojatoimenpiteitä, jäljempänä ’datan vastaanottajan suojatoimenpiteet’.

Osapuolten on esitettävä erillisessä liitteessä kaikki näiden toimenpiteiden yksityiskohdat, mukaan lukien tilanteet, joissa datan vastaanottaja jakaa dataa kolmansille osapuolille. Toimenpiteet voivat olla sekä teknisiä, kuten salaus, palomuurit ja jaettu tallennus, että organisatorisia, kuten sisäinen hallinto, asianmukaiset henkilöllisyyden ja pääsynhallinnan tarkastukset ja luotetun kolmannen osapuolen osallistuminen.

Koska toimenpiteiden on oltava oikeasuhteisia, niiden sisältö vaihtelee riippuen liikesalaisuuden luonteesta. Toimenpiteet riippuvat myös siitä, annetaanko datan vastaanottajalle i) pääsy datan säilytyspaikkaan vai ii) siirretäänkö data kokonaisuudessaan datan vastaanottajalle. Ensin mainitussa tapauksessa datan haltijalla on suurempi määräysvalta ja se voi itse toteuttaa osan suojatoimenpiteistä, kun taas datan vastaanottajalla voi olla heikommat mahdollisuudet käyttää dataa. Joka tapauksessa molempien osapuolten on keskityttävä datasäädöksen tavoiteltujen vaikutusten saavuttamiseen. Tästä syystä eri etujen on oltava tasapainossa, mutta ne eivät saa heikentää tavoiteltuja vaikutuksia.

4.2.2. Jos datan vastaanottajalla on tämän sopimuksen ja datan vastaanottajan ja käyttäjän välisen sopimuksen nojalla lupa asettaa data kolmannen osapuolen saataville, datan vastaanottaja voi jakaa liikesalaisuuksina suojatun datan, jos

a) datan vastaanottaja ilmoittaa ilman aiheetonta viivytystä datan haltijalle, että se asettaa liikesalaisuuksina suojatun datan kolmannen osapuolen saataville, ilmoittaa, mistä datasta on kyse, ja antaa datan haltijalle kolmannen osapuolen henkilöllisyyden, sijoittautumispaikan ja yhteystiedot.

b) kolmas osapuoli soveltaa liitteessä 4 esitettyjä suojatoimenpiteitä.

4.2.3. [VAIHTOEHTO] [Sen vahvistamiseksi, että datan vastaanottaja on ottanut käyttöön datan vastaanottajan suojatoimenpiteet ja ylläpitää niitä, datan vastaanottaja sitoutuu joko i) hankkimaan vuosittain tietoturvan vaatimustenmukaisuuden tarkastuskertomuksen valitsemaltaan riippumattomalta kolmannelta osapuolelta tai ii) antamaan vuosittain datan haltijan valitseman riippumattoman kolmannen osapuolen suorittaa tietoturvan vaatimustenmukaisuuden tarkastuksen edellyttäen, että kyseinen riippumaton kolmas osapuoli on allekirjoittanut datan vastaanottajan toimittaman salassapitosopimuksen. Tällaisen turvallisuusauditointiraportin on osoitettava, että datan vastaanottaja noudattaa kulloinkin voimassa olevaa lauseketta 4 ja liitettä 4. Auditointiraporttien tulokset toimitetaan molemmille osapuolille ilman aiheetonta viivytystä.

Datan vastaanottaja voi valita vaihtoehdon i) tai ii). Mikäli osapuoli toteaa turvallisuusauditointiraportin olevan virheellinen, sillä säilyy oikeus teettää toinen turvallisuusauditointiraportti toisella riippumattomalla kolmannella taholla. Jos tätä oikeutta käytetään, molemmat riippumattomat ulkopuoliset auditoijat keskustelevat yhdessä osapuolten kanssa näiden raporttien välisistä eroista ja pyrkivät ratkaisemaan avoinna olevat kysymykset vilpittömin mielin.]

Auditointiraporttien laadinnasta aiheutuvat kustannukset jaetaan seuraavalla tavalla: (*täsmennetään näiden kustannusten maksamista koskevat järjestelyt*).

Tämä lauseke on merkitty vaihtoehdoksi, koska osapuolet voivat sopia muista toimenpiteistä sen varmistamiseksi, että käyttäjä noudattaa datan vastaanottajan suojatoimenpiteiden toteuttamista ja ylläpitämistä koskevia velvoitteitaan.

4.3. **Liikesalaisuuden haltijan toteuttamat suojatoimenpiteet**

4.3.1. Datan haltija voi toteuttaa **liitteessä 4** sovittuja toimenpiteitä liikesalaisuuksina suojatun datan luottamuksellisuuden säilyttämiseksi, jäljempänä ’liikesalaisuuden haltijan suojatoimenpiteet’.

4.3.2. Datan haltija voi myös yksipuolisesti toteuttaa asianmukaisia teknisiä ja organisatorisia suojatoimenpiteitä, kuten huolehtia ohjelmistopäivityksistä, jos ne eivät vaikuta kielteisesti datan vastaanottajaan tämän sopimuksen nojalla.

4.3.3. Datan vastaanottaja sitoutuu olemaan muuttamatta tai poistamatta liikesalaisuuden haltijan suojatoimenpiteitä tai lausekkeen 4.3.2 mukaisia toimenpiteitä, elleivät osapuolet toisin sovi.

4.4. **Velvollisuus jakaa dataa ja oikeus kieltäytyä jakamasta sitä, pidättyä sen jakamisesta tai irtisanoa sopimus**

4.4.1. Jos datan vastaanottajan ja liikesalaisuuden haltijan suojatoimenpiteet eivät olennaisesti riitä suojaamaan tiettyä liikesalaisuutena suojattua datan osaa, datan haltija voi ilmoittaa asiasta datan vastaanottajalle toimittamalla sille yksityiskohtaisen kuvauksen toimenpiteiden riittämättömyydestä ja pyytää, että datan vastaanottaja ryhtyy tarvittaviin teknisiin tai organisatorisiin lisätoimenpiteisiin. Jos tällaisista toimenpiteistä ei ole sovittu kohtuullisen ajan kuluessa ja jos tällaisten toimenpiteiden tarve on asianmukaisesti perusteltu esimerkiksi turvallisuusauditointiraportissa, datan haltija voi pidättyä kyseisen datan jakamisesta tai keskeyttää sen jakamisen. Tällaisessa tilanteessa datan haltijan on ilmoitettava asiasta datan vastaanottajalle ja datasäädöksen 37 artiklan nojalla nimetylle toimivaltaiselle viranomaiselle. Ilmoituksen on sisällettävä asianmukaiset perustelut ja siinä on tarvittaessa ilmoitettava, mistä toimenpiteistä ei ole sovittu, ja ilmoitus on annettava kirjallisesti ilman aiheetonta viivytystä. Datan haltijan on jaettava edelleen kaikki muu liikesalaisuutena suojattu data tätä kyseistä dataa lukuun ottamatta.

4.4.2. Jos datan haltija pystyy poikkeuksellisissa olosuhteissa osoittamaan, että sille aiheutuu erittäin todennäköisesti vakavia taloudellisia vahinkoja tietyn liikesalaisuuksina suojatun datan paljastamisesta datan vastaanottajalle huolimatta siitä, että datan vastaanottajan suojatoimenpiteet ja tarvittaessa liikesalaisuuden haltijan suojatoimenpiteet on pantu täytäntöön, datan haltija voi keskeyttää kyseisen datan jakamisen.

Tämä edellyttää, että datan haltija toimittaa datan vastaanottajalle ja datasäädöksen 37 artiklan nojalla nimetylle toimivaltaiselle viranomaiselle asianmukaisesti perustellun ilmoituksen.

Datan haltijan on kuitenkin jaettava edelleen kaikki liikesalaisuutena suojattu data, lukuun ottamatta tätä kyseistä dataa.

Datasäädöksen 5 artiklan mukainen datan jakamisen epääminen tai keskeyttäminen on mahdollista ainoastaan poikkeuksellisissa olosuhteissa. Sen vuoksi ilmoitus on perusteltava asianmukaisesti. Perusteluissa huomioitavia näkökohtia voivat olla esimerkiksi se, ettei liikesalaisuuksien suoja ole täytäntöönpanokelpoinen EU:n ulkopuolisissa maissa, kyseessä olevan liikesalaisuuden luonne ja luottamuksellisuuden taso tai asiaan liittyvän tuotteen ainutlaatuisuus ja uutuus.

4.4.3. Jos datan vastaanottaja ei toteuta ja ylläpidä datan vastaanottajan suojatoimenpiteitä ja jos datan haltija on asianmukaisesti todennut tämän virheen esimerkiksi turvallisuusauditointiraportissa, datan haltijalla on oikeus pidättyä tiettyjen yksilöityjen liikesalaisuuksien jakamisesta tai keskeyttää niiden jakaminen, kunnes datan vastaanottaja on korjannut poikkeaman.

Tässä tapauksessa datan haltijan on ilman aiheetonta viivytystä annettava asianmukaisesti perusteltu kirjallinen ilmoitus datan vastaanottajalle ja datasäädöksen 37 artiklan mukaisesti nimetylle toimivaltaiselle viranomaiselle.

4.4.4. Lauseke 4.4.1 ei oikeuta datan haltijaa irtisanomaan sopimusta. Sopimuksen lausekkeet 4.4.2 tai 4.4.3 oikeuttavat datan haltijan irtisanomaan sopimuksen ainoastaan yksilöityjen liikesalaisuuksien osalta ja jos:

a) kaikki lausekkeiden 4.4.2 tai 4.4.3 edellytykset täyttyvät;

b) osapuolet eivät ole löytäneet ratkaisua kohtuullisen ajan kuluessa siitä huolimatta, että ne pyrkivät löytämään sovintoratkaisun ja vaikka datasäädöksen 37 artiklan mukaisesti nimetty toimivaltainen viranomainen olisi puuttunut asiaan; ja

c) toimivaltainen tuomioistuin ei ole antanut datan vastaanottajalle päätöstä, jonka mukaan datan haltijan on asetettava tiedot saataville, eikä tällaisesta päätöksestä ole vireillä tuomioistuinkäsittelyä.

4.5. **Yksilöityinä liikesalaisuuksina suojatun datan säilyttäminen**

4.5.1. Jos datan haltija käyttää oikeutta pidättyä datan jakamisesta tai keskeyttää sen lausekkeiden 4.4.1, 4.4.2 ja 4.4.3 mukaisesti, datan haltijan on varmistettava, että kyseinen data säilytetään, jotta se voidaan asettaa datan vastaanottajan saataville,

a) kun asianmukaisista suojatoimenpiteistä on sovittu ja ne on otettu käyttöön, tai

b) kun toimivaltainen viranomainen tai tuomioistuin on tehnyt sitovan päätöksen, jossa edellytetään, että datan haltija toimittaa datan datan vastaanottajalle.

Säilytysvelvollisuus päättyy, kun toimivaltainen viranomainen tai tuomioistuin sallii sitovassa päätöksessä tällaisen säilytetyn datan poistamisen tai kun sopimus päättyy lausekkeen 4.4.4 mukaisesti.

4.5.2. Datan haltija vastaa lausekkeen 4.5.1 mukaisesta datan säilyttämisestä aiheutuvista kustannuksista. Datan vastaanottaja kuitenkin huolehtii tällaisista kustannuksista siltä osin kuin datan jakamisesta pidättyminen tai datan jakamisen keskeyttäminen tapahtuu lausekkeen 4.4.3 mukaisesti.

5. **Datan käyttö ja datan jakaminen kolmansien osapuolten kanssa**

5.1. **Sallittu käyttö datan vastaanottajan toimesta**

Datan vastaanottaja sitoutuu käsittelemään sopimuksen nojalla sen saataville asetettua dataa vain pyynnön esittäneen käyttäjän kanssa sovittuja tarkoituksia varten ja ehtoja noudattaen.

Datan vastaanottajan on poistettava data, kun sitä ei enää tarvita sovittuun tarkoitukseen, paitsi jos pyynnön esittäneen käyttäjän kanssa on sovittu toisin muiden kuin henkilötietojen osalta.

5.2. **Datan jakaminen kolmansien osapuolten kanssa**

5.2.1. Datan vastaanottaja ei saa asettaa dataa muun kolmannen osapuolen saataville, ellei siitä ole sovittu pyynnön esittäneen käyttäjän kanssa datan haltijan kanssa sovittujen suojatoimenpiteiden ja sovellettavan EU:n tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Datan vastaanottaja ei saa missään tapauksessa asettaa saamaansa dataa asetuksen (EU) 2022/1925, jäljempänä ’digimarkkinasäädös’, 3 artiklassa tarkoitetun portinvartijaksi nimetyn yrityksen saataville.

5.2.2. Jos datan vastaanottajalla on lupa asettaa dataa kolmannen osapuolen saataville, sen on toteutettava asianmukaiset sopimusoikeudelliset, tekniset ja organisatoriset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että

a) *(tarvittaessa)* kolmas osapuoli ryhtyy suojatoimenpiteisiin, joiden taso vastaa vähintään lausekkeessa 4.2 määritettyjä datan vastaanottajan suojatoimenpiteitä, ja noudattaa datan haltijan lausekkeen 4.3 mukaisesti toteuttamia suojatoimenpiteitä;

b) kolmas osapuoli käyttää dataa yksinomaan lausekkeiden 5.1 ja 5.3 mukaisesti;

c) datan haltijalla on vähintään samat oikeussuojakeinot kolmatta osapuolta vastaan kuin datan vastaanottajalla lausekkeessa 5.3 kiellettyä datan käyttöä tai luovuttamista varten.

5.2.3. Sen estämättä, mitä lausekkeissa 5.2.1 ja 5.2.2 määrätään, datan vastaanottaja voi käyttää käsittelypalveluja, kuten pilvipalveluja (mukaan lukien infrastruktuuri palveluna, alusta palveluna ja ohjelmisto palveluna), säilytyspalveluja tai muita vastaavia palveluja saavuttaakseen omaan lukuunsa ja omalla vastuullaan lausekkeen 5.1 a kohdassa sovitut tarkoitukset. Kolmannet osapuolet voivat myös käyttää tällaisia palveluja saavuttaakseen omaan lukuunsa ja omalla vastuullaan tarkoitukset, joita varten dataa jaetaan.

5.3. **Datan luvaton käyttö tai jakaminen**

5.3.1. Datan vastaanottaja ei saa

a) (dataa saadakseen) antaa datan haltijalle vääriä tietoja, käyttää harhauttavia tai pakottavia keinoja tai käyttää väärin datan suojaamiseen suunnitellun datan haltijan teknisen infrastruktuurin puutteita; tai

b) olla toteuttamatta lausekkeiden 4.2 ja 4.3 mukaisesti sovittuja sopimusoikeudellisia teknisiä tai organisatorisia toimenpiteitä; tai

c) muuttaa tai poistaa ilman datan haltijan suostumusta datan haltijan toteuttamia teknisiä suojatoimenpiteitä, joilla estetään datan luvaton käyttö ja varmistetaan tämän sopimuksen noudattaminen; tai

d) käyttää saamaansa dataa luvattomiin tarkoituksiin 5.1 lausekkeen vastaisesti; tai

e) käyttää dataa sellaisen tuotteen kehittämiseen, joka kilpailee tuotteen kanssa, tai jakaa dataa kolmannen osapuolen kanssa tätä tarkoitusta varten;

f) käyttää dataa sellaisten päätelmien tekemiseksi datan haltijan taloudellisesta tilanteesta, varoista ja tuotantomenetelmistä tai siitä, miten datan haltija käyttää dataa;

g) käyttää dataa tavalla, jolla on haitallinen vaikutus tuotteen tai siihen liittyvän palvelun turvallisuuteen;

h) käyttää dataa luonnollisten henkilöiden profilointiin, paitsi jos se on tarpeen pyynnön esittäneen käyttäjän pyytämän palvelun tarjoamiseksi;

i) luovuttaa dataa muulle kolmannelle osapuolelle laittomasti tai 5.2.1 ja 5.2.2 lausekkeiden vastaisesti.

Jos datan vastaanottaja tekee jotain näistä asioista, kyseessä on 8.1.1 lausekkeessa kuvattu olennainen laiminlyönti, josta koituu 5.3.2 lausekkeessa kuvatut lisäseuraukset.

5.3.2. Lausekkeessa 5.3.1 tarkoitetuissa tapauksissa datan vastaanottajan on ilman aiheetonta viivytystä noudatettava datan haltijan tai pyynnön esittäneen käyttäjän pyyntöä

a) ilmoittaa pyynnön esittäneelle käyttäjälle datan luvattomasta käytöstä tai luovuttamisesta ja toimenpiteistä, joilla tällainen toiminta estetään;

b) poistaa datan haltijan tämän sopimuksen nojalla saataville asettama data tai luvatta tai väärinkäytöllä hankittu data ja tällaisen datan jäljennökset;

c) korvata datan haltijalle, pyynnön esittäneelle käyttäjälle tai suojatulle muulle kolmannelle osapuolelle vahingot, joita datan luvattomasta käytöstä tai luovuttamisesta on aiheutunut; ja

d) lopettaa tällaisesta datasta saadun tietämyksen perusteella tuotettujen tavaroiden, johdetun datan tai palvelujen tuotanto, tarjoaminen, markkinoille saattaminen tai käyttö tai tältä osin oikeuksia loukkaavien tavaroiden maahantuonti, vienti tai varastointi; ja

e) tuhota kaikki oikeuksia loukkaavat tavarat, jos i) on olemassa vakava riski, että kyseisen datan laiton käyttö aiheuttaa merkittävää haittaa datan haltijalle, liikesalaisuuden haltijalle tai käyttäjälle, tai ii) jos tällainen toimenpide ei olisi datan haltijan, liikesalaisuuden haltijan tai käyttäjän etuihin nähden suhteeton.

6. **Korvaus datan asettamisesta saataville**

Osapuolten tulee itse sopimuksessa tai erillisessä liitteessä määritellä korvaukseen sovellettavat yksityiskohdat.

Niiden olisi sovittava ainakin seuraavista asioista:

— maksettavan korvauksen määrä ja valuutta

— maksun eräpäivä

— maksujärjestelyt.

Datasäädöksen mukaan korvaukseen voi aina sisältyä korvaus kustannuksista, joita aiheutuu pääsyn tarjoamisesta dataan. Korvaukseen voi sisältyä myös marginaali, paitsi jos datan vastaanottaja on pk-yritys tai voittoa tavoittelematon organisaatio. Korvauksen määrän on kuitenkin oltava aina kohtuullinen.

Datasäädöksen 9 artiklan 2 kohdan mukaan datan haltijan ja datan vastaanottajan on korvauksesta sopiessaan otettava huomioon datan saataville asettamisesta aiheutuvat kustannukset, mukaan lukien erityisesti datan muotoilusta, sähköisestä levittämisestä ja tallentamisesta aiheutuvat kustannukset sekä, jos korvaukseen sisältyy marginaali, investoinnit datan keräämiseen ja tuottamiseen, tarvittaessa ottaen huomioon, ovatko muut osapuolet osallistuneet kyseisen datan hankkimiseen, tuottamiseen tai keräämiseen.

Datasäädöksen 9 artiklan 3 kohdan mukaan korvaus voi riippua myös datan määrästä, muodosta ja luonteesta. Datasäädöksen 9 artiklan 7 kohdan mukaan datan haltijan on joka tapauksessa annettava datan vastaanottajalle riittävän yksityiskohtaiset tiedot korvauksen laskemisen perusteista, jotta datan vastaanottaja voi arvioida, täyttyvätkö lakisääteiset vaatimukset.

6.1. **(Sovelletaan, jos datan vastaanottaja on pk-yritys tai voittoa tavoittelematon tutkimusorganisaatio)**

6.1.1. Datan vastaanottaja vakuuttaa olevansa suosituksessa 2003/361/EY määritelty pk-yritys *tai* voittoa tavoittelematon tutkimusorganisaatio. Lisäksi se vakuuttaa, että sillä ei ole suosituksen 2003/361/EY liitteessä olevassa 3 artiklassa määriteltyjä kumppani- tai sidosyrityksiä, jäljempänä 'yritykset', jotka eivät ole pk-yrityksiä.

[VAIHTOEHTO] [Tätä vakuutusta koskevat todisteet esitetään **liitteessä 3**.]

6.1.2. Osapuolet sopivat, että datan vastaanottaja korvaa datan haltijalle [VAIHTOEHTO 1] [seuraavalla tavalla: (*täsmennetään*)] [VAIHTOEHTO 2] [**liitteessä 3** määritellyllä tavalla].

6.1.3. Datan haltija vakuuttaa, että sovittu korvaus ei ole suurempi kuin datan asettamisesta datan vastaanottajan saataville aiheutuvat pyyntöön kohdennettavissa olevat välittömät kustannukset. Kyseiset kustannukset sisältävät kustannukset, jotka aiheutuvat datan jäljentämisestä, sähköisestä levittämisestä ja tallentamisesta, mutta niitä eivät ole datan keräämisestä tai tuottamisesta aiheutuvat kustannukset.

Datan haltija antaa **liitteessä 3** tiedot korvauksen laskemisen perusteista ja datan vastaanottaja voi arvioida, täyttyvätkö nämä vaatimukset.

6.1.4. Datan vastaanottaja ilmoittaa välittömästi datan haltijalle muutoksista, jotka kyseenalaistavat sen luokittelun pk-yritykseksi.

Jos datan vastaanottajan ei enää katsota olevan pk-yritys, osapuolet sitoutuvat neuvottelemaan kohtuullisen korvauksen määrästä. Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen korvauksen määrästä kohtuullisen ajan kuluessa, datan haltija voi keskeyttää datan jakamisen ilmoittamalla siitä datan vastaanottajalle.

Tällöin datan haltijan on huolehdittava datan säilyttämisestä siten, että data voidaan asettaa datan vastaanottajan saataville, kun korvauksesta on sovittu tai toimivaltainen viranomainen tai tuomioistuin on tehnyt sitovan päätöksen, jossa edellytetään, että datan haltija toimittaa datan datan vastaanottajalle.

Datan haltija vastaa datan säilyttämisestä aiheutuvista kustannuksista. Datan vastaanottajan on kuitenkin korvattava datan haltijalle kaikki taloudelliset vahingot, jotka ovat aiheutuneet siitä, että datan vastaanottaja ei ole ilmoittanut muutoksesta datan haltijalle.

6.2. **(Sovelletaan, jos datan vastaanottaja ei ole pk-yritys tai voittoa tavoittelematon tutkimusorganisaatio)**

6.2.1. Osapuolet sopivat, että datan vastaanottaja korvaa datan haltijalle [VAIHTOEHTO 1] [seuraavalla tavalla: *(täsmennetään)*] [VAIHTOEHTO 2] [**liitteessä 3** määritellyllä tavalla].

Datan haltija antaa **liitteessä 3** tiedot korvauksen laskemisen perusteista ja datan vastaanottaja voi arvioida, täyttyvätkö nämä vaatimukset.

6.2.2. (*sovelletaan jos kyseessä on rahallinen korvaus*) Jos korvauksen maksaminen viivästyy, datan vastaanottajan tulee maksaa datan haltijalle viivästyskorkoa maksun erääntymishetkestä alkaen maksun suorittamisajankohtaan asti sovellettavan lain mukaisesti.

6.2.3. Jos datan vastaanottajan katsotaan olevan pk-yritys ja se ilmoittaa tästä datan haltijalle, osapuolet sitoutuvat muuttamaan kohtuullisen korvauksen määrää datasäädöksen 9 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

7. **Sopimuksen soveltamispäivä, voimassaoloaika ja irtisanominen**

7.1. **Soveltamispäivä ja voimassaoloaika**

7.1.1. Tämä sopimus [VAIHTOEHTO 1] [tulee voimaan välittömästi] [VAIHTOEHTO 2] [tulee voimaan (*täsmennetään päivämäärä*)].

7.1.2. [VAIHTOEHTO] [Tämä sopimus tehdään [VAIHTOEHTO 1] [määräämättömäksi ajaksi] [VAIHTOEHTO 2] [määräajaksi (*täsmennetään*)], jollei tämän sopimuksen mukaisista päättymis- tai irtisanomisperusteista muuta johdu.]

Sopimuksen voimassaoloajasta sopiessaan osapuolten tulee ensisijaisesti noudattaa käyttäjän pyyntöä ja käyttäjän ja datan vastaanottajan välistä sopimusta. Jos pyyntö koskee **kertaluonteista** datan toimittamista, riittää, että osapuolet sopivat soveltamispäivästä.

Jos pyyntö koskee **jatkuvaa** datan toimittamista, osapuolten on sovittava sopimuksen voimassaoloajasta ja joko valittava sen kestoksi määräämätön ajanjakso tai asetettava sopimukselle voimassaoloaika sen mukaan, onko pyynnön esittänyt käyttäjä määrittänyt sopimukselle tietyn voimassaoloajan.

7.1.3. [VAIHTOEHTO] [Datan haltijan on aloitettava datan luovuttaminen datan vastaanottajalle [VAIHTOEHTO 1] [ilman aiheetonta viivytystä sopimuksen voimaantulon jälkeen] [VAIHTOEHTO 2] [*(täsmennetään päivämäärä ja tarvittaessa lisätiedot ajankohdasta)*].]

Yleensä osapuolet haluavat suorituksen alkavan heti sopimuksen voimaantulon jälkeen. Näin ei kuitenkaan välttämättä ole, esimerkiksi jos jommankumman osapuolen tai molempien osapuolten on vielä valmisteltava suoritusta.

7.2. **Sopimuksen päättäminen**

7.2.1. Lausekkeen 7.1.1 mukaisesti sovitusta sopimuskaudesta riippumatta ja sanotun rajoittamatta lausekkeen 2.4.3 soveltamista tämä sopimus päättyy,

a) kun tuote tuhotaan tai siihen liittyvä palvelu lopetetaan pysyvästi tai kun tuote tai siihen liittyvä palvelu menettää peruuttamattomasti kykynsä tuottaa dataa; tai

b) kun molemmat osapuolet niin sopivat.

7.2.2. Datan vastaanottaja voi irtisanoa sopimuksen milloin tahansa sopimuskauden aikana ilmoittamalla siitä datan haltijalle (*lisätään määräaika*) määräajassa. Datan vastaanottajan on ilmoitettava pyynnön esittävälle käyttäjälle, että sopimus on päättynyt.

[VAIHTOEHTO] Jos datan vastaanottaja irtisanoo sopimuksen tämän lausekkeen nojalla ennen (*lisätään ajankohta tai vähimmäissopimuskausi*), sen on korvattava datan haltijalle datan saataville asettamisesta aiheutuneet kustannukset seuraavasti: *(täsmennetään)*.

Joissakin tapauksissa datan haltijalle saattaa aiheutua kuluja datan asettamisesta datan vastaanottajan saataville. Tästä on kyse esimerkiksi silloin, kun mukautetaan digitaalista infrastruktuuria, jolloin luotetaan siihen, että kulut kuoletetaan ajan mittaan.

Tässä tapauksessa datan haltijan voi olla hyvä varmistaa, että se saa korvauksen datan vastaanottajalta.

7.3. **Sopimuksen voimassaolon päättymisen ja irtisanomisen vaikutukset**

7.3.1. Tämän sopimuksen sopimuskauden päättyminen tai sopimuksen irtisanominen vapauttaa molemmat osapuolet niiden velvoitteesta tuottaa ja vastaanottaa tulevia suorituksia, mutta se ei vaikuta sopimuksen päättymis- tai irtisanomisajankohtaan mennessä kertyneisiin oikeuksiin ja vastuisiin.

Sopimuksen voimassaolon päättyminen tai irtisanominen ei vaikuta mihinkään määräykseen, jonka on määrä olla käytössä myös sopimuksen päättymisen jälkeen, etenkään mahdollisiin rajoituksiin, jotka koskevat sitä, miten datan vastaanottaja voi käyttää ja jakaa dataa lausekkeen 5, liikesalaisuuksia koskevan lausekkeen 4, salassapitoa koskevan lausekkeen 9.1, sovellettavaa lakia koskevan lausekkeen 9.5 ja riidanratkaisua koskevan lausekkeen 9.7 mukaisesti.

7.3.2. [VAIHTOEHTO 1] [Datan haltijan on toteutettava asianmukaiset irtautumisen tukitoimenpiteet, joita datan vastaanottaja voi kohtuudella odottaa.] [VAIHTOEHTO 2] [Datan haltijan on toteutettava seuraavat irtautumisen tukitoimenpiteet: *(täsmennetään)*]

Osapuolet voivat harkita, edellyttääkö datan vastaanottaja irtautumisen tukitoimenpiteitä.

Tämä on merkityksellistä esimerkiksi jos datan vastaanottaja olisi saanut poimia dataa datan haltijan hallitsemasta tietovälineestä, mutta se ei ole vielä poiminut tietoja, koska se ei odottanut sopimuksen päättyvän.

8. **Sopimusrikkomukseen liittyvät oikeussuojakeinot**

Osapuolten voi olla hyvä sopia datakohtaisista oikeuksista ja velvollisuuksista (joista monet johtuvat jo datasäädöksestä) mutta myös yleiseen sopimusoikeuteen liittyvistä asioista, kuten sopimusosapuolen oikeuksista ja oikeussuojakeinoista siinä tapauksessa, että toinen sopimusosapuoli jättää velvoitteensa täyttämättä.

Tällaisissa yleiseen sopimusoikeuteen liittyvissä asioissa osapuolten voi olla hyvä turvautua lakisääteisiin vakiosääntöihin tai muihin sopimusmalleihin.

Jos ne haluavat käyttää näitä mallisopimusehtoja, niiden olisi varmistettava, että ne ovat kaikkien sopimukseen mahdollisesti sovellettavien pakottavien kansallisten lakien mukaisia.

8.1. **Sopimusvelvoitteiden laiminlyönti**

8.1.1. Osapuolen sopimusvelvoitteen laiminlyönti on olennainen, jos

a) se merkittävällä tavalla estää toista osapuolta saamasta suoritusta, johon sillä on sopimuksen nojalla oikeus, paitsi jos laiminlyöntiin syyllistynyt osapuoli ei ennakoinut eikä se olisi voinut kohtuudella ennakoida kyseistä tulosta; tai

b) olosuhteista käy selvästi ilmi, että laiminlyöntiin syyllistyneen osapuolen tulevaan suoritukseen ei voida luottaa.

8.1.2. Osapuolen sopimusvelvoitteiden laiminlyönnillä voidaan katsoa olevan perusteltu syy, jos se johtuu esteestä, johon osapuoli ei voi vaikuttaa, ja jos ei voida kohtuudella olettaa, että osapuoli olisi voinut ottaa esteen huomioon sopimuksen tekoajankohtana tai välttää tai voittaa esteen tai sen seuraukset.

Jos este on vain väliaikainen, sopimusvelvoitteiden laiminlyönnillä katsotaan olevan perusteltu syy esteen olemassaolon ajan. Jos viivästys kuitenkin johtaa olennaiseen sopimusvelvoitteiden laiminlyöntiin, toinen osapuoli voi pitää sitä sellaisena.

Sopimusvelvoitteiden laiminlyöntiin syyllistyneen osapuolen on varmistettava, että toinen osapuoli saa ilmoituksen esteestä ja sen vaikutuksesta sen kykyyn täyttää velvoitteensa ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun sopimusvelvoitteiden laiminlyöntiin syyllistynyt osapuoli sai tietää tai sen voidaan kohtuudella olettaa saaneen tietää näistä olosuhteista. Toisella osapuolella on oikeus saada vahingonkorvaus menetyksistä, joita sille aiheutuu tämän ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä.

8.2. **Sopimusvelvoitteiden laiminlyöntiin liittyvät oikeussuojakeinot**

8.2.1. Jos osapuoli laiminlyö sopimusvelvoitteensa, toisella osapuolella on seuraavissa lausekkeissa luetellut oikeussuojakeinot, sanotun kuitenkaan rajoittamatta sovellettavan lainsäädännön nojalla käytettävissä olevia oikeussuojakeinoja.

8.2.2. Eri oikeussuojakeinoja voi käyttää samanaikaisesti, elleivät ne ole keskenään ristiriidassa.

8.2.3. Osapuoli ei voi vedota oikeussuojakeinoihin siltä osin kuin se on aiheuttanut toisen osapuolen sopimusvelvoitteiden täyttämättä jättämisen, esimerkiksi silloin, kun toinen osapuoli ei ole voinut täyttää velvoitteitaan asianmukaisesti osapuolen omassa datainfrastruktuurissa olevan puutteen vuoksi. Osapuoli ei myöskään voi vedota vahingonkorvausvaatimukseen siltä osin kuin se olisi voinut kohtuullisin toimin lieventää vahinkoa.

8.2.4. Vahinkoa kärsinyt osapuoli voi

a) pyytää laiminlyöntiin syyllistynyttä osapuolta noudattamaan ilman aiheetonta viivytystä tämän sopimuksen mukaisia velvoitteitaan, paitsi jos se olisi lainvastaista tai mahdotonta tai jos erillisestä suorituksesta aiheutuisi laiminlyöntiin syyllistyneelle osapuolelle kustannuksia, jotka ovat suhteettomia toisen osapuolen saamaan hyötyyn nähden;

b) pidättäytyä tämän sopimuksen mukaisesta omasta suorituksestaan, paitsi jos se aiheuttaisi laiminlyöntiin syyllistyneelle osapuolelle haitan, joka on ilmeisen kohtuuton laiminlyönnin vakavuuteen nähden, (tarvittaessa) [edellyttäen, että kaikki lausekkeessa 4.4.4 asetetut edellytykset täyttyvät, jos datan vastaanottaja ei toteuta tai ylläpidä lausekkeessa 4.2.1 sovittuja datan vastaanottajan suojatoimia];

c) irtisanoa sopimuksen välittömästi ilman seuraamuksia ilmoittamalla siitä toiselle osapuolelle, jos

i) toisen osapuolen laiminlyönti on olennainen; tai

ii) jos laiminlyönti ei ole olennainen, vahinkoa kärsinyt osapuoli on antanut ilmoituksen, jossa asetetaan kohtuullinen määräaika laiminlyönnin korjaamiseksi, ja määräaika on umpeutunut ilman, että toinen osapuoli on täyttänyt velvoitettaan;

iii) *(tarvittaessa)* [edellyttäen, että kaikki lausekkeessa 4.4.5 esitetyt edellytykset täyttyvät lausekkeissa 4.4.2 tai 4.4.3 kuvatuissa tapauksissa;]

d) vaatia vahingonkorvausta taloudellisesta vahingosta, joka on aiheutunut toisen osapuolen laiminlyönnistä, kun siihen ei ole lausekkeen 8.1.2 mukaista perusteltua syytä; laiminlyöntiin syyllistynyt osapuoli on vastuussa ainoastaan vahingoista, joiden se tämän sopimuksen tekohetkellä ennakoi tai joiden sen olisi kohtuudella voinut olettaa ennakoivan johtuvan laiminlyönnistä, paitsi jos laiminlyönti oli tahallinen tai johtui törkeästä huolimattomuudesta.

8.2.5. [VAIHTOEHTO] Jos osapuoli ei täytä tämän sopimuksen mukaisia velvoitteitaan, sen on joka tapauksessa maksettava **lisäyksessä 5** yksityiskohtaisesti määrätyt seuraamusmaksut, joita osapuolet pitävät lausekkeen 8.2.4 d alakohdassa tarkoitettuina vahingonkorvauksina. Laiminlyöntiin syyllistyneellä osapuolella on oikeus vaatia seuraamuksen alentamista kohtuulliseen määrään, jos se voi osoittaa, että seuraamus on selvästi liiallinen suhteessa laiminlyönnistä aiheutuneeseen vahinkoon.

Osapuolet voivat halutessaan määritellä seuraamukset tietyntyyppisille laiminlyönneille, koska vahinkoa kärsineelle osapuolelle voi olla liian työlästä todistaa esimerkiksi datan toimittamisen laiminlyönnistä aiheutuneen todellisen vahingon määrä. Seuraamusten olisi oltava oikeasuhteisia.

9. Yleiset määräykset

9.1. Luottamuksellisuus

9.1.1. Seuraavia tietoja on pidettävä luottamuksellisina:

a) liikesalaisuuksiin, taloudelliseen tilanteeseen tai muuhun osapuolen toimintaan liittyvään seikkaan viittaavat tiedot, paitsi jos kyseinen osapuoli on julkistanut nämä tiedot;

b) tiedot, joiden perusteella kohtuullinen korvaus lasketaan;

c) pyynnön esittävään käyttäjään ja kolmanteen osapuoleen liittyvät tiedot, paitsi jo ne ovat jo julkistaneet nämä tiedot.

9.1.2. Molemmat osapuolet sopivat toteuttavansa kaikki kohtuulliset toimenpiteet, jotta luottamukselliset tiedot pysyvät turvassa ja niitä ei aseteta kolmansien osapuolten saataville, paitsi jos

a) jommallakummalla osapuolella on lakisääteinen velvollisuus asettaa asiaankuuluvat tiedot saataville esimerkiksi noudattaakseen velvollisuutta toimittaa tietoja, jotka osoittavat, että datasäädöksen 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua syrjintää ei ole tapahtunut; tai

b) jommankumman osapuolen on asetettava asiaankuuluvat tiedot saataville tämän sopimuksen mukaisten velvoitteidensa täyttämiseksi; tai

c) jompikumpi osapuoli on saanut etukäteen suostumuksen toiselta osapuolelta tai osapuolelta, joka toimittaa luottamukselliset tiedot tai johon tietojen luovuttaminen vaikuttaa.

9.1.3. Datan haltija voi joka tapauksessa luovuttaa tai asettaa saataville [VAIHTOEHTO 1] [pyynnön esittävälle käyttäjälle sopimuksen] [VAIHTOEHTO 2] [pyynnön esittävälle käyttäjälle tiedot jotka ovat tarpeen, jotta datan haltija voi osoittaa täyttävänsä i) datasäädöksen 5 artiklan mukaiset velvoitteensa datan vastaanottajan osalta tai ii) pyynnön esittävän käyttäjän kanssa datasäädöksen 4 artiklan 6 kohdan mukaisesti tehdystä sopimuksesta johtuvat velvoitteensa].

9.1.4. Näitä salassapitovelvoitteita sovelletaan sopimuksen päättymisen jälkeenkin *(täsmennetään ajanjakso)*.

9.1.5. Nämä salassapitovelvoitteet eivät poista i) yleisen tietosuoja-asetuksen, ii) direktiivin 2002/58/EY tai direktiivin (EU) 2016/943 täytäntöönpanosäännösten tai iii) muun unionin lainsäädännön tai jäsenvaltion lainsäädännön mukaisia tiukempia velvoitteita.

9.2. **Syrjimättömyys**

Datan haltija vakuuttaa, että tämän sopimuksen ehdoissa ja sen täyttämiseen liittyvissä käytännöissä ei datan saataville asettamisessa syrjitä keskenään vertailukelpoisia datan vastaanottajien luokkia, muun muassa suosituksen 2003/361/EY liitteessä olevassa 3 artiklassa tarkoitettua omistusyhteysyritystä tai sidosyritystä.

Jos datan vastaanottaja katsoo, että edellytykset, joilla data asetetaan sen saataville, ovat syrjiviä, datan haltijan on datan vastaanottajan pyynnöstä toimitettava ilman aiheetonta viivytystä tiedot, jotka osoittavat, että syrjintää ei ole tapahtunut.

9.3. **Viestintätavat**

Kaikki tässä sopimuksessa edellytetyt ilmoitukset tai muut tiedonannot on tehtävä kirjallisesti, ja ne voidaan toimittaa henkilökohtaisesti, lähettää ennalta maksetulla kirjeellä tai toimittaa sähköisesti, myös sähköpostitse, edellyttäen, että lähettäjä säilyttää todisteen lähettämisestä, seuraaviin osoitteisiin:

Osapuoli	Yhteyshenkilö	Sähköpostiosoite	Puhelinnumero	Osoite
Käyttäjä	[Nimi]/[Asema]	[Sähköpostio-soite]	[Puhelinnumero]	[Osoite]
Datan vastaanottaja	[Nimi]/[Asema]	[Sähköpostio-soite]	[Puhelinnumero]	[Osoite]

Tällainen ilmoitus tai tiedonanto katsotaan vastaanotetuksi

a) toimituspäivänä, jos se toimitetaan henkilökohtaisesti;

b) kolmantena työpäivänä lähettämisen jälkeen, jos se lähetetään ennalta maksettuna kirjeenä;

c) lähetyspäivänä, jos se toimitetaan sähköisesti, edellyttäen, että lähettäjä ei ole saanut virheilmoitusta lähetyksen epäonnistumisesta.

9.4. **Koko sopimus, muutokset ja erotettavuus**

9.4.1. Tämä sopimus (yhdessä sopimuksessa mainittujen **lisäysten** kanssa) muodostaa koko osapuolten välisen sopimuksen tämän sopimuksen kohteen osalta ja korvaa kaikki osapuolten väliset aiemmat suulliset tai kirjalliset sopimukset, jotka koskevat tämän sopimuksen kohdetta.

9.4.2. Kaikki tähän sopimukseen tehdyt muutokset ovat voimassa vain, jos osapuolet ovat sopineet niistä kirjallisesti, myös sähköisessä muodossa.

9.4.3. Jos jokin tämän sopimuksen määräyksen todetaan mistä tahansa syystä olevan mitätön, pätemätön, mitätöitävissä oleva tai täytäntöönpanokelvoton ja jos kyseinen määräys voidaan erottaa sopimuksen muista ehdoista, nämä jäljellä olevat määräykset ovat edelleen voimassa ja täytäntöönpanokelpoisia. Tästä sopimuksesta johtuvat puutteet tai epäselvyydet on käsiteltävä lausekkeen 9.6 mukaisesti.

9.5. **Sovellettava laki**

Tähän sopimukseen on sovellettava *(täsmennetään jäsenvaltio)* lakia.

9.6. **Tulkinta**

9.6.1. Osapuolet tekevät tämän sopimuksen ottaen huomioon datasäädöksessä säädetyt osapuolten oikeudet ja velvollisuudet. Kaikkia tämän sopimuksen määräyksiä on tulkittava siten, että noudatetaan datasäädöstä ja muuta unionin oikeutta tai unionin oikeuden mukaisesti annettua kansallista lainsäädäntöä sekä sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä, joka on unionin oikeuden mukainen ja josta ei voida sopimuksin poiketa.

9.6.2. Jos tässä sopimuksessa olevia puutteita tai epäselvyyksiä ei voida ratkaista lausekkeessa 9.6.1 tarkoitetulla tavalla, sopimusta on tulkittava sovellettavan lain tulkintasääntöjen valossa (ks. lauseke 9.5).

9.7. **Riidanratkaisu**

9.7.1. Osapuolet sopivat pyrkivänsä parhaansa mukaan ratkaisemaan riidat sovinnollisesti ja ennen asian viemistä tuomioistuimeen toimittamaan riitansa *(lisätään tietyn riidanratkaisuelimen nimi ja yhteystiedot tai viitataan datasäädöksen 10 artiklan edellytykset täyttävään jäsenvaltion riidanratkaisuelimeen sen toimivaltaan kuuluvien riitojen osalta).*

[VAIHTOEHTO] [*(täsmennetään jäsenvaltio)* tuomioistuimilla on yksinomainen toimivalta käsitellä tätä sopimusta koskeva asia.]

Lisäys 1

(todiste pyynnöstä ja tarvittaessa mahdollisesta valtuutuksesta)

[Osapuolet laativat]

Lisäys 2

(tarkat tiedot sopimuksen soveltamisalaan kuuluvasta datasta ja saatavuutta koskevista järjestelyistä)

Tässä lisäyksessä osapuolten olisi annettava tarkat tiedot sopimuksen soveltamisalaan kuuluvasta datasta, saatavuutta koskevista järjestelyistä sekä tavoista ja tiedoista, jotka ovat tarpeen datan saatavuuden ja käytön kannalta, kuten 3.1 ja 3.2 lausekkeissa on sovittu.

Tässä lisäyksessä esitetään ainoastaan luettelo keskeisistä seikoista, joista osapuolten tulisi sopia. Osapuolten on mukautettava sekä sen muotoa että sisältöä tarpeidensa mukaisesti. Osapuolet voivat etenkin täydentää luetteloa.

A. **Datan sisällön erittely**

Lisäyksessä olisi lajiteltava ja lueteltava sopimuksen soveltamisalaan kuuluva tuotteen data ja siihen liittyvien palvelujen data sekä ilmoitettava datan sisältö ja keruutiheys (jäsennelty luettelo datapisteistä tai tarkoista dataluokista).

B. **Säilytysaika**

Lisäyksessä olisi ilmoitettava säilytysaika, jotta käyttäjä on tietoinen datan saatavuusajasta. Se voidaan tehdä yksityiskohtaisesti kunkin datapisteen tai datapisteryhmän osalta.

C. **Dataa koskeva järjestely**

Lisäyksessä olisi täsmennettävä, onko kaikki data tai osa siitä erityistä dataa, johon sovelletaan erityistä järjestelyä. Lisäyksessä voitaisiin esimerkiksi ilmoittaa, katsotaanko data henkilötiedoiksi ja mikä osa datasta katsotaan henkilötiedoiksi.

D. **Datan rakenne ja muoto**

Liitteessä olisi täsmennettävä, missä jäsennellyssä, yleisesti käytetyssä ja koneellisesti luettavassa muodossa data asetetaan saataville.

E. **Siirto-/käyttöväline**

Lisäyksessä olisi täsmennettävä, millä suojatulla ja tarkoituksenmukaisella sähköisellä välineellä datan haltija asettaa datan sen vastaanottajan saataville joko siirtämällä datan tai antamalla sen käyttöön.

F. **Datan saatavuuden aikataulu**

Lisäyksessä olisi täsmennettävä datan saataville asettamisen nopeus, tiheys ja muut aikaan liittyvät muuttujat, kuten esimerkiksi se, onko data saatavilla reaaliaikaisesti, lähes reaaliaikaisesti, jatkuvasti, ilman aiheetonta viivytystä tai tietyin aikavälein.

G. **Alkamispäivä**

Lisäyksessä olisi täsmennettävä päivämäärä, jona datan haltija asettaa datan sen vastaanottajan saataville.

H. **Datan vastaanottajan pääsyä koskevien oikeuksien käyttämiseksi tarvittavat tiedot**

Lisäyksessä voidaan eritellä tiedot, joita tarvitaan siihen, että datan vastaanottaja voi käyttää pääsyä koskevia oikeuksiaan. Siinä voi olla yhteyshenkilö, joka ratkaisee teknisiä ongelmia sekä datan haltijan että datan vastaanottajan puolella.

Lisäys 3

(todisteet datan vastaanottajan koosta ja yksityiskohtaiset tiedot korvauksen laskennasta)

[Osapuolet laativat]

Lisäys 4

(Liikesalaisuudet)

[Osapuolet laativat]

LIITE V

MALLISOPIMUSEHDOT

datan jakajien ja datan vastaanottajien välistä datan vapaaehtoista jakamista koskeville sopimuksille

Nämä mallisopimusehdot on tarkoitettu sopimuksiin, joissa datan jakaminen datan jakajan ja datan vastaanottajan välillä on vapaaehtoista, eli datan jakajalla ei ole velvollisuutta jakaa dataa asetuksen (EU) 2023/2854, jäljempänä 'datasäädös', tai minkään muun unionin lainsäädäntöön sisältyvän oikeudellisen velvoitteen (kuten digimarkkinasäädöksen 6 artiklan 9 kohdan ja 6 artiklan 10 kohdan) tai kansallisen lainsäädännön nojalla.

Tärkein tällaisia suhteita koskeva uutuus datasäädöksessä on se, että sen 13 artiklaan sisältyy kohtuuttomien sopimusehtojen valvonta. Sopimusehdot, jotka koskevat datan saatavuutta ja käyttöä tai vastuuta ja oikeussuojakeinoja dataan liittyvien velvoitteiden rikkomisen tai lakkauttamisen osalta ja jotka yritys on yksipuolisesti asettanut toiselle yritykselle, eivät sido viimeksi mainittua yritystä, jos niitä on pidettävä kohtuuttomina.

Tämän sopimuksen ei ole tarkoitus korvata jo voimassa olevia vapaaehtoista datan jakamista koskevia sopimuksia, mutta sitä voidaan käyttää vertailukohtana arvioitaessa voimassa olevien sopimusten lausekkeiden oikeudenmukaisuutta.

Jos tuotteen datan ja siihen liittyvän palvelun datan jakaminen on pakollista datasäädöksen nojalla, käytetään joko *mallisopimusehtoja, jotka koskevat datan haltijoiden ja datan vastaanottajien välisiä sopimuksia datan asettamisesta saataville verkkoon liitettyjen tuotteiden ja niihin liittyvien palvelujen käyttäjien pyynnöstä* (datasäädöksen 5 artikla) tai *mallisopimusehtoja, jotka koskevat datan haltijoiden ja verkkoon liitettyjen palvelujen käyttäjien välisiä sopimuksia datan saatavuudesta ja käytöstä* (datasäädöksen 4 artikla).

Osapuolten tulisi käsitellä muita pakollista datan jakamista koskevia skenaarioita erikseen, jotta varmistetaan, että sekä oikeussäännön että datasäädöksen III luvun mukaisia velvoitteita noudatetaan. Tällaiseen pakollista datan jakamista koskevaan skenaarioon voidaan soveltaa Euroopan komission tai jäsenvaltion laatimia erityisiä ehtoja.

1. **Sopimuksen osapuolet**

Tämä datan saatavuutta ja käyttöä koskeva sopimus tehdään seuraavien välillä:

(*lisätään nimi, yhteystiedot ja lisäviitteet*), jäljempänä 'datan jakaja',

ja

(*lisätään nimi, yhteystiedot ja muut viitteet*), jäljempänä 'datan vastaanottaja'.

Niihin viitataan tässä sopimuksessa yhdessä ilmauksella 'osapuolet' ja erikseen ilmauksella 'osapuoli'.

Datan jakaja voi olla mikä tahansa yritys,

— jolla on dataa hallussaan, ja

— jolla on oikeus asettaa dataa saataville vapaaehtoisesti, ja

— joka tapauksen mukaan hallinnoi datan ominaisuuksia tai datan käyttötapoja siten, että se pystyy täyttämään näissä mallisopimusehdoissa määrätyt velvoitteet (jos näin ei ole, jokin muu sopimus voisi olla tarkoituksenmukaisempi).

On huomattava, että henkilötietojen jakamisessa on noudatettava sovellettavaa tietosuojalainsäädäntöä (muun muassa sitä, että tarvitaan oikeusperusta, ja jos dataa jaetaan kolmannessa maassa olevan datan vastaanottajan kanssa, on noudatettava kansainvälisen datansiirron vaatimuksia).

Datasäädökseen liittyvää käyttöä koskevissa tapauksissa datan haltija voi olla esimerkiksi

— asetuksen (EU) 2023/2854 2 artiklan 13 kohdan mukainen datan haltija, jolla on oikeus jakaa tuotteen dataa ja siihen liittyvän palvelun dataa tai joka haluaa jakaa datasta johdettua tai pääteltyä tietoa;

— verkkoon liitetyn tuotteen tai siihen liittyvän palvelun käyttäjä, jolle datan haltija on siirtänyt dataa (myös esimerkiksi dataa tuotteen tai siihen liittyvän palvelun kanssa vuorovaikutuksessa olevalta virtuaaliavustajalta);
— entinen asetuksen (EU) 2023/2854 2 artiklan 14 kohdan mukainen datan vastaanottaja, jolla on nyt oikeus käyttää ja asettaa saataville dataa käyttäjän ja datan haltijan kanssa tekemiensä sopimusten mukaisesti.

Muissa käyttöä koskevissa tapauksissa datan jakaja voi olla esimerkiksi

— viljelijä, joka haluaa jakaa maaperää koskevaa dataa viljelytoimintansa kehittämiseksi oman tekoälyn tarjoajansa kanssa tai uusien tekoälyjärjestelmien kouluttamista, parantamista tai kehittämistä varten toisen tekoälyn tarjoajan kanssa;

— yritys, joka haluaa myydä osan liiketoimintadatastaan toiselle yritykselle;

— yliopisto, joka haluaa myydä yhteiskuntatutkimuksen laitokselle dataa tilastojen laatimista varten;

— tietotekniikkayritys, joka haluaa osallistua kyberhäiriöitä koskevaan dataverkostoon häiriöihin reagoinnin nopeuttamiseksi.

Datan vastaanottaja voi olla mikä tahansa yritys, jonka saataville datan jakaja asettaa dataa ja joka vastaanottaa ja käyttää dataa omiin liiketoimintatarkoituksiinsa tämän sopimuksen soveltamisalalla datan jakajan vastapuolena.

Tässä sopimuksessa datan vastaanottajan määritelmä koskee kaikentyyppisen datan jakamisen vastaanottavia osapuolia, ei ainoastaan datasäädöksen mukaisissa pakollista datan jakamista koskevissa skenaarioissa olevia datan vastaanottajia.

2. **Sopimuksen soveltamisalaan kuuluva data**

Tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluva data koostuu **lisäyksessä 1** yksilöidystä datasta, jäljempänä ’data’. Jos kaikki tämän sopimuksen nojalla toimitettu data tai osa siitä kuuluu erityisjärjestelyn piiriin (lukuun ottamatta lausekkeessa 3.2 erityisesti käsiteltyjä henkilötietoja), datan jakaja sitoutuu yksilöimään tällaisen datan **lisäyksessä 2** sekä toteuttamaan asianmukaiset toimenpiteet tällaisen datan suojaamiseksi sovellettavan järjestelyn mukaisesti.

Erityisjärjestelyjen yksilöinti

Koska nämä ehdot liittyvät puhtaasti vapaaehtoiseen datan jakamiseen, datan jakajalla ei ole velvollisuutta jakaa mitään dataa, joka kuuluisi oikeudellisen erityisjärjestelyn piiriin (erityisesti ja toisin kuin datasäädöksen mukaisessa pakollisessa datan jakamisessa, liikesalaisuuksina suojattua dataa ei velvoiteta jakamaan). Jos erityisjärjestelyn mukaista dataa ei jaeta, sitä ei tarvitse luetella lisäyksessä 2. Jos sitä kuitenkin jaetaan, se on lueteltava ja suojattava asianmukaisesti.

Lisäyksessä 2 erityisjärjestelyn piiriin kuuluvaksi yksilöityä dataa voivat olla esimerkiksi seuraavat:

— datan jakajan liikesalaisuutena suojaama data, jolloin se kuuluu liikesalaisuuksia koskevan lausekkeen soveltamisalaan;

— datan jakajan luottamuksellisena pitämä data, jolloin sitä suojataan luottamuksellisuutta koskevalla lausekkeella;

— tietokantoja koskevilla sui generis -oikeuksilla tai muilla teollis- ja tekijänoikeuksilla suojattu data, jolloin sovelletaan teollis- ja tekijänoikeuksia koskevaa lauseketta;

— alakohtaisen (esim. energia, puolustus, turvallisuus, rahoitus, kliiniset tutkimukset jne.) sääntelyn, muun muassa yhteisiin eurooppalaisiin data-avaruuksiin liittyvien säännösten, piiriin kuuluva data;

— data, johon kilpailulainsäädännön rajoitukset vaikuttavat; tai

— data, joka on suojattu millä tahansa muulla asiaankuuluvalla oikeudellisella järjestelyllä, jonka osapuolet haluavat tuoda esiin.

Asiaankuuluvan oikeudellisen järjestelyn soveltamisalaan kuuluvan datan kuvausta tulisi täydentää tiedoilla, jotka ovat tarpeen, jotta datan vastaanottaja voi käyttää dataa lainmukaisesti ja turvallisesti (esimerkiksi teollis- ja tekijänoikeussuojan, lisensointitietojen ja kolmannen osapuolen tekijänoikeuden osalta).

Yhteisiä eurooppalaisia data-avaruuksia koskeva erityistapaus

Joissakin tilanteissa dataa voitaisiin jakaa alakohtaisen yhteisen eurooppalaisen data-avaruuden yhteydessä. Tämä datan jakaminen tulisi toteuttaa tällaiseen data-avaruuteen sovellettavan asiaankuuluvan asetuksen säännösten mukaisesti, kun kyse on tällaisen asetuksen mukaisesta pakollisesta datan jakamisesta. Data-avaruuteen sovellettavan asetuksen mukaisen pakollisen datan jakamisen soveltamisalan ulkopuolella dataa voidaan edelleen jakaa vapaaehtoisesti. Tässä tapauksessa voidaan käyttää näitä ehtoja.

3. **Sopimuksen perusta**

3.1. **Datan alkuperä**

3.1.1. Datan haltija vakuuttaa, että tämän sopimuksen nojalla toimitettu data on peräisin seuraavista lähteistä: *(Eritellään kaikki datan lähteet ja mahdollisuuksien mukaan kunkin lähteen toimittama data)*

Osapuolet voivat eritellä erilaisia lähteitä, esimerkiksi seuraavia:

— datasäädöksen mukainen tuotteen data ja siihen liittyvän palvelun data;

— muu tuotteesta tai siihen liittyvästä palvelusta peräisin oleva data, jota ei voida katsoa datasäädöksen mukaiseksi tuotteen dataksi tai siihen liittyvän palvelun dataksi (esim. johdettu data tai toisesta ohjelmistosta peräisin oleva data, kuten käyttäjän sovellukseen syöttämä väestödata);

— ulkoisista lähteistä peräisin oleva data, esimerkiksi kolmannen osapuolen datan jakajalle toimittama data kyseisen kolmannen osapuolen tuotteista tai käyttäjistä;

— datan jakajan (itsenäisesti) luoma data, esimerkiksi datan jakajan työntekijöiden sen asiakkuudenhallintajärjestelmässä luomat asiakastietueet, taulukot, käsitelty data, päätelty data, johdettu data, yhdistetty data.

Takuut ovat yleensä seurauksia siitä, että dataa toimittava datan jakaja ja datan vastaanottaja eivät pysty todentamaan tällaisen datan ja sen alkuperän laillisuutta. Tällaisissa tapauksissa datan vastaanottajan on tukeuduttava datan jakajaan, ja se saattaa haluta saada siitä tiettyjä takuita. Takuut eivät kuitenkaan välttämättä ole merkityksellisiä tilanteessa, jossa datan vastaanottajalla on paremmat edellytykset todentaa data ja/tai ottaa dataan liittyvä riski. Näin voi olla esimerkiksi jos datan jakaja on pk-yritys ja/tai data haetaan suoraan tuotteesta.

3.1.2. Datan jakaja vakuuttaa, että

a) *(tarvittaessa)* koska data sisältää tuotteen dataa tai siihen liittyvän palvelun dataa, jotka eivät ole henkilötietoja, (sellaisena kuin ne määritellään datan oikeudenmukaista saatavuutta ja käyttöä koskevista yhdenmukaisista säännöistä annetussa asetuksessa (EU) 2023/2854, jäljempänä 'datasäädös') ja datan jakajalla on tämän sopimuksen nojalla pääsy dataan datan haltijana, tällaisen datan käsittelystä ja jakamisesta on tehty datasäädöksen 4 artiklan 13 kohdan mukaisesti datasäädöksen 2 artiklan 12 kohdassa määritellyn käyttäjän, jäljempänä 'käyttäjä', kanssa sopimus, jonka nojalla dataa voidaan jakaa tämän sopimuksen mukaisiin tarkoituksiin;

b) *(tarvittaessa)* koska data sisältää tuotteen dataa tai siihen liittyvän palvelun dataa ja tämän sopimuksen mukainen datan jakaja on saanut sen käyttöönsä datasäädöksen 5 artiklan mukaisena datan vastaanottajana, tämä sopimus ei riko käyttäjän ja datan haltijan kanssa tehtyjä sopimussitoumuksia ja datasäädöksen mukaisia velvoitteita;

c) se omistaa tai sillä on hallussaan riittävät lakisääteiset ja/tai sopimusperusteiset oikeudet dataan ilman, että muiden oikeuksia loukataan tai rikotaan, eikä datan jakajaa vastaan ole vireillä kanteita, oikeusjuttuja tai menettelyjä, joilla olisi olennainen haitallinen vaikutus sen kykyyn myöntää tässä myönnettyjä oikeuksia, jos niiden ratkaisu olisi kielteinen;

d) ellei **lisäyksessä 2** toisin täsmennetä, se on hankkinut omalla kustannuksellaan kaikki luvat, lisenssit ja valtuutukset, joita datan vastaanottaja tarvitsee kolmannelta osapuolelta saadun tai kolmannen osapuolen toimittaman datan jakamiseen ja käyttöön, ja pitää niitä yllä koko sopimuksen keston ja tarkoituksen ajan, sanotun kuitenkaan rajoittamatta lausekkeen 3.2 soveltamista.

3.1.3. *(tarvittaessa)* Koska data sisältää tuotteen dataa tai siihen liittyvän palvelun dataa (datasäädöksen määritelmän mukaisesti) ja datan jakaja on tämän sopimuksen mukaisesti saanut siihen pääsyn käyttäjänä datasäädöksen 4 artiklan mukaisesti, datan vastaanottaja vakuuttaa, ettei sitä ole nimetty portinvartijaksi asetuksen (EU) 2022/1925, jäljempänä 'digimarkkinasäädös' 3 artiklan mukaisesti.

3.1.4. [VAIHTOEHTO] [Kumpikin osapuoli varmistaa, että kaikki toiselle osapuolelle tämän sopimuksen nojalla siirretyt data, tiedostot tai ohjelmistot eivät sisällä viruksia, haittaohjelmia, kiristyshaittaohjelmia tai muita haitallisia koodeja, jotka voivat vaarantaa toisen osapuolen järjestelmien eheyden, turvallisuuden tai toimivuuden.]

3.1.5. [VAIHTOEHTO] [Kumpikin osapuoli varmistaa, että kaikki toiselle osapuolelle tämän sopimuksen mukaisesti siirretyt data, tiedostot tai ohjelmistot ovat peräisin datankeruutoimista, joissa on noudatettu sovellettavia *(täsmennetään: ammatillisia tai yritysetiikkaan, kyberturvallisuuteen, tutkimukseen ja/tai tekoälyyn liittyviä)* vaatimuksia.]

3.2. **Tietosuoja- ja yksityisyydensuojalainsäädännön noudattaminen**

3.2.1. Jos data katsotaan henkilötiedoiksi, kumpikin osapuoli ilmoittaa noudattavansa asetusta (EU) 2016/679, jäljempänä 'yleinen tietosuoja-asetus', ja tarvittaessa direktiiviä 2002/58/EY sekä muuta sovellettavaa tietosuojalainsäädäntöä.

3.2.2. Osapuolten on annettava **lisäyksessä 3** tiedot siitä, mikä data katsotaan henkilötiedoiksi, sekä osapuolten velvollisuudet kyseisten henkilötietojen käsittelyssä tämän sopimuksen mukaisesti.

Yleisen tietosuoja-asetuksen mukaiset osapuolten tehtävät ja sopimukset

Yleisen tietosuoja-asetuksen mukainen 'henkilötietojen' käsite on hyvin laaja. Se kattaa kaiken tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan henkilöön liittyvän datan. Muista kuin henkilötiedoista voi tulla henkilötietoja esimerkiksi silloin, kun ne ovat osa molempia tietoryhmiä yhdistelevää data-aineistoa, jossa niitä yhdistetään uusiin tietoihin ja tämän yhdistelmän tuloksen perusteella data voidaan yhdistää tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan henkilöön. Näin voi käydä myös silloin, kun käyttöön otetaan uusia datankäsittelyvalmiuksia. Osapuolten tulisi arvioida omia yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisia tehtäviään.

Yleisen tietosuoja-asetuksen keskeiset käsitteet:

— 'rekisteröidyllä' tarkoitetaan tunnistettua tai tunnistettavissa olevaa luonnollista henkilöä, johon tiedot liittyvät;

— 'rekisterinpitäjällä' tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, viranomaista, virastoa tai muuta elintä, joka yksin tai yhdessä toisten kanssa määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot;

— 'henkilötietojen käsittelijällä' tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, viranomaista, virastoa tai muuta elintä, joka käsittelee henkilötietoja rekisterinpitäjän lukuun.

Näitä lausekkeita sovelletaan, kun datan jakaja on yleisen tietosuoja-asetuksen mukainen rekisterinpitäjä tai yhteisrekisterinpitäjä toisen osapuolen kanssa. Jotta voidaan selvittää, mikä tehtävä kullakin on yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisesti, osapuolten on pohdittava, päättävätkö ne, miksi (tarkoitus) ja miten (millä keinolla) henkilötietoja käsitellään.

— Jos datan jakaja jakaa dataa datan vastaanottajalle, joka käyttää dataa omiin tarkoituksiinsa, molemmat osapuolet ovat erillisiä rekisterinpitäjiä ja vastaavat omalta osaltaan tietosuoja-asetuksen noudattamisesta.

— Jos datan jakaja jakaa dataa datan vastaanottajan kanssa yhteiseen tarkoitukseen, datan jakaja ja datan vastaanottaja ovat tietosuoja-asetuksen 26 artiklan mukaisia yhteisrekisterinpitäjiä. Niiden on yhteisellä järjestelyllä määritettävä, miten ne noudattavat yleistä tietosuoja-asetusta.

— Jos yleisen tietosuoja-asetuksen (esimerkiksi 26 artiklan tai 46 artiklan) noudattamisen varmistamiseksi tarvitaan lisäsopimuslausekkeita, tällaisia lausekkeita voidaan (ja niitä tulisi) käyttää yhdessä näiden mallisopimusehtojen kanssa. Osapuolet voivat viitata niihin **lisäyksessä 3**, jossa olisi yleisesti täsmennettävä, miten yleisen tietosuoja-asetuksen vaatimukset täytetään, myös osapuolten yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisten tehtävien ja vastuiden osalta.

Pätevä oikeusperusta

Yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaan datan jakamista varten tulisi olla pätevä oikeusperusta, ja rekisteröidylle on ilmoitettava tästä (myöhemmästä) käsittelystä yleisen tietosuoja-asetuksen 13 tai 14 artiklan mukaisesti.

— Kahtena erillisenä rekisterinpitäjänä tai yhteisrekisterinpitäjänä toimivien datan jakajan ja datan vastaanottajan pätevä oikeusperusta voisi olla asianomaisen rekisteröidyn suostumus, kyseisen rekisteröidyn kanssa tai tämän edun mukaisesti tehty sopimus taikka rekisterinpitäjän tai rekisterinpitäjien tai kolmannen osapuolen oikeutettu etu (edellyttäen, että asianomaisen rekisteröidyn edut tai oikeudet eivät syrjäytä sitä).

— Dataa voidaan jakaa vain tiettyä, nimenomaista ja laillista tarkoitusta varten. Se voisi olla esimerkiksi datan jakamista tuotteen parantamiseksi, jolloin osapuolet sopivat datan hyödyntämisestä uuden toiminnallisuuden kehittämiseksi yhdessä.

— Rekisterinpitäjänä toimiva datan jakaja voisi myös jakaa dataa (koska asiakkaiden säilyttäminen paremmin tulevaisuudessa on sen oikeutetun edun mukaista) emoyhtiölleen, joka toimii myös riippumattomana rekisterinpitäjänä ja käyttää tietoja maailmanlaajuisten tilastojen laatimiseen, sen perusteella, että konsernin maailmanlaajuisesti tarjoamien palvelujen parantaminen on sen oikeutetun edun mukaista.

Datan vastaanottajan tulisi saada datan jakajalta riittävät tiedot, jotta se voi osoittaa noudattavansa tietosuoja-asetusta. Osapuolet voivat esimerkiksi sopia, että **lisäyksessä 3** mainitaan datan keräämisen alkuperäinen tarkoitus. Tämä voi olla tarpeen sen selvittämiseksi, onko käsittely muuhun tarkoitukseen yhteensopivaa sen tarkoituksen kanssa, jota varten henkilötiedot on alun perin kerätty yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 4 kohdan mukaisesti, kun on kyse yhteisrekisterinpidosta. Kaikki tarvittavat tiedot tämän sopimuksen mukaiseen henkilötietojen käsittelyyn liittyvistä osapuolten velvollisuuksista tulisi täsmentää **lisäyksessä 3**.

Lisätietoja yleisestä tietosuoja-asetuksesta:

— Yleisen tietosuoja-asetuksen keskeisten käsitteiden selitys:

https://commission.europa.eu/law/law-topic/data-protection/data-protection-explained_en

— Tietosuojaopas pienyrityksille:

https://www.edpb.europa.eu/sme-data-protection-guide/home_en

— Euroopan tietosuojaneuvoston ohjeet, suositukset ja parhaat käytännöt:

https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/general-guidance/guidelines-recommendations-best-practices_fi

— Kunkin jäsenvaltion kansallisilta tietosuojaviranomaisilta voi saada lisätietoja. Luettelo kansallisista tietosuojaviranomaisista:

https://www.edpb.europa.eu/about-edpb/about-edpb/members_fi

— Yleisen tietosuoja-asetuksen 28 artiklan mukaiset vakiosopimuslausekkeet:
https://commission.europa.eu/publications/publications-standard-contractual-clauses-sccs_en

— Tietoa henkilötietojen siirtämisestä EU/ETA-alueen ulkopuolelle:
https://commission.europa.eu/law/law-topic/data-protection/international-dimension-data-protection_en

3.3. **Ilmoitusten virheellisyys**

3.3.1. Osapuolen, joka saa tietoonsa, että jokin tässä lausekkeessa tarkoitettu ilmoitus ei ole tai ei enää ole paikkansapitävä tai ei pysy paikkansapitävänä lähitulevaisuudessa, on ilmoitettava siitä toiselle osapuolelle ilman aiheetonta viivytystä, paitsi jos toinen osapuoli on tai sen pitäisi jo olla tietoinen siitä.

3.3.2. Kun asianomainen osapuoli saa tämän tilanteen tietoonsa, sen on ryhdyttävä asianmukaisiin toimiin ja mahdollisuuksien mukaan korjattava ilmoituksen virheellisyys. Jos tilannetta ei korjata eikä sitä voida korjata, tämä sopimus on irtisanottava kirjallisella irtisanomisilmoituksella, jossa esitetään irtisanovan osapuolen toiselle osapuolelle ilmoittamat irtisanomisperusteet. Irtisanominen tulee voimaan välittömästi. Jos virheellisyys vaikuttaa vain osaan tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvasta datasta, irtisanominen tulee voimaan vain kyseisen osan osalta.

3.3.3. Irtisanomisen muihin vaikutuksiin sovelletaan lauseketta 9.3.

4. Datan asettaminen saataville

4.1. Datan ominaisuudet

Datan jakaja voi tehdä eritasoisia sitoumuksia datan toimittamisesta. Perussitoumuksen mukaan se saa metadatan ja tekee siitä ymmärrettävää, ja sitovimmillaan data sovitetaan datan vastaanottajan suunnittelemiin tarkoituksiin ja/tai data on tyhjentävää ja tarkkaa. Osapuolet voivat valita seuraavista vaihtoehdoista.

Osapuolet voivat myös lisätä muita vaatimuksia, jotka ovat tarkoituksenmukaisia nimenomaisessa datan jakamista koskevassa tilanteessa: kun dataa esimerkiksi jaetaan tutkimustarkoituksiin, tutkimuksen uusittavuutta koskeva tavoite voi edellyttää, että kustakin päivitetystä data-aineiston versiosta määritetään tiheys ja säilytysaika, jolloin nämä tekijät voidaan lisätä jäljempänä olevaan kohtaan ”erityiset laatuvaatimukset”.

Datan jakaja asettaa datan datan vastaanottajan saataville

a) samanlaatuisena kuin se on datan jakajan saatavilla; ja

b) yhdessä asiaankuuluvan metadatan, verkkotunnustaulukoiden, semantiikan, lisensointitietojen ja muiden sellaisten tietojen kanssa, joita tarvitaan, jotta data on ymmärrettävää datan vastaanottajalle.

[VAIHTOEHTO] c) [ja *(valitaan tarvittaessa yksi tai useampi asianmukainen vaihtoehto)*

i) Data asetetaan saataville kattavassa, jäsennellyssä, yleisesti käytetyssä ja koneellisesti luettavassa muodossa. Osapuolet katsovat tämän vaatimuksen täyttyvän seuraavilla dataa koskevilla eritelmillä: *(Täsmennetään)*

ii) Data asetetaan saataville FAIR-periaatteiden (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable, löydettävissä oleva, saatavilla oleva, yhteentoimiva ja uudelleenkäytettävä) mukaisesti. Periaatteista on lisätietoa osoitteessa www.go-fair.org/fair-principles: [VAIHTOEHTO] [(*Kuvaillaan, miten FAIR-vaatimukset täytetään*)]

FAIR-periaatteiden noudattaminen voidaan osoittaa täyttämällä useita mitattavissa olevia vaatimuksia. RDA FAIR -kypsyysmallista (https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC140764) saadaan kehys näiden indikaattoreiden täyttymisen arviointiin. Datan jakajan tulisi mukauttaa datanjakokäytäntönsä sen erityistarpeiden mukaiseen kypsyystasoon.

Datan jakajan on vähintään varmistettava, että metadata on saatavilla ja että se täyttää kaikki kypsyysmallissa olennaisiksi merkityt indikaattorit. Datan jakaja voi myös käyttää FAIR-periaatteiden täytäntöönpanon yksinkertaistamiseksi ja konkretisoimiseksi tapauskohtaisia välineitä, hyviä käytäntöjä ja ohjeita, joita on saatavilla muun muassa osoitteessa https://doi.org/10.2760/5646214.

iii) Data mukautetaan seuraavaan datan jakajan suorittamaa käsittelyä koskevaan tilanteeseen tavanomaisten odotusten mukaisesti: (*Lisätään lyhyt kuvaus*)

iv) Data soveltuu datan vastaanottajan tavoitteisiin: (*Lisätään lyhyt kuvaus*)

v) Datan jakaja asettaa datan vastaanottajan saataville seuraavan datan: (*Lisätään/poistetaan/täydennetään erityisiä laatuvaatimuksia*)

— tyhjentävä data-aineisto eli data sisältää kaiken datan jakajan hallussa olevan tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan datan; ja/tai

— ajantasainen data-aineisto eli data perustuu tämän sopimuksen allekirjoituspäivänä datan jakajan hallussa olevaan dataan; ja/tai

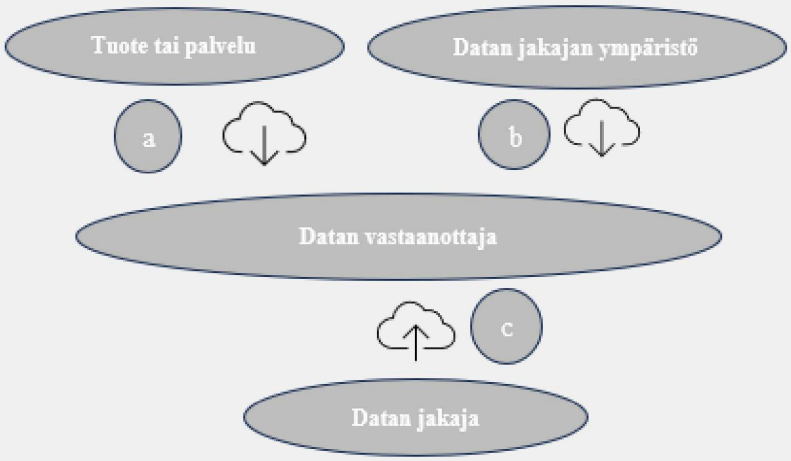
— täsmällinen data-aineisto eli datan jakaja on kuratoinut datan niin, että se on sen parhaan tiedon mukaan virheetön, paikkansapitävä ja luotettava; ja/tai

— seuraavien vaatimusten mukainen data-aineisto: *(täsmennetään, esim. yhteentoimivuus, saavutettavuus, turvallisuus jne.)*

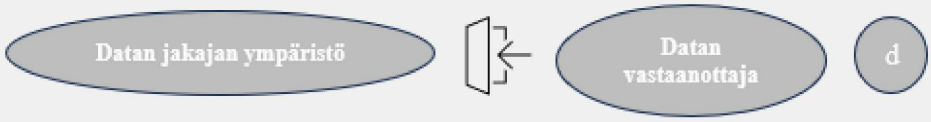
— data-aineisto, joka on saatavilla avoimessa muodossa eli muodossa, joka ei ole omistusoikeuden alainen ja jota kuka tahansa voi käyttää: *(täsmennettävä)*].

4.2. **Datan saatavuutta koskevat datan jakajan velvollisuudet**

Datan jakaja voi asettaa datan saataville eri tavoin joko antamalla tai säilyttämällä datan teknisen hallinnan (mikä ei vaikuta myönnettyihin tai säilytettyihin teollis- ja tekijänoikeuksiin). Osapuolet voivat esimerkiksi sopia, että datan vastaanottaja hakee datan tuotteesta tai palvelusta (vaihtoehto a) tai datan jakajan ympäristöstä (vaihtoehto b) tai että datan jakaja siirtää datan datan vastaanottajan ympäristöön (vaihtoehto c).

Osapuolet voivat myös sopia, että dataa ei siirretä datan vastaanottajalle vaan se asetetaan saataville käsiteltäväksi datan jakajan ympäristössä. Tämä olisi erityisen tärkeää henkilötietoja koskevissa tilanteessa (vaihtoehto d).

Kun data asetetaan saataville yhden tai useamman edellä mainitun vaihtoehdon mukaisesti, osapuolten on toteutettava erilaisia tietoturvatoimenpiteitä, jotta datan luottamuksellisuus, eheys ja saatavuus varmistetaan alusta alkaen ja jatkuvasti. Edellä lausekkeessa 3.2 (lisäyksessä 3) kuvattujen henkilötietoja koskevien oikeudellisten takeiden lisäksi (lisäyksessä 4 tarkemmin kuvattujen) turvatoimien tulisi koskea myös esimerkiksi seuraaviin seikkoihin liittyviä teknisiä ja organisatorisia näkökohtia:

— datan salassapito kulunvalvonnan ja turvallisen tiedonkulun avulla;

— datan säilyttämistä ja poistamista koskevat määräykset;

— datan eheyttä koskevat toimenpiteet ja seurantatoimenpiteet;

— tietoturvaloukkauksia koskevat määräykset.

4.2.1. Datan jakaja asettaa datan datan vastaanottajan saataville niin, että

a) [VAIHTOEHTO: datan vastaanottaja hakee datan tuotteista tai palvelusta] [sallimalla suoraan hakemisen seuraavista tuotteista ja/tai palveluista, joita datan jakaja ei ylläpidä, muun muassa asettamalla saataville vaaditut tekniset eritelmät (esim. viestintäprotokolla) seuraavin teknisin ehdoin: (*lisätään menetelmä ja tuotteet/palvelut, joita datan jakaja ei ylläpidä*);]

b) [VAIHTOEHTO: datan vastaanottaja hakee datan datan jakajan ympäristöstä] [sallimalla hakemisen datan jakajan ympäristöstä, muun muassa asettamalla saataville vaaditut tekniset eritelmät, seuraavin teknisin ehdoin: (*lisätään menetelmä, esim. tiedostojen lataaminen tai ohjelmointirajapinnan käyttö vuorovaikutuksessa datan jakajan palveluiden kanssa*);]

(Sovelletaan, jos valitaan vaihtoehto a tai b) [Datan jakaja valtuuttaa datan vastaanottajan käyttämään eritelmiä datan hakemiseen yksinomaan tässä sopimuksessa määritellyllä tavalla. Edellä mainittua oikeutta lukuun ottamatta datan vastaanottaja hyväksyy ja tunnustaa sen, ettei sillä ole muuta oikeutta, etua tai käyttölupaa eritelmiin.]

c) [VAIHTOEHTO: datan jakaja siirtää datan datan vastaanottajan ympäristöön] [varmistamalla datan siirtämisen kokonaan datan jakajan ympäristöstä datan vastaanottajan ympäristöön seuraavin teknisin ehdoin: *(lisätään menetelmä, esim. pakattujen tiedostojen kertasiirto tai säännöllinen siirto datan vastaanottajalle);*]

d) [VAIHTOEHTO: datan vastaanottaja pääsee datan jakajan ympäristöön] [asettamalla data saataville datan jakajan ympäristössä seuraavin teknisin ehdoin: *(lisätään tapauksen mukaan menetelmä, esimerkiksi alustalle kirjautuminen, sallitut toiminnot, myös vientitoiminnot);*]

Datan jakaja myöntää näin datan vastaanottajalle oikeuden päästä dataan edellä kuvatussa ympäristössä vain tässä sopimuksessa määritettyä tarkoitusta varten ja määritetyn keston ajan; tätä oikeutta tai sen käyttöoikeutta ei voi siirtää. Datan jakaja pidättää oikeuden keskeyttää pääsyn ympäristöön, jos havaitaan vaatimustenvastaista käyttöä.

4.2.2. Lausekkeen 4.2.1 soveltamiseksi datan jakajan ympäristöön ja datan vastaanottajan ympäristöön katsotaan kuuluvaksi

a) sellaisen kolmannen osapuolen ympäristö, jonka asianomainen osapuoli on nimennyt pitämään hallussaan tai vastaanottamaan dataa sen puolesta (muun muassa tapauksen mukaan asetuksen (EU) 2022/868 2 artiklan 20 kohdassa määritelty turvattu käsittely-ympäristö);

b) kaikki asianomaisen osapuolen suoraan tai palveluntarjoajien välityksellä ylläpitämät sovellukset tai ohjelmistot.

Tapauksissa, joissa aiotaan kehittää koneoppimista tai tekoälysovelluksia, voidaan käyttää osoitteessa https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC141298 tarkemmin kuvattuja uusia teknologioita, kuten federoitua oppimista ja differentiaalista yksityisyyttä, sen varmistamiseksi, että datan vastaanottaja käyttää tietoja yksityisyyttä ylläpitävällä tavalla.

Federoidussa oppimisessa dataa käyttää datan vastaanottajan algoritmi datan jakajan tai kolmannen osapuolen turvatussa käsittely-ympäristössä. Tämä toimintatapa estää datan vastaanottajaa käyttämästä dataa suoraan ja dataa näkymästä. Differentiaalisessa yksityisyydessä alkuperäiseen dataan lisätään melua tiettyjen arkaluonteisten ominaisuuksien suojaamiseksi.

4.2.3. Datan jakajan on asetettava data datan vastaanottajan saataville seuraavien ajoitusvaatimusten/kalenterin mukaisesti: (*lisätään ajoitus, esim. päivittäin, tietty aika, tiheys, reaaliaikainen) ja/tai yksityiskohtainen kalenteri tai määräaika*)

[VAIHTOEHTO] [Jos datan jakaja saa tämän sopimuksen voimassaoloaikana haltuunsa päivitetyn tai korjatun version datasta, se sitoutuu asettamaan tällaisen päivitetyn tai korjatun version datan vastaanottajan saataville ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun se tulee datan jakajan saataville. Jos dataa päivitetään ja korjataan jatkuvasti, se annetaan datan vastaanottajan käyttöön *(täsmennetään: päivittäin/viikoittain/kuukausittain).*]

[VAIHTOEHTO] Datan jakaja varmistaa, että data-aineiston jokainen uusi versio on merkitty oikein ja että aiemmat versiot pysyvät vastaanottajan saatavilla sopimuksen voimassaolon ajan ja sen jälkeen *(täsmennetään)* ajan.

[VAIHTOEHTO] Datan jakaja säilyttää dataa *(täsmennetään)* ajan, minkä jälkeen se ei ole enää datan vastaanottajan käytettävissä.

4.2.4. Datan jakajan on annettava datan vastaanottajalle tarvittavat keinot ja tiedot dataan pääsemiseksi tai sen vastaanottamiseksi tämän sopimuksen mukaisesti. Tähän sisältyvät erityisesti

a) [VAIHTOEHTO, jos dataa ei toimiteta vakiomuodossa] [ohjelmiston ja sellaisen siihen liittyvän lisenssin toimittaminen, jota tarvitaan, jotta dataa voidaan käyttää sovittuun tarkoitukseen ja joka ei ole helposti saatavilla markkinoilla mutta jonka datan jakaja voi toimittaa ja/tai joka voidaan mapata saatavilla olevasta muodosta avoimeen ja yleisesti käytettyyn eritelmään/sanastoon;]

b) datan jakajalla helposti saatavilla olevien tietojen antaminen datan alkuperästä ja kolmansilla osapuolilla mahdollisesti olevista oikeuksista dataan tai tosiseikoista, joihin tällaiset oikeudet voivat perustua.

[VAIHTOEHTO] Osapuolet sopivat, että näitä keinoja ja tietoja ovat muun muassa seuraavat: *(täsmennetään)*.

4.3. **Datan vastaanottajan datan käyttöä koskevat velvollisuudet**

4.3.1. Datan vastaanottajan on toimitettava datan jakajalle tekniset tiedot ja asiaankuuluva data, joita tarvitaan, jotta datan jakaja voi täyttää edellä esitetyt vaatimukset.

4.3.2. (tarvittaessa, jos dataa käytetään datan jakajan ympäristössä) Datan vastaanottaja

a) huolehtii siitä, että vain ne työntekijät, jotka työskentelevät datan vastaanottajan palveluksessa tai sen kanssa ja joiden työtehtävät edellyttävät datan käyttöä tämän sopimuksen täyttämiseksi (tarpeellisuusperiaate), voivat päästä datan jakajan ympäristöön ja että kyseiset työntekijät noudattavat tätä sopimusta, sen liitteitä ja sovellettavaa lainsäädäntöä;

b) ei

i) valtuuta kolmatta osapuolta pääsemään datan jakajan ympäristöön tai salli sitä;

ii) luo johdannaisteoksia tai käytä datan jakajan ympäristöä minkä tahansa kilpailevan tuotteen tai palvelun kehittämiseksi tai minkä tahansa datan jakajan ympäristön elementin, toiminnon tai kaavion kopioimiseksi;

iii) kopioi, toisinna, takaisinmallinna, pura tai yritä poimia mitään datan jakajan ympäristössä käytettyä lähdekoodia, algoritmeja, menetelmiä tai tekniikoita eikä selvitä sen valmistustapaa [VAIHTOEHTO] [paitsi siinä määrin kuin on ehdottomasti tarpeen yhteensopivuustestauksen tai integroinnin optimoinnin kannalta];

iv) kierrä tai ohita datan jakajan ympäristön turvamekanismeja; tai

v) käytä datan jakajan teknistä ympäristöä päästäkseen muuhun kuin tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaan dataan tai tästä sopimuksesta poikkeavin ehdoin.

4.4. **Turvatoimet**

4.4.1. Kumpikin osapuoli huolehtii tietojen luottamuksellisuudesta, eheydestä ja saatavuudesta toteuttamalla **lisäyksessä 4** kuvatut asianmukaiset turvatoimet, kun dataa asetetaan saataville lausekkeen 4.2.1 pääsyjärjestelyjen mukaisesti.

4.4.2. Jos datassa tai sen ympäristössä tapahtuvat muutokset voivat vaikuttaa datan turvallisuuteen, datan jakaja ja datan vastaanottaja sitoutuvat arvioimaan turvatoimet (täsmennetään: säännöllisin väliajoin / toisen osapuolen pyynnöstä / erityistapauksissa) ja neuvottelemaan vilpittömässä mielessä tarvittavista mukautuksista.

4.4.3. Kumpikin osapuoli toimittaa toiselle osapuolelle pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot tämän lausekkeen 4.4 ja lisäyksen 4 mukaisesti toteutetuista täytäntöönpanotoimenpiteistä.

4.4.4. Kumpikin osapuoli ilmoittaa toiselle osapuolelle kaikista tietoturvaloukkauksista, jotka johtavat datan vahingossa tapahtuvaan tai lainvastaiseen tuhoamiseen, häviämiseen, muuttamiseen, luvattomaan luovuttamiseen tai käyttöön, 24 tunnin kuluessa asian havaitsemisesta.

4.4.5. [VAIHTOEHTO] [Datan jakaja pidättää itsellään oikeuden suorittaa määräajoin auditointeja tai pyytää asiakirjoja datan vastaanottajalle asetettujen turvallisuusvaatimusten noudattamisen varmistamiseksi.]

4.4.6. (tarvittaessa) Datan jakaja sitoutuu olemaan säilyttämättä tietoja, jotka koskevat datan vastaanottajan pyydetyn datan käyttöä, kauemmin kuin on tarpeen

a) datan käyttöä varten;

b) (tarvittaessa) datainfrastruktuurin turvallisuutta ja ylläpitoa varten; ja

c) datan jakajan lakisääteisten velvollisuuksien noudattamiseksi.

Datan jakaja tiedottaa datan vastaanottajalle siitä, mitä tietoja datan jakaja säilyttää, sovellettavien lakien mukaisesti tai jos datan vastaanottaja sitä pyytää.

4.5. **Velvollisuus neuvotella uudelleen, palautejärjestelmä ja yksipuoliset muutokset**

4.5.1. Jos data asetetaan saataville datan ominaisuuksia, pääsymenettelyjä tai datan saatavuuteen ja käyttöön tarvittavia keinoja ja tietoja koskevien sopimusjärjestelyjen mukaisesti ja jos näyttää siltä, että sovitut sopimusjärjestelyt eivät riitä datan saatavuuteen ja käyttöön tässä sopimuksessa sovitulla tavalla, osapuolet sitoutuvat aloittamaan neuvottelut vilpittömässä mielessä ja mukauttamaan sopimusjärjestelyjä.

4.5.2. Jos datan vastaanottaja havaitsee sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa dataa koskevaan lausekkeeseen 2 tai datan ominaisuuksia ja pääsyjärjestelyjä koskeviin lausekkeisiin 4.1 ja 4.2 liittyvän häiriön ja jos datan vastaanottaja antaa datan jakajalle tiedoksi yksityiskohtaisen kuvauksen häiriöstä, datan jakajan ja datan vastaanottajan on tehtävä vilpittömässä mielessä yhteistyötä häiriön syyn selvittämiseksi. Jos häiriö on aiheutunut siitä, että datan jakaja ei ole noudattanut velvollisuuksiaan, sen on korjattava rikkominen ilman aiheetonta viivytystä. Jos datan jakaja ei tee niin, se katsotaan olennaiseksi rikkomiseksi ja datan vastaanottaja voi vedota tämän sopimuksen sopimusrikkomuksen oikeussuojakeinoja koskevaan lausekkeeseen 10.

4.5.3. Jos jokin lausekkeiden 4.1–4.2 mukaisesti sovituista sopimusjärjestelyistä on mahdoton tai kohtuuttoman työläs toteuttaa sopimuksen tekemisen jälkeen tapahtuneen poikkeuksellisen olosuhteiden muutoksen vuoksi, datan jakajan on toimitettava datan vastaanottajalle yksityiskohtainen kuvaus kyseisestä tilanteesta, ja osapuolet aloittavat neuvottelut vilpittömässä mielessä ja mukauttavat sopimusjärjestelyjä. Kummankin osapuolen on erityisesti toimitettava toiselle osapuolelle riittävästi tietoa tilanteen arvioimiseksi, käsittelemiseksi ja ratkaisemiseksi. Tämä lauseke ei vaikuta datan vastaanottajan oikeuteen vedota lausekkeen 10 mukaisiin oikeussuojakeinoihin.

4.5.4. Datan jakaja voi vilpittömässä mielessä muuttaa yksipuolisesti dataa ja pääsyjärjestelyjä koskevien sopimusjärjestelyjen yksityiskohtia, jos se on objektiivisesti perusteltua datan jakajan tavanomaisen liiketoiminnan harjoittamisen vuoksi, esimerkiksi datan jakajan tarjoaman tuotteen tai siihen liittyvien palvelujen tuotantolinjan turvallisuuden välittömän haavoittuvuuden tai datan jakajan infrastruktuurimuutoksen vuoksi. Kaikkien muutosten on täytettävä lausekkeiden 4.1 ja 4.2 perusvaatimukset.

4.5.5. Datan jakajan on ilmoitettava muutoksesta datan vastaanottajalle vähintään (*ilmoitetaan kohtuullinen aika*) ennen muutoksen voimaantuloa.

Lyhyempi ilmoitusaika voi riittää,

a) jos muutos ei vaikuta kielteisesti datan asettamiseen datan vastaanottajan saataville tai datan käyttöön; tai

b) jos tällaisen ilmoituksen tekeminen olisi näissä olosuhteissa mahdotonta tai kohtuutonta, esimerkiksi jos juuri havaitun turvallisuushaavoittuvuuden vuoksi tarvitaan välittömiä muutoksia.

Jos muutos vaikuttaa kielteisesti datan asettamiseen datan vastaanottajan saataville ja datan käyttöön, osapuolet sitoutuvat tekemään yhteistyötä tällaisen vaikutuksen lieventämiseksi. Datan vastaanottaja voi joka tapauksessa irtisanoa sopimuksen (asianomaisen osan) ilman, että siitä aiheutuu korvausvastuuta datan jakajaa kohtaan, sen vaikuttamatta muihin oikeuksiin tai oikeussuojakeinoihin, joita datan vastaanottajalla voi olla.

5. **Datan käyttö ja jakaminen kolmansien osapuolten kanssa**

5.1. **Datan käyttö**

5.1.1. Sallitut tarkoitukset (*valitaan vain yksi vaihtoehto*)

[RAJOITTAVA VAIHTOEHTO] [Datan vastaanottaja saa käsitellä dataa ainoastaan seuraaviin tarkoituksiin: *(täsmennetään sallitut tarkoitukset)*, jäljempänä 'sallitut tarkoitukset'].

tai

[LAAJA VAIHTOEHTO ainoastaan muille kuin henkilötiedoille] [Datan vastaanottaja voi käsitellä dataa mihin tahansa lainmukaiseen tarkoitukseen, jäljempänä 'sallittu tarkoitus' [VAIHTOEHTO] [muuhun kuin (*täsmennetään, esim. vastaanotetun datan käyttö, jotta saadaan tietoa datan jakajan taloudellisesta tilanteesta, varoista ja tuotantomenetelmistä taikka käytöstä*)].]

(*tarvittaessa, jos data sisältää tuotteen dataa tai siihen liittyvän palvelun dataa ja datan jakaja on tämän sopimuksen mukaisesti saanut siihen pääsyn datasäädöksen 4 tai 5 artiklan mukaisesti käyttäjänä tai datan vastaanottajana*) Datan vastaanottaja ei saa missään tapauksessa käyttää vastaanottamaansa dataa sellaisen tuotteen kehittämiseen, joka kilpailee sen tuotteen kanssa, josta data on peräisin.

Osapuolten tulisi sallituista tarkoituksista sopiessaan ottaa huomioon kaikki sovellettavasta lainsäädännöstä tai niiden sopimussitoumuksesta kolmansia osapuolia kohtaan johtuvat rajoitukset. Jos data esimerkiksi on datasäädöksessä määriteltyä tuotteen dataa ja jos datan jakaja on tuotteen käyttäjä tai datasäädöksessä tarkoitettu datan vastaanottaja, sen tulisi noudattaa datasäädöksen 4 artiklan 10 kohdassa a ja 6 artiklan 2 kohdan e alakohdassa säädettyä kieltoa kehittää kilpailevaa tuotetta. Jos datan jakaja on tällainen käyttäjä ja suostuu datan haltijan kanssa datasäädöksen mukaisia lakisääteisiä oikeuksiaan koskeviin erityisrajoituksiin, tämän sopimuksen tulisi olla kyseisten rajoitusten mukainen.

5.1.2. Dataa koskevat sallitut toimet (*valitaan vain yksi vaihtoehto*)

[RAJOITTAVA VAIHTOEHTO] [Datan vastaanottaja saa tehdä datalle vain seuraavat toimet: (*täsmennettävä sallittu toiminta, esim. datan käyttö ja jäljentäminen, jotta voidaan luoda sallittuihin tarkoituksiin liittyviä koottuja tilastoja*), jäljempänä 'sallitut toimet'.]

tai

[LAAJA VAIHTOEHTO ainoastaan muille kuin henkilötiedoille] [Datan vastaanottaja voi tehdä datalle minkä tahansa lainmukaisen toimen, jäljempänä 'sallitut toimet' [VAIHTOEHTO] [muut kuin (*täsmennetään, esimerkiksi datan ylläpito tai muutoin siirtäminen ja asettaminen saataville Euroopan unionin ulkopuolella, tai yritys tunnistaa rekisteröidyt*)]

(*tarvittaessa, jos data sisältää tuotteen dataa tai siihen liittyvän palvelun dataa ja datan jakaja on tämän sopimuksen mukaisesti saanut siihen pääsyn asetuksen (EU) 2023/2854 4 tai 5 artiklan mukaisesti käyttäjänä tai datan vastaanottajana*) Datan vastaanottaja ei saa missään tapauksessa käyttää saamaansa dataa tavalla, joka vaikuttaa haitallisesti tuotteen tai siihen liittyvän palvelun turvallisuuteen.]

5.1.3. Datan vastaanottaja sitoutuu lisäksi olemaan toimimatta seuraavilla tavoilla datan saamiseksi:

a) väärien tietojen antaminen datan jakajalle;

b) harhaanjohtavien keinojen tai pakkokeinojen käyttö;

c) datan jakajan datan suojaamiseen tarkoitetun teknisen infrastruktuurien puutteiden väärinkäyttö tai haavoittuvuuksien hyödyntäminen.

5.1.4. Oikeus käyttää dataa tämän lausekkeen mukaisesti myönnetään datan vastaanottajalle (*täsmennetään: pysyvästi / sopimuksen keston ajaksi / (täsmennetään ajaksi)*).

5.1.5. (tarvittaessa, jos datan vastaanottaja noutaa dataa / dataa siirretään datan vastaanottajalle ja jos osapuolet sopivat datan käyttöajan rajoittamisesta) Kun datan käyttöoikeus lopetetaan tai kun se päättyy, datan vastaanottaja sitoutuu poistamaan datan pysyvästi (myös mahdolliset jäljennökset tai varmuuskopiot) ja varmistamaan, että kaikki kolmannet osapuolet, joille dataa on luovutettu, poistavat tällaisen datan pysyvästi. Datan vastaanottaja antaa datan jakajan pyynnöstä ilman aiheetonta viivytystä kirjallisen todistuksen datan poistamisesta.

5.2. **Datan jakaminen kolmansien osapuolten kanssa**

5.2.1. Datan vastaanottaja ei saa jakaa tai siirtää dataa millekään kolmannelle osapuolelle tunnistetussa, anonymisoidussa, pseudonymisoidussa tai yhdistetyssä muodossa [VAIHTOEHTO] [, paitsi että datan vastaanottaja voi jakaa dataa ainoastaan datan seuraavaa käyttöä varten: *(täsmennetään)* Kolmas osapuoli ei saa jakaa tai siirtää dataa edelleen [VAIHTOEHTO] [paitsi datan seuraavaa käyttöä varten: *(täsmennetään)*]].

5.2.2. (tarvittaessa, jos data sisältää tuotteen dataa tai siihen liittyvän palvelun dataa ja datan jakaja on tämän sopimuksen mukaisesti saanut siihen pääsyn datasäädöksen 4 tai 5 artiklan mukaisesti käyttäjänä tai datan vastaanottajana) Datan vastaanottaja ei saa asettaa saamaansa dataa asetuksen (EU) 2022/1925, jäljempänä 'digimarkkinasäädös', 3 artiklan mukaisesti portinvartijaksi nimetyn yrityksen saataville.

5.2.3. Jos datan vastaanottajan sallitaan asettaa dataa kolmannen osapuolen saataville tämän sopimuksen perusteella, datan vastaanottajan on

a) [VAIHTOEHTO] [ilmoitettava datan jakajalle siitä, että data asetetaan kolmannen osapuolen saataville, täsmennettävä, mikä data on kyseessä, ja annettava datan jakajalle kolmannen osapuolen henkilöllisyys ja yhteystiedot;]

b) toteutettava asianmukaiset sopimukseen liittyvät, tekniset ja organisatoriset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kolmas osapuoli noudattaa samoja tai olennaisilta osiltaan vastaavia velvollisuuksia, joita tästä sopimuksesta syntyy datan vastaanottajalle. Tähän sisältyvät erityisesti datan vastaanottajan velvollisuudet

i) varmistaa, että kolmas osapuoli soveltaa vähintään samoja turvatoimia ja velvollisuuksia, joista datan vastaanottaja on sopinut turvatoimia koskevan lausekkeen mukaisesti; ja

ii) varmistaa, että kolmas osapuoli käyttää dataa yksinomaan datan käyttöä koskevan lausekkeen 5.1 mukaisesti; ja

iii) [VAIHTOEHTO] [varmistaa, että datan jakajalla on vähintään samat kolmatta osapuolta koskevat oikeussuojakeinot tietojen luvatonta käyttöä tai luovuttamista varten kuin tämän sopimuksen mukaisella datan vastaanottajalla; ja]

iv) (*sovelletaan, jos kolmannella osapuolella on oikeus asettaa tiedot muiden osapuolten saataville lausekkeen 5.2.1 mukaisesti*) [vaatia kolmatta osapuolta varmistamaan, että kaikki myöhemmät datan vastaanottavat kolmannet osapuolet noudattavat tässä sopimuksessa asetettuja velvoitteita].

5.2.4. Sen estämättä, mitä lausekkeissa 5.2.1–5.2.3 määrätään, datan vastaanottaja voi käyttää omaan lukuunsa ja omalla vastuullaan käsittelypalveluja, kuten pilvipalveluja (myös infrastruktuuria palveluna, alustaa palveluna ja ohjelmistoa palveluna), ylläpitopalveluja tai vastaavia palveluita datan käyttämiseksi lausekkeissa 5.1.1 ja 5.2.1 sovitulla tavalla. Myös kolmannet osapuolet voivat käyttää kyseisiä palveluja datan käyttämiseksi lausekkeessa 5.2.1 sovitulla tavalla omaan lukuunsa ja omalla vastuullaan.

6. **(jos data on suojattu liikesalaisuutena) Liikesalaisuudet**

Tietoja liikesalaisuuksista:

Liikesalaisuudet ovat luottamuksellisia tietoja, jotka antavat yritykselle kilpailuedun.

Direktiivin (EU) 2016/943 2 artiklan 1 kohdan mukaan ’liikesalaisuudella’ tarkoitetaan tietoa, joka täyttää kolme vaatimusta: a) se on salaista siinä mielessä, että se ei ole kokonaisuudessaan tai osiensa täsmällisenä kokoonpanona ja yhdistelmänä tällaisia tietoja yleensä käsittelevään henkilöpiiriin kuuluvien henkilöiden yleisessä tiedossa tai näiden helposti saatavissa; b) sillä on kaupallista arvoa, koska se on salaista; ja c) henkilö, jolla on tieto laillisesti hallussaan, on ryhtynyt vallitsevissa olosuhteissa kohtuullisiksi katsottaviin toimenpiteisiin sen pitämiseksi salaisena.

’Liikesalaisuuden haltijalla’ tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka käyttää laillista määräysvaltaa kyseiseen liikesalaisuuteen nähden.

Datan osalta datan jakajalla on oikeus suojata liikesalaisuudet erityisesti silloin, kun digitaaliset tiedot koskevat

— teknisiä tietoja (tuoteteknologiaa, t&k-tietoja, prosessiosaamista, patentoimattomia teknologioita jne.);

— kaupallisia tietoja (markkinastrategioita, taloudellisia tietoja jne.).

datan jakajan on näin ollen yksilöitävä mahdollinen liikesalaisuus digitaalisista tiedoista. Digitaalisen alan liikesalaisuuksista on lisätietoja WIPOn oppaassa *WIPO Guide to Trade Secrets and Innovation* osoitteessa

https://www.wipo.int/web-publications/wipo-guide-to-trade-secrets-and-innovation/en/part-vii-trade-secrets-and-digital-objects.html

Data voidaan pitää salassa ja liikesalaisuudet suojata rajoittamalla muiden pääsyä siihen, salauksella tai salassapitosopimuksilla.

Liikesalaisuuksien käsittely

Jos datan jakaja määrittää tietyt liikesalaisuudet osaksi sopimuksen mukaista datan jakamista, se ei ole velvollinen jakamaan tällaisia tietoja toisin kuin datasäädöksen 4 artiklan 6 kohdassa ja 5 artiklan 9 kohdassa säädetään.

Jos datan jakaja päättää jakaa tällaista dataa, se voi asettaa vaatimuksia, joiden täyttämistä liikesalaisuuksina suojatun datan jakaminen edellyttää, ja sopia niistä datan vastaanottajan kanssa. Niitä voivat olla muun muassa tiettyjen teknisten ja organisatoristen lisätoimenpiteiden toteuttaminen luottamuksellisuuden säilyttämiseksi. Datan jakajan ja datan vastaanottajan tulisi sisällyttää sopimuksen **lisäykseen 2** kaikki liikesalaisuuksina suojattavaa dataa koskevat yksityiskohdat.

6.1. **Liikesalaisuutta koskevien järjestelyjen sovellettavuus**

6.1.1. Jäljempänä sovittuja suojatoimia ja niihin liittyviä oikeuksia sovelletaan yksinomaan dataan tai metadataan, joka datan jakajan on asetettava datan vastaanottajan saataville ja joka on suojattu liikesalaisuuksina (sellaisena kuin ne on määritelty liikesalaisuuksia koskevan direktiivin (EU) 2016/943 2 artiklan 1 kohdassa) ja joka on datan haltijan tai toisen liikesalaisuuden haltijan (sellaisena kuin se on määritelty kyseisen direktiivin 2 artiklan 2 kohdassa) hallussa.

6.1.2. Liikesalaisuuksina suojattava data ja liikesalaisuuden haltijan henkilöllisyys esitetään **lisäyksessä 2**.

6.1.3. Lausekkeissa 6.2 ja 6.3 esitetyt velvoitteet pysyvät voimassa sopimuksen päättymisen jälkeen, elleivät osapuolet toisin sovi.

6.2. **Datan vastaanottajan toteuttamat suojatoimet**

Datan vastaanottaja soveltaa **lisäyksessä 4** esitettyjä suojatoimia, jäljempänä ’datan vastaanottajan suojatoimet’.

Osapuolten tulisi sisällyttää **lisäykseen 4** kaikki suojatoimia koskevat tiedot. Toimet voivat olla sekä teknisiä (esim. salaus, palomuurit, jaettu tallennus) että organisatorisia (esim. sisäinen hallinto, asianmukainen henkilöllisyyden hallinta ja kulunvalvonta, luotetun kolmannen osapuolen osallistuminen).

Koska toimien on oltava oikeasuhteisia, niiden sisältö vaihtelee liikesalaisuuden luonteen mukaan. Toimet riippuvat myös siitä, i) asetetaanko data saataville siellä, missä dataa säilytetään, vai ii) siirretäänkö data kokonaisuudessaan datan vastaanottajalle. Ensin mainitussa tapauksessa datan haltijalla on suurempi määräysvalta ja se voi itse soveltaa osaa suojatoimista, kun taas taso jolla datan vastaanottaja voi käyttää dataa, voi olla matalampi. Molempien osapuolten on joka tapauksessa keskityttävä tämän sopimuksen tavoiteltujen vaikutusten saavuttamiseen.

6.3. **Liikesalaisuuden haltijan toteuttamat suojatoimet**

6.3.1. Datan jakaja voi soveltaa lisäyksessä 4 sovittuja toimia liikesalaisuuksina suojattavan datan luottamuksellisuuden säilyttämiseksi, jäljempänä 'datan jakajan suojatoimet'.

6.3.2. Datan jakaja voi myös lisätä yksipuolisesti asianmukaisia teknisiä ja organisatorisia suojatoimia, jos ne eivät vaikuta kielteisesti tämän sopimuksen mukaiseen datan asettamiseen datan vastaanottajan saataville ja sen suorittamaan datan käyttöön.

6.3.3. Datan vastaanottaja sitoutuu olemaan muuttamatta tai poistamatta datan jakajan suojatoimia tai lausekkeen 6.3.2 mukaisia toimia, elleivät osapuolet toisin sovi.

6.4. **Liikesalaisuuden haltijaksi määritetty kolmas osapuoli**

6.4.1. Datan jakaja vakuuttaa datan vastaanottajalle, että sillä on liikesalaisuuden haltijana olevalta kolmannelta osapuolelta kaikki liikesalaisuutena suojattavaa dataa koskevat asiaankuuluvat oikeudet tehdä tämä sopimus.

6.4.2. Datan vastaanottajan suojatoimet ja datan jakajan suojatoimet perustuvat datan jakajan sopimussitoumuksiin alkuperäistä datan haltijaa kohtaan. Jos tällaiset datan jakajan alkuperäistä datan haltijaa koskevat sitoumukset muuttuvat, datan vastaanottaja sitoutuu noudattamaan kaikkia datan jakajan ja alkuperäisen datan haltijan välillä sovittuja uusia toimenpiteitä.

7. **Teollis- ja tekijänoikeudet**

'Teollis- ja tekijänoikeuksilla' tarkoitetaan tekijänoikeutta (muun muassa tietokoneohjelmistojen oikeuksia ja muita lähioikeuksia), mallioikeuksia (muun muassa rekisteröityjä malleja ja mallioikeuksia), tavaramerkkejä, palvelumerkkejä, kauppa- tai yritysnimiä, tuotenimiä, verkkotunnusten nimiä ja URL-osoitteita, liikesalaisuuksia koskevia oikeuksia, taitotietoa ja luottamuksellista ja julkistamatonta tietoa (kuten patentoituja tai patentoimattomia keksintöjä), logoja ja patentteja koskevia oikeuksia, sui generis -oikeuksia ja muita vastaavia sovellettavan lainsäädännön nojalla tunnustettuja oikeuksia.

Tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa dataa ja datan vastaanottajan sallittua käyttöä on säänneltävä tällä sopimuksella datan jakajan ja kolmansien osapuolten teollis- ja tekijänoikeuksien tai datan vastaanottajan uusien teollis- ja tekijänoikeuksien suojaamiseksi. Datan jakamisen kannalta tärkeimmät teollis- ja tekijänoikeudet, jotka on otettava huomioon sopimusta tehtäessä, ovat tietokantadirektiivin sui generis -oikeus ja tekijänoikeus.

Sui generis -oikeus:

Datasäädöksen 43 artiklan mukaan *"[d]irektiivin 96/9/EY 7 artiklassa säädettyä sui generis -oikeutta ei sovelleta, kun data saadaan tämän asetuksen ja erityisesti sen 4 ja 5 artiklan soveltamisalaan kuuluvasta verkkoon liitetystä tuotteesta tai siihen liittyvästä palvelusta tai tuotetaan sen avulla". "Tämä ei [kuitenkaan] vaikuta direktiivin 96/9/EY 7 artiklan mukaisen sui generis -oikeuden mahdolliseen soveltamiseen tietokantoihin, jotka sisältävät dataa, joka ei kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan, edellyttäen, että mainitun artiklan 1 kohdan mukaista suojaa koskevat vaatimukset täyttyvät"* (johdanto-osan 112 kappale).

Tietokantadirektiivin sui generis -oikeudella suojellaan tietokannan valmistajaa, koska kyseinen henkilö on tehnyt laadullisesti ja määrällisesti huomattavia investointeja tietokannan sisällön hankintaa, todentamista tai esittämistä varten. Valmistaja voi kieltää kyseisen tietokannan koko sisällön tai sen merkittävän osan poiminnan ja uudelleenkäytön, jota voidaan arvioida laadullisesti ja/tai määrällisesti. Tietokannassa olevia yksittäisiä alkuperäisiä teoksia tai dataelementtejä saatetaan suojata tekijänoikeudella erikseen, vaikka tämä suoja eroaakin tietokantadirektiivin tarjoamasta suojasta.

Tekijänoikeus:

Tekijänoikeus on laissa alkuperäisten teosten tekijöille myönnetty teollis- ja tekijänoikeuksien suoja. Tämä suoja koskee monenlaisia teoksia, myös mahdollisesti tietokannan arkkitehtuuria. Huom. Tekijänoikeussuojaa ei ole yhdenmukaistettu täysin, joten se voi vaihdella jäsenvaltioittain.

Patentit:

Datan jakaminen ja käyttö voivat johtaa keksintöihin, koska siten saadaan aikaan uusia ideoita, optimoidaan olemassa olevia teknologioita ja nopeutetaan innovatiivisten ratkaisujen kehittämistä. Uusia teknisiä keksintöjä, joihin liittyy teollisuudessa hyödynnettäviä innovatiivisia vaiheita, voidaan patentoida. Osapuolten tulisi sen vuoksi säännellä keksintöjä ja sitä, kenellä on oikeus käyttää näitä patentoitavia tuloksia.

7.1. **Aiemmat teollis- ja tekijänoikeudet**

7.1.1. Ellei sopimuksessa nimenomaisesti toisin määrätä, kumpikin osapuoli säilyttää omistusoikeuden kaikkiin teollis- ja tekijänoikeuksiin, jotka osapuolet omistivat tai joiden käyttöluvan kolmannet osapuolet olivat niille antaneet ennen sopimuksen täyttämistä tai kokonaan siitä riippumatta, myös niiden mahdollisiin muutoksiin ja/tai parannuksiin, jäljempänä 'ennestään olemassa olevat osatekijät'. Sopimuksen ei missään tapauksessa voida katsoa antavan kummallekaan osapuolelle teollis- ja tekijänoikeuksia toisen osapuolen ennestään olemassa oleviin osatekijöihin, ellei sopimuksessa nimenomaisesti toisin määrätä.

7.1.2. *(sovelletaan, jos data kuuluu teollis- ja tekijänoikeuksien piiriin)* Jos tämän sopimuksen mukaisen korvauksen (esim. käyttöoikeusmaksujen) maksamisesta ei muuta johdu, datan jakaja myöntää datan vastaanottajalle sopimuksen voimassaoloajaksi käyttöoikeuden, joka koskee seuraavia ominaisuuksia: *(täsmennetään, esimerkiksi maailmanlaajuinen, ei-yksinomainen, ei siirrettävissä* myös oikeus (*täsmennetään, esimerkiksi käyttää, jäljentää, muokata, parantaa, ylläpitää*) dataa, joka kuuluisi teollis- ja tekijänoikeuden piiriin, ainoastaan siinä määrin kuin se sopimuksen mukaan on tarpeen. Käyttöoikeuden siirtäminen edelleen datan vastaanottajan alihankkijoille on sallittu vain alihankintaa varten ja siltä osin kuin se ei ole ristiriidassa tämän sopimuksen määräysten kanssa.

7.2. **Teollis- ja tekijänoikeudet tuloksiin**

7.2.1. Jos datan vastaanottajan tämän sopimuksen nojalla suorittama datan käyttö tuottaa aineellisia tuotteita, jotka voidaan suojata teollis- ja tekijänoikeuksilla, jäljempänä 'tulokset', sovitaan, että

7.2.2. [VAIHTOEHTO 1] [datan vastaanottajasta tulee kaikkien tuloksiin liittyvien teollis- ja tekijänoikeuksien ainoa omistaja; ainoastaan datan vastaanottaja voi harkintansa mukaan rekisteröidä tai saada tällaisen teollis- ja tekijänoikeuksien nimikkeen;

7.2.3. [VAIHTOEHTO 2] [osapuolet ovat yhteisesti ja yhdenvertaisesti oikeutettuja tuloksiin liittyviin teollis- ja tekijänoikeuksiin, ja ne tekevät erillisen sopimuksen, jossa kuvataan näiden oikeuksien käyttöä koskevat yksityiskohtaiset säännöt;

7.2.4. [VAIHTOEHTO 3] [datan vastaanottaja sopii antavansa datan jakajalle tulosten lainmukaisen ja tosiasiallisen omistusoikeuden kokonaisuudessaan sekä kaikki niitä koskevat teollis- ja tekijänoikeudet yksinoikeudella maailmanlaajuisesti teollis- ja tekijänoikeuksien koko keston ajan osapuolten myöhemmin sopimaa korvausta vastaan.

7.2.5. Osapuolet sopivat lisäksi, että tuloksiin myönnetään myöhemmin käyttöoikeus seuraavasti:

[VAIHTOEHTO] [(*osapuoli, joka ei omista tulosten teollis- ja tekijänoikeuksia)* myöntää täten (*tulosten teollis- ja tekijänoikeuksien omistaja*) teollis- ja tekijänoikeuksien suojan ajaksi täysin maksetun maailmanlaajuisen, ei-yksinomaisen, ei siirrettävissä olevan oikeuden käyttää, jäljentää, muuttaa, parantaa ja ylläpitää ennestään olemassa olevia osatekijöitä ainoastaan siinä määrin kuin on tarpeen sen tässä lausekkeessa tarkoitettujen tulosten mukaisten oikeuksien toteuttamiseksi.]

[VAIHTOEHTO] [(*tulosten teollis- ja tekijänoikeuksien omistaja*) myöntää täten (*osapuoli, joka ei omista tulosten teollis- ja tekijänoikeuksia*) teollis- ja tekijänoikeuksien suojan voimassaolon ajaksi täysin maksetun maailmanlaajuisen, ei-yksinomaisen, ei siirrettävissä olevan oikeuden käyttää, jäljentää, muokata, parantaa ja ylläpitää tuloksia yksinomaan seuraaviin tarkoituksiin: (*täytetään tarvittaessa*).]

8. **Korvaus datan saataville asettamisesta**

Osapuolet voivat itse sopimuksessa tai erillisessä lisäyksessä määrittää korvausta koskevat tiedot, myös (datan jakamiseen käytettävän) sovellusrajapinnan perustamiskustannukset tai muut datan jakamisen helpottamiseen liittyvät kustannukset, myös mahdolliset tekijänpalkkiot tai lisenssimaksut. Osapuolten tulisi sopia ainakin maksettavan korvauksen määrästä ja asianomaisesta valuutasta; korvauksen erääntymisajasta; ja maksumenettelyistä.

Ne voivat tarvittaessa sopia muista korvauksista lisäpalveluille, joista peritään lisämaksu.

Osapuolet sopivat, että datan vastaanottaja maksaa datan jakajalle korvauksen seuraavasti: *(täytetään tarvittaessa)*

Osapuolten tulisi sopia ainakin maksettavan korvauksen määrästä ja asianomaisesta valuutasta; korvauksen erääntymisajasta; ja maksumenettelyistä.

9. **Sopimuksen soveltamispäivä, voimassaoloaika ja irtisanominen**

9.1. **Soveltamispäivä ja voimassaoloaika**

9.1.1. Tämä sopimus [VAIHTOEHTO 1] [tulee voimaan välittömästi] [VAIHTOEHTO 2] [tulee voimaan (*täsmennetään päivämäärä*)].

9.1.2. [VAIHTOEHTO] [Tämä sopimus tehdään [VAIHTOEHTO 1] [toistaiseksi] [VAIHTOEHTO 2] [(*täsmennettävä*) määräajaksi], jollei tämän sopimuksen mukaisista päättymis- tai irtisanomisperusteista muuta johdu.]

9.1.3. [VAIHTOEHTO] [Datan jakajan on aloitettava datan asettaminen datan vastaanottajan saataville [vaihtoehto 1] ilman aiheetonta viivytystä sopimuksen voimaantulon jälkeen. [VAIHTOEHTO 2] (*lisätään päivämäärä ja tarvittaessa lisätietoja aikataulusta*).]

Jos pyyntö koskee kertaluonteista datan toimittamista, riittää, että lausekkeessa 9.1.1 sovitaan soveltamispäivästä. Jos pyyntö koskee datan jatkuvaa toimittamista, osapuolten on sovittava sopimuksen kestosta ja valittava lausekkeen 9.1.2 ensimmäinen tai toinen vaihtoehto.

9.2. **Irtisanominen ilman erityistä syytä**

9.2.1. Datan vastaanottaja voi irtisanoa sopimuksen milloin tahansa sopimuskauden aikana ilmoittamalla siitä datan jakajalle *(lisätään määräaika)*.

9.2.2. [VAIHTOEHTO] Jos datan vastaanottaja irtisanoo sopimuksen lausekkeen 9.3.1 mukaisesti ennen *(lisätään ajankohta tai vähimmäissopimuskausi)*, sen on korvattava datan jakajalle tälle datan saataville asettamisesta aiheutuneet kustannukset, myös tarvittaessa mahdollisen lisätuen antaminen seuraavasti: *(täsmennetään)*

Joissakin tapauksissa datan haltijalle saattaa aiheutua kuluja datan asettamisesta datan vastaanottajan saataville. Tästä on kyse esimerkiksi silloin, kun mukautetaan digitaalista infrastruktuuria, jolloin luotetaan siihen, että kulut kuoletetaan ajan mittaan.

Tässä tapauksessa datan haltijan voi olla hyvä varmistaa, että se saa korvauksen datan vastaanottajalta.

9.3. **Sopimuksen voimassaolon päättymisen tai irtisanomisen vaikutukset**

9.3.1. Sopimuskauden päättyminen tai sopimuksen irtisanominen vapauttaa molemmat osapuolet niiden velvoitteesta toteuttaa ja ottaa vastaan tulevia suorituksia, mutta se ei vaikuta oikeuksiin ja vastuisiin, jotka ovat kertyneet sopimuksen voimassaolon päättymiseen tai irtisanomiseen mennessä.

Sopimuksen voimassaolon päättyminen tai irtisanominen ei vaikuta sopimuksen lausekkeen 11.6 mukaisiin riitojen ratkaisemista koskeviin määräyksiin tai muihin määräyksiin, joiden on määrä olla käytössä myös sopimuksen päättymisen jälkeen.

9.3.2. [VAIHTOEHTO 1] [Datan haltijan on toteutettava asianmukaiset irtautumisen tukitoimenpiteet, joita datan vastaanottaja voi kohtuudella odottaa.] [VAIHTOEHTO 2] [Datan haltijan on toteutettava seuraavat irtautumisen tukitoimenpiteet: (täsmennetään).]

Osapuolet voivat harkita, edellyttääkö datan vastaanottaja irtautumisen tukitoimenpiteitä.

Tämä on merkityksellistä esimerkiksi jos datan vastaanottaja olisi saanut poimia tietoja datan haltijan hallitsemasta tietovälineestä, mutta se ei ole vielä poiminut tietoja, koska se ei odottanut sopimuksen päättyvän.

10. **Sopimusrikkomukseen liittyvät oikeussuojakeinot**

10.1. **Sopimusvelvoitteiden laiminlyönti**

10.1.1. Osapuolen sopimusvelvoitteen laiminlyönti on olennainen, jos

a) se merkittävällä tavalla estää toista osapuolta saamasta suoritusta, johon sillä on sopimuksen nojalla oikeus, paitsi jos laiminlyöntiin syyllistynyt osapuoli ei ennakoinut eikä se olisi voinut kohtuudella ennakoida kyseistä tulosta; tai

b) olosuhteista käy selvästi ilmi, että laiminlyöntiin syyllistyneen osapuolen tulevaan suoritukseen ei voida luottaa.

10.1.2. Osapuolen sopimusvelvoitteiden laiminlyönnillä voidaan katsoa olevan perusteltu syy, jos se johtuu esteestä, johon osapuoli ei voi vaikuttaa, ja jos ei voida olettaa, että osapuoli olisi voinut ottaa esteen huomioon sopimuksen tekoajankohtana tai välttää tai voittaa esteen tai sen seuraukset.

Jos este on vain väliaikainen, sopimusvelvoitteiden laiminlyönnillä katsotaan olevan perusteltu syy esteen olemassaolon ajan. Jos viivästys kuitenkin johtaa olennaiseen sopimusvelvoitteiden laiminlyöntiin, toinen osapuoli voi pitää sitä sellaisena.

Sopimusvelvoitteiden laiminlyöntiin syyllistyneen osapuolen on varmistettava, että toinen osapuoli saa ilmoituksen esteestä ja sen vaikutuksesta sen kykyyn täyttää velvoitteensa ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun sopimusvelvoitteiden laiminlyöntiin syyllistynyt osapuoli sai tietää tai sen voidaan kohtuudella olettaa saaneen tietää näistä olosuhteista. Toisella osapuolella on oikeus saada korvaus taloudellisesta vahingosta, jota sille aiheutuu tämän ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä.

10.2. **Rikkomuksesta johtuvat oikeussuojakeinot**

10.2.1. Jos osapuoli laiminlyö sopimusvelvoitteensa, toisella osapuolella on seuraavissa lausekkeissa luetellut oikeussuojakeinot, sanotun kuitenkaan rajoittamatta sovellettavan lainsäädännön nojalla käytettävissä olevia oikeussuojakeinoja.

10.2.2. Eri oikeussuojakeinoja voi käyttää samanaikaisesti, elleivät ne ole keskenään ristiriidassa.

10.2.3. Osapuoli ei voi vedota oikeussuojakeinoihin siltä osin kuin se on aiheuttanut toisen osapuolen sopimusvelvoitteiden täyttämättä jättämisen, esimerkiksi silloin, kun toinen osapuoli ei ole pystynyt täyttämään velvollisuuksiaan asianmukaisesti toisen osapuolen omassa datainfrastruktuurissa olevan puutteen vuoksi Osapuoli ei myöskään voi vedota vahingonkorvausvaatimukseen siltä osin kuin se olisi voinut kohtuullisin toimin vähentää vahinkoa.

10.2.4. Vahinkoa kärsinyt osapuoli voi

a) irtisanoa sopimuksen välittömästi ilman seuraamuksia ilmoittamalla siitä toiselle osapuolelle, jos

i) toisen osapuolen laiminlyönti on olennaista; tai

ii) kyseessä on laiminlyönti, joka ei ole olennainen, ja vahinkoa kärsinyt osapuoli on ilmoittanut kohtuullisesta määräajasta laiminlyönnin korjaamiseksi viipymättä eikä toinen osapuoli ole täyttänyt velvoitettaan;

b) vaatia vahingonkorvausta taloudellisesta vahingosta, joka on aiheutunut toisen osapuolen laiminlyönnistä, kun tällä ei ole lausekkeen 10.1.2 mukaista perusteltua syytä; laiminlyöntiin syyllistynyt osapuoli vastaa ainoastaan vahingoista, joiden se tämän sopimuksen tekohetkenä ennakoi tai joiden sen olisi kohtuudella voinut olettaa ennakoivan johtuvan laiminlyönnistä, paitsi jos laiminlyönti oli tahallinen tai johtui törkeästä huolimattomuudesta.

c) pyytää laiminlyöntiin syyllistynyttä osapuolta noudattamaan ilman aiheetonta viivytystä tämän sopimuksen mukaisia velvoitteitaan, paitsi jos se olisi lainvastaista tai mahdotonta tai jos erillisestä suorituksesta aiheutuisi laiminlyöntiin syyllistyneelle osapuolelle kustannuksia, jotka ovat suhteettomia toisen osapuolen saamaan hyötyyn nähden.

10.2.5. [VAIHTOEHTO] [Jos osapuoli ei täytä tämän sopimuksen mukaisia velvoitteitaan, sen on joka tapauksessa maksettava lisäyksessä 5 yksityiskohtaisesti määrätyt seuraamukset, joita osapuolet pitävät lausekkeen 10.2.4 alakohdassa b tarkoitettuina vahingonkorvauksina. Laiminlyöntiin syyllistyneellä osapuolella on oikeus vaatia seuraamuksen alentamista kohtuulliseen määrään, jos se voi osoittaa, että seuraamus on selvästi liiallinen suhteessa laiminlyönnistä aiheutuneeseen vahinkoon.]

11. **Yleiset määräykset**

11.1. **Luottamuksellisuus**

11.1.1. Seuraavia tietoja on pidettävä luottamuksellisina:

a) tiedot, jotka viittaavat toisen osapuolen liikesalaisuuksiin, taloudelliseen tilanteeseen tai muuhun toimintaan liittyvään seikkaan, paitsi jos kyseinen osapuoli on julkistanut nämä tiedot;

b) tiedot, joiden perusteella kohtuullinen korvaus lasketaan;

c) kolmanteen osapuoleen liittyvät tiedot, paitsi jo ne ovat jo julkistaneet nämä tiedot.

11.1.2. Molemmat osapuolet sopivat toteuttavansa kaikki kohtuulliset toimenpiteet, jotta lausekkeessa 11.1.1 tarkoitetut tiedot pysyvät turvassa ja täysin luottamuksellisina ja niitä ei luovuteta tai aseteta kolmansien osapuolten saataville, paitsi jos

a) jommallakummalla osapuolella on lakisääteinen velvollisuus luovuttaa asiaankuuluvat tiedot tai asettaa ne saataville; tai

b) jommankumman osapuolen on luovutettava asiaankuuluvat tiedot tai asetettava ne saataville tämän sopimuksen mukaisten velvoitteidensa täyttämiseksi; tai

c) jompikumpi osapuoli on saanut etukäteen suostumuksen toiselta osapuolelta tai osapuolelta, joka toimittaa luottamukselliset tiedot tai johon tietojen luovuttaminen vaikuttaa.

11.1.3. Näitä salassapitovelvoitteita sovelletaan sopimuksen päättymisen jälkeenkin (*täsmennetään ajanjakso*).

11.1.4. Nämä salassapitovelvoitteet eivät poista i) asetuksen (EU) 2016/679 (yleisen tietosuoja-asetuksen), ii) direktiivin 2002/58/EY tai direktiivin (EU) 2016/943 täytäntöönpanosäännösten tai iii) muun unionin lainsäädännön tai jäsenvaltion lainsäädännön mukaisia tiukempia velvoitteita.

11.2. **Viestintätavat**

Kaikki tässä sopimuksessa edellytetyt tai sallitut ilmoitukset tai muut tiedonannot on tehtävä kirjallisesti, ja ne voidaan toimittaa henkilökohtaisesti, lähettää ennalta maksetulla kirjeellä tai toimittaa sähköisesti, myös sähköpostitse, edellyttäen, että lähettäjä säilyttää todisteen lähettämisestä, seuraaviin osoitteisiin:

Osapuoli	Yhteyshenkilö	Sähköpostiosoite	Puhelinnumero	Osoite
Käyttäjä	[Nimi]/[Asema]	[Sähköpostio-soite]	[Puhelinnumero]	[Osoite]
Datan vastaanottaja	[Nimi]/[Asema]	[Sähköpostio-soite]	[Puhelinnumero]	[Osoite]

Tällainen ilmoitus tai tiedonanto katsotaan vastaanotetuksi

a) toimituspäivänä, jos se toimitetaan henkilökohtaisesti;

b) kolmantena työpäivänä lähettämisen jälkeen, jos se lähetetään ennalta maksettuna kirjeenä;

c) lähetyspäivänä, jos se toimitetaan sähköisesti, edellyttäen, että lähettäjä ei ole saanut virheilmoitusta lähetyksen epäonnistumisesta.

11.3. **Koko sopimus, muutokset ja erotettavuus**

11.3.1. Tämä sopimus (yhdessä sopimuksessa mainittujen lisäysten kanssa) muodostaa koko osapuolten välisen sopimuksen tämän sopimuksen kohteen osalta ja korvaa kaikki osapuolten väliset aiemmat suulliset tai kirjalliset sopimukset, jotka koskevat tämän sopimuksen kohdetta.

11.3.2. Kaikki tähän sopimukseen tehdyt muutokset ovat voimassa vain, jos osapuolet ovat sopineet niistä kirjallisesti, myös sähköisessä muodossa.

11.3.3. Jos jonkin tämän sopimuksen määräyksen todetaan mistä tahansa syystä olevan mitätön, pätemätön, mitätöitävissä oleva tai täytäntöönpanokelvoton ja jos tämä määräys on erotettavissa sopimuksen muista määräyksistä, tämä ei vaikuta näihin jäljellä oleviin määräyksiin, jotka ovat edelleen voimassa ja täytäntöönpanokelpoisia, paitsi jos määräys ei ole erotettavissa tämän sopimuksen muista määräyksistä. Tästä sopimuksesta johtuvat puutteet tai epäselvyydet on käsiteltävä lausekkeen 11.5 mukaisesti.

11.4. **Sovellettava laki**

Tähän sopimukseen sovelletaan *(täsmennetään jäsenvaltio)* lakia.

11.5. **Tulkinta**

11.5.1. Kaikkia tämän sopimuksen määräyksiä on tulkittava siten, että noudatetaan datasäädöstä tai unionin oikeuden mukaisesti annettua kansallista lainsäädäntöä sekä sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä, joka on unionin oikeuden mukainen ja josta ei voida sopimuksin poiketa.

11.5.2. Jos tässä sopimuksessa olevia puutteita tai epäselvyyksiä ei voida ratkaista lausekkeessa 11.5.1 tarkoitetulla tavalla, tätä sopimusta on tulkittava sovellettavan lain tulkintasääntöjen valossa (ks. lauseke 11.4).

11.6. **Riidanratkaisu**

11.6.1. Osapuolet sopivat pyrkivänsä parhaansa mukaan ratkaisemaan riidat sovinnollisesti ja ennen asian viemistä tuomioistuimeen toimittamaan riitansa [lisätään tietyn riidanratkaisuelimen nimi ja yhteystiedot].

11.6.2. [VAIHTOEHTO] [(*täsmennetään jäsenvaltio*) tuomioistuimilla on yksinomainen toimivalta käsitellä tätä sopimusta koskeva asia.]

Lisäys 1 sisältää datan kuvauksen

[osapuolet laativat]

Lisäys 2 sisältää lisätietoja erityistoimenpiteitä edellyttävän järjestelyn piiriin kuuluvasta datasta

[osapuolet laativat]

Lisäys 3 sisältää tietoja henkilötiedoista ja osapuolten velvollisuuksista

[osapuolet laativat]

Lisäys 4 sisältää datan jakamiseen sovellettavat turvatoimet

[osapuolet laativat]

[VAIHTOEHTO] Lisäys 5 sisältää tiedot seuraamuksista

[osapuolet laativat]

LIITE VI

VAKIOSOPIMUSLAUSEKKEET

vaihtamisesta ja irtautumisesta

Asetuksen (EU) 2023/2854, jäljempänä 'datasäädös', ensisijaisia pilvipalvelujen vaihtamista koskevia tavoitteita on se, että datankäsittelypalvelujen (pilvilaskenta ja reunapalvelut) asiakkaat pystyvät i) vaihtamaan samaa palvelutyyppiä tarjoavien palveluntarjoajien välillä, ii) vaihtamaan omissa tiloissa sijaitsevaan tieto- ja viestintätekniseen infrastruktuuriin, tai iii) hyödyntämään useita eri palveluntarjoajien palveluja samanaikaisesti. Siksi datasäädöksessä määritetään palveluntarjoajien ja asiakkaiden oikeudet ja velvollisuudet tässä prosessissa. Asiakkaiden tulisi tässä yhteydessä myös arvioida vaihtamiseen ja erityisesti erityistarpeisiin, lisäkustannuksiin tai aikatauluun liittyviä tavoitteitaan. Sekä lähteenä olevan palveluntarjoajan, asiakkaan että kohteena olevan palveluntarjoajan on tehtävä vilpittömässä mielessä yhteistyötä, jotta voidaan taata tehokas vaihtoprosessi, mahdollistaa datan oikea-aikainen siirto ja säilyttää datankäsittelypalvelun jatkuvuus (datasäädöksen 27 artikla).

Näillä vakiosopimuslausekkeilla muunnetaan datasäädöksellä käyttöön otetut vaihto- ja irtautumisprosessia koskevat uudet oikeudet ja velvollisuudet sopimusehdoiksi. Datasäädös velvoittaa palveluntarjoajat toimittamaan asiakkaille kirjallisen sopimuksen vaihtoprosessin järjestelyistä. Sopimuksessa on myös täsmennettävä vaihtamisen määräajat (enimmäissiirtymäaika 30 päivää) ja yksityiskohtaiset tiedot mahdollisista kustannuksista (muun muassa ennenaikaisesta irtisanomisesta aiheutuvat seuraamusmaksut, vakiopalvelumaksut (datasäädöksen 29 artiklan 4 kohta) ja datan poistomaksut). Myös itse vaihtoprosessiin liittyy velvoitteita, jotka tulisi täsmentää sopimuksessa: kohtuullisen avun antaminen asiakkaalle (ja sen valtuuttamille kolmansille osapuolille), toiminnan jatkuvuuden ylläpitäminen ja korkean turvallisuuden tason varmistaminen koko vaihtoprosessin ajan.

Vaihtomaksut

Datasäädöksen 29 artiklan mukaan palveluntarjoaja voi säilyttää vaihtomaksut 12. tammikuuta 2027 saakka, mutta ne eivät saa olla suuremmat kuin palveluntarjoajalle aiheutuvat kustannukset, jotka liittyvät välittömästi vaihtoprosessiin. Palveluntarjoaja ei saa periä vaihtomaksuja 12. tammikuuta 2027 jälkeen tapahtuvasta vaihtamisesta. Vaihtomaksut sisältävät poistomaksut ja muut kustannukset toimista, jotka palveluntarjoajan on suoritettava vaihtoprosessin yhteydessä. Tähän sisältyvät esimerkiksi kustannukset automaattisten vaihto- tai testaustyökalujen käytöstä, jos palveluntarjoaja käyttää niitä noudattaakseen datasäädöksen mukaisia velvoitteitaan.

Jos datankäsittelypalvelua käytetään rinnakkain toisen datankäsittelypalvelun kanssa, palveluntarjoajat voivat 12. tammikuuta 2027 jälkeenkin edelleen siirtää datan poistamisesta aiheutuneet kustannukset asiakkaalle (datasäädöksen 34 artikla).

Datasäädöksessä määritellään "vaihtomaksut" maksuiksi, joita "*datankäsittelypalvelujen tarjoaja perii asiakkaalta toimista, jotka tässä asetuksessa on säädetty eri palveluntarjoajan järjestelmään tai omissa tiloissa sijaitsevaan tieto- ja viestintätekniseen infrastruktuuriin vaihtamiseen kuuluviksi*", mutta datasäädöksen 25 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohdassa säädetään myös, että palveluntarjoajan on "*annettava asiakkaalle ja sen valtuuttamille kolmansille osapuolille kohtuullista apua vaihtoprosessissa*". Tällaiseen "kohtuulliseen apuun" liittyvät maksut olisi ajan mittaan poistettava 29 artiklan mukaisesti.

Datasäädöksessä määritetään tapaukset, joissa vakiotoimintatapa ei ole mahdollinen:

— 29 artiklan 5 kohta: "*Datankäsittelypalvelujen tarjoajien on tarvittaessa annettava asiakkaalle tietoja datankäsittelypalveluista, joihin liittyy erittäin monimutkainen tai kallis vaihto tai joiden vaihtaminen on mahdotonta ilman merkittävää puuttumista dataan, digitaaliseen omaisuuteen tai palveluarkkitehtuuriin.*"

— ja 29 artiklan 6 kohta: "*Datankäsittelypalvelujen tarjoajien on tapauksen mukaan asetettava [...] tiedot julkisesti [...] saataville*".

Liitteenä on muita komission suosittelemia vakiosopimuslausekkeita, jotka koskevat muita erityisaiheita kuin vaihtamista ja irtautumista. Osapuolia kannustetaan harkitsemaan myös näiden muiden lausekkeiden käyttöä, koska ne on laadittu johdonmukaisiksi ja toisiaan vahvistaviksi.

Erityisjärjestely

On syytä huomata, että datasäädöksen 31 artiklassa säädetään tietyistä poikkeuksista tiettyihin vaihtamista ja irtautumista koskevien vakiosopimuslausekkeiden velvollisuuksiin. Esimerkiksi datankäsittelypalvelujen vaihtamiseen sovelletaan erityisjärjestelyä, jos

a) suurin osa datankäsittelypalvelun pääpiirteistä on rakennettu yksilölliseen käyttöön yksittäisen asiakkaan erityistarpeisiin vastaamiseksi TAI jos kaikki komponentit on kehitetty yksittäisen asiakkaan tarpeisiin; ja

b) jos kyseisiä datankäsittelypalveluja ei tarjota laajassa kaupallisessa mittakaavassa palveluntarjoajan palveluluettelon kautta; ja
c) jos palveluntarjoaja on asianmukaisesti ilmoittanut asiakkaalle, että vaihtamista koskevat velvoitteet eivät koske kyseistä palvelua.

Tiettyjä lakisääteisiä velvoitteita ei välttämättä sovelleta sen mukaan, mistä poikkeuksesta on kyse. Asiakkaan ja palveluntarjoajan on kuitenkin sovittava, sisällytetäänkö ne niiden sopimukseen. Vaikka näitä vakiosopimuslausekkeita ei ole laadittu koskemaan tällaisia tilanteita, tällaisia palveluja koskevan sopimuksen osapuolet voivat kuitenkin käyttää niitä pohjana.

Palveluntarjoajan tulisi tiedottaa mahdollisille asiakkaille hyvissä ajoin ennen sopimuksen tekemistä erityisistä palveluista, joihin sovelletaan datasäädöksen 31 artiklassa tarkoitettua erityisjärjestelyä.

Mikään ei estä palveluntarjoajaa ottamasta tällaisia palveluja käyttöön laajemmassa mittakaavassa, jolloin kyseisen palveluntarjoajan tulisi noudattaa kaikkia tässä datasäädöksessä vahvistettuja vaihtamista koskevia velvollisuuksia.

Vaihtamista koskevat toimintamallit

Yhä useammat palveluntarjoajat tarjoavat itse käytettäviä vaihtotyökaluja sekä datan syöttämiseen, kun asiakkaat aloittavat palvelun käytön, että datan poistamiseen, kun asiakkaat lopettavat palvelun käytön ja siirtävät datan joko omissa tiloissa sijaitsevaan järjestelmään tai uuteen (kohteena olevaan) palveluntarjoajaan. Joissakin datankäsittelypalveluissa tällaisia työkaluja ei ehkä ole tai niillä ei ehkä ole mahdollista tehdä vaihtoa kokonaan.

Näissä vakiosopimuslausekkeissa esitetään kaksi toimintamallia vaihtoprosessin suunnitteluun ja toteuttamiseen:
a) vaihtaminen vaihto- ja irtautumissuunnitelman perusteella (vaihtoehto A); ja
b) vaihtaminen automaattisten työkalujen avulla (vaihtoehto B).

Nämä vaihtoehdot ovat yhdistettävissä. Esimerkiksi vaihto- ja irtautumissuunnitelmaa koskevassa **lisäyksessä 1** osapuolet voivat myös ottaa huomioon sellaisten automaattisten työkalujen käytön, joita voidaan soveltaa joihinkin palvelutyyppeihin tai johonkin dataan.

Molemmissa toimintamalleissa palveluntarjoajien on poistettava tehokkaan vaihtamisen esteet asetuksessa (EU) 2023/2854 säädetyllä tavalla, jolloin palveluntarjoajien *”on annettava asiakkaalle tiedot käytettävissä olevista menettelyistä datankäsittelypalvelun vaihtamiseksi ja siirtämiseksi, mukaan lukien tiedot käytettävissä olevista vaihto- ja siirtomenetelmistä ja -muodoista sekä datankäsittelypalvelujen tarjoajan tiedossa olevista teknisistä ja muista rajoituksista”* (26 artiklan a alakohta); ja *”[l]ähteenä olevan datankäsittelypalvelujen tarjoajan on helpotettava vaihtoprosessia tarjoamalla valmiuksia, asianmukaista tietoa, dokumentaatiota, teknistä tukea ja tapauksen mukaan tarvittavat työkalut”* (30 artikla).

Tärkeää on myös huomioida, että palveluntarjoajan ei odoteta jakavan tai luettelevan asiakkaan datankäsittelypalvelun sisäistä toimintaa koskevia tietoja, jos on olemassa palveluntarjoajan liikesalaisuuksien paljastumisen riski. Palveluntarjoajan on toimitettava 25 artiklan 2 kohdan f alakohdassa säädettyjen sopimusvelvoitteiden mukaisesti ainoastaan tyhjentävä erittely tällaisista tietoluokista.

Sovelletaanko vakiosopimuslausekkeita kaikkiin pilvipalvelumalleihin (esim. infrastruktuuria palveluna, alustaa palveluna tai ohjelmistoa palveluna koskeviin sopimuksiin)?

Näitä vakiosopimuslausekkeita sovelletaan kaikentyyppisiin pilvipalvelusopimuksiin, jos kyseinen pilvipalvelu vastaa 2 artiklan 8 kohdassa annettua datankäsittelypalvelun määritelmää. Kyseisen artiklan mukaan datankäsittelypalvelulla tarkoitetaan ”asiakkaalle tarjottavaa digitaalista palvelua, joka mahdollistaa kaikkialla käytössä olevaan ja tarveperusteiseen verkkokäyttöön jaetun joukon konfiguroitavissa olevia, skaalattavia ja joustavia, luonteeltaan keskitettyjä, hajautettuja tai pitkälle hajautettuja tietoteknisiä resursseja niin, että se voidaan ottaa käyttöön ja poistaa käytöstä nopeasti siten, että hallinnointivaiva tai palveluntarjoajan vuorovaikutus on minimaalinen”. Datasäädöksen säännöksiä sovelletaan näin ollen palvelutyyppeihin, joilla on datankäsittelypalvelujen määritelmässä luetellut ominaisuudet:

— ne mahdollistavat pääsyn tietoteknisiin palveluihin, kuten verkkoihin, palvelimiin, tallennusjärjestelmiin, sovelluksiin ja palveluihin;

— ne mahdollistavat tarveperusteisen verkkokäytön, mikä tarkoittaa, että asiakas voi yksipuolisesti ottaa käyttöön näitä tietoteknisiä palveluja, jotka ovat käytettävissä verkossa ja joita voidaan käyttää vakiomenetelmillä, esimerkiksi matkapuhelimilla, kannettavilla tietokoneilla tai työasemilla;

— ne voidaan ottaa käyttöön ja poistaa käytöstä nopeasti siten, että hallinnointivaiva tai palveluntarjoajan vuorovaikutus on minimaalinen, mikä tarkoittaa, että yksipuolinen käyttöönotto voidaan toteuttaa ilman palveluntarjoajan merkittävää puuttumista asiaan ja että ne voidaan ottaa nopeasti käyttöön, jolloin organisaatiot voivat alkaa käyttää resursseja lähes välittömästi;

— ne ovat joustavia, ja ne voidaan ottaa nopeasti käyttöön, mikä tarkoittaa, että ratkaisut voidaan helposti skaalata muuttuvien tarpeiden mukaan ja että käyttäjät voivat nostaa tai alentaa kysyntää tarpeidensa mukaan.

Palveluntarjoajan, jonka palvelutarjonnassa on näitä ominaisuuksia, on noudatettava datasäädöksen säännöksiä, jotta datankäsittelypalvelusta toiseen vaihtaminen on mahdollista. Tämä tarkoittaa esimerkiksi palvelusopimusten yhdenmukaistamista 25 artiklan kanssa, vaihto- ja poistomaksujen alentamista ja poistamista 29 artiklan mukaisesti sekä 30 artiklassa määriteltyjen palveluntarjoajan vaihtamiseen liittyvien teknisten näkökohtien noudattamista. Kaikkia datasäädöksen VI luvun datankäsittelypalveluita koskevia vaatimuksia ei kuitenkaan sovelleta ohjelmistoon palveluna. Erityisesti 30 artiklan 1 kohdassa säädettyä toiminnallisen vastaavuuden käsitettä sovelletaan ainoastaan infrastruktuuripalvelun tarjoajiin, kun taas 30 artiklan 2 kohtaa ja 30 artiklan 3 kohtaa sovelletaan alustapalvelun ja ohjelmistopalvelun tarjoajiin. Näissä kahdessa viimeksi mainitussa säännöksessä edellytetään, että alustapalvelun ja ohjelmistopalvelun tarjoajat asettavat saataville avoimia rajapintoja ja noudattavat yhteentoimivuutta koskevia avoimia eritelmiä ja yhdenmukaistettuja standardeja, jotka julkaistaan EU:n rekisterissä.

Datasäädöksen 30 artiklassa erotetaan toisistaan

1. infrastruktuuri palveluna, joka määritetään ”*sellaisiin skaalautuviin ja joustaviin tietoteknisiin resursseihin liittyvien datankäsittelypalvelujen tarjoajiksi, jotka rajoittuvat palvelinten, verkkojen ja infrastruktuurin käyttöön tarvittavien virtuaalisten resurssien kaltaisiin infrastruktuurin osiin, tarjoamatta pääsyä käyttöpalveluihin, ohjelmistoihin ja sovelluksiin, jotka tallennetaan, käsitellään muulla tavoin tai otetaan käyttöön kyseisissä infrastruktuurin osissa*”

ja

2. muuntyyppiset pilvipalvelut.

Lisäksi datasäädöksen johdanto-osan 81 kappaleessa täsmennetään, että yleinen käsite ’datankäsittelypalvelut’ kattaa huomattavan määrän palveluja, joihin kuuluu hyvin laaja valikoima eri tarkoituksia, toimintoja ja teknisiä järjestelyjä, ja yleisen ymmärryksen mukaisesti ne kuuluvat yhteen tai useampaan seuraavista kolmesta datankäsittelypalvelujen toimitusmallista: infrastruktuuri palveluna (infrastructure-as-a-service, IaaS), alusta palveluna (platform-as-a-service, PaaS) ja ohjelmisto palveluna (software-as-a-service, SaaS).

Osapuolten valmiudet

Datasäädöksen 24 artiklassa selvennetään, että ”*[d]atankäsittelypalvelujen tarjoajien velvollisuuksia, joista säädetään 23, 25, 29, 30 ja 34 artiklassa, sovelletaan ainoastaan datankäsittelypalvelujen lähteen tarjoajan tarjoamiin palveluihin, sopimuksiin tai kaupallisiin menettelyihin*”.

Siirrettävissä olevan datan siirtotoimintojen järjestyksen määrittämiseen tarvitaan muun muassa datan rakenteen ja datan välisen suhteen ymmärtämistä. Jäljempänä olevassa luettelossa annetaan siksi osapuolille yleisiä ohjeita, joiden tarkoituksena on auttaa niitä ymmärtämään toistensa valmiutta tukea vaihtoprosessin eri osia. Luettelo on kuitenkin vain suuntaa-antava ja siinä on tärkeitä vivahteita, jotka voivat vaihdella jäljempänä olevien palvelumalliluokkien välillä ja sisällä sen mukaan, mistä datankäsittelypalvelusta on kyse. Osapuolten tulisi kiinnittää erityistä huomiota tällaisiin eroihin.

Infrastruktuuri palveluna, IaaS

— Asiakas tuntee määrittämänsä tietokannan rakenteen. IaaS-palveluntarjoaja ei tunne tietokannan rakennetta. IaaS-palveluntarjoaja pystyy antamaan yksityiskohtaisia tietoja siirtomenetelmistä ja tarvittaessa tarvittavista työkaluista.

— Asiakas pystyy määrittämään työvaiheiden järjestyksen, aikaikkunan ja tarvittavat tietotekniset resurssit.

— Palveluntarjoaja pystyy vahvistamaan tarvittavien tietoteknisten resurssien saatavuuden aikaikkunan aikana.

— Asiakas pystyy aloittamaan vaihtamisen sovittuna ajankohtana.

— Asiakas vastaa datan tuonnista kohteena olevaan ympäristöön ja täytäntöönpanosta siellä.

Alusta palveluna, PaaS

— Asiakas tuntee määrittämänsä tietokannan rakenteen.

— PaaS-palveluntarjoaja tuntee myös tietokannan ominaisuudet, koska asiakas on pyytänyt sitä tarjoamaan palveluita, kuten tilan jakamista, optimointia, uudelleenorganisointia ja varmuuskopioita.

— PaaS-palveluntarjoajalla on käytännön kokemusta esimerkiksi varmuuskopiointia koskevista toimista. Sillä on tietoa tarvittavista resursseista ja kuluneesta ajasta. PaaS-palveluntarjoaja pystyy antamaan yksityiskohtaisia tietoja siirtomenetelmistä ja tarvittaessa tarvittavista työkaluista sekä tietoa aikataulusta ja tarvittavista tietoteknisistä resursseista.

— Asiakas pystyy määrittämään työvaiheiden järjestyksen, aikaikkunan (esimerkiksi viikonlopun, jonka aikana asiakas aikoo poistaa järjestelmänsä käyttäjien käytöstä eikä päivityksiä tehdä, jolloin data jäädytetään ja asiakas voi tehdä vaihtamisen) ja tarvittavat tietotekniset resurssit.

— Palveluntarjoaja pystyy vahvistamaan tarvittavien tietoteknisten resurssien saatavuuden aikaikkunan aikana.

— Asiakas aloittaa vaihtamisen sovittuna ajankohtana.

Ohjelmisto palveluna, SaaS

— Asiakas ei tunne tietokannan rakennetta.

— SaaS-palveluntarjoaja tuntee määrittämänsä tietokannan rakenteen.

— SaaS-palveluntarjoaja tuntee menettelyt ja ajan, jota toiminta, kuten varmuuskopioinnit, optimoinnit ja uudelleenjärjestelyt, edellyttää.

— Jos asennetaan SaaS-ohjelmiston uusi versio ja tietokantarakenteen uusi versio, yleensä data viedään kokonaan vanhasta rakenteesta ja sen jälkeen tuodaan kokonaan uuteen rakenteeseen. Näin SaaS-palveluntarjoaja saa käytännön kuvan datan siirtämiseen tarvittavista menettelystä, resursseista ja ajasta.

— SaaS-palveluntarjoaja pystyy antamaan yksityiskohtaisia tietoja siirtomenetelmistä ja tarvittaessa tarvittavista työkaluista

— sekä tietoa aikataulusta ja tarvittavista tietoteknisistä resursseista

— ja ehdottamaan siirtomenetelmiä ja -muotoja sekä työvaiheiden järjestystä.

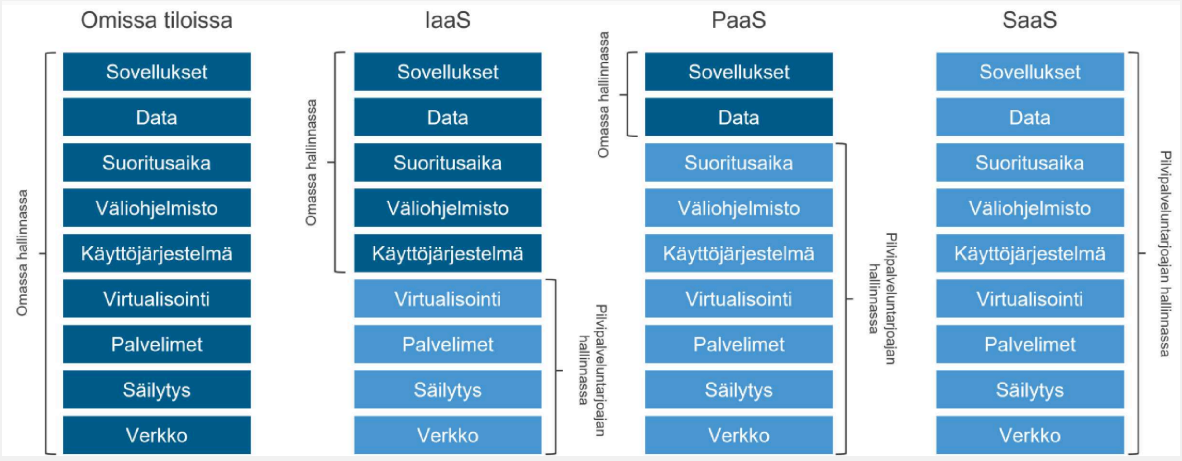
— Asiakas vastaa datan tuonnista kohteena olevaan ympäristöön, ja sillä voi olla vaatimuksia ja huomautuksia ehdotetusta järjestyksestä.

— SaaS-palveluntarjoaja ja asiakas pystyvät sopimaan työvaiheiden järjestyksestä, aikavälistä ja tarvittavista tietoteknisistä resursseista

— Palveluntarjoaja pystyy vahvistamaan tarvittavien tietoteknisten resurssien saatavuuden aikaikkunan aikana.

— Palveluntarjoaja tai asiakas aloittaa vaihtamisen sovittuna ajankohtana sen mukaan mitä työkalua käytetään ja mikä on sovittu järjestys.

— Asiakas vastaa tietojen tuonnista kohteena olevaan ympäristöön.

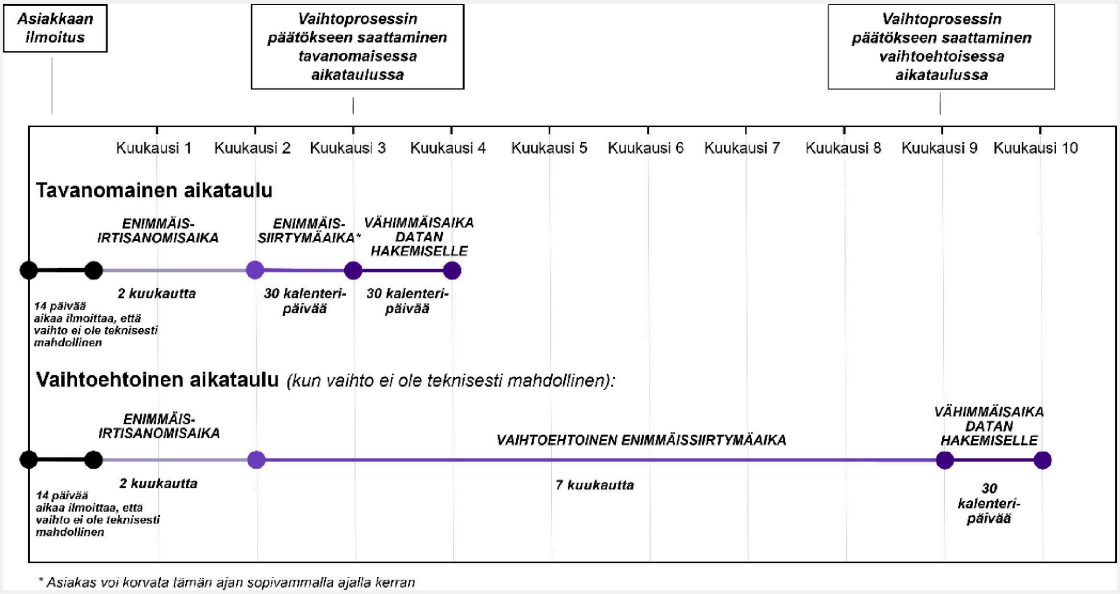
Enimmäisirtisanomisajan ja siirtymäajan toimet

Vaihtamisen aloittaminen: Datasäädöksen 25 artiklan 2 kohdan d alakohdassa edellytetään, että sopimuksissa määrätään vaihtoprosessin aloittamista koskevasta enimmäisirtisanomisajasta, joka saa olla enintään kaksi kuukautta. Tässä lausekkeessa esitetään, mitä tietoja palveluntarjoajan tulisi antaa asiakkaalle kyseisenä aikana ja mitä toimia palveluntarjoaja toteuttaa vaihtoprosessin aloittamisen jälkeen.

Siirtymäaika: Datasäädöksen 25 artiklan 2 kohdan a alakohdassa edellytetään, että sopimuksiin kuuluu määräyksiä, joiden nojalla asiakas pystyy pyynnöstä vaihtamaan toiseen datankäsittelypalveluun tai siirtämään kaiken siirrettävissä olevan datan omissa tiloissaan sijaitsevaan tieto- ja viestintätekniseen infrastruktuuriin ilman aiheetonta viivytystä ja joka tapauksessa viimeistään 30 kalenteripäivän pituisen pakollisen enimmäissiirtymäajan kuluessa, joka alkaa enimmäisirtisanomisajan jälkeen.

Datasäädöksen 25 artiklan 2 kohdan g alakohdassa myös edellytetään, että sopimuksessa on vähintään 30 kalenteripäivän pituinen datan hakemista koskeva vähimmäisaika, joka alkaa osapuolten välillä sovitun siirtymäajan päätyttyä.

Jos vaihtamisen 30 päivän pakollinen enimmäissiirtymäaika ei ole teknisesti mahdollinen, palveluntarjoajan on ilmoitettava asiasta asiakkaalle 14 työpäivän kuluessa vaihtoa koskevan pyynnön tekemisestä, selitettävä, miksi se ei ole teknisesti mahdollista, sekä ilmoitettava vaihtoehtoinen siirtymäaika, joka saa olla enintään seitsemän kuukautta (datasäädöksen 25 artiklan 4 kohta). Asiakkaalla on oikeus pidentää pakollista enimmäissiirtymäaikaa kerran ajaksi, jota asiakas pitää asianmukaisempana omiin tarkoituksiinsa (datasäädöksen 25 artiklan 5 kohta).

Datankäsittelysopimus katsotaan päättyneeksi, kun vaihto on saatu onnistuneesti päätökseen, tai enimmäisirtisanomisajan päättyessä, jos asiakas ei halua palvelun päättyessä tehdä vaihtoa vaan poistaa siirrettävissä olevan datansa ja digitaalisen omaisuutensa. Asiakkaan irtisanomisilmoitusta ei tarvita, koska sopimus päättyy automaattisesti. Oikeusvarmuuden vuoksi ja osapuolten etujen suojaamiseksi palveluntarjoajan on kuitenkin ilmoitettava asiakkaalle sopimuksen irtisanomisesta (datasäädöksen 25 artiklan 2 kohdan c alakohta).

Vaihtoehto A: Vaihto- ja irtautumissuunnitelma sopimuksen liitteenä

Osapuolet voivat ennen sopimuksen tekemistä harkita yksityiskohtaisen suunnitelman laatimista vaihtamista ja irtautumista varten. Se voi olla hyödyllistä erityisesti silloin, kun on kyse monimutkaisista datankäsittelypalveluista. Tähän sisällytetyn vaihto- ja irtautumissuunnitelman ansiosta osapuolet saavat sopimussuhteen alusta lähtien selkeän kuvan vaihtoprosessista, myös siitä, millaista tietoa, dataa ja prosesseja osapuolten välillä on jaettava, jotta vaihto tapahtuu viivytyksettä tai vaikuttamatta asiakkaan palveluihin tai toimintaan.

Lisäyksessä 1 oleva vaihto- ja irtautumissuunnitelman malli on vain esimerkki tällaisesta suunnitelmasta. Asiakas saa siitä käsityksen kysymyksistä, jotka sen on esitettävä palveluntarjoajalleen, ja näiden keskustelujen rakenteesta.

Vastuunjako vaihtoprosessin aikana on esimerkki, jota sovitetaan tarvittaessa datasäädöksessä vahvistettujen oikeuksien ja velvollisuuksien mukaan. Osapuolet voivat sopia erilaisesta jaosta tai muiden tietojen lisäämisestä, kunhan ne noudattavat näitä oikeuksia ja velvollisuuksia.

Tästä syystä suunnitelma ei ole sama kuin vakiosopimuslauseke. Yksi vaihtoehto on pitää se sopimuksen erillisenä teknisenä liitteenä, jota osapuolet voivat muuttaa/päivittää erikseen. Vaihtoehtoisesti osapuolet voivat myös tehdä liitteestä itse sopimuksen osan.

Tämä liite voi olla palveluntarjoajan ehdottama ja asiakkaan hyväksymä vakiomuotoinen vaihto- ja irtautumissuunnitelma tai palveluntarjoajan asiakkaalle ehdottama yksilöity vaihto- ja irtautumissuunnitelma.

Osapuolet voivat päivittää vaihto- ja irtautumissuunnitelmaa sopimuksen voimassaolon aikana sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien datankäsittelypalvelujen ja datan kehityksen edellyttämällä tavalla osapuolten sopimina aikoina. Päivitys voi vaikuttaa esimerkiksi myös sovittuun siirtymäaikaan datasäännöksessä asetetuissa rajoissa.

Vaihto- ja irtautumissuunnitelmaa sovelletaan vain silloin, kun asiakas vaihtaa palveluntarjoajia tai siirtää datan omissa tiloissa sijaitsevaan tieto- ja viestintätekniseen infrastruktuuriin, eikä silloin, kun asiakas aikoo poistaa tietonsa irtisanomisajan päättyessä.

Vaihtoehto B: Itse käytettävät automaattiset vaihtotyökalut

Vaikka itse käytettävien automaattisten vaihtotyökalujen käyttö on yleistä, siihen voi liittyä tiettyjä haasteita. Erityisenä huolenaiheena on esimerkiksi se, että SaaS-palvelun tapauksessa joitakin tietokantoja ja niiden asetuksia ei välttämättä siirretä oikein ja/tai kokonaan, minkä vuoksi tarvitaan palveluntarjoajan manuaalisia toimia. Jos palveluntarjoajalla on käytössä tällainen itse käytettävä ratkaisu, asiakas voi vaihtoehdon B lausekkeiden avulla varmistua siitä, että sopimuksessa on riittävästi tietoa prosessista ja työkalusta. Vaihtoehtoon A (vaihto- ja irtautumissuunnitelma sopimuksen liitteenä) sisältyviä osatekijöitä voidaan käyttää pohjana.

Jos palveluntarjoaja käyttää vaihtotyökaluja toteuttaakseen datasäädöksen edellyttämät toimenpiteet toisen palveluntarjoajan järjestelmään tai asiakkaan omissa tiloissa sijaitsevaan tieto- ja viestintätekniseen infrastruktuuriin siirtymiseksi, maksun periminen asiakkailta näiden vaihtotyökalujen käytöstä katsotaan vaihtomaksuksi.

Entä jos vaihto epäonnistuu? Vaihtoehdon A lausekkeen 1.7 ja vaihtoehdon B lausekkeen 2.6 mukaan tilanteessa, jossa vaihto ei onnistu, selitetään vaiheet, jotka asiakkaan (ja vaihdon kohteena olevan palveluntarjoajan) ja lähteenä olevan palveluntarjoajan on vilpittömässä mielessä toteutettava, jotta vaihto onnistuu ja/tai datasäädöksessä säädetty datan poistaminen käynnistyy.

Esimerkki: Lähteenä oleva palveluntarjoaja ehdottaa SaaS-ratkaisua A ja kohteena oleva palveluntarjoaja SaaS-ratkaisua B. Asiakas pyytää lähteenä olevaa palveluntarjoajaa auttamaan sitä vaihtamaan kohteena olevaan palveluntarjoajaan siirtämällä sen siirrettävissä olevan datan tietylle palvelimelle. Mahdollisia skenaarioita ovat seuraavat:

1. Lähteenä oleva palveluntarjoaja ei ehdota tehokkaita työkaluja ja menettelyjä kaiken siirrettävissä olevan datan viemiseksi ja siirtämiseksi tietylle palvelimelle.
2. Data on toimitettu tietylle palvelimelle, mutta asiakas tai kohteena oleva palveluntarjoaja ei pysty lataamaan dataa oikein.

1. Vaihtoehto A: Vaihto- ja irtautumissuunnitelma sopimuksen liitteenä

1.1. Tiedot

1.1.1. Osapuolet vahvistavat, että palveluntarjoaja on asettanut asiakkaan saataville sopimuksen liitteessä tai verkkosivustollaan selkeät tiedot

a) sen vakiopalvelumaksuista ja tarvittaessa ennenaikaisesta irtisanomisesta aiheutuvista seuraamusmaksuista;

b) vaihtomaksuista;

c) tarvittaessa palveluista, joihin liittyy erittäin monimutkainen tai kallis vaihto tai joiden vaihtaminen on mahdotonta ilman merkittävää puuttumista dataan, digitaaliseen omaisuuteen tai palveluarkkitehtuuriin;

d) tarvittaessa erityispalveluista, joihin ei sovelleta vaihtamista ja irtautumista koskevia velvoitteita.

Datasäädöksen 31 artiklassa säädetään tiettyjä datankäsittelypalveluja koskevista erityisjärjestelyistä. Tiettyjä vaihtamista koskevia velvollisuuksia ei sovelleta yksilölliseen käyttöön rakennettuihin tai erittäin yksilöllisiin palveluihin. Osapuolten on sovittava siitä, miten tällainen vaihto voisi tapahtua (myös kustannuksista). Vaihtamista koskevia velvollisuuksia ei sovelleta datankäsittelypalveluihin, joita tarjotaan muuna kuin tuotantoversiona testaus- ja arviointitarkoituksiin ja rajoitetuksi ajaksi. Vaikka näitä vakiosopimuslausekkeita ei ole laadittu koskemaan tällaisia tilanteita, tällaisia palveluja koskevan sopimuksen osapuolet voivat kuitenkin käyttää niitä pohjana.

Datasäädöksen 30 artiklan 6 kohdan mukaan palveluntarjoajien ei edellytetä kehittävän uusia teknologioita tai palveluja. Niiden ei myöskään edellytetä luovuttavan tai siirtävän asiakkaalle tai eri datankäsittelypalvelun tarjoajalle digitaalista omaisuutta, joka i) on teollis- ja tekijänoikeuksilla suojattua; tai ii) kuuluu liikesalaisuuden piiriin tai iii) vaarantaa asiakkaan tai palveluntarjoajan palvelun suojauksen ja eheyden.

1.2. **Vaihtaminen ja irtautuminen**

1.2.1. Osapuolet sopivat vaihto- ja irtautumissuunnitelmasta, jäljempänä ’suunnitelma’ käyttämällä lomaketta, joka esitetään lisäyksessä 1, joka on erottamaton osa sopimusta, ja panevat suunnitelman täytäntöön. Suunnitelma sisältää

a) kattavan eritelmän kaikista dataluokista ja digitaalisen omaisuuden luokista, jotka voidaan siirtää, myös vähintään kaiken siirrettävissä olevan datan (datasäännöksen 25 artiklan 2 kohdan e alakohta);

b) tyhjentävän erittelyn palveluntarjoajan datankäsittelypalvelun sisäiseen toimintaan liittyvistä dataluokista, jotka on erotettava siirrettävissä olevasta datasta, jos on olemassa palveluntarjoajan liikesalaisuuksien paljastumisen riski (datasäädöksen 25 artiklan 2 kohdan f alakohta);

c) selkeät tiedot tiedossa olevista riskeistä toimintojen tai palvelujen tarjoamisen jatkuvuudelle lähteenä olevan palveluntarjoajan taholta (datasäädöksen 25 artiklan 2 kohdan a alakohdan iii alakohta);

d) yksityiskohtaiset tiedot vaihtamista ja irtautumista koskevasta avusta, myös siirtomenetelmistä ja -muodoista, sekä vaiheista, jotka tarvitaan vaihtoprosessin suorittamiseksi;

e) asiakkaan ja palveluntarjoajan suunnitelman toteuttamiseksi nimeämän edustajan nimi ja yhteystiedot;

f) arvio datan ja digitaalisen omaisuuden viemiseen ja siirtämiseen lähteenä olevan palveluntarjoajan ympäristöstä kuluvasta ajasta;

Lähteenä oleva palveluntarjoaja voi tukea asiakkaan vaihtoprosessia antamalla arvion siirrettävissä olevan datan viemiseen ja siirtämiseen sen ympäristön ulkopuolelle kuluvasta ajasta datan tuontiin kuluvan ajan, arvioidun määrän, verkkokapasiteetin ja aiemman kokemuksen tai testien perusteella. Asiakas voi puolestaan arvioida datan tuontiin kohteena olevaan ympäristöön ja käyttöönottoon siellä tarvittavan ajan. Molempien osapuolten tulisi hyödyntää tällaisia tietoja selvittääkseen, tarvitaanko vaihtoehtoista siirtymäaikaa.

g) tekniset ja muut rajoitukset, myös datan säilyttämisestä Euroopan unionin ulkopuolella johtuvat rajoitukset;

h) kuvauksen palveluntarjoajan ehdottamasta vaihtotoimien järjestyksestä;

i) kuvauksen palveluntarjoajan ehdottamasta testausmenetelmästä, jos testejä tehdään.

1.2.2. Palveluntarjoaja antaa asiakkaalle viittauksen verkkorekisteriin, joka koskee datarakenteita ja -muotoja sekä asiaa koskevia standardeja ja avoimia yhteentoimivuuden eritelmiä, joissa siirrettävissä oleva data on saatavilla [*annetaan linkki sijaintipaikkaan*] (datasäädöksen 26 artiklan b alakohta).

1.2.3. Palveluntarjoajan on asiakkaan pyynnöstä asetettava asianmukaisin sähköisin keinoin asiakkaan nimetyn henkilöstön (tai valtuutettujen kolmansien osapuolten) saataville tiedot asiaankuuluvista menettelyistä.

1.2.4. Asiakkaan pyynnöstä palveluntarjoaja joko järjestää lisäyksessä 1 sovitun mukaisen testin tai auttaa asiakasta tekemään testin sen tarkistamiseksi, että suunnitelma toimii käytännössä siirrettävissä olevan datan ja digitaalisen omaisuuden osalta. Jos testin aikana ilmenee ongelmia, osapuolet selvittävät vilpittömässä mielessä syyt ja sopivat ratkaisuista.

1.2.5. Palveluntarjoajan ja asiakkaan tulisi päivittää suunnitelmaa tarvittaessa tai asiakkaan pyynnöstä ja perustella tarvittavat muutokset.

1.3. **Vaihtoprosessin aloittaminen**

1.3.1. Asiakas aloittaa vaihtamisen lähettämällä palveluntarjoajalle lausekkeen 1.10 mukaisen vaihtoilmoituksen, jossa noudatetaan [*osapuolet ilmoittavat sovitun irtisanomisajan, joka voi olla enintään kaksi kuukautta*] irtisanomisaikaa. Jos asiakas haluaa vaihtaa vain tiettyjä palveluja ja niitä vastaavaa dataa tai digitaalista omaisuutta, tämä on ilmoitettava vaihtoilmoituksessa. [VAIHTOEHTO] [Asiakas antaa ilmoituksen **lisäyksessä 3** olevalla lomakkeella].

Asiakas voi sopimuksen ehtojen mukaisesti vaihtaa halutessaan vain tiettyä lähteenä olevan palveluntarjoajan ylläpitämien palveluiden osajoukkoa. Siinä tapauksessa vaihtamista koskevat velvollisuudet koskevat ainoastaan tällaisia palveluja ja niitä vastaavaa dataa ja digitaalista omaisuutta. Muilta osin sovelletaan edelleen aiemmin sovittuja sopimusehtoja.

1.3.2. Asiakas ilmoittaa vaihtoilmoituksessa palveluntarjoajalle, aikooko se

a) vaihtaa eri datankäsittelypalvelujen tarjoajaan. Asiakas antaa tällöin tarvittavat tiedot kohteena olevasta palveluntarjoajasta (datasäädöksen 25 artiklan 3 kohdan a alakohta);

b) vaihtaa asiakkaan omissa tiloissa sijaitsevaan tieto- ja viestintätekniseen infrastruktuuriin (datasäädöksen 25 artiklan 3 kohdan b alakohta); vai

c) olla vaihtamatta ja vain poistaa siirrettävissä olevan datansa ja digitaalisen omaisuutensa (datasäädöksen 25 artiklan 3 kohdan c alakohta).

d) [VAIHTOEHTO] [Asiakas antaa ilmoituksen **lisäyksessä 4** olevalla lomakkeella].

1.3.3. Palveluntarjoaja vahvistaa asiakkaalle vaihtoilmoituksen vastaanottamisen viimeistään [kolmen työpäivän kuluessa] ja käyttää siinä samaa viestintävälinettä kuin asiakas.

1.4. **Siirtymäaika**

1.4.1. Asiakkaalla on oikeus vaihtaa ilman aiheetonta viivytystä enintään 30 päivän siirtymäajan kuluessa. Asiakas voi sopia palveluntarjoajan kanssa (*osapuolet ilmoittavat sovitun siirtymäajan, joka voi olla enintään 30 kalenteripäivää*) siirtymäajan (datasäädöksen 25 artiklan 2 kohdan a alakohta).

1.4.2. Jos palveluntarjoaja ei pysty noudattamaan [pakollinen enimmäiskesto] siirtymäaikaa, koska se ei ole teknisesti mahdollista, palveluntarjoaja (datasäädöksen 25 artiklan 4 kohta)

a) ilmoittaa asiasta asiakkaalle 14 työpäivän kuluessa [vaihtoilmoituksen] tekemisestä;

b) ilmoittaa vaihtoehtoisen siirtymäajan, joka saa olla enintään seitsemän (7) kuukautta asiakkaan vaihtoilmoituksen tekemisestä; ja

c) perustelee asianmukaisesti, miksi siirtymäaika ei ole teknisesti mahdollinen.

1.4.3. Asiakas vahvistaa vastaanottaneensa ilmoituksen vaihtoehtoisesta siirtymäajasta [kolmen työpäivän kuluessa].

1.4.4. Asiakas voi pidentää siirtymäaikaa kerran ajaksi, jota se pitää asianmukaisempana omiin tarkoituksiinsa, enintään [*täsmennetään kuukausien määrä*] ajaksi (datasäädöksen 25 artiklan 5 kohta). Siinä tapauksessa asiakas ilmoittaa lausekkeessa 1.11 sovitulla tavalla palveluntarjoajalle aikomuksestaan ennen alkuperäisen siirtymäajan päättymistä ja ilmoittaa vaihtoehtoisen siirtymäajan. Palveluntarjoaja vahvistaa vastaanottaneensa tällaisen pidentämistä koskevan ilmoituksen [kolmen työpäivän kuluessa].

1.4.5. [VAIHTOEHTO] Asiakas ilmoittaa vaihtoehtoisesta siirtymäajasta lisäyksessä 5 olevalla lomakkeella.

1.5. **Palveluntarjoajan velvollisuudet vaihtoprosessissa**

1.5.1. Palveluntarjoaja sitoutuu antamaan asiakkaalle ja sen valtuuttamille kolmansille osapuolille kohtuullista apua vaihtoprosessissa, kun vaihtoprosessi on alkanut ja koko prosessin ajan, jotta asiakas voi tehdä vaihdon siirtymäaikana. Tätä varten palveluntarjoajan on erityisesti

a) annettava valmiuksia, riittävästi tietoa (myös vaihdon suorittamiseen tarvittavat asiakirjat) ja teknistä tukea; jos ilmenee ongelmia, palveluntarjoaja ja asiakas selvittävät vilpittömässä mielessä syyt ja sopivat ratkaisuista;

b) toimittava asiaankuuluvaa huolellisuutta noudattaen toiminnan jatkuvuuden ylläpitämiseksi ja jatkettava asiaankuuluvien toimintojen tai palvelujen tarjoamista sopimuksen nojalla (datasäädöksen 25 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohta);

c) säilytettävä koko vaihtoprosessin ajan korkea turvallisuuden taso, erityisesti datan turvallisuus siirron aikana (datasäädöksen 25 artiklan 2 kohdan a alakohdan iv alakohta).

1.6. **Asiakkaan velvollisuudet vaihtoprosessissa**

1.6.1. Asiakas sitoutuu toteuttamaan kaikki kohtuulliset toimenpiteet tehokkaan vaihtamisen aikaansaamiseksi. Asiakas vastaa datan ja digitaalisen omaisuuden tuonnista omiin järjestelmiinsä tai kohteena olevan palveluntarjoajan järjestelmiin ja tämän datan ja digitaalisen omaisuuden käyttöönotosta näissä järjestelmissä, myös silloin, kun asiakas käyttää näihin toimiin kolmannen osapuolen palveluita.

1.6.2. Asiakas ja palveluntarjoaja tai niiden valtuuttamat kolmannet osapuolet sitoutuvat soveltuvin osin kunnioittamaan palveluntarjoajan vaihtoprosessissa toimittaman aineiston teollis- ja tekijänoikeuksia sekä palveluntarjoajan liikesalaisuuksia, sanotun kuitenkaan rajoittamatta datasäädöksen 30 artiklan 6 kohdan soveltamista. Asiakas sitoutuu asettamaan nämä aineistot saataville ja sallimaan niiden käytön valtuuttamilleen kolmansille osapuolille vain siltä osin kuin on tarpeen vaihtoprosessin loppuun saattamiseksi ja vain palveluntarjoajan nimenomaisella luvalla. Palveluntarjoajan vaihtoprosessiin liittyvien aineistojen, jotka on suojattu vaihtoprosessiin liittyvillä teollisuus- ja tekijänoikeuksilla ja/tai liikesalaisuuksilla, saatavuus ja käyttö päättyvät viimeistään sovitun siirtymäajan, myös vaihtoehtoisen siirtymäajan, päättyessä täysin salassapitositoumuksia ja palveluntarjoajan myöntämiä teollis- ja tekijänoikeuksia noudattaen.

1.6.3. Asiakas toteuttaa vilpittömässä mielessä palveluntarjoajan antamat vaihtoprosessiin liittyvät ohjeet.

1.6.4. Asiakas voi sopia onnistunutta vaihtoa koskevista mittareista ja vaihdon välitavoitteista lähteenä olevan palveluntarjoajan kanssa. Se ilmoittaa lähteenä olevalle palveluntarjoajalle, missä määrin nämä välitavoitteet on saavutettu vaihtoprosessin aikana. Asiakkaan tulisi joka tapauksessa ilmoittaa palveluntarjoajalle vaihdon onnistumisesta.

Tämän sopimuksen velvoitteiden lisäksi kaikilla asianomaisilla osapuolilla, myös datankäsittelypalvelujen kohteena olevilla palveluntarjoajilla, on datasäädöksen 27 artiklassa säädetty lakisääteinen velvollisuus tehdä vilpittömässä mielessä yhteistyötä, jotta voidaan taata tehokas vaihtoprosessi, mahdollistaa datan oikea-aikainen siirto ja säilyttää datankäsittelypalvelun jatkuvuus.

1.7. **Epäonnistunut vaihto**

1.7.1. Jos vaihtoprosessia ei saada onnistuneesti päätökseen, osapuolten on tehtävä vilpittömässä mielessä yhteistyötä syyn selvittämiseksi ja prosessin päätökseen saattamiseksi, jotta voidaan mahdollistaa datan oikea-aikainen siirto ja säilyttää palvelujen jatkuvuus. Asiakkaan pyynnöstä palveluntarjoaja tukee asiakasta erityisesti epäonnistuneen vaihdon syiden selvittämisessä ja, siinä määrin kuin havaitut syyt liittyvät palveluntarjoajan ympäristöön tai vaihtoprosesseihin, neuvoo, miten havaitut tekniset ongelmat voidaan ratkaista. Palveluntarjoajan tarjoamaan tukeen ja tässä jaksossa tarkoitettuihin muihin palveluntarjoajan palveluihin sovelletaan vaihtomaksuihin sovellettavia sääntöjä.

1.7.2. Asiakas voi valtuuttaa kohteena olevan palveluntarjoajan toimimaan puolestaan.

1.8. **Datan hakeminen ja poistaminen**

1.8.1. Asiakas voi hakea tai poistaa datansa datan hakemista varten sovittuna ajanjaksona, joka on [...] päivää.

1.8.2. Sovitun datanhakuajan päättyessä ja jos vaihtoprosessi on saatettu onnistuneesti päätökseen, palveluntarjoaja poistaa kaiken asiakkaan tuottaman tai suoraan asiakkaaseen liittyvän siirrettävissä olevan datan ja digitaalisen omaisuuden. Palveluntarjoaja vahvistaa [x työpäivän kuluessa], että poistaminen on saatettu päätökseen, lukuun ottamatta henkilökohtaista siirrettävissä olevaa dataa, joka palveluntarjoajan on EU:n tai kansallisen lainsäädännön mukaan säilytettävä.

Datan hakeminen alkaa sovitun siirtymäajan päättymisen jälkeen, ja sen on kestettävä vähintään 30 kalenteripäivää asiakkaan ja palveluntarjoajan välillä sovitun siirtymäajan päättymisestä. Asiakas voi päättää olla käyttämättä oikeuttaan hakea dataa. Siinä tapauksessa se joko poistaa datan itse (ja voi ilmoittaa siitä palveluntarjoajalle datasäädöksen 25 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti) tai palveluntarjoaja poistaa tällaisen datan, jota ei ole haettu, vaihtoehdon A lausekkeen 1.8.2 ja vaihtoehdon B lausekkeen 2.7.2 mukaisesti.

1.9. **Vaihtomaksut**

1.9.1. Asiakas maksaa vaihtamisesta seuraavat maksut: [...]

Jos useita datankäsittelypalveluja käytetään rinnakkain (monipilvipalvelujen käyttöönottoa koskeva skenaario), datan poistomaksuja ei pidetä vaihtomaksuina, joten niitä voidaan määrätä asiakkaalle tällaisten palveluntarjoajalle aiheutuneiden kustannusten siirtämiseksi todellisia kustannuksia ylittämättä. Muissa tapauksissa asiakkaalta ei voida periä vaihtomaksuja 12. tammikuuta 2027 jälkeen (tämän vakiosopimuslomakkeen johdannon tiedoissa on selityksiä vaihtomaksuista).

1.10. **Vaihtoprosessin päättäminen**

[Ks. päättämistä koskeva vakiosopimuslauseke]

1.11. **Ilmoitukset**

Osapuolet sopivat keskenään kaikista tehtävistä vaihtamista ja irtautumista koskevista ilmoituksista (*osapuolet täyttävät valitut viestintävälineet, myös asianmukaiset sähköiset välineet*).

1.12. **Ensisijaisuusjärjestys**

Jos näiden vaihtamista ja irtautumista koskevien lausekkeiden ja muiden sovellettavissa olevien sopimusjärjestelyjen, ehtojen tai muiden sovellettavissa olevien datankäsittelypalvelun vaihtamiseen liittyvien sopimusten välillä on ristiriita tai epäjohdonmukaisuutta, nämä lausekkeet ovat ensisijaisia.

2. **Vaihtoehto B: Vaihtaminen ja irtautuminen itse käytettävien automaattisten vaihtotyökalujen avulla**

2.1. **Tiedot**

2.1.1. Ennen datankäsittelypalvelujen tilaamista palveluntarjoaja on toimittanut asiakkaalle selkeät tiedot

a) tällaisia palveluja varten saatavilla olevista itse käytettävistä vaihtotyökaluista, jäljempänä 'vaihtotyökalut', ja niiden käyttöehdoista;

b) sen vakiopalvelumaksuista ja tarvittaessa ennenaikaisesta irtisanomisesta aiheutuvista seuraamusmaksuista;

c) vaihtomaksuista, myös vaihtotyökalujen käytöstä perittävistä maksuista.

Datasäädöksen 31 artiklassa säädetään tiettyjä datankäsittelypalveluja koskevista erityisjärjestelyistä. Tiettyjä vaihtamista koskevia velvollisuuksia ei sovelleta yksilölliseen käyttöön rakennettuihin tai erittäin yksilöllisiin palveluihin. Osapuolten on sovittava siitä, miten tällainen vaihto voisi tapahtua (myös kustannuksista). Vaihtamista koskevia velvollisuuksia ei sovelleta datankäsittelypalveluihin, joita tarjotaan muuna kuin tuotantoversiona testaus- ja arviointitarkoituksiin ja rajoitetuksi ajaksi. Vaikka näitä vakiosopimuslausekkeita ei ole laadittu koskemaan tällaisia tilanteita, tällaisia palveluja koskevan sopimuksen osapuolet voivat kuitenkin käyttää niitä pohjana.

Datasäädöksen 30 artiklan 6 kohdan mukaan palveluntarjoajien ei edellytetä kehittävän uusia teknologioita tai palveluja. Niiden ei myöskään edellytetä luovuttavan tai siirtävän asiakkaalle tai eri datankäsittelypalvelun tarjoajalle digitaalista omaisuutta, joka i) on teollis- ja tekijänoikeuksilla suojattua; tai ii) kuuluu liikesalaisuuden piiriin; tai (iii) vaarantaa asiakkaan tai palveluntarjoajan palvelun suojauksen ja eheyden.

2.1.2. Sopimuksen erottamattoman osan muodostavassa **lisäyksessä 2** oleva vaihtamista koskeva muistilista sisältää

a) kattavan eritelmän kaikista dataluokista ja digitaalisen omaisuuden luokista, jotka voidaan siirtää vaihtotyökaluilla, muun muassa vähintään kaiken siirrettävissä olevan datan (datasäädöksen 25 artiklan 2 kohdan e alakohta);

b) tyhjentävän erittelyn palveluntarjoajan datankäsittelypalvelun sisäiseen toimintaan liittyvistä dataluokista, jotka on erotettava siirrettävissä olevasta datasta, jos on olemassa palveluntarjoajan liikesalaisuuksien paljastumisen riski (datasäädöksen 25 artiklan 2 kohdan f alakohta);

c) tiedot vaihtamista ja siirtämistä vaihtotyökalujen avulla koskevista menettelyistä, muun muassa menetelmistä ja muodoista, teknisistä ja muista rajoituksista (myös tietojen säilyttämisestä EU:n ulkopuolella johtuvista rajoituksista), menettelyistä, dokumentoinnista sekä tarvittaessa parhaista käytännöistä, valmiuksista, teknisestä tuesta, joita palveluntarjoaja tarjoaa asiakkaalle (erityisesti testauksen, vaihtamisen valmistelun ja vaihtamisen aikana), myös kaikista vaihtamisen aikana asiakkaiden saatavilla olevista neuvontapuhelimista tai vaihtoehtoisista viestintäkanavista sekä ja testiskenaarioista; näissä tiedoissa on selitettävä, miten kaikki siirrettävissä oleva data ja digitaalinen omaisuus voidaan vaihtaa johdonmukaisesti ja yhtenäisesti riittävän nopeasti, jotta vaihto olisi tehokasta;

d) arvion datan ja digitaalisen omaisuuden viemiseen ja siirtämiseen lähteenä olevan palveluntarjoajan ympäristöstä kuluvasta ajasta, kun vaihtotyökaluja käytetään palveluntarjoajan dokumentaation mukaisesti;

e) selkeät tiedot tiedossa olevista riskeistä toimintojen tai palvelujen tarjoamisen jatkuvuudelle lähteenä olevan palveluntarjoajan taholta (datasäädöksen 25 artiklan 2 kohdan a alakohdan iii alakohta);

f) resurssit, myös tietotekniset resurssit (kuten palvelimet, keskusyksikkö, muisti, siirräntä ja kaistanleveys), joita palveluntarjoaja antaa tehokkaan vaihtamisen varmistamiseksi, ja menettelyn tietoteknisten lisäresurssien hankkimiseksi.

2.1.3. Palveluntarjoaja antaa asiakkaalle viittauksen verkkorekisteriin, joka koskee datarakenteita ja -muotoja sekä asiaa koskevia standardeja ja avoimia yhteentoimivuuden eritelmiä, joissa siirrettävissä oleva data on saatavilla [*annetaan linkki sijaintipaikkaan*] (datasäädöksen 26 artiklan b alakohta).

2.2. **Vaihtoprosessin aloittaminen**

2.2.1. Asiakas aloittaa vaihtamisen lähettämällä palveluntarjoajalle lausekkeessa 2.10 sovitun vaihtoilmoituksen, jossa noudatetaan [*osapuolet ilmoittavat sovitun irtisanomisajan, joka voi olla enintään kaksi kuukautta*] irtisanomisaikaa. Jos asiakas haluaa vaihtaa vain tiettyjä palveluja ja niitä vastaavaa dataa tai digitaalista omaisuutta, tämä on ilmoitettava vaihtoilmoituksessa. [VAIHTOEHTO] [Asiakas antaa ilmoituksen **lisäyksessä 3** olevalla lomakkeella].

Vaihtoilmoitus on eri väline kuin sopimuksen irtisanomisilmoitus. Asiakas voi sopimuksen ehtojen mukaisesti vaihtaa halutessaan vain tiettyä lähteenä olevan palveluntarjoajan saataville asettamien palveluiden osajoukkoa. Siinä tapauksessa vaihtamista koskevat velvollisuudet koskevat ainoastaan tällaisia palveluja ja niitä vastaavaa dataa ja digitaalista omaisuutta. Muilta osin sovelletaan edelleen aiemmin sovittuja sopimusehtoja.

2.2.2. Asiakas ilmoittaa vaihtoilmoituksessa palveluntarjoajalle, aikooko se

a) vaihtaa eri datankäsittelypalvelujen tarjoajaan. tässä tapauksessa asiakkaan tulisi antaa tarvittavat tiedot kohteena olevasta palveluntarjoajasta;

b) vaihtaa asiakkaan omissa tiloissa sijaitsevaan tieto- ja viestintätekniseen infrastruktuuriin; tai

c) olla vaihtamatta ja vain poistaa siirrettävissä oleva datansa ja digitaalisen omaisuutensa.

d) [VAIHTOEHTO] [Asiakas antaa ilmoituksen **lisäyksessä 4** olevalla lomakkeella].

2.2.3. Asiakas voi myös ilmoittaa vaihtoilmoituksessa vaihtamisen aikaikkunat ja asiakkaan tällaisissa aikaikkunoissa tarvitsemat tietotekniset lisäresurssit. Jos palveluntarjoaja ei pysty huolehtimaan tällaisista tietoteknisistä resursseista ilmoitetuissa aikaikkunoissa, sen tulisi esittää vastalause viimeistään [kolmen työpäivän] kuluessa vaihtoilmoituksen vastaanottamisesta, perustella vastalause asianmukaisesti ja ehdottaa asiakkaalle useita vaihtoehtoisia aikaikkunoita enimmäissiirtymäaikaa noudattaen.

Vaihdon aikaikkuna tarkoittaa ajanjaksoa, esimerkiksi viikonloppua, jonka aikana asiakas aikoo poistaa järjestelmänsä käyttäjien käytöstä eikä päivityksiä tehdä, joten data jäädytetään, ja asiakas voi tehdä vaihdon.

2.2.4. Palveluntarjoaja vahvistaa asiakkaalle vaihtoilmoituksen vastaanottamisen [kolmen työpäivän kuluessa] ja käyttää siinä samaa viestintävälinettä kuin asiakas.

Asiakkaan on ehkä tehtävä vaihto tietyssä ajassa toiminnan häiriöiden minimoimiseksi. Vaihto voi myös vaatia lähteenä olevalta palveluntarjoajalta lisäresursseja. Tämän vuoksi asiakkaan tulisi tarvittaessa ilmoittaa aikaikkunat, joiden aikana se aikoo toteuttaa vaihtamisen, ja lisäresurssit (lähteenä olevan palveluntarjoajan antamien tietojen mukaisesti). Jos lähteenä oleva palveluntarjoaja ei pysty antamaan tällaisia resursseja näissä aikaikkunoissa perustelluista syistä (esim. palvelujen määräaikainen ylläpito, joka vaikuttaisi merkittävästi resurssien saatavuuteen kyseisenä aikana), sen tulisi tarjota asiakkaalle vaihtoehtoja, joilla varmistetaan tehokas vaihtaminen enimmäissiirtymäajan loppuun mennessä.

2.3. **Siirtymäaika**

2.3.1. Jos palveluntarjoaja ei pysty noudattamaan [pakollinen enimmäiskesto] siirtymäaikaa, koska se ei ole teknisesti mahdollista, palveluntarjoaja sitoutuu

a) ilmoittamaan siitä asiakkaalle kirjallisesti ja asianmukaisin sähköisin välinein 14 työpäivän kuluessa [vaihtoilmoituksen päivämäärästä];

b) ilmoittamaan vaihtoehtoisen siirtymäajan, joka saa olla enintään seitsemän (7) kuukautta asiakkaan vaihtoilmoituksen tekemisestä; ja

c) perustelemaan asianmukaisesti, miksi siirtymäaika ei ole teknisesti mahdollinen.

Asiakas vahvistaa vastaanottaneensa tällaisen pidentämistä koskevan ilmoituksen [kolmen työpäivän kuluessa].

2.3.2. Asiakas voi pidentää siirtymäaikaa kerran ajaksi, jota se pitää asianmukaisempana omiin tarkoituksiinsa, enintään [*täsmennetään kuukausien määrä*] ajaksi. Siinä tapauksessa asiakas ilmoittaa kirjallisesti, myös asianmukaisin sähköisen välinein, palveluntarjoajalle aikomuksestaan alkuperäisen siirtymäajan loppuun mennessä ja ilmoittaa vaihtoehtoisen siirtymäajan. Palveluntarjoaja vahvistaa vastaanottaneensa tällaisen pidentämistä koskevan ilmoituksen [kolmen työpäivän kuluessa].

[VAIHTOEHTO] [Asiakas antaa ilmoituksen **lisäyksessä 5** olevalla lomakkeella].

2.4. Palveluntarjoajan velvollisuudet vaihtoprosessissa

2.4.1. Palveluntarjoaja sitoutuu antamaan asiakkaalle ja sen valtuuttamille kolmansille osapuolille kohtuullista apua vaihtoprosessissa, kun vaihtoprosessi on alkanut ja koko prosessin ajan, jotta asiakas voi tehdä vaihdon siirtymäaikana. Tätä varten palveluntarjoajan on erityisesti

a) toimittava asiaankuuluvaa huolellisuutta noudattaen toiminnan jatkuvuuden ylläpitämiseksi ja jatkettava asiaankuuluvien toimintojen tai palvelujen tarjoamista sopimuksen nojalla;

b) säilytettävä koko vaihtoprosessin ajan korkea turvallisuuden taso, erityisesti datan turvallisuus siirron aikana; ja

c) jos vaihtamisen aikana havaitaan ongelmia eikä niitä voida ratkaista teknisen tuen avulla yhdessä asiakkaan kanssa, analysoitava syyt ja sovittava ratkaisuista.

Myös itse käytettäviä automaattisia vaihtotyökaluja koskevassa vaihtoehdossa B palveluntarjoaja jakaa vastuun vaihtamisen aikataulusta esimerkiksi jos työkalut ovat liian hitaita onnistuneen vaihtamisen varmistamiseksi tai jos palveluntarjoaja reagoi kohtuuttomalla viipeellä, kun asiakas havaitsee ongelman, johon tarvitaan palveluntarjoajan apua.

2.5. Asiakkaan velvollisuudet vaihtoprosessissa

2.5.1. Asiakas sitoutuu toteuttamaan kaikki kohtuulliset toimenpiteet tehokkaan vaihtamisen aikaansaamiseksi. Asiakas sitoutuu vastaamaan datan ja digitaalisen omaisuuden tuonnista omiin järjestelmiinsä tai kohteena olevan palveluntarjoajan järjestelmiin ja tämän datan ja digitaalisen omaisuuden käyttöönotosta, myös silloin, kun asiakas käyttää näihin toimiin kolmannen osapuolen palveluita.

2.5.2. Asiakas ja palveluntarjoaja tai niiden valtuuttamat kolmannet osapuolet sitoutuvat soveltuvin osin kunnioittamaan palveluntarjoajan vaihtoprosessissa toimittaman aineiston teollis- ja tekijänoikeuksia sekä palveluntarjoajan liikesalaisuuksia, sanotun kuitenkaan rajoittamatta datasäädöksen 30 artiklan 6 kohdan soveltamista. Asiakas sitoutuu asettamaan nämä aineistot saataville ja sallimaan niiden käytön valtuuttamilleen kolmansille osapuolille vain siltä osin kuin on tarpeen vaihtoprosessin loppuun saattamiseksi ja vain palveluntarjoajan nimenomaisella luvalla. Palveluntarjoajan vaihtoprosessiin liittyvien aineistojen, jotka on suojattu vaihtoprosessiin liittyvillä teollisuus- ja tekijänoikeuksilla ja/tai liikesalaisuuksilla, saataville asettaminen ja käyttö päättyy viimeistään sovitun siirtymäajan, myös vaihtoehtoisen siirtymäajan, päättyessä täysin salassapitositoumuksia ja palveluntarjoajan myöntämiä teollis- ja tekijänoikeuksia noudattaen.

2.5.3. Asiakas voi sopia onnistunutta vaihtoa koskevista mittareista ja vaihdon välitavoitteista lähteenä olevan palveluntarjoajan kanssa. Se ilmoittaa lähteenä olevalle palveluntarjoajalle, missä määrin nämä välitavoitteet on saavutettu vaihtoprosessin aikana. Asiakkaan tulisi joka tapauksessa ilmoittaa palveluntarjoajalle vaihdon onnistumisesta.

2.5.4. Asiakas toteuttaa vilpittömässä mielessä palveluntarjoajan antamat vaihtoprosessiin liittyvät ohjeet.

Tämän sopimuksen velvoitteiden lisäksi kaikilla asianomaisilla osapuolilla, myös datankäsittelypalvelujen kohteena olevilla palveluntarjoajilla, on datasäädöksen 27 artiklassa säädetty lakisääteinen velvollisuus tehdä vilpittömässä mielessä yhteistyötä, jotta voidaan taata tehokas vaihtoprosessi, mahdollistaa datan oikea-aikainen siirto ja säilyttää datankäsittelypalvelun jatkuvuus.

Asiakkaan kannalta tehokasta vaihtamista koskevia kohtuullisia toimenpiteitä ovat erityisesti

— vaihtoprosessin valmisteleminen sisäisesti (esim. datan kaiken saatavuuden estäminen ja tiedottaminen käyttäjälle siitä, että järjestelmä ei ole käytössä; jos vaihto on annettu kolmannen osapuolen tehtäväksi, tällaiselle kolmannelle osapuolelle annetaan asianmukaiset ohjeet asiakkaan ja palveluntarjoajan välisen sopimuksen noudattamiseksi);

— vaihtoprosessin seuranta (esim. viedyn datan ja digitaalisen omaisuuden tarkastaminen vaihtamisen aikana, jotta mahdolliset ongelmat havaitaan välittömästi);

— asianmukaiset sopimusjärjestelyt kohteena olevan palveluntarjoajan kanssa tai asianmukaiset resurssit siirtämiseen omiin tiloihin.

2.6. **Epäonnistunut vaihto**

2.6.1. Jos vaihtoprosessia ei saada onnistuneesti päätökseen, osapuolten on tehtävä vilpittömässä mielessä yhteistyötä syyn selvittämiseksi ja prosessin päätökseen saattamiseksi, jotta voidaan mahdollistaa datan oikea-aikainen siirto ja säilyttää palvelujen jatkuvuus. Asiakkaan pyynnöstä palveluntarjoaja tukee asiakasta erityisesti epäonnistuneen vaihdon syiden selvittämisessä ja, siinä määrin kuin havaitut syyt liittyvät palveluntarjoajan ympäristöön tai vaihtoprosesseihin, neuvoo, miten havaitut tekniset ongelmat voidaan ratkaista. Palveluntarjoajan tarjoamaan tukeen ja tässä jaksossa tarkoitettuihin muihin palveluntarjoajan palveluihin sovelletaan vaihtomaksuihin sovellettavia sääntöjä.

2.6.2. Asiakas voi valtuuttaa kohteena olevan palveluntarjoajan toimimaan puolestaan.

2.7. **Datan hakeminen ja poistaminen**

2.7.1. Osapuolet sopivat, että asiakas hakee tai poistaa datansa datan hakemista varten sovittuna ajanjaksona, joka on [...] päivää.

2.7.2. Datan hakemista koskevan sovitun ajanjakson päättyessä ja jos vaihtoprosessi on saatettu onnistuneesti päätökseen, palveluntarjoaja sitoutuu poistamaan kaiken asiakkaan tuottaman tai suoraan asiakkaaseen liittyvän siirrettävissä olevan datan ja digitaalisen omaisuuden ja vahvistamaan asiakkaalle, että se on tehnyt niin, lukuun ottamatta siirrettävissä olevaa dataa, jota palveluntarjoaja on velvollinen säilyttämään EU:n tai EU:n jäsenvaltioiden pakottavien lakien mukaisesti, kunhan palveluntarjoaja ilmoittaa asiakkaalle lain niin salliessa, mitä siirrettävissä olevaa dataa säilytetään, miten kauan ja millä perusteilla.

Datan hakeminen alkaa sovitun siirtymäajan päättymisen jälkeen, ja sen on kestettävä vähintään 30 kalenteripäivää asiakkaan ja palveluntarjoajan välillä sovitun siirtymäajan päättymisestä. Asiakas voi päättää olla käyttämättä oikeuttaan hakea dataa. Siinä tapauksessa se joko poistaa datan itse (ja voi ilmoittaa siitä palveluntarjoajalle datasäädöksen 25 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti) tai palveluntarjoaja poistaa tällaisen datan, jota ei ole haettu, vaihtoehdon A lausekkeen 1.8 ja vaihtoehdon B lausekkeen 2.7 mukaisesti.

2.8. **Vaihtomaksut**

Asiakas maksaa vaihtamisesta seuraavat maksut: [...]

Jos useita datankäsittelypalveluja käytetään rinnakkain (monipilvipalvelujen käyttöönottoa koskeva skenaario), datan poistomaksuja ei pidetä vaihtomaksuina, joten niitä voidaan määrätä asiakkaalle tällaisten palveluntarjoajalle aiheutuneiden kustannusten siirtämiseksi todellisia kustannuksia ylittämättä. Vaihtamisen testaustyökalut ja palveluntarjoajan asiakkaalle sovitun suunnitelman mukaan testauksessa antama kohtuullinen tuki tulisi katsoa osaksi vaihtoprosessia, ja näin ollen tällaisista palveluista perittävät maksut tulisi poistaa asteittain datasäädöksen 29 kohdan mukaisesti.

2.9. **Vaihtoprosessin päättäminen**

Ks. päättämistä koskevan vakiosopimuslausekkeen lauseke 1

2.10. **Ilmoitukset**

Osapuolet sopivat keskenään kaikista tehtävistä vaihtamista ja irtautumista koskevista ilmoituksista [*osapuolet täyttävät valitut viestintävälineet, myös asianmukaiset sähköiset keinot*].

2.11. **Ensisijaisuusjärjestys**

Jos näiden vaihtamista ja irtautumista koskevien lausekkeiden ja muiden sovellettavissa olevien sopimusjärjestelyjen, ehtojen tai muiden sovellettavissa olevien datankäsittelypalvelun vaihtamiseen liittyvien sopimusten välillä on ristiriita tai epäjohdonmukaisuutta, nämä lausekkeet ovat ensisijaisia.

Lisäys 1

Vaihto- ja irtautumissuunnitelma

1. **Yhteystiedot**

a) Palveluntarjoajan yhteyshenkilö vaihtamista ja irtautumista varten: …

b) Asiakkaan yhteyshenkilö vaihtamista ja irtautumista varten: …

2. **Asiakkaan on annettava kirjallisessa ilmoituksessa seuraavat tiedot:**

a) Data, jota ilmoitus koskee, **lisäyksessä 2** sovitun yksilöinnin mukaisesti.

b) Datan kohde: Asiakkaan omissa tiloissa sijaitseva tieto- ja viestintätekninen infrastruktuuri tai kohteena oleva palveluntarjoaja, myös kohteena olevaa paikkaa koskevat tekniset eritelmät.

c) Paikka, johon data on määrä viedä ja siirtää.

3. **Palveluntarjoajan velvollisuus reagoida kirjalliseen ilmoitukseen**

Palveluntarjoaja vastaa asiakkaalle kirjallisesti [...] päivän kuluessa ja antaa seuraavat tiedot:

a) Kattava eritelmä kaikista dataluokista, jotka on määrä siirtää vaihtoprosessissa

i) Siirrettävissä oleva data

— Kaikki asiakkaan palvelusopimuksen alussa tuoma data, myös metadata (*syötedata*)

— A ja metadata: ….. muodossa ….

— B ja metadata: ….. muodossa ….

— C ja metadata: ….. muodossa ….

— Kaikki asiakkaan datankäsittelypalvelun käytön avulla suoraan tuottama tai välillisesti yhteistuottama data:

— D ja metadata: ….. muodossa ….

— E ja metadata: ….. muodossa ….

— F ja metadata: ….. muodossa ….

ii) Digitaalinen omaisuus

— L muodossa …

— M muodossa …

b) tyhjentävä erittely palveluntarjoajan datankäsittelypalvelun sisäiseen toimintaan liittyvistä dataluokista, jotka on erotettava siirrettävissä olevasta datasta, jos on olemassa palveluntarjoajan liikesalaisuuksien paljastumisen riski; ...

4. **Vahvistus siirrettävästä datasta**

Asiakas ilmoittaa, mitä dataa ja digitaalista omaisuutta se haluaa vastaanottaa sovittuna (tai vaihtoehtoisena) siirtymäaikana.

5. **Järjestys, aikataulu ja testaus**

Siirtymäaikana:

a) valitun datan ja digitaalisen omaisuuden viennin ja siirron sovittu järjestys ja aikataulu on seuraava: …

b) kuvaus palveluntarjoajan ehdottamasta testausmenetelmästä: ....

c) palveluntarjoaja tai palveluntarjoajan työkaluja ja prosesseja käyttävä asiakas testaa viennin ja siirron sovittuun paikkaan osalla sovitusta datasta ja digitaalisesta omaisuudesta järjestyksen ja aikataulun vahvistamiseksi tai mukauttamiseksi;

d) asiakas testaa sovitun datan ja digitaalisen omaisuuden tuontia ja käyttöönottoa omissa järjestelmissään tai kohteena olevan palveluntarjoajan järjestelmissä;

e) jos testauksessa tai testauksen tuloksissa on ongelmia, lähteenä oleva palveluntarjoaja ja asiakas selvittävät, ovatko ne syntyneet palveluntarjoajan vastuulla olevista sovitun datan ja digitaalisen omaisuuden vienti- ja siirtoprosesseista vai asiakkaan vastuulla olevista tuonti- ja käyttöönottoprosesseista.

6. **Vaihtoprosessin toteuttaminen**

a) Palveluntarjoajan on vietävä ja siirrettävä data tai digitaalinen omaisuus sähköisesti tai fyysisesti asiakkaan määrittämään paikkaan, ja asiakkaan (tai asiakkaan valtuuttamien kolmansien osapuolten) on tuotava data tai digitaalinen omaisuus omiin järjestelmiinsä tai kohteena olevan palveluntarjoajan järjestelmiin ja otettava kyseinen data tai digitaalinen omaisuus käyttöön näissä järjestelmissä.

b) Asiakkaan (tai asiakkaan valtuuttamien kolmansien osapuolten) on testattava toimintoja omassa ympäristössään tai kohteena olevan palveluntarjoajan ympäristössä .... kuluessa [*osapuolet ilmoittavat sovitun ajan testin suorittamiselle*] ja dokumentoitava palveluntarjoajalle mahdolliset ongelmat, jotka johtuvat i) viedyn datan tai digitaalisen omaisuuden laadusta tai ii) palveluntarjoajan antamista puutteellisista tiedoista.

c) Palveluntarjoajan on reagoitava ilman aiheetonta viivytystä, jotta asiakas voi tehdä vaihdon pakollisessa siirtymäajassa.

7. **Onnistunut vaihto**

Kun asiakas ilmoittaa palveluntarjoajalle vaihtoprosessin onnistumisesta, palveluntarjoaja sitoutuu ilmoittamaan sopimuksen päättymisestä asiakkaalle ilman aiheetonta viivytystä. Jos asiakas ei ilmoita palveluntarjoajalle onnistuneesta vaihdosta tai vaihdon epäonnistumisesta, ja vaikka palveluntarjoajalla on syytä olettaa, että asiakas on saanut vaihdon onnistuneesti päätökseen, palveluntarjoaja voi lähettää asiakkaalle pyynnön vahvistaa, onko vaihto onnistunut. Jos asiakas ei vahvista vaihdon onnistumista 30 kalenteripäivän kuluessa tällaisesta pyynnöstä, katsotaan, että vaihto ei onnistunut, eikä sopimusta irtisanota.

Lisäys 2

Vaihtamisen muistilista

Vaaditut tiedot joko mainitaan nimenomaisesti jäljempänä tai ne ovat saatavilla osoitteessa [...]

a) Kattava eritelmä kaikista dataluokista ja digitaalisen omaisuuden luokista, jotka voidaan siirtää, myös vähintään kaikki siirrettävissä oleva data: ...

b) tyhjentävä erittely palveluntarjoajan datankäsittelypalvelun sisäiseen toimintaan liittyvistä dataluokista, jotka on erotettu vaihdossa, koska on olemassa palveluntarjoajan liikesalaisuuksien paljastumisen riski: ...

c) tiedot käytettävissä olevista menettelyistä vaihtamiseksi ja siirtämiseksi vaihtotyökalujen avulla: ...

d) arvio datan ja digitaalisen omaisuuden viemiseen ja siirtämiseen kuluvasta ajasta: ...

e) tiedossa olevat riskit toimintojen tai palvelujen tarjoamisen jatkuvuudelle lähteenä olevan palveluntarjoajan taholta …

f) tietotekniset resurssit, joilla palveluntarjoaja varmistaa tehokkaan vaihtamisen: ...

Lisäys 3

Vaihtoilmoitus

[Palveluntarjoajan nimi ja osoite viestintää varten]

[Päiväys]

Vaihtoilmoitus

Asiakkaan nimi: […]

Sopimus: (*sopimuksen nimi ja tiedot, esim. sopimuksen nimi, numero, toteutuspäivä, sopimuksen edellyttämällä tavalla*)

Vaihdettavat palvelut: [*Kaikki sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat palvelut*] tai [*nimenomaiset palvelut tai digitaalinen omaisuus, jotka vaihdetaan, jos vain osa palveluista sisältyy vaihtoon*]

[VAIHTOEHTO] [Asiakkaan puolesta ilmoitan/ilmoitamme, että asiakas aloittaa vaihdettavien palveluiden vaihtamisen (*täsmennetään alkamispäivä*) alkaen. Irtisanomisaika on (*asiakas täsmentää: enintään kaksi kuukautta, voi asiakkaan harkinnan mukaan olla lyhyempi.*]

[VAIHTOEHTO] Asiakkaan puolesta ilmoitan/ilmoitamme, että asiakas aloittaa seuraavien palvelujen, datan tai digitaalisen omaisuuden vaihtamisen: …

[VAIHTOEHTO] Asiakas ilmoittaa, että se aikoo siirtää datan [*tiedot uudesta palveluntarjoajasta / asiakkaan omissa tiloissa sijaitsevasta infrastruktuurista*].

[VAIHTOEHTO] [(*sovelletaan automaattiseen vaihtamiseen*) Asiakas haluaa tehdä vaihdon seuraavissa aikaikkunoissa: (*täsmennetään päivämäärät ja tiedot*). Asiakas pyytää, että kyseisissä aikaikkunoissa ovat käytettävissä seuraavat tietotekniset resurssit (*asiakas täyttää*).]

Vaihtamisesta vastaavan henkilön yhteystiedot: (*tiedot vaihtoprosessista vastaavasta asiakkaan edustajasta*).

_____

[asiakkaan valtuutetun edustajan allekirjoitus]

Lisäys 4

Irtautumisilmoitus

Tätä lomaketta voidaan käyttää, jos asiakas ei halua vaihtaa siirrettävissä olevaa dataa tai digitaalista omaisuutta vaan haluaa vain poistaa sen sekä vaihtoehdossa A että vaihtoehdossa B.

[Palveluntarjoajan nimi ja osoite viestintää varten]

[Päiväys]

Irtautumisilmoitus

Asiakkaan nimi: […]

Sopimus: [*sopimuksen nimi ja tiedot, esim. sopimuksen nimi, numero, toteutuspäivä, sopimuksen edellyttämällä tavalla*]

Poistettava data / digitaalinen omaisuus: [(*Kaikki sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat*)] tai [*poistettava nimenomainen data tai digitaalinen omaisuus*]

[VAIHTOEHTO] [Ilmoitan/ilmoitamme asiakkaan puolesta, että asiakas aloittaa vaihtamisen, jossa vain poistetaan poistettava data / digitaalinen omaisuus, (*aloituspäivämäärä*) alkaen. Irtisanomisaika on (*asiakas täsmentää: enintään kaksi kuukautta, voi asiakkaan harkinnan mukaan olla lyhyempi*)].

[VAIHTOEHTO] [Vaihtamisesta vastaavan henkilön yhteystiedot: (*tiedot vaihtoprosessista vastaavasta asiakkaan edustajasta*).]

_____

[asiakkaan valtuutetun edustajan allekirjoitus]

Lisäys 5

Ilmoitus vaihtoehtoisesta siirtymäajasta

[Palveluntarjoajan nimi ja osoite viestintää varten]

[Päiväys]

Ilmoitus vaihtoehtoisesta siirtymäajasta

Asiakkaan nimi: […]

Sopimus: [*sopimuksen nimi ja tiedot, esim. sopimuksen nimi, numero, toteutuspäivä, sopimuksen edellyttämällä tavalla*]

Poistettava data / digitaalinen omaisuus: [*Kaikki sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat*)] tai [*poistettava nimenomainen data tai digitaalinen omaisuus*]

[VAIHTOEHTO] [Ilmoitan/ilmoitamme asiakkaan puolesta, että asiakas haluaa pidentää siirtymäaikaa viimeistään [*päivämäärä*] asti.

[VAIHTOEHTO] [Vaihtamisesta vastaavan henkilön yhteystiedot: (*tiedot vaihtoprosessista vastaavasta asiakkaan edustajasta*).]

_____

[asiakkaan valtuutetun edustajan allekirjoitus]

LIITE VII

VAKIOSOPIMUSLAUSEKKEET

sopimuksen päättämisestä

Asetuksen (EU) 2023/2854, jäljempänä 'datasäädös', nojalla datankäsittelypalvelujen (eli pilvi- ja reunalaskentapalvelujen) asiakkaat voivat vaihtaa palveluntarjoajien välillä tai siirtää datansa omissa tiloissaan sijaitsevaan tieto- ja viestintätekniseen infrastruktuuriinsa. Vaihtamistoimi vaikuttaa siihen, jatketaanko osapuolten välistä sopimusta vai päätetäänkö se.

Näissä vakiosopimuslausekkeissa käsitellään asiakkaan ja palveluntarjoajan välisen tiettyyn palveluun liittyvän sopimuksen päättämistä vaihtamisen yhteydessä. Nämä vakiosopimuslausekkeet koskevat palvelusopimuksen päättämisprosessia. Ne liittyvät suoraan vaihtamista ja irtautumista koskeviin vakiosopimuslausekkeisiin, ja niissä esitetään erilaisia päättämismahdollisuuksia ja niihin liittyviä ehtoja. Datankäsittelysopimus päätetään yleensä kokonaan tai osittain, kun vaihtoprosessi on saatettu onnistuneesti päätökseen tai jos asiakas ei halua vaihtaa toiseen palveluntarjoajaan vaan pyytää kaiken datan poistamista ja poistaminen onnistuu. Näihin vakiosopimuslausekkeisiin sisältyy joitakin lisävaihtoehtoja, joilla autetaan osapuolia skenaarioissa, joita datasäädöksessä ei ole.

Palveluntarjoajan kanssa tehtyyn sopimukseen voi kuulua useita palveluita. Jos nämä vakiosopimuslausekkeet lisätään sopimukseen ja asiakas vaihtaa yhden palvelun kohteena olevalle palveluntarjoajalle ja muut palvelut jäävät lähteenä olevalle palveluntarjoajalle, sopimus päätetään vain tämän nimenomaisen palvelun osalta, elleivät osapuolet toisin sovi.

Näiden vakiosopimuslausekkeiden soveltamisalaan kuuluvaan vaihtamiseen liittyvän päättämisen lisäksi sopimus voitaisiin päättää myös millä tahansa muulla pääsopimukseen sisältyvällä tai sovellettavassa laissa määrätyllä purkamisperusteella. Palveluntarjoaja voi päättää irtisanoa sopimuksen, jos asiakas rikkoo velvoitteitaan, ja toimittaa irtisanomisilmoituksen. Tällöin asiakas voi toimittaa vaihtoilmoituksen, jonka seurauksena sopimusta jatkettaisiin, kunnes vaihtoprosessi on saatu onnistuneesti päätökseen.

Liitteenä on muita komission suosittelemia vakiosopimuslausekkeita, joissa käsitellään muita erityisaiheita kuin sopimuksen päättämistä. Osapuolia kannustetaan harkitsemaan myös näiden muiden lausekkeiden käyttöä, koska ne on laadittu johdonmukaisiksi ja toisiaan vahvistaviksi.

Mitä sopimuksen päättämistä koskeviin vakiosopimuslausekkeisiin sisältyy?

Datasäädöksen mukaiset skenaariot: Sopimus päätetään tietyissä olosuhteissa, kun vaihto on saatu onnistuneesti päätökseen (*tapahtuma A*) tai jos asiakas ei halua tehdä vaihtoa vaan poistaa kaiken datansa ja tällainen poistaminen onnistuu (*tapahtuma B*). Sopimus katsotaan päätetyksi, kun vaihto saadaan onnistuneesti päätökseen *(tapahtuma A*) tai enimmäisirtisanomisajan päättyessä *(tapahtuma B*). Irtisanomisilmoitusta ei tarvitse antaa eikä noudattaa sopimuksen mukaista irtisanomismenettelyä, koska sopimus päättyy automaattisesti. Palveluntarjoajan on kuitenkin ilmoitettava asiakkaalle, että sopimus katsotaan irtisanotuksi (datasäädöksen 25 artiklan 2 kohdan c alakohta). Tämä ilmoitus on luonteeltaan informatiivinen, koska sopimus on jo päättynyt. Vaikka siis palveluntarjoajan ilmoitus viivästyisi, se ei voi periä päättyneen sopimuksen mukaisia maksuja.

Asiakkaan tulisi kuitenkin ilmoittaa palveluntarjoajalle, että vaihtoprosessi on saatettu onnistuneesti päätökseen, koska palveluntarjoaja ei saata olla siitä tietoinen. Jos palveluntarjoajalla on syytä epäillä, että asiakas on tehnyt vaihdon onnistuneesti (esim. koska asiakas ei kirjaudu palveluun tai ei ole tallentanut palveluun lepäävää dataa), palveluntarjoaja voi ottaa yhteyttä asiakkaaseen ja pyytää vahvistusta vaihdon onnistumisesta. Jos asiakkaalta ei saada vastausta, katsotaan, että vaihtoa ei ole saatettu onnistuneesti päätökseen ja että sopimus jatkuu (eli sitä ei irtisanota) voimassa olevin ehdoin.

Datasäädöksessä ei määritellä onnistunutta vaihtoa. Lähtökohtaisesti asiakas päättää, onnistuiko vaihto. Asiakas tai asiakas ja palveluntarjoaja voivat kuitenkin sopia tietyistä kriteereistä, joilla arvioidaan vaihdon onnistumista, erityisesti seuraavista:

a) datan siirron loppuunsaattaminen eli se, onko kaikki siirrettävissä oleva data ja tarvittaessa digitaalinen omaisuus siirretty kohteena olevan palveluntarjoajan ympäristöön ja onko niiden tarkkuus, eheys ja täydellisyys säilytetty; siirrettävissä olevan datan ja digitaalisen omaisuuden tulisi vastata alkuperäistä dataa ja digitaalista omaisuutta niin, että siitä ei ole hävinnyt mitään eikä mikään ole vikaantunut;

b) digitaalisen omaisuuden käyttöönotto (tarvittaessa); jos vaihtoon sisältyy digitaalisen omaisuuden, kuten asiakkaan omien tai lisensoitujen sovellusten, siirto, asiakkaan tulisi tarkistaa, onko kyseinen digitaalinen omaisuus asennettu, konfiguroitu ja toiminnassa kohteena olevan palveluntarjoajan ympäristössä;
c) uuden palvelun testaaminen: tässä vaiheessa asiakkaan tulisi ennen vaihtoa tarkistaa, toimivatko kohteena olevan palveluntarjoajan tarjoamat palvelut suunnitellusti; asiakkaan tulisi erityisesti testata kohteena olevan palveluntarjoajan palvelun, myös vaihdetun datan tai digitaalisen omaisuuden, suorituskyky, toiminnallisuus ja toiminta sen arvioimiseksi, täyttyvätkö sen vaihtamisen onnistumista koskevat kriteerit.

Jos sopimus on määräaikainen, vaihto voi päättyä ennen sopimuksen voimassaolon päättymistä tai sen jälkeen (ks. tapahtuma D jäljempänä mainitun osalta). Jos vaihto päättyy ennen sopimuksen voimassaolon päättymistä, myös sopimus raukeaa. Tällöin voidaan periä ennenaikaisesta päättämisestä aiheutuvia seuraamusmaksuja (datasäädöksen 23 artiklan a alakohta, 25 artiklan 2 kohdan c alakohta ja 29 artiklan 4 kohta).

Entä jos vaihto epäonnistuu?

Ks. vaihtamista ja irtautumista koskeva vakiosopimuslauseke

Jos vaihto epäonnistuu eikä sopimusta voida päättää, osapuolet voivat tilanteen ratkaisemiseksi tehdä datasäädöksen mukaisen valituksen toimivaltaiselle viranomaiselle, jotta viranomainen tekee päätöksen. On kuitenkin tiedostettava, että osapuolet voivat käyttää myös mitä tahansa lainkäyttöalueellaan käytettävissä olevia oikeudellisia keinoja (esim. esittää korvausvaatimuksen tai pyytää kieltokanteita siviilituomioistuimilta).

Kaksi muuta skenaariota: Lausekkeet 1.4 ja 1.5 ovat vaihtoehtoisia, ja niissä esitetään kaksi muuta skenaariota osapuolten tarkasteltavaksi. Vaikka niitä ei nimenomaisesti mainita datasäädöksessä, ne voivat tapahtua käytännössä, ja ne sisältyvät lausekkeisiin, jotka auttavat osapuolia ratkaisemaan tällaiset tilanteet. Kyse on seuraavista skenaarioista:

— Asiakas haluaa laajentaa datansa saatavuutta lähteenä olevalta palveluntarjoajalta tai pitää yllä sopimusta lähteenä olevan palveluntarjoajan kanssa käyttämällä mahdollisuutta ostaa uutta palvelua pidempään riippumatta siitä, onko sitä edeltänyt palvelun vaihtaminen tai yksinkertainen palvelun päättäminen ilman vaihtoa. Asiakas voi tarvita lähteenä olevalta palveluntarjoajalta vain rajoitetusti toimivaa palvelua eli datansa saatavuuden varmistamista tältä pidemmältä ajalta tai sopimuksen tekemistä uuden palvelun tilaamiseksi (*tapahtuma C*).

Koska tässä tapauksessa data on saatavilla rajoitetusti toimivan palvelun kautta, lähteenä olevan palveluntarjoajan ja asiakkaan tulisi tehdä tästä lisäpalvelusta uusi sopimus tai muuttaa voimassa olevaa sopimusta (ks. lauseke 1.4.2). Osapuolten tulisi erityisesti sopia datan hakemisen uudesta määräajasta. Kun kyse on yleisistä (puite)sopimuksista, asiakkaan voi olla hyvä pitää sopimussuhde voimassa lähteenä olevan palveluntarjoajan kanssa, jotta se voi ostaa nopeasti uusia palveluja tarvitsematta käydä läpi uuden sopimuksen tekoprosessia, joka voi olla isommissa organisaatioissa pitkä ja monimutkainen.

Esimerkki tapahtumasta C: Asiakas on vienyt ja siirtänyt datansa onnistuneesti lähteenä olevalta palveluntarjoajalta kohteena olevalle palveluntarjoajalle, jonka ympäristössä data otettiin onnistuneesti käyttöön. Toinen esimerkki voi olla se, että asiakas voi päättää lopettaa palvelun lähteenä olevan palveluntarjoajan kanssa siirtämättä sitä myöhemmin toiselle palveluntarjoajalle. Molemmissa esimerkeissä asiakas ei kuitenkaan halua, että hänen datansa poistetaan, vaan haluaa mieluummin, että ne varmuuskopioidaan turvallisesti lähteenä olevan palveluntarjoajan kanssa sovittua datan hakuaikaa pidemmäksi ajaksi. Mikään tällainen lähteenä olevan palveluntarjoajan mahdollistama lisäpalvelu ei estä alkuperäisen sopimuksen päättämistä, ja palvelun tuottaminen perustuisi uuteen tai muutettuun sopimukseen.

— Määräaikaisen sopimuksen voimassaolo päättyy ennen kuin vaihtoprosessi on tapahtunut tai saatettu päätökseen (tapahtuma D)

Esimerkki tapahtumasta D: Tällaisesta tilanteesta voi olla kyse esimerkiksi silloin, kun asiakas ei ilmoita irtisanomisesta riittävän ajoissa. Tässä tapauksessa dataa ei ole siirretty kohteena olevalle palveluntarjoajalle sinä päivänä, jona lähteenä olevan palveluntarjoajan kanssa tehdyn sopimuksen voimassaolo päättyy.

Osapuolten tulisi olla tietoisia siitä, että palvelut saattavat keskeytyä vaihtoprosessin aikana. Siinä tapauksessa sovelletaan sopimukseen sisältyvää palvelujen keskeyttämistä koskevaa yleistä lauseketta.
Tietyille yksilölliseen käyttöön rakennetuille palveluille on olemassa poikkeuksia. Niistä on tietoa vaihtamista ja irtautumista koskeviin vakiosopimuslausekkeisiin liittyvissä perusteluissa.

1. **Sopimuksen irtisanominen**

1.1. **Irtisanomisprosessi**

1.1.1. Sopimus katsotaan irtisanotuksi osapuolten välillä, kun jokin seuraavista on tapahtunut:

a) tapauksen mukaan kun vaihtoprosessi on saatettu onnistuneesti päätökseen. Jos vaihtoprosessi saatetaan onnistuneesti päätökseen ennen sopimuksen sovitun voimassaoloajan päättymistä, sovelletaan tässä sopimuksessa määrättyjä ennenaikaisesta päättämisestä aiheutuvia seuraamusmaksuja; tai

b) enimmäisirtisanomisajan päättyessä, jos asiakas ei halua palvelun päättyessä siirtää digitaalista omaisuuttaan vaan poistaa siirrettävissä olevan datansa ja digitaalisen omaisuutensa.

1.1.2. Sopimus sisältää esimerkiksi seuraavia irtisanomisehtoja, jos sovellettavasta laista ei muuta johdu:

a) osapuoli hakee maksujen keskeyttämistä tai osapuoli on asetettu konkurssiin;

b) osapuoli ei ole täyttänyt ajoissa sopimuksesta johtuvia velvoitteita, mikä johtaa tai voisi johtaa (joko sopimuksen tai lain nojalla) sopimuksen purkamiseen;

c) osapuolessa on tapahtunut omistus- tai määräysvallan muutos, joka sopimuksen tai lain nojalla johtaa tai voisi johtaa sopimuksen purkamiseen;

d) sopimus julistetaan mitättömäksi sovellettavan pakollisen lain rikkomisen tai muutoksen vuoksi; tai

e) kaikki muut tilanteet, jotka sopimuksen tai lain nojalla johtavat tai voivat johtaa sopimuksen purkamiseen.

Vaikka vaihtoprosessin aikana ilmenisi purkamisperusteita, sopimusta ja sovittuja palveluja ja toimintoja ei lopeteta tai ne eivät raukea ennen vaihtoprosessin onnistunutta loppuun saattamista (ks. lausekkeen 1.1.1 kohta a) tai enimmäisirtisanomisajan päättymistä, jos asiakas haluaa vain poistaa siirrettävissä olevan datansa ja digitaalisen omaisuutensa palvelun päättyessä (ks. lausekkeen 1.1.1 kohta b), ellei pakottavasta lainsäädännöstä muuta johdu. Tämä ei vaikuta mihinkään muihin oikeuksiin tai oikeussuojakeinoihin, joita osapuolella on käytettävissä toista osapuolta kohtaan. Tämä pätee myös, jos vaihtoprosessi alkaa sen jälkeen, kun palveluntarjoaja on toimittanut sopimuksen irtisanomisilmoituksen.

1.1.3. Sopimusta ei pureta eikä sen voimassaolo pääty ennen vaihtoprosessin onnistunutta loppuun saattamista tai toimivaltaisen tuomioistuimen tekemää asiaankuuluvaa päätöstä tai osapuolten välistä sopimusta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta muiden sovellettavan lainsäädännön nojalla käytettävissä olevien oikeussuojakeinojen soveltamista.

1.2. **Sopimuksen päättyminen vaihtamisen päätyttyä**

1.2.1. Sopimus päättyy vasta, kun vaihtoprosessi on saatu onnistuneesti päätökseen. Kun asiakas ilmoittaa palveluntarjoajalle, että vaihtoprosessi on saatu onnistuneesti päätöksen, palveluntarjoaja ilmoittaa sopimuksen päättymisestä asiakkaalle ilman aiheetonta viivytystä.

1.2.2. Jos asiakas ei ilmoita palveluntarjoajalle onnistuneesta vaihdosta tai vaihdon epäonnistumisesta, ja vaikka palveluntarjoajalla on perustellut syyt olettaa, että asiakas on saanut vaihdon onnistuneesti päätökseen, palveluntarjoaja voi lähettää asiakkaalle pyynnön vahvistaa, onko vaihto onnistunut. Jos asiakas ei vahvista vaihtamisen onnistumista 30 työpäivän kuluessa pyynnöstä, vaihtamisen katsotaan epäonnistuneen, eikä sopimusta irtisanota ja se jatkuu voimassa olevin ehdoin.

1.3. **Sopimuksen päättyminen ilman vaihtoa**

1.3.1. Jos asiakas ei halua siirtää siirrettävissä olevaa dataansa ja digitaalista omaisuuttaan vaan poistaa sen palvelun päättyessä lausekkeen 1.1.1 kohdan b mukaisesti, tämä voi tapahtua ja se katsotaan tehdyksi vain, jos

a) sovittu[enimmäis-]irtisanomisaika on päättynyt; ja

b) asiakas on nimenomaisesti pyytänyt palveluntarjoajaa suorittamaan datan poistamisen, ja vastauksena data on poistettu onnistuneesti ja palveluntarjoaja on vahvistanut sen;

c) palveluntarjoaja on sovitun irtisanomisajan päättyessä ilmoittanut asiakkaalle sopimuksen päättymisestä.

Muita skenaarioita [huomioon otettavat vaihtoehtoiset lausekkeet]

1.4. **Datan säilyttämisajan pidentäminen**

1.4.1. Siirtymäajan päättyessä asiakas voi päättää olla poistamatta kaikkea siirrettävissä olevaa dataansa ja digitaalista omaisuuttaan sovitun datan [vähimmäis-]hakuajan päättyessä ja varmistaa, että se on saatavilla, esimerkiksi rajoitetusti toimivan palvelun tarjoamiseksi, määritetyn pidemmän ajan.

1.4.2. Tässä tapauksessa asiakas ja palveluntarjoaja sopivat joko i) voimassa olevan sopimuksen muuttamisesta niin, että siinä määrätään datan hakuajan pidentämisestä tai ii) uuden rajoitetusti toimivaa palvelua koskevan sopimuksen tekemisestä.

1.5. **Määräaikaisen sopimuksen päättyminen ennen vaihtoa**

1.5.1. Jos sopimus on tehty määräajaksi ja i) viimeinen voimassaolopäivä saavutetaan ennen vaihtoprosessin päättymistä ja ii) asiakas ei ole pyytänyt siirrettävissä olevan datansa ja digitaalisen omaisuutensa poistamista,

a) siirtymäaika alkaa sopimuksen voimassaolon päättymispäivästä; palveluntarjoaja antaa kohtuullista apua vaihtamista ja irtautumista koskevien vakiosopimuslausekkeiden mukaisesti;

b) vaihtamisprosessin onnistuneeseen loppuun saattamiseen sovelletaan lauseketta 1.2; ja

c) jos vaihtoprosessia ei saada onnistuneesti päätökseen, sovelletaan vaihtamista ja irtautumista koskevan vakiosopimuslausekkeen 1.7 vaihtoehtoa A tai lausekkeen 2.6 vaihtoehto B.

1.6. **Ilmoitukset**

Osapuolet sopivat, että kaikki niiden väliset ilmoitukset näistä purkamista koskevista lausekkeita on tehtävä [*osapuolet täyttävät valitut viestintävälineet, myös asianmukaiset sähköiset keinot*].

1.7. **Ensisijaisuusjärjestys**

Jos näiden sopimuksen päättämistä koskevien lausekkeiden ja muiden sovellettavissa olevien sopimusjärjestelyjen, ehtojen tai muiden sovellettavissa olevien datankäsittelypalvelujen tarjoamisen taustalla olevan sopimuksen päättämiseen liittyvien sopimusten välillä on ristiriita tai epäjohdonmukaisuutta, nämä lausekkeet ovat ensisijaisia.

LIITE VIII

VAKIOSOPIMUSLAUSEKKEET

turvallisuudesta ja toiminnan jatkuvuudesta

Asetuksen (EU) 2023/285, jäljempänä 'datasäädös', johdanto-osan 94 kappaleessa todetaan, että turvallisuuden korkea taso olisi säilytettävä koko vaihtoprosessin ajan ja että palveluntarjoajan olisi toimittava asiaankuuluvaa huolellisuutta noudattaen toiminnan jatkuvuuden ylläpitämiseksi ja jatkettava toimintojen tai palvelujen tarjoamista sopimuksen nojalla sekä annettava selkeää tietoa tiedossa olevista riskeistä jatkuvuudelle.

Datasäädöksessä velvoitetaan palveluntarjoaja varmistamaan turvallisuuden korkea taso ja toiminnan jatkuvuus suhteessa vaihtoprosessiin. Tämä koskee erityisesti datan turvallisuutta sen siirron aikana ja datan jatkuvaa turvallisuutta hakuaikana (datasäädöksen 25 artiklan 2 kohdan a alakohdan iv alakohta). Turvallisuutta ja toiminnan jatkuvuutta koskevat aiheet sisältyvät yleensä datankäsittelysopimukseen ja muihin sopimusasiakirjoihin, mutta näissä vakiosopimuslausekkeissa keskitytään turvallisuuteen ja toiminnan jatkuvuuteen suhteessa vaihto- ja irtautumisprosessiin datasäädöksellä käyttöön otettujen oikeuksien ja velvollisuuksien mukaisesti.

Näihin vakiosopimuslausekkeisiin on yhdistetty lausekkeita turvallisuutta ja toiminnan jatkuvuutta koko vaihtoprosessin ajan koskevista erityiskysymyksistä, koska turvallisuus ja toiminnan jatkuvuus ovat sisällöltään ja hengeltään samankaltaisia. Vaikka palvelusopimukseen sisältyy turvallisuutta ja toiminnan jatkuvuutta koskevia määräyksiä, vaihtoprosessiin liittyy joitakin erityispiirteitä, jotka on otettava huomioon.

Vaihtoprosessi voi aiheuttaa erityisiä turvallisuusriskejä, jotka voivat toteutua vaihtoprosessin eri vaiheissa ja koskea sen eri puolia, joihin on kiinnitettävä erityistä huomiota. Niitä ovat muun muassa

i. datankäsittely;
ii. henkilöllisyyden hallinta ja kulunvalvonta;
iii. datansiirto;
iv. datanhaku
v. jatkuva datan luottamuksellisuus, eheys ja saatavuus; ja
vi. muut tehokkaan vaihtoprosessin valmisteluun ja toteuttamiseen liittyvät riskit.

Myös tiettyihin vaihtoprosessiin liittyviin toiminnan jatkuvuutta koskeviin riskeihin on kiinnitettävä erityistä huomiota. Ne voivat koskea

i. toiminnan jatkuvuuden ylläpitämistä palveluturvallisuuden korkean tason varmistamiseksi;
ii. sopimuksen mukaisten palvelujen tarjoamisen jatkamista;
iii. selkeiden tietojen antamista palvelujen tarjoamisen jatkuvuuteen liittyvistä tiedossa olevista riskeistä.

Datasäädöksen 25 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa velvoitetaan tältä osin palveluntarjoaja toimimaan asiaankuuluvaa huolellisuutta noudattaen toiminnan jatkuvuuden ylläpitämiseksi ja jatkamaan asiaankuuluvien toimintojen tai palvelujen tarjoamista sopimuksen nojalla. Palveluntarjoajan on myös annettava selkeää tietoa tiedossa olevista riskeistä toimintojen tai palvelujen tarjoamisen jatkuvuudelle lähteenä olevan datankäsittelypalvelujen tarjoajan taholta (datasäädöksen 25 artiklan 2 kohdan a alakohdan iii alakohta).

Riskiperusteinen turvallisuus ja toiminnan jatkuvuus: Jos vakiosopimuslausekkeissa määrätään sopimusjärjestelyistä, riskiperusteinen ja kaikki vaarat huomioon ottava turvallisuutta koskeva toimintatapa edellyttää, että sovellettaviin palveluihin ja käyttöönottomalleihin sekä niihin liittyvään käyttöön, tarpeisiin ja riskeihin sovelletaan dynaamista toimintamallia, jossa otetaan olosuhteet huomioon. Asiakkaan ja palveluntarjoajan yhteisenä tehtävänä on määrittää, toteuttaa ja valvoa niihin liittyviä toimenpiteitä ja tarkastuksia sekä sopia niistä, jotta palvelun häiriönsietokyky ja eheys voidaan varmistaa kokonaisuudessaan.

Erityistä huomiota on kiinnitettävä esimerkiksi siihen, että seuraavat seikat ovat jatkuvasti asianmukaisella ja vastuullisella tasolla:

i. datan eheys;
ii. kaikkien tiedossa olevien haavoittuvuuksien sietokyky, kun dataa asetetaan saataville hakua varten;
iii. salausallekirjoitukset;
iv. erityinen monivaiheinen pääsynhallinta;
v. henkilöllisyyden, myös valtuutuksen, todentaminen;

vi. verkkosivuston, portaalin, alustan ja niihin liittyvien sovellusrajapintojen turvallisuus;
vii. palveluntarjoajan puolen turvallisuus;
viii. asiakaspuolen järjestelyt ja varmistus, myös asianomaisten kohteena olevien palveluntarjoajien turvallisuus;
ix. verkkotoiminta;
x. väsytystoimien rekisteröinti;
xi. TLS-suojaus ja muut liikkuvat suojatoimet;
xii. suoja hajautetulta palvelunestohyökkäykseltä; ja
xiii. luotettavat datanpoistomallit ja -käytännöt.

Palveluntarjoajan tulisi pystyä osoittamaan asiakkaalle, että turvallisuutta ja tietosuojaa koskevat tekniset, toiminnalliset ja organisatoriset toimenpiteet toteutetaan jatkuvalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tämä ajatus vastaa i) yleisen tietosuoja-asetuksen [asetus 2016/679] 25 artiklassa tarkoitettua rakennetta ja 32 artiklassa tarkoitettua toimintamallia; ii) tarkistettua verkko- ja tietoturvadirektiiviä [EUR-Lex], iii) kyberturvallisuusasetuksessa (EU) 2019/881 tarkoitettua kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmää.

Palveluntarjoajan tulisi osoittaa esimerkiksi
i. sisäistä turvallisuutta, varmennuksen valvontaa ja tietoturvaloukkausta koskevien tai muiden häiriönkäsittelyyn liittyvien käytäntöjen
ii. yhdenmukaisuus tiettyjen kyseisellä alalla yleisesti käytettyjen avointen, yleisten standardien kanssa;
iii. asetuksen (EU) 2019/881 (kyberturvallisuusasetus) mukaan kehitettyjen asiaankuuluvan sovellettavan kansallisen lainsäädännön tai asiaankuuluvien eurooppalaisten kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien mukainen sertifiointi tai muu varmennus tai muu vaatimustenmukaisuus; tai
iv. tekniset sääntelystandardit, soveltuvin osin ja jos niitä on asianomaisilla aloilla.

Riskiperusteiset säädökset: Moniin EU:ssa toimiviin palveluntarjoajiin ja joihinkin asiakkaisiin saatetaan soveltaa tiettyjä riskiperusteisia säädöksiä. Tämä johtaa yleensä turvallisuusvelvoitteiden ja -vastuiden lisääntymiseen, ja rikkomuksista ja muista tapahtumista aiheutuu vakavampia oikeudellisia, maineeseen liittyviä ja muita seurauksia. Siksi on erittäin suositeltavaa ottaa nämä riskiperusteiset säädökset huomioon ennen palvelusopimuksen tekemistä ja sen toteuttamisen aikana.

Esimerkiksi seuraavia riskiperusteisia säädöksiä voidaan soveltaa: tarkistettu verkko- ja tietoturvadirektiivi, kriittisten yksiköiden häiriönsietokykyä koskeva direktiivi (CER), digitaalista häiriönsietokykyä koskeva säädös, kyberresilienssisäädös, kyberturvallisuusasetus ja yleinen tietosuoja-asetus sekä mahdolliset kansallisten lakien mukaiset säännöt.

Näissä vakiosopimuslausekkeissa käytetään käsitettä ’häiriö’ sekä turvallisuuden että toiminnan jatkuvuuden osalta (ks. kohta ”*Määritelmät*”).

Lauseke 1.4 koskee esimerkiksi yleisen tietosuoja-asetuksen 33 artiklan ja tarkistetun verkko- ja tietoturvadirektiivin 23 artiklan mukaisia ilmoituksia.

Liitteenä on muita komission suosittelemia vakiosopimuslausekkeita, joissa käsitellään muita erityisaiheita kuin turvallisuutta ja toiminnan jatkuvuutta. Osapuolia kannustetaan harkitsemaan myös näiden muiden lausekkeiden käyttöä, koska ne on laadittu johdonmukaisiksi ja toisiaan vahvistaviksi.

1. **Turvallisuus ja toiminnan jatkuvuus**

1.1. **Yleistä**

1.1.1. Palveluntarjoaja sitoutuu soveltamaan asianmukaisimpia teknisiä ja organisatorisia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että turvallisuuden ja häiriönsietokyvyn taso on oikeassa suhteessa palvelujen aiheuttamiin riskeihin ja niiden aiottuun ja kohtuudella ennakoitavissa olevaan käyttöön vaihtoprosessissa.

1.1.2. Palveluntarjoaja sitoutuu myös ehkäisemään palvelun häiriöitä ja ylläpitämään palvelujen jatkuvuutta vaihtoprosessin aikana. Tämä edellyttää, että käytössä on asianmukainen toiminnan jatkuvuuden hallinta, jota ylläpidetään. Siihen sisältyy valmiussuunnittelun ja palautumissuunnittelun toimenpiteitä, jotka perustuvat vakiintuneisiin parhaisiin käytäntöihin ja markkinastandardeihin. Palveluntarjoajan on pidettävä nämä toimenpiteet ajan tasalla ja tarkistettava ja testattava niitä määräajoin.

1.2. **Turvallisuus**

1.2.1. Lausekkeen 1.1.1 lisäksi palveluntarjoajan on toteutettava asianmukaiset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että vaihtoprosessin aikana säilytetään turvallisuuden korkea taso. Tämä liittyy erityisesti datan turvallisuuteen sen siirron aikana ja datan jatkuvaan turvallisuuteen datan hakuaikana.

1.2.2. Palveluntarjoajan on toteutettava asianmukaiset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet, jotta vaihtoprosessin aikana ylläpidetään riskitasoon suhteutettua turvallisuustasoa. Tähän kuuluvat olennaiset riskit, jotka liittyvät datankäsittelyn turvallisuuteen, henkilöllisyyden hallintaan ja kulunvalvontaan, datan siirrettävyyteen, datan hakemiseen, jatkuvaan datan luottamuksellisuuteen, eheyteen ja saatavuuteen, sekä muut tehokkaaseen vaihtamiseen liittyvät riskit.

1.2.3. Lausekkeissa 1.1.1 ja 1.2.1 tarkoitetuilla toimenpiteillä on varmistettava muun muassa vähintään

a) jatkuva luottamuksellisuus, eheys, datan saatavuus ja palvelujen, siirrettävässä olevan datan ja digitaalisen omaisuuden häiriönsietokyky;

b) datan saatavuuden ja eheyden palauttaminen ja sen saataville asettaminen kohtuullisessa ajassa häiriötilanteessa; ja

c) teknisten ja organisatoristen toimenpiteiden tehokkuuden jatkuva seuranta sekä säännöllinen testaus, arviointi ja evaluointi palvelujen, siirrettävissä olevan datan ja digitaalisen omaisuuden turvallisuuden varmistamiseksi.

1.3. **Toiminnan jatkuvuus**

1.3.1. Lausekkeen 1.1.2 lisäksi palveluntarjoajan on erityisesti

a) toimittava asiaankuuluvaa huolellisuutta noudattaen toiminnan jatkuvuuden ylläpitämiseksi ja jatkettava asiaankuuluvien palvelujen tarjoamista sopimuksen nojalla; ja

b) annettava selkeää tietoa palvelujen tarjoamisen jatkuvuuteen liittyvistä tiedossa olevista riskeistä.

1.4. **Ilmoitukset**

1.4.1. Osapuolet sopivat, että kaikki niiden väliset ilmoitukset näistä turvallisuutta ja toiminnan jatkuvuutta koskevista lausekkeita on tehtävä [*osapuolet täyttävät valitut viestintävälineet, myös asianmukaiset sähköiset keinot*].

1.4.2. Palvelun tarjoajan on ilmoitettava mahdollisista häiriöistä asiakkaalle. Palveluntarjoajan on ilmoitettava häiriöstä ilman aiheetonta viivytystä ja joka tapauksessa 72 (seitsemänkymmenenkahden) tunnin kuluessa siitä, kun häiriö on tullut sen tietoon, paitsi jos viranomaisvelvoitteet edellyttävät varoitusta tai vastaavaa ilmoitusta lyhyemmässä ajassa.

1.4.3. Palveluntarjoajan ilmoituksessa on oltava tiedot, jotka asiakas tarvitsee häiriön seurausten arvioimiseen. Palveluntarjoajan on viipymättä, tehokkaasti, kohtuudella ja ilman lisäkustannuksia avustettava asiakasta ja tehtävä yhteistyötä sen kanssa (myös asiakkaan valtuuttamien kolmansien osapuolten kanssa) kaikissa tutkintatoimissa, joita asiakkaalla on oikeus tehdä sovellettavan EU:n ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

1.4.4. Jos häiriö vaikuttaa tai todennäköisesti vaikuttaa palveluntarjoajaan, palveluntarjoajan on ryhdyttävä mahdollisimman asianmukaisiin toimenpiteisiin häiriön vaikutusten minimoimiseksi ja sen toistumisen estämiseksi. Tämä ei vaikuta muihin oikeuksiin, joita asiakkaalla voi olla sopimuksen tai sovellettavan EU:n tai kansallisen lainsäädännön nojalla.

1.5. **Sekalaiset määräykset**

1.5.1. Palveluntarjoajan on asiakkaan pyynnöstä ilman aiheetonta viivytystä toimitettava palveluntarjoajalle yhteenveto palveluntarjoajan turvallisuustoimenpiteiden keskeisistä osatekijöistä ja niihin liittyvästä turvallisuudenhallinnasta sekä sen toiminnan jatkuvuudesta ja siihen liittyvästä varautumisen hallinnasta sekä mahdollisista olennaisista muutoksista edellä mainittuihin.

1.5.2. Palveluntarjoajan on asiakkaan pyynnöstä ilman aiheetonta viivytystä toimitettava asiakkaalle edellä mainittua yhteenvetoa täydentävät lisätiedot, kuten testitulokset ja todisteet varmennuksesta. Tässä tapauksessa palveluntarjoaja voi vaatia asiakasta allekirjoittamaan salassapitosopimuksen ennen tietojen jakamista. Tämän salassapitosopimuksen on kuitenkin sisällettävä tavanomaiset poikkeukset eikä sillä saa olla vaikutusta tämän kohdan, sopimuksen tai sovellettavan EU:n tai kansallisen lainsäädännön muihin ehtoihin. Palveluntarjoajalla on oikeus pyytää, että tiedot jaetaan vain tiedonsaantitarpeen perusteella, myös sen nimettyjen palveluntarjoajien tai asiakkaan muiden asiaankuuluvien kolmansien osapuolten kanssa.

Tällaisia tavanomaisia poikkeuksia ovat kaikki tiedot (tai niiden olennaiset osat), i) jotka ovat jo julkisia, ii) jotka asiakkaan on ilmoitettava, jos se on pakollista a) sovellettavan lain tai b) hallituksen tai muun sääntelyviranomaisen mukaan (kahteen viimeksi mainittuun kuuluvat myös muun muassa tuomioistuimen määräys, yleinen tietosuoja-asetus, tarkistettu verkko- ja tietoturvadirektiivi).

1.6. **Ensisijaisuusjärjestys**

Jos näiden turvallisuutta ja toiminnan jatkuvuutta koskevien lausekkeiden ja muiden sovellettavissa olevien sopimusjärjestelyjen, ehtojen tai muiden turvallisuutta ja toiminnan jatkuvuutta koskevien sovellettavissa olevien sopimusten välillä on ristiriita tai epäjohdonmukaisuutta, nämä lausekkeet ovat ensisijaisia, sanotun kuitenkaan rajoittamatta yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisten vakiosopimuslausekkeiden soveltamista.

LIITE IX

VAKIOSOPIMUSLAUSEKKEET

hajauttamattomuudesta

Datankäsittelysopimuksissa on usein erilaisia oheisasiakirjoja, joissa viitataan lisäaineistoon ja -tietoihin, jotka on voitu hajauttaa moniin eri tietovarastoihin. Mahdollisten asiakkaiden on tämän vuoksi vaikea löytää kaikkia tietoja, joita ne tarvitsevat osapuolten sopimus- ja lakivelvoitteiden ja niiden vaikutusten arviointiin.

Avoimuus on vaihtoprosessissa erittäin tärkeää. Mahdollisen asiakkaan on saatava asiaankuuluvat päivitetyt tiedot, asiakirjat, aineistot ja yhteystiedot helposti jo ennen sopimuksen tekemistä palveluntarjoajan kanssa. Hajauttamattomuutta koskevilla vakiosopimuslausekkeilla taataan tietojen ja viestinnän yhtenäisyys.

Näiden vakiosopimuslausekkeiden avulla sekä asiakas että palveluntarjoaja saavat helposti ja käytännöllisesti käyttöönsä asiaankuuluvat päivitetyt tiedot, asiakirjat, aineistot ja yhteystiedot. Niillä pyritään luomaan osapuolten välille läpinäkyvä ympäristö ja varmistamaan, ettei vaihtamiselle ole sopimukseen perustuvia esteitä. Se tehdään antamalla asiakkaalle mahdollisuus saada kaikki asiaankuuluvat ja päivitetyt tiedot sopimuksesta johtuvista osapuolten oikeuksista ja velvollisuuksista. Tämä lisää asiakkaan ja palveluntarjoajan välisen oikeussuhteen oikeudenmukaisuutta ja tasapainoa sekä yleisesti ottaen sopimuksen oikeudenmukaisuutta, kuten asetuksessa (EU) 2023/285, jäljempänä 'datasäädös', suositellaan.

Liitteenä on muita komission suosittelemia vakiosopimuslausekkeita, joissa käsitellään muita erityisaiheita kuin hajauttamattomuutta. Osapuolia kannustetaan harkitsemaan myös näiden muiden lausekkeiden käyttöä, koska ne on laadittu johdonmukaisiksi ja toisiaan vahvistaviksi.

1. **Hajauttamattomuus**

1.1. **Alustavat ehdot ja järjestelyt**

1.1.1. Palveluntarjoaja varmistaa, että kaikki sopimusjärjestelyt ovat helposti, nopeasti ja jatkuvasti asiakkaan saatavilla ja käytettävissä a) yhdessä tietyssä turvallisessa paikassa verkossa ja b) ymmärrettävässä, ihmisluettavassa ja koneellisesti luettavassa muodossa. Lisäksi palveluntarjoaja varmistaa, että sopimusjärjestelyt ovat asiakkaan ladattavissa tai muutoin siirrettävissä kokonaan ja jäsennellysti.

1.1.2. Sopimusjärjestelyihin on sisällyttävä vähintään

a) **nimi ja osoite**: palveluntarjoajan koko virallinen oikeushenkilön toiminimi, muun muassa sen virallinen oikeudellinen muoto, kansallinen rekisteröintinumero, täydellinen virallinen osoite ja alv-tunnus;

b) **ajan tasalla oleva sopimus:** nykyinen, aikaleimattu sopimus (ja mahdollisuuksien mukaan sen jäljennökset), myös kaikki ehdot, hyväksytyt tarjoukset, varaukset, käytännöt, tiedot, dokumentaatio, aikataulut, todisteet ja liitteet, joita sovelletaan palveluntarjoajan ja asiakkaan välillä;

c) **aikaisemmat tiedot:** aikaisemmat aikaleimatut sopimukset, joihin on yhdistetty mahdollisuuksien mukaan mahdolliset liitännäisehdot ja -varaukset, myös mahdolliset toimintaperiaatteet, tiedot, asiakirjat, aikataulut, todisteet, liitteet tai muut toimittajan ja asiakkaan välillä sovellettavat seikat;

i) myös todisteet sallituista yksipuolisista muutoksista ja vastaavat sallittujen yksipuolisten muutosten voimaantulopäivät muuttamattomuutta koskevien vakiosopimuslausekkeiden mukaisesti.

Sallituista yksipuolisista muutoksista ja vastaavista sallittujen yksipuolisten muutosten voimaantulopäivistä on tietoa muuttamattomuutta koskevissa vakiosopimuslausekkeissa;

d) **datankäsittelyn ja -toimituksen ekosysteemi:** päivitetyt aikaisemmat tiedot ja yksityiskohtainen luettelo palveluntarjoajan alihankkijoista, henkilötietojen käsittelijöistä ja/tai muista asiaankuuluvista toimitusketjun ekosysteemin sidosryhmistä, myös edellä lausekkeen 1.1.2 kohdassa a tarkoitetut nimet ja osoitteet;

e) **yhteystiedot:** palveluntarjoajan nykyiset yhteystiedot, myös tiedot ensisijaisen avainyhteyshenkilön, ensisijaisen teknisen yhteyshenkilön ja ensisijaisen sopimusasioita ja hallintoa käsittelevän yhteyshenkilön tehtävistä, muun muassa osapuolten sopimat tehtävät, puhelinnumerot ja sähköpostiosoitteet;

f) **selvitykset toiminnan tuloksellisuudesta** ajantasainen ja historiallinen katsaus toimitettuun palveluun ja muihin sopimuksen mukaisiin velvollisuuksiin liittyvää palveluntarjoajan toiminnan tuloksellisuutta koskevista selvityksistä, jos se on teknisesti mahdollista; ja

g) **ilmoitus:** kaikki sopimusjärjestelyihin liittyvät osapuolten väliset tai osapuolen oikeudelliset ja muut asiaankuuluvat aikaleimatut ilmoitukset lausekkeen 1.1.2 kohdan a ja b mukaisesti.

Datasäädöksessä velvoitetaan palveluntarjoaja useissa tilanteissa toimittamaan vaaditut tiedot asiakkaalle. Nämä velvoitteet otetaan huomioon asianomaisissa vakiosopimuslausekkeissa. Esimerkiksi käytettävissä olevia datan vaihto- ja siirtomenettelyjä koskevat tiedot (datasäädöksen 26 artikla) sisältyvät vaihtamista ja irtautumista koskeviin vakiosopimuslausekkeisiin. Velvoite antaa selkeitä tietoja toimintojen/palvelujen jatkuvaan tarjoamiseen liittyvistä tiedossa olevista riskeistä otetaan huomioon turvallisuutta ja toiminnan jatkuvuutta koskevissa vakiosopimuslausekkeissa sekä vaihtamista ja irtautumista koskevissa vakiosopimuslausekkeissa.

1.2. **Ensisijaisuusjärjestys**

Jos näiden sovellettavien sopimusasiakirjojen hajauttamattomuutta koskevien lausekkeiden ja muiden sovellettavissa olevien sopimusjärjestelyjen, ehtojen tai muiden sovellettavissa olevien näiden lausekkeiden aiheeseen liittyvien sopimusten välillä on ristiriita tai epäjohdonmukaisuutta, nämä lausekkeet ovat ensisijaisia.

LIITE X

VAKIOSOPIMUSLAUSEKKEET

vastuusta

Asiakkaan ja palveluntarjoajan väliseen yleiseen sopimukseen sisältyy yleensä vastuulauseke, mutta näissä vastuuta koskevien vakiosopimuslausekkeiden määräyksissä otetaan huomioon asetuksen (EU) 2023/2854, jäljempänä 'datasäädös', henki oikeudenmukaisten, kohtuullisten ja syrjimättömien oikeuksien ja velvollisuuksien merkityksestä, ja ne voivat siksi olla hyödyllinen täydennys sopimuksen vastuuta koskeviin vakiomääräyksiin.

Tällaisen lausekkeen sisällyttämistä siis suositellaan, koska se on olennainen osapuolten välisen sopimussuhteen tasapainon kannalta, ja siitä saadaan kannustimia osapuolten sopimien oikeuksien ja velvollisuuksien noudattamiseen. Nämä vakiosopimuslausekkeet voivat olla hyödyllisiä erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille ja muille järjestöille, kun ne sopivat vastuumääräyksistä sopimuksissaan. Asiakas ja palveluntarjoaja voivat sopimuksessaan sopiva vapaasti lisäoikeuksista ja -velvollisuuksista. Tämän lausekkeen käyttö ei vapauta osapuolia velvollisuudesta varmistaa, että sovellettavia EU:n tai kansallisen lainsäädännön pakollisia säännöksiä noudatetaan ja että lausekkeita mukautetaan asianmukaisesti.

Asiakas voi ennen sopimuksen tekemistä selvittää vakuutusmarkkinoilta tarpeitaan parhaiten vastaavan vakuutustuotteen. Vakuutuksiin erikoistuneelta asiantuntijalta kannattaa kysyä neuvoa.

Liitteenä on muita komission suosittelemia vakiosopimuslausekkeita, joissa käsitellään muita erityisaiheita kuin vastuuta. Osapuolia kannustetaan harkitsemaan myös näiden muiden lausekkeiden käyttöä, koska ne on laadittu johdonmukaisiksi ja toisiaan vahvistaviksi.

Rajoittamaton vastuu

Kummallakin osapuolella tulisi pääsääntöisesti olla rajoittamaton vastuu tarkoituksellista ja tahallista laiminlyöntiä tai törkeää huolimattomuutta koskevissa tapauksissa, muun muassa silloin, kun rikotaan toisen osapuolen datan salassapitovelvoitteita tai velvollisuutta olla käyttämättä dataa muihin kuin osapuolten nimenomaisesti sopimiin tarkoituksiin.

Vakiosopimuslausekkeissa suositellaan erottelemaan tapaukset, joissa rikkominen on tarkoituksellista ja joissa se johtuu tahallisesta laiminlyönnistä, ja tekemään selväksi, että kaikki tarkoitukselliset toimet kuuluvat sopimuksen soveltamisalaan, riippumatta sopimukseen sovellettavasta laista. Joillakin lainkäyttöalueilla tahallinen laiminlyönti voi merkitä tarkoituksellisuutta. Tällaisissa tapauksissa osapuolet voivat päättää olla tekemättä eroa tahallisen laiminlyönnin ja tarkoituksellisuuden välillä.

Vapautukset rajoittamattomasta vastuusta

Muuna kuin tuotantoversiona testaus- ja arviointitarkoituksiin ja rajoitetuksi ajaksi tarjottavia datankäsittelypalveluja (datasäädöksen 31 artiklan 2 kohta) ei yleensä ole tarkoitettu arkaluonteisen datan (esimerkiksi liikesalaisuuksien, henkilötietojen tai varsinaisten tuotantotietojen) käsittelyyn. Kyseisiä muita kuin tuotantoversioita ei myöskään yleensä ole kehitetty riittävästi tällaista käsittelyä varten, eikä niillä ole tuotantoversiossa kohtuudella odotettavissa olevia ominaisuuksia, tarkastuksia ja konfigurointeja. Asiakasta kehotetaan voimakkaasti olemaan käsittelemättä varsinaisia tuotantotietoja tällaisissa muissa kuin tuotantoversioissa. Näissä vakiosopimuslausekkeissa ehdotetaan, että jos asiakas päättää tehdä niin, se on tämän omalla vastuulla, eikä palveluntarjoaja ole vastuussa, jos tällaisissa tapauksissa loukataan datan luottamuksellisuutta. Tässä tilanteessa voidaan soveltaa osapuolten sopimia erityisiä vastuujärjestelyjä.

Datasäädöksessä säädetään myös tilanteista, joissa tietyt velvoitteet eivät koske palveluja, joiden pääpiirteet on rakennettu yksilölliseen käyttöön, joiden kaikki komponentit on kehitetty yksittäisen asiakkaan tarpeisiin tai palveluihin, joita tarjotaan muussa kuin tuotantoympäristössä. Siksi myös vastuusta tulisi kyseisissä tapauksissa sopia nimenomaisesti.

Rajoitettu vastuu

Liiketoiminnassa on nykyään tapana, että osapuolet sitoutuvat joissakin tapauksissa rajoittamaan vastuutaan (erityisesti palveluntarjoajan vastuuta). Näissä vakiosopimuslausekkeissa ehdotetaan kolmea päävaihtoehtoa vastuun rajoittamiseksi:

— **Vaihtoehto A:** Vastuu rajoitetaan osapuolten riskienarvioinnin perusteella määrittämään määrään. Tässä vaihtoehdossa molemmat osapuolet tekevät riskienarvioinnin ja toimittavat havaintonsa toiselle osapuolelle sopimusta edeltävässä vaiheessa. Toinen osapuoli voi hylätä saamansa riskienarvioinnin. Jos riskienarviointi hylätään, osapuolet voivat soveltaa jotakin muuta vastuun rajoittamisen vaihtoehtoa.

Palveluntarjoajalta saatavien palvelujen määrä ja laajuus voivat muuttua (lisätään uusia palveluja tai poistetaan joitakin palveluja). Tämä saattaa edellyttää muutoksia riskienarviointiin, ja osapuolten tulisi mukauttaa vastuurajaa vastaamaan todellista riskitilannetta. Osapuolia kannustetaan tutustumaan vaihtoehdon A riskienarviointimallin esimerkkiin, jotta ne ovat tietoisia datankäsittelypalveluihin liittyvistä riskeistä oman toimintansa kannalta.

— **Vaihtoehto B:** Vastuu rajoitetaan välittömiin vahinkoihin. Tässä ei oteta huomioon välillisiä vahinkoja, kuten voitonmenetyksiä tai menetettyjä säästöjä. Tämä vaihtoehto voidaan myös yhdistää vaihtoehtoihin A ja C (eli rajoittaa vastuu välittömiin vahinkoihin mutta enintään osapuolten joko riskienarvioinnin perusteella tai muulla perusteella vahvistamaan määrään).

— **Vaihtoehto C:** Osapuolten vastuu rajoitetaan ennalta sovittuun enimmäismäärään, jonka laskemisen perustana voivat olla esimerkiksi i) yksittäiset/useat vuosimaksut, jotka asiakas maksaa tai jotka sen on maksettava palveluntarjoajalle; ii) palveluntarjoajan ottama palveluihin liittyvä vakuutusturva; iii) palveluntarjoajan yleisen ammatillisen vastuuvakuutuksen kattama enimmäismäärä; tai iv) eri mallien yhdistelmä, esimerkiksi palvelujen rahalliseen arvoon liittyvä kaava kerrottuna (sopimuksen mukaan maksettavia (tai ei vielä erääntyneitä)) palvelujen vuotuisia kokonaismaksuja vastaavalla määrällä.

Korvaukset: Näissä vakiosopimuslausekkeissa ei ole korvauksia koskevia määräyksiä. Osapuolia kannustetaan harkitsemaan, onko osapuolen maksettava korvauksia toiselle osapuolelle ja vapautettava se kolmansien osapuolten vaateista, jotka johtuvat sopimuksen mukaisten velvoitteiden olennaisesta rikkomisesta vastuullisen osapuolen, sen työntekijöiden, edustajien tai alihankkijoiden tekojen tai laiminlyöntien vuoksi tai liittyvät siihen, ja jos on, missä määrin. Asiakkaiden osalta korvausta voidaan soveltaa esimerkiksi silloin, kun palveluntarjoaja on rikkonut salassapitovelvoitteitaan tai jättänyt käyttämättä tai loukannut kolmannen osapuolen teollis- ja tekijänoikeuksia. Palveluntarjoajien osalta korvaus voi koskea tapauksia, joissa asiakas rikkoo kolmannen osapuolen teollis- ja tekijänoikeuksia, tai kolmannen osapuolen palveluntarjoajalle esittämiä vaateita siitä, että asiakas ylläpitää laitonta sisältöä.

1. **Vastuu**

1.1. **Rajoittamaton vastuu**

1.1.1. Jos tämän sopimuksen mukaisia velvoitteita rikotaan tarkoituksellisesti tai jos rikkominen johtuu tahallisesta laiminlyönnistä tai törkeästä huolimattomuudesta, rikkonut osapuoli on vastuussa kaikista vahingoista, jollei jäljempänä olevasta lausekkeesta 1.2 muuta johdu. [VAIHTOEHTO] [Palveluntarjoaja vastaa rajoituksetta kaikista vahingoista, jotka ovat aiheutuneet asiakkaalle tämän sopimuksen nojalla käsiteltävän asiakkaan datan salassapitovelvollisuuden rikkomisesta, ellei lausekkeessa 1.2 toisin määrätä.]

1.1.2. Jos velvollisuutta olla käyttämättä osapuolen datan muihin kuin osapuolten nimenomaisesti sopimiin tarkoituksiin on rikottu, rikkonut osapuoli vastaa kaikista vahingoista rajoituksetta.

Lausekkeeseen 1.1.1 sisältyvän vaihtoehdon tarkoituksena on taata kaiken asiakkaan datan luottamuksellisuus sopimuksessa sovittujen salassapitoa koskevien oikeuksien ja velvollisuuksien mukaisesti ja sopimuksessa sovitussa laajuudessa. Sovellettavan lain (esimerkiksi yleisen tietosuoja-asetuksen ja tarkistetun verkko- ja tietoturvadirektiivin) mukaan salassa pidettävien tietojen vastaanottajalla voi olla tiettyjä velvollisuuksia luovuttaa tiettyjä tietoja tietyille henkilöille/organisaatioille sopimuksessa sovittuihin ja nimenomaisesti kuvattuihin tarkoituksiin.

1.2. **Vapautukset rajoittamattomasta vastuusta**

1.2.1. Jos osapuolet sopivat lausekkeen 1.1.1 mukaisesta rajoittamattomasta vastuusta, palveluntarjoajan rajoittamaton vastuu ei koske asiakkaan dataa palvelunharjoittajan datankäsittelypalvelujen muussa kuin tuotantoversiossa.

Ks. datasäädöksen 31 artiklan 2 kohta ja näiden vakiosopimuslausekkeiden selittävä huomautus ”Vapautukset rajoittamattomasta vastuusta”.

1.2.2. Palveluntarjoaja ei ole vastuussa

a) velvoitteista, joita ei sovelleta datankäsittelypalveluihin i) datasäädöksen 23 artiklan d alakohdan nojalla (toiminnallinen vastaavuus); ii) 29 artiklan nojalla (vaihtomaksujen asteittainen poistaminen); tai iii) 30 artiklan 1 ja 3 kohdan nojalla (vaihtamiseen liittyvät tekniset näkökohdat), jos valtaosa palveluntarjoajan datankäsittelypalvelujen pääpiirteistä on rakennettu yksilölliseen käyttöön yksittäisen asiakkaan erityistarpeisiin vastaamiseksi tai niiden kaikki komponentit on kehitetty yksittäisen asiakkaan tarpeisiin, ja jos kyseisiä datankäsittelypalveluja ei tarjota laajassa kaupallisessa mittakaavassa datankäsittelypalvelujen tarjoajan palveluluettelon kautta. Vapautusta sovelletaan, jos palveluntarjoaja on ennen datankäsittelypalvelusopimuksen tekemistä ilmoittanut asiakkaalle, että edellä mainittuja datasäädöksen säännöksiä ei sovelleta kyseisiin palveluihin;

b) sellaisten velvoitteiden rikkomisesta, jotka liittyvät datankäsittelypalvelujen vaihtamisesta datankäsittelypalveluihin, joita tarjotaan muuna kuin tuotantoversiona testaus- ja arviointitarkoituksiin ja rajoitetuksi ajaksi.

1.3. **Rajoitettu vastuu**

Vaihtoehto A: Riskienarvioinnissa määritetty määrä

1.3.1. Osapuolet sopivat rajoittavansa vastuunsa tämän sopimuksen mukaisten velvoitteiden tahallisesta laiminlyönnistä [...] määrään tapahtumaa kohti, myös silloin, kun useita toisiinsa liittyviä tapahtumia pidetään yhtenä tapahtumana. Vahinkoa kärsinyt osapuoli määrittää määrän vilpittömässä mielessä liitteessä 1 (riskienarviointimalli) olevan osapuolten hyväksymän riskienarvioinnin tai muiden arvioiden perusteella. Riskienarviointi tehdään ja toimitetaan toiselle osapuolelle [.... päivää] ennen sopimuksen tekemistä. Jos toinen osapuoli ei hylkää riskienarviointia, sopimus tehdään sen perusteella.

Osapuolet voivat milloin tahansa sopia arvioivansa riskit uudelleen, jotta palveluihin liittyvän riskitilanteen muutokset voidaan ottaa huomioon. Tätä varten ne voivat käyttää esimerkissä esitettyä mallia [riskienarviointimalli]. Jos uudelleenarviointi lisää tai vähentää osapuolelle aiheutuvaa riskiä, kyseinen osapuoli voi pyytää, että palveluille neuvotellaan vastuun yläraja, joka perustuu niihin liittyvän riskin muutokseen, tai lisäehtoja, jotka tulisi täyttää. Niitä voivat olla esimerkiksi hinnoittelu tai muutokset sovittuun palvelutasosopimukseen. Osapuolet voivat sopia, että jos sopimusta ei saada aikaan [kolmen kuukauden kuluessa osapuolen pyynnöstä], alun perin sovittu vastuun yläraja säilyy muuttumattomana.

Vaihtoehto B: Välittömät vahingot

1.3.2. Osapuolet sopivat rajoittavansa vastuunsa tämän sopimuksen mukaisten velvoitteiden tuottamuksellisesta rikkomisesta aiheutuneisiin välittömiin vahinkoihin.

1.3.3. Välittömiä vahinkoja ovat myös muun muassa i) vahingon aiheuttajan ja vahingon laajuuden määrittämisestä aiheutuneet kustannukset; ii) vahinkoa kärsineelle osapuolelle välittömien vahinkojen estämisestä tai rajoittamisesta aiheutuneet kustannukset edellyttäen, että kyseiset kustannukset tosiasiallisesti johtivat niiden estämiseen tai rajoittamiseen; iii) datan korruptoitumisesta, epäkäytettävyydestä tai menettämisestä johtuvat vahingot; ja iv) yhdelle osapuolelle aiheutuneet kustannukset sen varmistamisesta, että palvelut täyttävät sopimuksessa sovitut käyttötasot, jos toinen osapuoli ei ole korjannut tällaista rikkomusta sovitussa ajassa.

1.3.4. Jos useat toisiinsa liittyvät tapahtumat katsotaan yhdeksi tapahtumaksi, toisen osapuolen yhteenlaskettu vastuu toista osapuolta kohtaan tällaisista edellisessä virkkeessä määrätyistä välittömistä vahingoista rajoitetaan [...] määrään.

Vaihtoehto C: Enimmäismäärä

1.3.5. Osapuolet sopivat rajoittavansa vastuunsa tämän sopimuksen mukaisten velvoitteiden tuottamuksellisesta rikkomisesta, myös silloin, kun useat toisiinsa liittyvät tapahtumat katsotaan yhdeksi tapahtumaksi, enintään [...] määrään.

1.4. **Ilmoitukset**

Osapuolet sopivat, että kaikki niiden väliset ilmoitukset näistä vastuuta koskevista lausekkeista on tehtävä [*osapuolet täyttävät valitut viestintävälineet, myös asianmukaiset sähköiset keinot*].

1.5. **Ensisijaisuusjärjestys**

Jos näiden vastuuta koskevien lausekkeiden ja muiden sovellettavissa olevien sopimusjärjestelyjen, ehtojen tai muiden sovellettavissa olevien vastuuseen liittyvien sopimusten välillä on ristiriita tai epäjohdonmukaisuutta, nämä lausekkeet ovat ensisijaisia.

Lisäys 1

Riskienarviointimalli

Osapuoli tekee sopimuksen mukaiseen palveluun liittyvien riskien selvittämiseksi arvioinnin, jossa otetaan huomioon toisen osapuolen tuottamuksellisen laiminlyönnin erityisriskit.

Riskienarviointi on tehtävä vilpittömässä mielessä. Siinä tulisi ottaa mahdolliset vahingot realistisesti huomioon. Jos arvioidut määrät ovat liian pieniä, vastuu suuremmista vahingoista jätetään pois. Jos arvioidut määrät ovat liian suuria, toinen osapuoli voi kieltäytyä hyväksymästä vastuuta tai vaatia suurempia kustannuksia.

Tarvittaessa voidaan ottaa mukaan myös muita riskejä.

Riskin kuvaus		Vahinkoarvio
Toiminnan keskeytyminen Sopimusrikkomuksesta johtuva liikevaihdon menetys. Mahdolliset käyttökatkot ja niiden vaikutukset osapuolen liiketoimintaan tai toimintaan voidaan ottaa huomioon.	euroa	
Datan palauttaminen Kadonneen, poissa käytöstä olevan tai korruptoituneen datan palauttamisesta aiheutuvat oletetut kustannukset. Osapuolia voidaan vaatia toteuttamaan toimenpiteitä riskiensä lieventämiseksi, esimerkiksi varmuuskopioimalla data toiselle palveluntarjoajalle tai omissa tiloissa.	euroa	
Valtion määräämät sakot Valtion elinkeinoelämälle määräämät sakot ovat sakkoja esimerkiksi palveluntarjoajan toiminnasta johtuvista tietosuojalakien tai säännösten rikkomisista.	euroa	
Liikesalaisuuksien menettäminen Liikesalaisuuksien paljastuminen voi johtaa liiketoimintamahdollisuuksien menettämiseen. Tällaisista vahingoista voi saada korvausta lain nojalla.	euroa	
Henkilötietojen loukkaus ja korjaavat toimet Henkilötietojen tietoturvaloukkaus voi johtaa monenlaisiin suoriin kustannuksiin, jotka liittyvät oikeudenkäyntikuluihin, riita-asioita koskeviin kustannuksiin ja datan korjaamiseen tietoturvaloukkaukseen liittyvien datan laatua koskevien ongelmien poistamiseksi.	euroa	
Maineen menetys Osapuolet voivat ottaa huomioon yrityksen maineeseen kohdistuvat vaikutukset ja sen vuoksi tarvittavat toimenpiteet (esim. maineen palauttamiseksi tehtävät ilmoitukset ja kampanjat). Tällaisia kuluja voi olla vaikea periä kokonaan takaisin oikeusmenettelyissä.	euroa	
Yleinen vastuuvakuutus Yleinen vastuuvakuutus kattaa mahdollisen vastuun esimerkiksi toimittajia, asiakkaita, alihankkijoita ja kolmansia osapuolia kohtaan.	euroa	
Mahdollisten vahinkojen kokonaisriski (summa)	**euroa**	

Koska datankäsittelypalveluja tuotetaan skaalautuvasti ja joustavasti, sekä palveluntarjoajan tuottaman palvelun käyttö että vastuuriski voivat vaihdella sopimuksen aikana, usein palvelutasosopimusten vaihteluvälin sisällä. Kun riskejä arvioidaan sopimuksen tekohetkellä tai toistuvasti, osapuolia kehotetaan ottamaan mahdollisten teoreettisten enimmäisvahinkojen lisäksi huomioon palvelujen muuttuva luonne ja laajuus. Näin keskimääräisestä tai odotetusta palvelunkäytöstä saataisiin realistisempi arvio. Osapuolten tulisi myös sovittaa arviointi yhteen sisäisen suunnittelunsa kanssa. Kaikkia lueteltuja riskiluokka ei ehkä voida soveltaa samalla tavalla asiakkaaseen ja palveluntarjoajaan tai asiakkaan tiettyyn toimialaan.

LIITE XI

VAKIOSOPIMUSLAUSEKKEET

muuttamattomuudesta

On tärkeää, että osapuolet pystyvät luottamaan sopimuksessa sovittuihin oikeuksiin ja velvollisuuksiin ja että näitä oikeuksia ja velvollisuuksia ei muuteta yksipuolisesti, paitsi jos se tehdään selkeästi ja yhteisesti sovittujen ehtojen mukaisesti. Tämä koskee erityisesti pieniä ja keskisuuria yrityksiä tai muita organisaatioita, joilla ei välttämättä ole riittäviä resursseja arvioida näiden yksipuolisten muutosten mahdollisia vaikutuksia niiden toimintaan ja tehtävään. Muuttamattomuutta koskevilla vakiosopimuslausekkeilla pyritään lisäämään selkeyttä osapuolten kannalta ja lisäämään niiden luottamusta yksipuolisiin muutoksiin liittyvistä ehdoista sovittaessa. Näissä vakiosopimuslausekkeissa käsitellään asiaankuuluvia skenaarioita ja niihin liittyviä mahdollisia sopimusjärjestelyjä. Niiden tarkoituksena on varmistaa, että tällaiset yksipuoliset muutokset eivät ole kummankaan osapuolen etujen vastaisia.

Yksipuolisia muutoksia koskeva toimintamalli

Lähtökohtaisesti kumpikaan osapuoli ei voi muuttaa sopimusta (mukaan lukien vakiosopimuslausekkeet) yksipuolisesti ja muutoksista on sovittava yhdessä. Tietyt yksipuoliset muutokset sallitaan vain näissä vakiosopimuslausekkeissa määrätyin tiukoin ehdoin. Tämä esitetään näiden vakiosopimuslausekkeiden lausekkeissa 1.1.1–1.1.3.

Näissä vakiosopimuslausekkeissa tunnustetaan, että palveluntarjoajan olisi tietyissä olosuhteissa voitava ehdottaa yksipuolisia muutoksia tarjottuihin palveluihin. Niitä sanotaan sallituiksi yksipuolisiksi muutoksiksi, ja ne esitetään vakiosopimuslausekkeiden lausekkeissa 1.1.3–1.1.6. Sallittua yksipuolista muutosta saa ehdottaa vain kerran, ja sen tulisi täyttää seuraavat edellytykset:

1) se parantaa asiakkaan asemaa palvelun käytössä sopimuksen, rahoituksen, organisaation, toiminnan, palvelutason tai lainmukaisuuden kannalta tai muutoin; ja

2) siitä ilmoitetaan asiakkaalle viimeistään 30 kalenteripäivää ennen kuin kyseinen ehdotettu sallittu yksipuolinen muutos tulee voimaan asiakkaalle.

Ilmoitusaika antaa asiakkaalle mahdollisuuden arvioida tietoja sekä toteutettavuutta ja vaikutuksia asiakkaan ja sen sidosryhmien, järjestelmien ja palvelujen kannalta.

Liitteenä on muita komission suosittelemia vakiosopimuslausekkeita, joissa käsitellään muita erityisaiheita kuin muuttamattomuutta. Osapuolia kannustetaan harkitsemaan myös näiden muiden lausekkeiden käyttöä, koska ne on laadittu johdonmukaisiksi ja toisiaan vahvistaviksi.

1. **Muuttamattomuus**

1.1. **Muutos**

1.1.1. Kaikki sopimuksen muutokset, jäljempänä ’muutos’, on tehtävä kirjallisesti, myös asianmukaisin sähköisin keinoin, ja niihin on saatava keskinäinen etukäteissuostumus, muun muassa asianmukaisin sähköisin keinoin.

1.1.2. Sen estämättä, mitä lausekkeessa 1.1.1 määrätään, palveluntarjoajalla on oikeus muuttaa sopimusta, jos se on tarpeen sellaisen pakollisen sovellettavan lain noudattamiseksi, joka ei ole ollut vielä voimassa ennen sopimuksen voimaantuloa.

1.1.3. Ellei lausekkeessa 1.1.2 toisin määrätä, palveluntarjoajalla on oikeus ehdottaa yksipuolista muutosta palveluihin vain, jos

a) tällainen muutos hyödyttää asiakasta sen datankäsittelypalvelujen käytössä esimerkiksi siten, että muutoksella tehdään olennaisia parantavia päivityksiä palveluun, tai se on tarpeen turvallisuussyistä; ja

b) kaikki lausekkeissa 1.1.4–1.1.6 (Sallittu yksipuolinen muutos) esitetyt ehdot täyttyvät.

1.1.4. Palveluntarjoaja ei saa käyttää lausekkeen 1.1.3 nojalla ehdotettuja yksipuolisia muutoksia pannakseen suoraan tai välillisesti täytäntöön takautuvia muutoksia tai muuttaakseen sopimuksen lausekkeita, jotka koskevat yhtä tai useampaa seuraavista seikoista:

a) lainvalinta ja oikeuspaikkavalinta;

b) sopimuksen muuttamista koskeva muutos tai menettely;

c) sopimuksen voimassaoloaika ja päättäminen;

d) vastuu;

e) luottamuksellisuus;

f) alihankinnan käyttöä ja alihankkijoiden vaihtamista koskevat menetelmät;

g) käyttö- ja tiedonsaantioikeudet;

h) laadulliset palvelutasotavoitteet;

Muutoksia, jotka koskevat jo sovittuja määrällisiä ja laadullisia palvelun suoritustavoitteita sovituilla palvelutasoilla ja niihin liittyviä seuraamuksia ja/tai palveluhyvityksiä, voidaan ehdottaa sallittuna yksipuolisena muutoksena lausekkeen 1.1.3 mukaisesti.

i) hinnoittelusäännöt tai muut taloutta koskevat säännöt;

Sovittujen maksujen muuttamista voidaan ehdottaa sallittuna yksipuolisena muutoksena lausekkeen 1.1.3 mukaisesti, mutta itse perustana olevien sääntöjen, kuten hintojen indeksointimenetelmän, on oltava osapuolten yhteisesti sopimia.

j) paikka, jossa dataa käsitellään tai säilytetään, jos kyseinen paikka sijaitsee EU:n ulkopuolella.

Osapuolet voivat sopia EU:ssa sijaitsevien paikkojen muutoksista sopimussuhteen alusta alkaen tai palveluntarjoaja voi ehdottaa niitä sallittuna yksipuolisena muutoksena. Jos datan käsittely- tai säilytyspaikka kuitenkin vaihtuu EU:ssa sijaitsevasta paikasta EU:n ulkopuolelle tai EU:n ulkopuolella sijaitsevasta paikasta toiseen EU:n ulkopuolella sijaitsevaan paikkaan, osapuolten tulisi sopia tästä muutoksesta yhdessä.

1.1.5. Ehdotetun sallitun yksipuolisen muutoksen tapauksessa palveluntarjoajan on

a) ilmoitettava asiakkaalle ainakin 30 kalenteripäivää ennen kuin ehdotettu sallittu yksipuolinen muutos tulee voimaan, ellei sovellettavassa laissa toisin edellytetä;

b) annettava asiakkaalle selkeällä ja ymmärrettävällä tavalla muun muassa seuraavat tiedot:

i) ehdotetun sallitun yksipuolisen muutoksen soveltamisala, yksityiskohdat ja aikataulut;

ii) se, miksi ehdotettua sallittua yksipuolista muutosta tarvitaan, myös se, miten se hyödyttää asiakasta datankäsittelypalvelujen käytössä;

iii) vallitsevan tilanteen ja ehdotetun sallitun yksipuolisen muutoksen jälkeisen tilanteen välinen ero. Tähän sisältyvät erityisesti mahdolliset sopimukseen, talouteen, organisaatioon, toimintaan, palvelutasoon ja lakien noudattamiseen liittyvät asiakkaalle johtuvat seuraukset;

Tällaisen eron kuvauksessa tulisi käsitellä odotettua tilannetta asiaankuuluvien olemassa olevien asiakastyyppien kannalta ja ottaa siinä huomioon lausekkeen 1.1.5 kohdan b alakohdassa iii mainitut luokat. Näin varmistetaan, että ilmoitetun yksipuolisen muutoksen todennäköisimmät vaikutukset ovat asiakkaan nähtävissä ja että asiakas ymmärtää ne. Tässä lausekkeessa ei siis edellytetä, että palveluntarjoaja ilmoittaa yksittäisille asiakkaille räätälöidystä arvioinnista.

iv) ehdotetun sallitun yksipuolisen muutoksen käyttöönoton ja täytäntöönpanon suunniteltu aikataulu ja sen voimaantulopäivä.

1.1.6. Jos palveluntarjoaja täyttää lausekkeen 1.1.5 ehdot, asiakkaan katsotaan hyväksyneen ehdotetun sallitun yksipuolisen muutoksen kyseisen muutoksen voimaantulopäivänä.

1.1.7. Jos palveluntarjoaja rikkoo lausekkeita 1.1.2–1.1.5 sopimuksen muuttamisen osalta, asiakkaalla on oikeus irtisanoa sopimus lisämaksutta ja saada korvaus kärsitystä vahingosta (myös kustannuksista, jotka aiheutuvat vaihtamisesta toiseen datankäsittelypalvelujen tarjoajaan). Tämä ei vaikuta asiakkaan muihin oikeuksiin ja oikeussuojakeinoihin, muun muassa kieltotuomion hakemiseen missä tahansa sovellettavassa toimivaltaisessa tuomioistuimessa, jotta palveluntarjoaja määrätään jatkamaan palvelujen tarjoamista sovitulla tavalla, ja mahdollisten vahingonkorvausten saamiseen.

Jos palveluntarjoajan tekemä sopimuksen muutos ei ole sopimusehtojen mukainen, asiakkaalla tulisi olla oikeus irtisanoa sopimus, mikä käytännössä tarkoittaa myös vaihtoilmoituksen tekemistä vaihtomenettelyn aloittamiseksi (ks. vaihtamista ja irtautumista koskevien vakiosopimuslausekkeiden vaihtoehto A, jos osapuolet ovat sopineet vaihto- ja irtautumissuunnitelmasta, ja vaihtoehto B, jos kyse on itse tehtävästä automaattisesta vaihtamisesta). Tällaisissa tapauksissa asiakkaalla tulisi kuitenkin olla oikeus saada vahingonkorvauksia siitä, että se ”pakotettiin” vaihtamaan toiseen palveluntarjoajaan, myös sille aiheutuneista kustannuksista ja muista asiaan liittyvistä vahingoista (ks. vastuuta koskevat vakiosopimuslausekkeet).

1.2. **Ilmoitukset**

Osapuolet sopivat, että kaikki niiden väliset ilmoitukset näistä muuttamattomuutta koskevista lausekkeita on tehtävä [*osapuolet täyttävät valitut viestintävälineet, myös asianmukaiset sähköiset keinot*].

1.3. **Ensisijaisuusjärjestys**

Jos näiden muuttamattomuutta koskevien lausekkeiden ja muiden sovellettavissa olevien sopimusjärjestelyjen, ehtojen tai muiden sovellettavissa olevien sopimuksen muuttamiseen liittyvien sopimusten välillä on ristiriita tai epäjohdonmukaisuutta, nämä lausekkeet ovat ensisijaisia.

LIITE XII

VAKIOSOPIMUSLAUSEKKEET

Määritelmät

Vakiosopimuslausekkeissa tarkoitetaan

'sopimuksella' osapuolten välistä palvelujen tarjoamista koskevaa kirjallista sopimusta, sen muuttamista tai täydentämistä sekä kaikkia sopimusten täytäntöönpanoon liittyviä säännöksiä, erityisesti sen lisäyksiä;

'lisäyksellä' sopimuksessa nimenomaisesti mainittua lisäystä, luetteloa tai todistetta;

'datankäsittelypalvelujen asiakkaalla' eli 'asiakkaalla' datasäädöksen 2 artiklan 30 kohdan määritelmän mukaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on solminut sopimussuhteen datankäsittelypalvelujen tarjoajan kanssa tarkoituksenaan käyttää yhtä tai useampaa datankäsittelypalvelua;

'datalla' datasäädöksen 2 artiklan 1 kohdan määritelmän mukaan kaikkea toimenpiteiden, tosiseikkojen tai tietojen digitaalista esittämistä sekä kaikkia tällaisten toimenpiteiden, tosiseikkojen tai tietojen koosteita, myös ääni- tai kuvatallenteena tai audiovisuaalisena tallenteena;

'datasäädöksellä' asetusta (EU) 2023/2854;

'datan poistomaksuilla' datasäädöksen 2 artiklan 35 kohdan määritelmän mukaan datansiirtomaksuja, jotka veloitetaan datankäsittelypalvelujen tarjoajan asiakkailta niiden datan poimimisesta verkon kautta datankäsittelypalvelujen tarjoajan tieto- ja viestintäteknisestä infrastruktuurista eri palveluntarjoajan järjestelmiin tai asiakkaan omissa tiloissa sijaitsevaan tieto- ja viestintätekniseen infrastruktuuriin;

'datankäsittelypalvelulla' datasäädöksen 2 artiklan 8 kohdan määritelmän mukaan asiakkaalle tarjottavaa digitaalista palvelua, joka mahdollistaa kaikkialla käytössä olevaan ja tarveperusteiseen verkkokäyttöön jaetun joukon konfiguroitavissa olevia, skaalattavia ja joustavia, luonteeltaan keskitettyjä, hajautettuja tai pitkälle hajautettuja tietoteknisiä resursseja niin, että se voidaan ottaa käyttöön ja poistaa käytöstä nopeasti siten, että hallinnointivaiva tai palveluntarjoajan vuorovaikutus on minimaalinen. Tässä sopimuksessa mainitut datankäsittelypalvelut koskevat palveluntarjoajan asiakkaalle sopimuksen mukaisesti toimittamia tai toimitettavia palveluita;

'kohteena olevalla palveluntarjoajalla' datasäädöksen 2 artiklan 34 kohdassa mainittua kohteena olevaa datankäsittelypalvelujen tarjoajaa, johon datankäsittelypalvelujen asiakas vaihtaa käyttääkseen toista samantyyppistä datankäsittelypalvelua tai muita palveluja;

'lähteenä olevalla palveluntarjoajalla' datasäädöksen 2 artiklan 34 kohdassa mainittua oikeushenkilöä, jonka kanssa asiakkaalla on sopimussuhde siitä, että palveluntarjoaja tarjoaa sopimuksen mukaisesti datankäsittelypalveluja ja muita palveluja ja josta asiakas aikoo nyt vaihtaa toiseen palveluntarjoajaan;

'digitaalisella omaisuudella' datasäädöksen 2 artiklan 32 kohdan määritelmän mukaan digitaalisessa muodossa olevia elementtejä, mukaan lukien sovellukset, joita asiakkaalla on oikeus käyttää, riippumatta sopimussuhteesta siihen datankäsittelypalveluun, jonka asiakas aikoo vaihtaa toiseen;

'siirrettävissä olevalla datalla' datasäädöksen 2 artiklan 38 kohdan määritelmän mukaan syöte- ja tuotosdataa, mukaan lukien metadata, joka on suoraan tai välillisesti tuotettu tai yhteistuotettu asiakkaan datankäsittelypalvelun käytöllä, lukuun ottamatta datankäsittelypalvelun tarjoajien tai kolmansien osapuolten omaisuutta tai teollis- ja tekijänoikeuksilla suojattua taikka liikesalaisuutena pidettävää dataa;

'häiriöllä' fyysistä, teknistä tai organisatorista tietoturvaloukkausta, häiriötä tai vastaavaa tapahtumaa, jolla voi olla merkittävä vaikutus turvallisuuteen ja toiminnan jatkuvuuteen, koska se on aiheuttanut tai voi aiheuttaa vakavaa häiriötä palveluntarjoajan ja asiakkaan välillä vaihtoprosessin aikana käytetyille sovellettaville tietojärjestelmille ja toiminnoille tai asiakkaan datan, asiakkaan siirrettävissä olevan datan ja digitaalisen omaisuuden käyttöön. Ks. turvallisuutta ja toiminnan jatkuvuutta koskevat vakiosopimuslausekkeet

’yhteentoimivuudella’ datasäädöksen 2 artiklan 40 kohdan määritelmän mukaan kahden tai useamman data-avaruuden tai viestintäverkon, järjestelmän, verkkoon liitetyn tuotteen, sovelluksen, datankäsittelypalvelun tai komponentin kykyä vaihtaa ja käyttää dataa toimintojensa suorittamiseksi;

’metadatalla’ datasäädöksen 2 artiklan 2 kohdan määritelmän mukaan datan jäsenneltyä sisällön tai käytön kuvausta, joka helpottaa kyseisen datan hakemista tai käyttämistä;

’muulla datalla kuin henkilötiedoilla’ datasäädöksen 2 artiklan 4 kohdan määritelmän mukaan muuta dataa kuin henkilötietoja;

’omissa tiloissa sijaitsevalla tieto- ja viestintäteknisellä infrastruktuurilla’ datasäädöksen 2 artiklan 33 kohdan määritelmän mukaan tieto- ja viestintäteknistä infrastruktuuria ja tietoteknisiä resursseja, jotka asiakas omistaa, vuokraa tai liisaa, jotka sijaitsevat asiakkaan itsensä omassa datakeskuksessa ja joita asiakas tai kolmas osapuoli käyttää;

’muilla palveluilla’ kaikkia palveluntarjoajan asiakkaalle sopimuksen nojalla ja sen määritelmän mukaan tarjoamia mitä tahansa ammattimaisia palveluja, jotka eivät ole datankäsittelypalveluja;

’osapuolella’ joko asiakasta tai palveluntarjoajaa;

’osapuolilla’ sekä asiakasta että palveluntarjoajaa;

’henkilötiedoilla’, asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) 4 artiklan 1 kohdassa määriteltyjä henkilötietoja;

’suunnitelmalla’ sopimuspuolten sopimuksen nojalla sopimaa vaihtamista ja irtautumista koskevan vakiosopimuslausekkeen vaihtoehdossa A tarkoitettua vaihto- ja irtautumissuunnitelmaa;

’käsittelyllä’ datasäädöksen 2 artiklan 7 kohdan määritelmän mukaan toimintoa tai toimintoja, joita kohdistetaan dataan tai datajoukkoihin joko automaattista datankäsittelyä käyttäen tai manuaalisesti, kuten datan keräämistä, tallentamista, järjestämistä, jäsentämistä, säilyttämistä, muokkaamista tai muuttamista, hakua, kyselyä, käyttöä, datan luovuttamista siirtämällä, levittämällä tai asettamalla se muutoin saataville, datan yhteensovittamista tai yhdistämistä, rajoittamista, poistamista tai tuhoamista;

’datankäsittelypalvelujen tarjoajalla’ eli ’palveluntarjoajalla’ luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on solminut asiakkaan kanssa sopimussuhteen tarkoituksenaan tarjota yhtä tai useampaa datankäsittelypalvelua;

’samalla palvelutyypillä’ datasäädöksen 2 artiklan 9 kohdan määritelmän mukaan datankäsittelypalvelujen kokonaisuutta, jossa palveluilla on sama ensisijainen tavoite, sama datankäsittelypalvelujen perusmalli ja samat päätoiminnot;

’palveluilla’ sekä datankäsittelypalveluita että kaikkia muita osapuolten sopimuksen mukaisia palveluita;

’palvelumaksulla’ maksuja, jotka asiakkaan on osapuolten sopimuksen mukaisesti maksettava palveluntarjoajalle vastineeksi palvelujen tarjoamisesta;

’vaihtamisella’ datasäädöksen 2 artiklan 34 kohdan määritelmän mukaan prosessia, johon osallistuu lähteenä oleva datankäsittelypalvelujen tarjoaja, datankäsittelypalvelun asiakas ja kohteena oleva datankäsittelypalvelujen tarjoaja ja jossa datankäsittelypalvelun asiakas vaihtaa yhden datankäsittelypalvelun käytöstä toisen saman palvelutyypin datankäsittelypalvelun tai eri datankäsittelypalvelujen tarjoajan tarjoaman muun palvelun taikka omissa tiloissa sijaitsevan tieto- ja viestintäteknisen infrastruktuurin käyttöön, mukaan lukien datan poimiminen, muuntaminen ja lataaminen;

’vaihtomaksuilla’ datasäädöksen 2 artiklan 36 kohdan määritelmän mukaan muita kuin tavanomaisia palvelumaksuja tai sopimuksen ennenaikaisesta päättämisestä aiheutuvia seuraamusmaksuja, joita datankäsittelypalvelujen tarjoaja perii asiakkaalta toimista, jotka tässä asetuksessa on säädetty eri palveluntarjoajan järjestelmään tai omissa tiloissa sijaitsevaan tieto- ja viestintätekniseen infrastruktuuriin vaihtamiseen kuuluviksi, mukaan lukien datan poistomaksut.